

W NUMERZE

WYWIAD

- Iwona Klonowska**
2 Prewencja w 2013 roku
 – wywiad z **nadinsp. Krzysztofem Gajewskim**
 I Zastępcą Komendanta Głównego Policji

BIURO PREWENCJI I RUCHU DROGOWEGO KGP

- Marek Walczak**
6 Działalność Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji w 2013 r.
- Dariusz Prządka**
8 Podstawowe formy pełnienia służby patrolowej
- Wanda Mende, Marzena Kordaczuk-Wąs**
10 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
 Narzędzie szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie
- Wydział Konwojowy BPiRD KGP**
13 Konwoje międzynarodowe
- Agnieszka Stypińska**
16 Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego. Efekty działań
- Marek Konkolewski**
17 Kierunek: trzeźwość na drodze
- Mirosława Świdzińska**
18 Kampania społeczna Policji pod hasłem „Kieruj się rozsądkiem”
 „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”
 – projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy
- Magdalena Zawadzka-Badura**
20 Współpraca z Europejską Organizacją Policji Ruchu Drogowego TISPOL
- Wojciech Ratyński**
21 Najnowocześniejszy sprzęt polskiej drogówki
- Marek Konkolewski, Mirosława Świdzińska**
22 Turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- Mirosława Świdzińska**
23 „Rowerem bezpiecznie do celu” 2013
- Dariusz Prządka, Jarosław Gnatowski**
24 Ogólnopolskie zawody policjantów służby prewencyjnej
- Dariusz Prządka**
27 Materiały i publikacje dla policjantów pełniących służbę zewnętrzną
- 28** Narady i szkolenia
- 29** Zmiany w przepisach prawa w 2013 r.
 istotne dla policjantów służby prewencyjnej

GŁÓWNY SZTAB POLICJI KGP

- Krzysztof Lis**
33 Działalność Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji w 2013 r. oraz perspektywy na rok 2014
- Jacek Gnyp**
36 Lotnictwo Policji
- Sławomir Makowski**
40 System Wspomagania Dowodzenia w Policji
- Arkadiusz Boimski**
42 Obiekty zwyczajne – niezwykłe. Infrastruktura krytyczna
- Sylwester Smoleński**
44 Na granicy terroryzmu.
 Szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego
- Bogdan Pitura**
46 Plan Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji.
 Narzędzie wspierające system zarządzania kryzysowego w Policji
- Daniel Kędziora**
47 Centrum Operacyjne Komendanta Głównego Policji
- 48** Policyjne Centrum Dowodzenia
- 50** Spotters Team Polska
- Paweł Pinda**
52 Współpraca międzynarodowa
- Joanna Redzicka**
54 Wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne ds. bezpieczeństwa imprez sportowych
- 55** National Football Information Point (NFIP).
 Krajowy Punkt Informacyjny ds. imprez sportowych (KPI)
- Paweł Pinda**
56 Oddziały i samodzielne pododdziały prewencji Policji
- Sławomir Ignatowski**
59 Przygotowania obronne w Policji

BIURO OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH KGP

- Michał Stepiński**
62 Działalność Biura Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji w 2013 r.
 Podoperacja „Kontra”. 2–25.11.2013 r. – UNFCCC – COP19 – zabezpieczenie antyterrorystyczne kraju podczas szczytu klimatycznego w ramach operacji policyjnej „Klimat”
- 65** Szkolenia Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP
- 67** Zadania BOA KGP w kontekście zagrożeń CBRN
- 70** Negocjacje policyjne. Narzędzie alternatywnego rozwiązania sytuacji kryzysowej
- 71**

ŻANDARMERIA WOJSKOWA

- Mirosław Rozmus**
73 Współdziałanie Żandarmerii Wojskowej i Policji w obszarze działań prewencyjnych
- Michał Grzybowski**
78 Centrum Eksperckie Policji Wojskowych w Bydgoszczy (NATO Military Police Centre of Excellence)
- 80** Znaczenie rozwoju koncepcji i eksperymentowania w procesie transformacji NATO

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

- Roman Stawicki**
87 Centrum Szkolenia Policji.
 Nowoczesność i szeroka oferta szkoleniowa
- Tomasz Wewiór, Marceł Śmiatek**
91 Działalność dydaktyczna i pozadydaktyczna Zakładu Służby Prewencyjnej
- Elżbieta Kołodziejska-Powalska, Dariusz Boruszewski, Andrzej Przekaziński, Justyna Setniewska**
97 Działalność dydaktyczna Zakładu Ruchu Drogowego

NAUKA W SŁUŻBIE

- 101** Vademecum policjanta

PREWENCJA W 2013 ROKU

**z nadinsp. Krzysztofem Gajewskim
I ZASTĘPCĄ KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI**

rozmawia Iwona Klonowska

Panie Komendancie, za nami rok 2013, nadszedł czas podsumowań trudnej służby, jaką jest Policja. Nadzoruje Pan pion przewencyjny, którego zadania są bardzo obszerne, dlatego na początek prosiłabym o ogólne podsumowanie roku, przybliżenie zadań, jakie stały przed Policją. Jakie były priorytety Komendanta Głównego Policji?

Rok 2013 to kolejny już rok ciężkiej pracy polskiej Policji. Poza systematycznie prowadzonymi działaniami mającymi na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń, na szczególną uwagę w ubiegłym roku zasługują te zadania, które są zarazem priorytetami Komendanta Głównego Policji na lata 2013–2015.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie to jedno z głównych zadań mających na celu ochronę ofiar przemocy w rodzinie oraz realizację działań skierowanych do osób stosujących przemoc.

Kolejnym celem była i jest poprawa bezpieczeństwa na drogach. W roku 2013 w porównaniu do roku 2012 nastąpił spadek liczby wypadków, zabitych i osób rannych w wypadkach.

PIERWSZY ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

Należy podkreślić działania mające na celu zabezpieczenie przez policjantów masowych imprez sportowych oraz jednej z większych imprez, jaką był ubiegłoroczny „Szczyt Klimatyczny”.

Zrealizowanych zadań i przedsięwzięć w roku 2013 było bardzo dużo, a przedstawienie krótkiej charakterystyki każdego z nich zajęłoby mnóstwo czasu. Dlatego też wspominam o priorytetach, działania policjantów służby prewencyjnej są sukcesywnie przedstawiane na stronach internetowych i w mediach.

Jednym z priorytetów jest zwalczanie przemocy w rodzinie, co Policja robi w tym zakresie? Co już udało się zrobić, a co jeszcze wymaga dalszych działań?

Mimo że przemoc w rodzinie nie jest w Polsce zjawiskiem nowym, to dopiero od kilkunastu lat można zauważyć zmianę społecznej oceny tego problemu, który stał się przedmiotem skoordynowanych działań zaradczych. W ostatnich latach w Polsce w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie nastąpiły istotne zmiany. Przede wszystkim zjawisko to zaczęło być dostrzegane, a przekonanie, że przemoc jest przestępstwem i należy jej zapobiegać, stało się powszechne.

Policjanci są grupą społeczną, która bardzo często styka się z problemem przemocy w rodzinie. W 2013 r. Policja w związku z tym zjawiskiem przeprowadziła ponad 61 000 interwencji, w trakcie których zatrzymano ponad 8300 osób, co do których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie.

Pomimo wielu korzystnych zmian przepisów prawa, jakie miały miejsce w ostatnich latach w obszarze przemocy w rodzinie, Policja poszukuje rozwiązań, które jeszcze skuteczniej pozwolą chronić ofiary tej patologii. Na przełomie maja i czerwca 2013 r., z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych pana Bartłomieja Sienkiewicza, we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia”, w Komendzie Głównej Policji opracowano narzędzia szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie oraz algorytm postępowania policjantów we wspomnianych sytuacjach. Opracowano dwa narzędzia (wielkości wkładki do notatnika służbowego) służące do szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie: część A – przemoc wobec osób dorosłych oraz część B – przemoc wobec dzieci. Każde z narzędzi składa się z kwestionariusza szacowania ryzyka oraz algorytmu postępowania policjanta. Kwestionariusz szacowania ryzyka opisuje 13 czynników ryzyka zagrożenia życia i zdrowia ujętych w formie pytań. Liczba pozytywnych odpowiedzi, z założenia, ma ułatwić policjantowi przeprowadzającemu interwencję w związku z przemocą w rodzinie podjęcie adekwatnych do sytuacji działań (np. zatrzymanie osoby, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc). Ponadto opracowano *Praktyczny podręcznik dla policjantów. Szacowanie ryzyka związanego z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie*.

Wszystkie te działania połączone z systematycznym szkoleniem policjantów są sygnałem dla potencjalnych sprawców przemocy w rodzinie, że nie ma i nie będzie przyzwolenia na terroryzowanie rodziny, bez względu na to, jaką formę tą przemoc przybiera.

Kolejnym niezwykle ważnym obszarem działań Policji pionu prewencji jest ruch drogowy, działania na rzecz bezpieczeństwa. Ostatnia czarna seria zdarzeń z udziałem pijanych kierowców daje wiele do myślenia, jak chociażby sytuacja z Kamienia Pomorskiego, gdzie zginął policjant z rodziną po tym, jak wjechał w niego pijany kierowca. Panie Komendancie, czy Policja objęła ten obszar szczególną uwagą? Czy możemy się spodziewać zwiększonej liczby patroli, kontroli drogowych? Czy prowadzone są akcje informacyjne w tym obszarze wspólnie z innymi podmiotami, jak chociażby telewizja?

Trzeba przedstawić obiektywny stan rzeczy w tym zakresie: od lat w naszym kraju najczęstszą przyczyną wypadków drogowych jest nadmierna bądź niedostosowana do panujących warunków prędkość, następnie nieustąpienie pierwszeństwa przejazdu, nieprawidłowo wykonywane manewry, błędy pieszych. Samo kierowanie pojazdem „po alkoholu” nie jest przyczyną zdarzeń drogowych, ale jest okolicznością mającą wpływ na ich powstawanie oraz ich ciężkość. Jest też jednak – w przeciwieństwie np. do przekraczania dozwolonych prędkości – chyba najbardziej nieakceptowane społecznie.

Oczywiście, dramat rodziny policyjnej z Kamienia Pomorskiego jest niewyobrażalny.

Ujawnianie i eliminowanie z ruchu kierujących pojazdami „po alkoholu” należy do priorytetowych zadań polskiej policji ruchu drogowego. W 2013 r. „drogówka” przeprowadziła prawie 9 mln badań trzeźwości na drogach. Oprócz działań kontrolnych są prowadzone równocześnie działania profilaktyczne: zarówno na szczeblu krajowym, jak i regionalnym, jest bardzo wiele inicjatyw lokalnych. Zmieniona została taktyka pełnienia służby, formuła tzw. trzeźwych poranków pozwala na przeprowadzenie szybkich testów wielu kierujących.

„Historycznie” zwiększone zostały struktury etatowe komórek ruchu drogowego w całym kraju; aktualnie jest ich 9230. Kolejnym etapem tego procesu wzmacniania policji ruchu drogowego – który trwa – jest uzupełnienie wakatów, szkolenia oraz doposażenie w najnowszy sprzęt specjalistyczny.

Imprezy masowe to kolejny ważny temat wzbudzający zainteresowanie społeczne i wymagający wielkiego zaangażowania ze strony Policji. Mamy za sobą mecze, podczas których Policja zatrzymywała pseudokibiców, a także 11 listopada. Jako przykład odwołam się tylko do kilku spotkań, jak chociażby mecz Legia

Warszawa – Śląsk Wrocław, który odbył się w czerwcu – 96 zatrzymanych, czy mecz ligi europejskiej Legia Warszawa – Lazio Rzym z 28 listopada – 150 zatrzymanych, w tym obywatele innych państw.

Imprezy masowe to zagadnienie, które nie tylko niezwykle mocno absorbuje działania policyjne, ale również opinię publiczną. Każde działanie w takich okolicznościach to jednocześnie wyzwanie i wielki wysiłek. Aby w pełni to zobrazować, posłużę się danymi: w 2013 r. Policja zabezpieczała prawie 7 tys. imprez masowych, z czego 1,5 tys. to mecze piłki nożnej, do których zabezpieczenia łącznie zostało skierowanych prawie 35 tys. policjantów.

Odnosząc się do meczu Legia Warszawa – Śląsk Wrocław, spotkanie to zostało rozegrane podczas ostatniej kolejki Ekstraklasy sezonu 2012/2013. Kiedy kibice Legii po zakończonym meczu w Warszawie fetowali zdobycie Mistrzostwa Polski przez stołeczny klub, doszło do incydentów z ich udziałem. W wyniku skutecznych działań podjętych przez Policję zostało zatrzymanych prawie 100 osób, które dopuściły się m.in. napaści na funkcjonariusza Policji oraz udziału w bójce, i – co najważniejsze – nie doszło do poważnych zakłóceń porządku publicznego.

Przykładem międzynarodowego, niestety, chuligaństwa futbolowego są incydenty przed meczem Legia Warszawa – Lazio Rzym. Wtedy Policja zatrzymała ponad 160 osób, w tym 150 obywateli Włoch. Przyczynę zatrzymań stanowiło ich skandaliczne zachowanie na ulicach Warszawy, które było zwykłą „chuliganką” i nie miało nic wspólnego z kibicowaniem.

Co ważne, liczba meczów, w związku z którymi dochodzi do łamania prawa, nieznacznie, ale jednak maleje, natomiast Policja z roku na rok jest coraz skuteczniejsza.

Proszę, byśmy wrócili do naszej ostatniej rozmowy, którą przeprowadzaliśmy w czasie operacji „Klimat”, i by Pan Komendant – już z perspektywy czasu – przybliżył nam zakres i ogrom pracy, jaka musi być wykonana przez Policję przy zabezpieczeniu tego typu imprez. Jak wielu działań wymaga przygotowanie się do niej, ile jest potrzebnych sił i środków?

Operacja policyjna pod kryptonimem „Klimat” była zarządzana na potrzeby zabezpieczenia 19. Sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych. Doświadczenia, które zostały zdobyte przy okazji organizacji innych tego typu przedsięwzięć były bardzo pomocne podczas przygotowań i samej realizacji zabezpieczenia Konferencji.

Przygotowując się do tego zabezpieczenia, duży nacisk położyliśmy na zapewnienie optymalnego poziomu bezpieczeństwa uczestników Konferencji. W tym celu odpowiednio wcześniej podjęliśmy współpracę z przedstawicielami służb i podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa na terytorium Polski. Nawiązaliśmy również

współpracę międzynarodową, która dała wymierne efekty. Bieżąca wymiana informacji o zagrożeniach pozwoliła na udaremnienie działań aktywistów „Greenpeace”, w tym ich wdarcia się na teren kilku polskich elektrowni. Nie uniknęliśmy incydentów (próba rozwieszenia banerów na PKiN), jednak szybka reakcja Policji zniweczyła powodzenie akcji aktywistów.

Niewątpliwie rzeczą bardzo istotną dla powodzenia całej operacji było przygotowanie Policyjnego Centrum Dowodzenia w Legionowie, które koordynowało działania Policji na terenie całego kraju. Specyfika wydarzenia COP19 wiązała się z potrzebą wsparcia garnizonu stołecznego siłami z kraju w liczbie ponad 3400 policjantów. Udział tak znacznej liczby sił policyjnych w zabezpieczeniu wymagał przygotowania odpowiedniego zaplecza logistycznego. Oprócz funkcjonariuszy Policji w zabezpieczeniu udział wzięli również przedstawiciele innych służb, wśród których w największej liczbie, bo aż 600 osób, znaleźli się żołnierze Żandarmerii Wojskowej.

Konferencja Klimatyczna zbiegła się z uroczystymi obchodami Narodowego Święta Niepodległości. Patrząc z perspektywy całego kraju, można stwierdzić, iż uroczystości oraz zgromadzenia publiczne zaplanowane w dniu Święta, dzięki odpowiedniej taktyce działania Policji oraz wykorzystaniu filozofii zarządzania tłumem opartej na dialogu, przebiegły bez większych zakłóceń. A incydenty w Warszawie wiele nas nauczyły.

Biorąc pod uwagę ogrom działań, jaki został wykonany w związku z zabezpieczeniem Konferencji Klimatycznej COP19 dzięki dużemu zaangażowaniu policjantów oraz funkcjonariuszy innych służb, można potraktować tę operację jako nasz wspólny sukces, za co z tego miejsca, chciałbym im bardzo podziękować.

Jednym z nadzorowanych przez Pana Komendanta biur jest Biuro Operacji Antyterrorystycznych o szerokim spektrum działania – od udziału w akcjach i operacjach policyjnych, przez zatrzymywanie szczególnie niebezpiecznych przestępców, wspomaganie Biura Ochrony Rządu grupami wsparcia, aż do udziału w zespołach i grupach roboczych. BOA uczestniczyło także w operacji „Klimat”. Czy mógłby Pan przybliżyć czytelnikom najważniejsze z dokonań biura w 2013 r.?

Biuro Operacji Antyterrorystycznych jako komórka Komendy Głównej Policji odpowiedzialna za działania antyterrorystyczne w skali kraju musi realizować wielorakie funkcje i zadania. Przede wszystkim jest to po prostu komórka robocza działająca w trybie całodobowym, wykonująca zadania zlecone na rzecz innych podmiotów, nie tylko policyjnych. Wszystkie one są ważne, jednak zadania o najwyższym stopniu trudności są realizowane w ramach akcji i operacji policyjnych. Staramy się cały czas udoskonalać sposób zarządzania i dowodzenia takimi przedsięwzięciami. Dlatego też podczas operacji policyjnej „Klimat” BOA KGP reali-

PIERWSZY ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO POLICJI

zowało zabezpieczenie antyterrorystyczne kraju w ramach podoperacji policyjnej pod kryptonimem „Kontra”. Wydaje się, że takie rozwiązanie daje szansę sprawnego dowodzenia i skutecznego reagowania w wypadku zaistnienia zdarzenia kryzysowego wymagającego reakcji sił antyterrorystycznych Policji. Formułę tę będziemy stosowali również w przyszłości.

Funkcjonariusze BOA KGP, przygotowując się do realizacji nałożonych zadań, stale podlegają szkoleniu i doskonaleniu zawodowemu. W ramach tej działalności biorą udział m.in. w międzynarodowych przedsięwzięciach szkoleniowych organizowanych przez ATLAS, będący stowarzyszeniem jednostek kontrterrorystycznych państw Unii Europejskiej.

Utrzymanie takiej jednostki jak BOA KGP, mimo znacznych kosztów, jest niezbędne dla zapewnienia właściwej reakcji Policji na zdarzenia kryzysowe, nie tylko o charakterze terrorystycznym, w skali całego kraju.

Panie Komendancie, ważną rolę w koordynacji działań pełni drugie z nadzorowanych przez Pana biur, jakim jest Główny Sztab Policji. O jakich przedsięwzięciach należałoby wspomnieć, podsumowując rok 2013?

Takich rzeczy działo się wiele. Przedsięwzięciem, które najbardziej absorbowало Główny Sztab Policji KGP w minionym roku, było przygotowanie i realizacja operacji policyjnej pod kryptonimem „Klimat”, o której już wspominałem. Wcześniej, we wrześniu, Główny Sztab Policji KGP koordynował zabezpieczenie XXVIII Mistrzostw Europy w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2013, których Polska była współorganizatorem (razem z Danią). Współpraca międzynarodowa realizowana w ramach tego przedsięwzięcia w całości spoczywała na pracownikach Głównego Sztabu Policji KGP.

Policyjne Lotnictwo od czerwca do listopada ubiegłego roku wspierało działania Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Służba polegała na zapewnieniu dyżurów lotniczych i udzielaniu skutecznej pomocy turystom, którzy ulegli w Tatrach różnego typu wypadkom. To wiele akcji ratowniczych, uratowani ludzie, ocalone życia.

Mniej spektakularny i widoczny jest wysiłek policjantów i pracowników GSP KGP włożony w funkcjonowanie Systemu Wspomagania Dowodzenia, który został wdrożony w styczniu 2013 r. Prace te związane były z monitorowaniem funkcjonowania narzędzia i nadzorem nad migracją systemu na nową platformę sprzętową oraz uruchomieniem Centrum Zapasowego. Co ważne – SWD wspiera działania policjantów w całym kraju, we wszystkich jednostkach, w każdym pionie. A my dbamy o to, aby wspierał jak najskuteczniej.

Panie Komendancie, niemożliwe jest podsumowanie roku bez odwołania się do posiadanych zasobów i potrzeb w obszarze logistycznym. Jak ocenia Pan sprzęt, z którego korzystają policjanci prewencji, co

się zmieniło, jakie obszary pozostają jeszcze konieczne do zmiany?

Na pewno trzeba cały czas myśleć o sukcesywnej wymianie sprzętu specjalistycznego „drogówki”. Ale ciągle też przyglądamy się i analizujemy, czy jest on efektywnie wykorzystywany.

Obszar bezpieczeństwa ruchu drogowego i pracy Policji w tym zakresie stanowi nieustannie priorytet Ministra Spraw Wewnętrznych i Komendanta Głównego Policji. Żebyśmy mogli być skuteczni w naszej pracy, musimy mieć do niej dobre „narzędzia”. Wzmacniamy policję drogową, więc musimy też mieć wsparcie w sprzęcie.

Analizowaliśmy, co w roku ubiegłym zakupiliśmy dla policjantów „drogówki” z budżetu, a co z tzw. zakupów pozabudżetowych. Były to zakupy rzędu wielkości 7 mln z budżetu i ponad 23 mln ze środków pozabudżetowych...

Trwają uzgodnienia w sprawie wystąpienia do Premiera RP o wsparcie Policji środkami z rezerwy celowej z przeznaczeniem na zakup oznakowanych radiowozów z wyposażeniem, m.in. wideorejestratorem oraz urządzeniami do badania stanu trzeźwości. Aplikujemy i nadal będziemy intensywnie zabiegać o wsparcie ze środków unijnych.

Rok 2013 za nami. Co możemy uznać za nasz sukces w mijającym roku, a które dziedziny wymagają jeszcze pracy?

Sukces jest stopniowym osiąganiem wcześniej określonego celu. Przykładem może być standaryzacja jednostek – nowo wybudowane lub wyremontowane komendy i komisariaty, poprawa warunków obsługi obywateli i warunków służby policjantów. Realizację założonego celu zaplanowano na lata 2013–2015. W roku 2013 odnieśliśmy sukces, oddając do użytku kilka wyremontowanych czy też wybudowanych komend. Osiągniętych sukcesów w ubiegłym roku było wiele, tak jak już wcześniej wspominałem, nie mogę wyliczyć wszystkich, poza tymi, które wynikają z realizacji priorytetów KGP, gdyż mógłbym się narazić policjantom lub być posądzony o stronniczość.

Nasz sukces – jak to Pani ujęła – to też sukces osiągnięty przez każdego policjanta, który dzięki swojemu zaangażowaniu i poświęceniu, często narażając swoje życie i zdrowie, ratuje drugiego człowieka.

Czego możemy życzyć naszym policjantom w 2014 r.?

Korzystając z okazji, chciałbym przede wszystkim podziękować wszystkim policjantom za ich trud i pełną poświęcenie służbę, a także życzyć im wielu sukcesów zarówno w życiu zawodowym, jak i prywatnym oraz akceptacji i szacunku społecznego.

Dziękuję za rozmowę

Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego

DZIAŁALNOŚĆ BIURA PREWENCJI I RUCHU DROGOWEGO KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI W 2013 R.

mr. insp. Marek Walczak
DYREKTOR BIURA PREWENCJI
I RUCHU DROGOWEGO
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI

Nadrzędnym celem polskiej Policji jest służba społeczeństwu, ochrona bezpieczeństwa ludzi oraz utrzymanie porządku publicznego. Nałożone na Policję zadania realizowane są w znacznej mierze przez policjantów służby prewencyjnej, których – w ogólnej liczbie 102 309 etatów w Policji – jest ponad 63 000. Zadania o charakterze patrolowo-interwencyjnym na terenie całego kraju realizuje 17 665 policjantów, nad bezpieczeństwem użytkowników dróg czuwa 9200 policjantów ruchu drogowego, natomiast policjantów pierwszego kontaktu z obywatelem – tak przyjęło się mówić o dzielnicowych – jest około 8000.

Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji realizuje zadania związane z tworzeniem warunków do sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przestępczości, wykroczeniom i zjawiskom patologii społecznej oraz organizowaniem i wdrażaniem systemowych rozwiązań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym.

Do głównych zadań Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji (BPiRD KGP) należy:

1) opracowywanie standardów zorganizowania i funkcjonowania służby prewencyjnej w zakresie wykonywania zadań

patrolowych i interwencyjnych, obchodowych oraz z zakresu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym;

2) inicjowanie i wdrażanie systemowych działań policyjnych w zakresie zapobiegania przestępstwom i wykroczeniom,

STRUKTURA I ZADANIA BPiRD KGP

- w tym czynom karalnym popełnianym przez nieletnich, oraz zjawiskom patologii społecznej;
- 3) opracowywanie kierunków, inicjowanie oraz wdrażanie i promocja przedsięwzięć policyjnych w zakresie profilaktyki na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego;
 - 4) monitorowanie stanu bezpieczeństwa w ruchu drogowym poprzez bieżące analizowanie informacji na temat wypadków i kolizji drogowych oraz osób naruszających przepisy prawa o ruchu drogowym, w tym ich gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie podmiotom współpracującym z Policją na rzecz poprawy bezpieczeństwa w tym zakresie;
 - 5) koordynowanie realizacji zadań przez komendantów wojewódzkich (Stołecznego) Policji w ramach sprawowanego przez wojewodów nadzoru nad działalnością straży gminnych (miejskich);
 - 6) opracowywanie standardów działań Policji w zakresie prowadzenia czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia oraz stosowania kar i środków oddziaływania wychowawczego;
 - 7) wykonywanie zadań związanych z przekazywaniem osób pozbawionych wolności w ramach umów międzynarodowych;
 - 8) opracowywanie standardów: funkcjonowania komórek konwojowych i policji sądowej oraz wykonywania zadań związanych z pełnieniem służby w policyjnych izbach dziecka, policyjnych pomieszczeniach przeznaczonych dla osób zatrzymanych lub doprowadzanych w celu wytrzeźwienia, pokojach przejściowych i tymczasowych pomieszczeniach przejściowych;

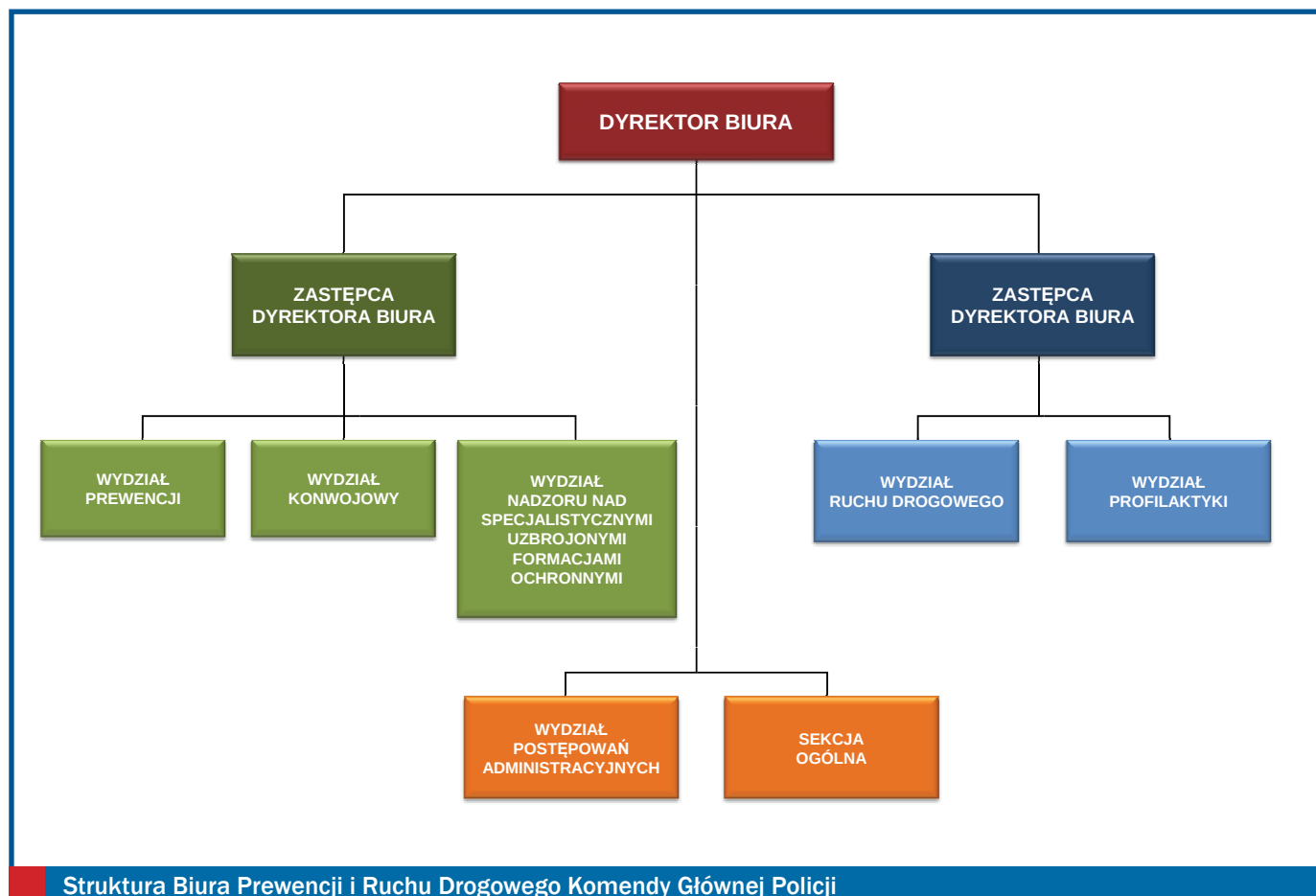
- 9) uczestniczenie w przygotowywaniu przedsięwzięć zmierzających do przeciwdziałania nielegalnej migracji.

W 2013 r. BPiRD KGP udało się przeprowadzić wiele istotnych przedsięwzięć mających wpływ na realizację zadań policjantów służby prewencyjnej.

Należy zauważyć, że jednym z priorytetowych zadań Policji jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. BPiRD KGP we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia” w czerwcu 2013 r. opracowało algorytmy i kwestionariusze służące do oceny ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wobec osób dorosłych i dzieci. Celem wdrożenia algorytmów i kwestionariuszy, oprócz zapewnienia skuteczniejszej ochrony osób najsłabszych zagrożonych przemocą, tj. dzieci, kobiet, osób starszych, jest zwiększenie skuteczności działań podejmowanych na miejscu przeprowadzania interwencji związanej z przemocą w rodzinie.

Mając na uwadze szeroko rozumiane bezpieczeństwo użytkowników dróg, BPiRD KGP inicjowało, realizowało oraz koordynowało wiele zadań mających na celu poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym m.in. w formie ogólnopolskich działań kontrolnych, kampanii społecznych, akcji profilaktycznych, programów prewencyjnych. Ponadto w 2013 r. zostały zwiększone stany etatowe komórek organizacyjnych ruchu drogowego do wartości minimum 10% stanów etatowych poszczególnych garnizonów, co będzie miało przełożenie na wzrost liczby patroli sprawujących bezpośredni nadzór na drogach.

Jednym z istotnych zadań realizowanych przez BPiRD KGP jest organizacja i realizacja konwojów międzynarodowych.

Dzięki dobrej współpracy i wsparciu Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP, Wydziałów Konwojowego i Realizacyjnego Komendy Stołecznej Policji, Oddziału Prewencji Policji w Warszawie oraz Komisariatu Policji Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie zapewniony został właściwy poziom wykonywanych konwojów międzynarodowych.

W ubiegłym roku BPiRD KGP było ponadto współorganizatorem zawodów dla policjantów służby prewencyjnej, w tym ruchu drogowego. Należy zauważyć, że ogólnopolskie zawody policjantów służby prewencyjnej to nie tylko forma wzajemnego zawodnictwa, lecz także okazja do pozyskania informacji o poziomie wiedzy i aktualnym stopniu przygotowania policjantów do profesjonalnego wykonywania obowiązków służbowych, co w konsekwencji przekłada się na poziom obsługi obywateli.

Poza realizacją wspomnianych zadań istotne jest ciągle podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności policjantów. BPiRD KGP przygotowało i opracowało różnego rodzaju materiały instruktażowe zawierające m.in. problematykę zagadnień związanych z wykonywanymi czynnościami służbowymi, a także zmiany w obowiązujących przepisach prawnych, w celu przekazania, w przystępnej formie, treści ustaw oraz rozszerzenia wiedzy i doskonalenia umiejętności zawodowych funkcjonariuszy Policji poprzez samokształcenie.

Summary

Activities of the Prevention and Traffic Police Bureau of the National Police Headquarters in 2013

The Prevention and Traffic Police Bureau of the National Police Headquarters performs tasks associated with the creation of conditions for efficient and effective counteraction of crimes, offences and phenomena of the social pathology, as well as organization and implementation of system solutions to ensure safety and public order, among others in road traffic.

The main tasks of the Prevention and Traffic Police Bureau, among others, are: 1) formulation of standards of organizing and functioning of the preventive service; 2) initiating and implementation of system police actions in the field of crimes and offences prevention; 3) promotion of police undertakings in the field of prevention for the safety and public order; 4) monitoring the state of safety in the road traffic; 5) coordination of the realization of tasks by provincial commandants (metropolitan) of the Police, in the frames of the supervision executed by provincial governors over the actions of municipal guards; 6) development of standards of police actions in the field of conducting explanatory proceedings in cases concerning offences and administering penalties, as well as means of educational influence; 7) execution of tasks connected with the transfer of imprisoned persons in the frames of international agreements; 8) formulation of standards of functioning of convoy units and judicial police; 9) participation in preparation of enterprises aiming at counteraction of illegal migration.

Tłumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

Podstawowe formy pełnienia służby patrolowej

Podstawowym sposobem pełnienia służby patrolowej jest patrol pieszy. Właściwe nasilenie tego rodzaju służbami wzmacnia poczucie bezpieczeństwa wśród obywateli. Widoczni policjanci patrolujący ulice i osiedla nie tylko oddziałują prewencyjnie na potencjalnych sprawców przestępstw i wykroczeń, lecz także służą pomocą osobom jej potrzebującym.

Szybkie podjęcie interwencji umożliwiają policjantom środki transportu będące na wyposażeniu wszystkich jednostek organizacyjnych Policji. To – w znacznym stopniu – najnowocześniejsze samochody osobowe wyposażone w niezbędny sprzęt łączności, w tym w terminal mobilne umożliwiające szybkie sprawdzenie osób i rzeczy. Tabor w Policji jest sukcesywnie wymieniany, co gwarantuje jego wysoką niezawodność.

Każdego dnia w Polsce kierowanych jest do służby patrolowej i obchodowej blisko 13 000 policjantów. Wspierają ich również funkcjonariusze innych służb, w tym: Straży Granicznej, Straży Ochrony Kolei, straży miejskich i gminnych oraz żołnierzy Żandarmerii Wojskowej. Należy podkreślić, że w celu skutecznej walki z przestępczością w rejonach przygranicznych polscy policjanci pełnią wspólne patrole z kolegami policji niemieckiej, czeskiej, słowackiej i litewskiej. W związku z tym, że służba taka realizowana jest na terenach sąsiadujących ze sobą państw, korzyści z niej płynące odczuwalne są dla obu stron. Polscy obywatele wypoczywający w okresie letnim na chorwackim wybrzeżu Morza Adriatyckiego mogą być zaskoczeni obecnością umundurowanych funkcjonariuszy polskiej Policji. Nie wszyscy bowiem wiedzą, że od 2010 r. w okresie

SŁUŻBA PATROLOWA

wakacyjnym dwoje polskich policjantów służy bezpośrednią pomocą turystom z naszego kraju.

Utrzymująca się tendencja spadkowa liczby stwierdzonych przestępstw to w znacznej mierze efekt właściwej dyslokacji służby zewnętrznej.

Wśród pojazdów wykorzystywanych podczas pełnienia służby patrolowej znaczącą rolę odgrywają quady, które sprawdzają się w terenach leśnych i trudno dostępnych. Ich wysoka moc i osprzęt pozwalają na pokonanie przeszkód na pozór nie do przebycia. Policjanci, pełniąc służbę z wykorzystaniem quadów, sieją postrach wśród złodziei drzewa z lasu oraz kłusowników.

SŁUŻBA NA WODACH

Zapewnieniem bezpieczeństwa osób korzystających z rekreacji wodnej podczas wypoczynku oraz zwalczaniem kłusownictwa na wodach zajmuje się w głównej mierze 158 etatowych policjantów z 10 jednostek i komórek wodnych Policji. Są oni wspierani w okresie letnim przez 350 policjantów tzw. komórek sezonowych. Intensywne działania prewencyjne, w tym akcje informacyjne, niestety nie odstraszały amatorów letniej kąpieli pod wpływem alkoholu. Alkohol i brawura to główne przyczyny utonięć.

Niejednokrotnie zdarza się, że policjanci, wykorzystując swoje nietuzinkowe umiejętności, a także sprzęt w postaci 270 jednostek pływających oraz specjalnie szkolone psy służbowe, ratują ludzi w ostatniej chwili. Zakup łodzi morskiej Sportis K 10500 dysponującej dwoma silnikami o łącznej mocy 880 KM dla KMP w Gdańsku umożliwia pełnienie służby i niesienie pomocy potrzebującym również na wodach Bałtyku. Służba pełniona na wodach to również intensywne działania na rzecz ochrony przyrody i środowiska naturalnego. Kłusownictwo i zanieczyszczanie rzek i jezior to niestety ciągle aktualny problem.

PATROLE ROWEROWE

Aktywna obserwacja zmian zachodzących w otaczającej nas rzeczywistości oraz stała analiza zagrożenia przestępczością wymusza na Policji poszukiwanie nowych rozwiązań organizacyjnych, które pozwolą na skuteczne zwalczanie zachowań niepożądanych społecznie. Wprowadzenie patroli rowerowych jako nowej formy pełnienia służby w Policji to konsekwencja dynamicznego rozwoju obszarów rekreacyjnych w miastach. Ten ekologiczny środek transportu sprawdza się wyjątkowo dobrze w okresie letnim, umożliwiając szybką reakcję głównie na drobne, ale jakże uciążliwe wykroczenia porządkowe. Ten rodzaj służby patrolowej realizowany jest w 81 jednostkach Policji w kraju przez ponad 300 policjantów.

SŁUŻBA NA STOKACH NARCIARSKICH

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samych narciarzy, Policja już od kilku lat pełni służbę na stokach, dbając o ich bezpieczeństwo. Służba ta pełniona jest na terenie pięciu województw: małopolskiego, śląskiego, podkarpackiego, dolnośląskiego i łódzkiego. Trzeba podkreślić, że znaczna część z około 200 policjantów pełniących służbę na stokach przeszła kurs szkoleniowy prowadzony przez instruktorów Polskiego Związku Narciarskiego, uzyskując niezbędną wiedzę oraz umiejętności

Patrol Policji w miejscu letniego wypoczynku

Ćwiczenia na wodzie

Patrol Policji na stoku narciarskim

Przywracanie porządku podczas imprez masowych – ćwiczenia

praktyczne, w tym z zakresu pierwszej pomocy. Realizując postanowienia porozumienia zawartego w dniu 19 października 2011 r. między Komendantem Głównym Policji a Stowarzyszeniem Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego oraz Polskim Związkiem Narciarskim w sprawie współdziałania w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na zorganizowanych terenach narciarskich, corocznie kolejna grupa policjantów nabywa umiejętności, które umożliwiają efektywne pełnienie tego rodzaju służby patrolowej. Na koniec 2013 r., dzięki współpracy z PZN i SiITN PZN, w Policji służbę pełniło 23 instruktorów i 16 pomocników instruktora narciarstwa PZN. Służba na stokach narciarskich to nie tylko zapobieganie zachowaniom mogącym stanowić zagrożenie dla bezpieczeństwa osób i ich mienia oraz naruszającym porządek publiczny, ale także pomoc specjalistycznym organizacjom ratowniczym (GOPR, TOPR) podczas ratowania życia i zdrowia ofiar wypadków na stokach narciarskich. Należy także wskazać działalność profilaktyczną Policji w tym obszarze. Wśród wielu inicjatyw na szczególną uwagę zasługuje udział policjantów z garnizonów, na których terenie pełniona jest służba patrolowa na stokach narciarskich, w akcji „Bezpieczeństwo sportów śnieżnych” w ramach kampanii „Światowy Dzień Śniegu”. Ponadto policjanci małopolscy organizują na swoim terenie cykl imprez dla dzieci w wieku szkolnym pod nazwą „Bezpiecznie na stoku z inspektorem Wawelkiem”, w trakcie których omawiają bezpieczne zachowanie na stoku, a także zagrożenia, jakie mogą wystąpić podczas jazdy na nartach. Małopolska Policja brała także udział w nagraniu 3 odcinków programu „Ślizg”, emitowanego cyklicznie w okresie zimowym w regionalnym

ośrodku telewizyjnym. Policjanci garnizonu dolnośląskiego w trakcie całego sezonu zimowego 2012/2013 uczestniczyli w spotkaniach z władzami miast, gestorami stoków i właścicielami wyciągów narciarskich oraz obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych w ramach działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa na stokach i w rejonach stacji narciarskich. Bielscy policjanci aktywnie uczestniczyli w akcji „Beskidzka 5” promującej wspólnie z Radiem Zet zimowy projekt „Bezpieczny Stok”, ucząc najmłodszych bezpiecznych zachowań na stoku oraz przekazując ulotki o bezpieczeństwie w górach.

SŁUŻBA Z WYKORZYSTANIEM PSÓW I KONI SŁUŻBOWYCH

Służba prewencyjna to nie tylko ludzie i sprzęt. Niebagatelną rolę pełnią w niej również zwierzęta, które z oddaniem wspomagają policjantów. Blisko tysiąc psów służbowych różnych kategorii, tj. patrolowo-tropiące, patrolowe, tropiące, do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych, narkotyków czy zwłok ludzkich, jest codziennie gotowych do pełnienia służby. Konie służbowe, chociaż jest ich znacznie mniej w służbie Policji, bo około 60, odgrywają istotną rolę w ochronie porządku publicznego. Służby 8 funkcjonujących w kraju komórek konnych trwale wpisały się w krajobraz miast. Te mocno zbudowane zwierzęta budzą respekt i pomagają przywrócić naruszony porządek publiczny podczas masowych imprez sportowych.

ml. insp. Dariusz Przódka, radca WP BPiRD KGP

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Narzędzie szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie

Z inicjatywy Ministra Spraw Wewnętrznych Bartłomieja Sienkiewicza Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego KGP we współpracy z Fundacją Dzieci Niczyje oraz Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia” w czerwcu 2013 r. opracowało algorytmy i kwestionariusze służące do oceny ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wobec osób dorosłych i dzieci.

Potrzeba szacowania ryzyka wynika z dążenia do zwiększenia skuteczności działań podejmowanych przez policjantów przeprowadzających interwencje wobec sprawców przemocy w rodzinie. Jednym z ważniejszych zadań Policji jest zapewnienie bezpieczeństwa osobom dotkniętym przemocą w rodzinie poprzez wykorzystanie narzędzi mających na celu ochronę oraz minimalizowanie zagrożenia ich zdrowia i życia. Doświadczenia

niektórych policji europejskich wskazują, iż można wyodrębnić czynniki ryzyka, których zaistnienie oznacza podwyższenie stopnia zagrożenia bezpieczeństwa ofiar przemocy w rodzinie. Czynniki te zawarto w kwestionariuszach szacowania ryzyka.

Wprowadzenie na gruncie polskim narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie wynika m.in. również z europejskich regulacji zwracających coraz większą uwagę na ten rodzaj środków ochrony i rekomendujących ich konstruowanie i wdrażanie przez wszystkie kraje Europy. Art. 51 Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej dotyczy kwestii oceny ryzyka, a także zarządzania nim: „Strony stosują konieczne środki ustawodawcze lub inne środki, aby zapewnić ocenę ryzyka śmiertelności, powagi sytuacji oraz ryzyka powtarzalności aktów

PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY W RODZINIE

Interwencja w związku z przemocą w rodzinie

Część A
przemoc wobec osób dorosłychRozpocznij procedurę Niebieskie Karty
(Wypełnij kartę A i przekaz ofierze kartę B)Jeżeli zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona czynu zabronionego
(np. art. 156, 157, 160, 197, 207 kk)

Jeżeli masz wątpliwości czy zatrzymać sprawcę skorzystaj z kwestionariusza w celu oszacowania ryzyka

Tak

Czy odpowiedziałeś pozytywnie na którekolwiek z pytań 1-3?

Nie

Tak

Czy odpowiedziałeś pozytywnie na 5 lub więcej pytań z pytań 4-13?

Nie

Rozważ zatrzymanie sprawcy na podstawie:

art. 244 §1a kpk

art. 244 §1b kpk

art. 15a ust. o Policji

Kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

art. 244 §1a kpk

Policja ma prawo zatrzymać osobę podejrzaną, jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że popełniła ona przestępstwo z użyciem przemocy na szkodę osoby wspólnie zamieszkującej, a zachodzi obawa, że ponownie popełni przestępstwo z użyciem przemocy wobec tej osoby, zważając przy tym na popełnienie takiego przestępstwa grozi.

art. 244 §1b kpk

Policja zatrzymuje osobę podejrzaną, jeśli przestępstwo, o którym mowa w § 1a, zostało popełnione przy użyciu broni palnej, noża lub innego niebezpiecznego przedmiotu, a zachodzi obawa, że ponownie popełni ona przestępstwo z użyciem przemocy wobec osoby wspólnie zamieszkującej, zważając przy tym na popełnienie takiego przestępstwa grozi.

art. 15a ust. o Policji

Funkcjonariusz Policji ma prawo zatrzymywania sprawców przemocy w rodzinie stwarzających bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego w trybie określonym w art. 15

Pamiętaj, że ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie może być mężczyzna lub kobieta.

Jeżeli na miejscu interwencji znajduje się dziecko zwróć uwagę na jego potrzeby!

Jeżeli sprawca nie jest osobą najbliższą lub wspólnie zamieszkującą lub gospodarującą to działaj na zasadzie odrębnych przepisów.

Interwencja w związku z przemocą w rodzinie

Część B
przemoc wobec dzieciRozpocznij procedurę Niebieskie Karty
(Wypełnij kartę A w obecności osoby pełnoletniej. Przekaz kartę B rodzicowi/opiekunowi niebędącemu sprawcą przemocy lub osobie, która zgłosiła przemoc)Jeżeli zachowanie sprawcy wyczerpuje znamiona czynu zabronionego
(np. art. 156, 157, 160, 200, 207 kk)

Jeżeli masz wątpliwości czy zatrzymać sprawcę skorzystaj z kwestionariusza w celu oszacowania ryzyka

Tak

Czy odpowiedziałeś pozytywnie na którekolwiek z pytań 1-4?

Nie

Tak

Czy odpowiedziałeś pozytywnie na 5 lub więcej pytań z pytań 5 - 13?

Nie

Istnieje duże zagrożenie dla zdrowia i życia dziecka!

lub

Kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

Rozważ zatrzymanie sprawcy na podstawie:

art. 244 §1a kpk

art. 244 §1b kpk

art. 15a ust. o Policji

Rozważ odebranie dziecka z rodziny i umieszczenie (na podst. art. 1 ust. 2 ustawy o Policji)

w rodzinie zastępczej typu interwencyjnego

w interwencyjnej placówce opiekuńczej

Powiadom sąd rodzinny (na podstawie art. 572 kpc)

Zwróć uwagę na stan zdrowia dziecka. W razie wątpliwości wezwij lekarza!

Kwestionariusz szacowania ryzyka

W przypadku wystąpienia czynników ryzyka zaznacz X w kratce

- 1 Czy doszło do aktów przemocy z użyciem niebezpiecznego narzędzia lub groźb jej użycia?
- 2 Czy sprawca grozi ofierze zabicim? Czy ofiara boi się o swoje życie? Czy ofiara uważa, że jest zdolny do jej zabicia?
- 3 Czy doszło do duszenia?
- 4 Czy w ostatnim czasie doszło do nasilenia przemocy?
- 5 Czy sprawca ma zaburzenia psychiczne, leczyl lub leczył się psychiatrycznie?
- 6 Czy sprawca jest pod wpływem środków odurzających (alkohol/narkotyki/leki)?
- 7 Czy sprawca był wcześniej karany za przestępstwa z użyciem przemocy (w rodzinie lub poza nią)?
- 8 Czy sprawca kiedykolwiek groził lub próbował popełnić samobójstwo?
- 9 Czy ofiara przemocy próbowała popełnić samobójstwo?
- 10 Czy sprawca jest chorobliwie zazdrosny o ofiarę przemocy?
- 11 Czy w ostatnim czasie ofiara przemocy rozstawała się ze sprawcą?
- 12 Czy ofiara przemocy kiedykolwiek została pobita przez sprawcę podczas, gdy była w ciąży?
- 13 Czy w domu jest broń?

Pozytywna odpowiedź na jedno z pytań 1-3
↓
Rozważ zatrzymaniePozytywna odpowiedź na 5 lub więcej z pytań 4-13
↓
Rozważ zatrzymanie

W każdym przypadku kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

Sprawca – osoba, co do której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie

Ofiara – osoba, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie

Przemoc w rodzinie – jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osoby najbliższej lub innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących

Osoba najbliższa (wg art. 115 §11 k.k.) – małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca w e wspólnym pożyciu

Kwestionariusz szacowania ryzyka

W przypadku wystąpienia czynników ryzyka zaznacz X w kratce.

Zwróć uwagę, że w rodzinie może być kilkoro dzieci

Pytania adresowane do osoby dorosłej o sytuację dziecka:

- 1 Czy sprawca bije, uderza, popycha, rzuca w dziecko ciężkim przedmiotem?
- 2 Czy sprawca rzucił dzieckiem?
- 3 Czy sprawca dusił dziecko?
- 4 Czy sprawca przypalał dziecko papierosem lub innym rozgrzanym przedmiotem?
- 5 Czy sprawca uderzył dziecko przedmiotem lub rzucił w dziecko przedmiotem?
- 6 Czy sprawca jest agresywny słownie wobec dziecka (krzyczy/wyzywa)?
- 7 Czy kiedykolwiek musiałeś/eś bronić dziecko przed sprawcą?
- 8 Czy sprawca groził/straszył dziecko?
- 9 Czy uważasz, że sprawca może zrobić krzywdę dziecku?
- 10 Czy agresywne zachowanie wobec dziecka zdarzało się wcześniej?
- 11 Czy są widoczne oznaki zaniedbywania dziecka?
- 12 Czy występują inne niepokojące zachowania wobec dziecka?
- 13 Wiek dziecka od 0 do 6 lat lub niepełnosprawność

Pozytywna odpowiedź na jedno z pytań 1-4
↓
Rozważ zatrzymanie sprawcy lub odebranie dzieckaPozytywna odpowiedź na 5 lub więcej z pytań 5-13
↓
Rozważ zatrzymanie sprawcy lub odebranie dziecka

W każdym przypadku kontynuuj procedurę Niebieskie Karty

UWAGA!

Zaistnienie nawet jednego z wymienionych czynników ryzyka lub innego niepokojącego sygnału może świadczyć o występowaniu przemocy w rodzinie. Kwestionariusz jest jedynie narzędziem pomocniczym. Zaufaj swojej intuicji i wdrażaj znane Ci przepisy i procedury.

przemocy przeprowadzaną przez wszelkie istotne organy w celu zarządzania ryzykiem oraz, w razie potrzeby, w celu udzielenia skoordynowanego bezpieczeństwa i wsparcia”. Zostały opracowane dwa narzędzia szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie, część A – przemoc wobec dorosłych oraz część B – przemoc wobec dzieci. Obie części składają się z kwestionariusza szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie oraz z algorytmu postępowania. Każdy z kwestionariuszy zawiera 13 czynników. Liczba pozytywnych odpowiedzi ułatwi podjęcie adekwatnych do sytuacji działań przez policjanta przeprowadzającego interwencję w związku z przemocą w rodzinie (np. zatrzymanie osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).

Celem wdrożenia algorytmów i kwestionariuszy, oprócz zapewnienia skuteczniejszej ochrony osób najsłabszych zagrożonych przemocą – dzieci, kobiet, osób starszych, jest przede wszystkim zwiększenie skuteczności i podniesienie kompetencji funkcjonariuszy Policji wykonujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy oraz zapewnienie praktycznego wsparcia policjantom, którzy w czasie wykonywania obowiązków służbowych mają kontakt z ofiarami przemocy w rodzinie.

Wdrażanie algorytmów i kwestionariusza było poprzedzone badaniem fokusowym przeprowadzonym przez Fundację Dzieci Niczyje oraz programem pilotażowym na terenie wszystkich powiatów województwa lubuskiego. Program pilotażowy składał się z dwóch komponentów: wykorzystania algorytmów i kwestionariuszy szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie przez policjantów podejmujących interwencje oraz współpracy Policji z pracownikami socjalnymi i ich niezwłocznego zaangażowania w pomoc rodzinie dotkniętej przemocą.

Po zakończeniu pilotażu funkcjonariusze Wydziału Prewencji BPiRD KGP wspólnie z koordynatorem procedury „Niebieskie Karty” z KWP w Gorzowie Wielkopolskim uczestniczyli w spotkaniach z policjantami wykorzystującymi kwestionariusze we wszystkich KPP/KMP garnizonu lubuskiego. Następnie w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie odbyło się spotkanie, którego celem było przedstawienie wyników pilotażu oraz uwag i wniosków. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele Ministerstw: Sprawiedliwości, Pracy i Polityki Społecznej oraz Spraw Wewnętrznych, a także Dyrektor BPiRD KGP, koordynatorzy procedury „Niebieskie Karty” z dwóch KPP, dzielnicowy, psycholog z WSPol w Szczytnie, koordynator procedury „Niebieskie Karty” z KWP w Gorzowie Wielkopolskim, funkcjonariusze BPiRD KGP uczestniczący w podsumowaniu pilotażu oraz przedstawiciel magazynu „Policja 997”. Podczas tego spotkania przedyskutowano uwagi i wnioski, zmieniono algorytmy i kwestionariusze szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie oraz uzupełniono Praktyczny podręcznik dla policjantów. Szacowanie ryzyka związanego z indywidualnymi przypadkami przemocy w rodzinie.

Od 21 października 2013 r. rozpoczęły się szkolenia kaskadowe w całej Polsce. Szkolenia liderów prowadziło Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy Niebieska Linia, które zostało wyłonione w otwartym konkursie ofert ogłoszonym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, oraz przedstawiciele Komendy Głównej Policji. Ich celem było szczegółowe zapoznanie z czynnikami ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie zawartymi w kwestionariuszach oraz omówienie algorytmu postępowania z wykorzystaniem kwestionariusza. Przedstawiono działania,

jakie może podjąć policjant w konkretnych sytuacjach. 9 grudnia 2013 r. zakończył się cykl 42 szkoleń, którymi objęto 850 funkcjonariuszy. Następnie przeszkoleni liderzy prowadzili na terenie KPP/KMP/KSP szkolenia, w których do końca grudnia 2013 r. wzięło udział około 35 000 policjantów realizujących zadania w związku z przemocą w rodzinie.

Od 1 stycznia 2014 r. funkcjonariusze Policji na terenie kraju mogą podczas interwencji korzystać z narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

W okresie od stycznia do połowy lutego 2014 r. odbyły się szkolenia dla wykładowców szkół policyjnych. W 2014 r. planowane są również szkolenia kaskadowe dla służby dyżurnej. Z kwestionariuszami oraz algorytmami będą zapoznawać się również młodzi adepci służby w Policji przygotowujący się do realizacji swoich obowiązków podczas szkolenia zawodowego podstawowego w szkołach policyjnych.

KONKURS „POLICJANT, KTÓRY MI POMÓGŁ”

Od 2008 r. BPiRD KGP uczestniczy w organizacji konkursu „Policjant, który mi pomógł”, którego inicjatorem jest Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Instytutu Psychologii Zdrowia „Niebieska Linia”. Istota przedsięwzięcia polega na wyróżnieniu funkcjonariuszy, którzy w ocenie społecznej charakteryzują się wyjątkowym profesjonalizmem w zakresie indywidualnej pomocy osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie, a ponadto są zaangażowani w budowanie lokalnego systemu pomocowego w omawianym obszarze.

Celem konkursu jest:

- podkreślenie roli policjantów w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- wsparcie policjantów podejmujących wzorowe działania i osoby biście zaangażowanych w pomoc osobom krzywdzonym;
- zwiększenie motywacji policjantów do podejmowania skutecznych działań w tym obszarze;
- promowanie postaw i umiejętności dobrze służących ochronie ofiar przemocy w rodzinie.

W sześciu dotychczasowych edycjach przedsięwzięcia wyróżnionych zostało łącznie 30 funkcjonariuszy reprezentujących jednostki organizacyjne Policji na terenie całego kraju (po 5 w każdej edycji). Funkcjonariusze ci reprezentowali zarówno służbę prewencyjną, jak i kryminalną Policji, jednak najczęściej byli to dzielnicowi. Poza wysoką oceną społeczną służby laureaci konkursu posiadają wyróżniającą opinię służbową, co każdorazowo było potwierdzane stanowiskiem przełożonych i podkreślane podczas gali wręczenia nagród pod-

zdj. archiwum KGP

KONWOJE MIĘDZYNARODOWE

czas Centralnych Obchodów Święta Policji w Warszawie. Procedura zgłaszania policjantów do konkursu „Policjant, który mi pomógł”, odbywa się przez cały rok z wykorzystaniem formularzy zgłoszeniowych, które bezpośrednio wpływają do Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie IPZ „Niebieska Linia”. Kandydatów, zgodnie z regulaminem konkursu, mogą zgłaszać osoby indywidualne, organizacje i instytucje (z wyjątkiem Policji). Laureatów Konkursu wybiera Kapituła, w skład której wchodzi pracownicy Pogotowia „Niebieska Linia”, laureaci poprzednich edycji oraz przedstawiciel BPiRD KGP. Typowanie kandydatów odbywa się na

podstawie szczegółowej analizy uzasadnień zawartych w formularzach zgłoszeniowych. Liczba zgłoszeń odnoszących się do poszczególnych kandydatur stanowi tylko jedno z kryteriów oceny. Przede wszystkim pod uwagę bierze się zaangażowanie kandydatów w działania na rzecz wdrażania w środowiskach lokalnych systemowych rozwiązań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ich doświadczenie i zaangażowanie w pomoc ofiarom dotkniętym przemocą.

*nadkom. Wanda Mende, ekspert WP BPiRD KGP,
nadkom. Marzena Kordaczuk-Wąs, ekspert WP BPiRD KGP*

Konwoje międzynarodowe

Jednym z istotnych zadań policjantów służby prewencyjnej są konwoje wykonywane na terenie kraju oraz poza jego granicami. Ważną rolę odgrywają konwoje osób pozbawionych wolności przekazywanych na podstawie umów i porozumień międzynarodowych. Zgodnie z definicją zawartą w zarządzeniu nr 360 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2009 r. w sprawie metod i form wykonywania przez policjantów konwojów i doprowadzeń¹ konwój to zespół czynności związanych z przemieszczaniem osoby konwojowanej albo przedmiotów niebezpiecznych lub wartościowych. Osobą konwojowaną natomiast jest osoba pobrana z zakładu karnego, aresztu śledczego, zakładu poprawczego, schroniska dla nieletnich, policyjnej izby dziecka lub innego ośrodka dla nieletnich, a także osoba skazana lub tymczasowo aresztowana przekazywana w ramach umów międzynarodowych. Konwoje osób skazanych lub tymczasowo aresztowanych przekazywanych w ramach umów międzynarodowych wykonywane są na podstawie:

- 1) wniosku Ministra Sprawiedliwości, sądu okręgowego lub prokuratury okręgowej;
- 2) informacji otrzymanej z komórki organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach międzynarodowej współpracy Policji.

Wydział Konwojowy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji (WK BPiRD KGP) organizuje i realizuje konwoje międzynarodowe z wyjątkiem sytuacji, w których przekazanie lub przejęcie na drogowych przejściach granicznych lub punktach kontaktowych wykonuje, na wniosek WK BPiRD KGP, komórka konwojowa komendy wojewódzkiej (Stołecznej) Policji właściwa ze względu na miejsce przejęcia lub przekazania osoby konwojowanej.

W przypadku państw, które nie sąsiadują z Rzeczpospolitą Polską, przekazania i przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się w miejscach uzgodnionych ze

stroną przekazującą, natomiast gdy państwo graniczy z RP, przekazania lub przejęcia osób w ramach umów międzynarodowych odbywają się na drogowych przejściach granicznych albo w ramach konwojów wykonywanych na pokładach statków powietrznych, jeżeli jest to konieczne dla bezpieczeństwa osób konwojowanych.

Omawiając problematykę konwojów międzynarodowych, należy podkreślić szczególną rolę europejskiego nakazu aresztowania (ENA). Jest on decyzją sądową wydawaną przez państwo członkowskie Unii Europejskiej w celu aresztowania i przekazania przez inne państwo członkowskie osoby, której dotyczy wnioski, dla przeprowadzenia postępowania karnego lub wykonania kary pozbawienia wolności albo innego środka polegającego na pozbawieniu wolności. Umożliwia on aresztowanie osoby podejrzanej lub oskarżonej o popełnienie przestępstwa (lub już za nie skazanej) i wydanie jej do kraju, w którym zostanie postawiona przed sądem lub przekazana do wykonania wcześniej orzeczonej kary.

Instytucja ENA wprowadzona decyzją ramową Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi², zwana dalej decyzją ramową, funkcjonuje w polskim porządku prawnym od momentu przystąpienia do Unii Europejskiej, to jest od dnia 1 maja 2004 r. W praktyce naszego kraju ENA zastąpił długie procedury ekstradycji stosowane między państwami członkowskimi UE, a przyjęte w decyzji ramowej rozwiązania znacznie skróciły czas rozpatrywania wniosków o przekazanie osoby ściganej. Na podstawie przyjętych założeń oraz zgodnie z zasadą wzajemności Polska zobowiązana jest do wykonania europejskich nakazów aresztowania wydanych przez organy wymiaru sprawiedliwości państw członkowskich. ENA może mieć zastosowanie w stosunku do wszystkich czynów, które w świetle obowiązującego prawa zagrożone są karą co najmniej roku pozbawienia wolności, albo w przypadku gdy

zapadł wyrok lub zastosowano środek zapobiegawczy o wymiarze co najmniej czterech miesięcy pozbawienia wolności. Na przestrzeni lat instytucja ENA na stałe wpisała się w obszar pracy Policji i jest główną podstawą do zatrzymania i przekazania osób pozbawionych wolności z krajów Unii Europejskiej. W latach 2005–2013 polskie sądy wydały 29 432 europejskich nakazów aresztowania, natomiast polska Policja przejęła z zagranicy i przekazała 12 837 zatrzymanych osób. Należy zauważyć, że Polska jest liderem w stosowaniu ENA na arenie międzynarodowej. Kraje UE w latach 2011–2013 wprowadziły do Systemu Informacji Schengen (SIS) 41 694 rekordów dotyczących ENA.

Rok	Liczba wpisów ENA do SIS	
	ogółem	w tym Polska
2011	15 133	3190 (21,07%)
2012	15 641	2914 (18,63%)
2013	10 920	2400 (21,98%)

Na koniec roku 2013 w SIS figurowały 7424 osoby poszukiwane na podstawie europejskich nakazów aresztowania wydanych przez polskie sądy. W latach poprzednich liczba ta wynosiła odpowiednio: w 2011 r. – 8290 osób, w 2012 r. – 8106 osób.

Kategorie przestępstw stanowiących podstawę wysyłania ENA do państw członkowskich UE w roku 2013 były bardzo różne. Należały do nich najcięższe przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu – zabójstwa, przestępstwa przeciwko porządkowi publicznemu – udział w zorganizowanej grupie przestępczej, wzięcie zakładnika w celu określonego działania oraz – stanowiące największą grupę – przestępstwa przeciwko mieniu. Ponadto podstawą wydawania ENA były również takie przestępstwa, jak: groźby karalne, paserstwo, znęcanie się fizyczne i psychiczne, kierowanie pojazdem pod wpływem alkoholu, naruszenie miru domowego, rozpijanie małoletniego, niestosowanie się do orzeczonego przez sąd zakazu, ujawnienie informacji niejawnych, kradzież impulsów telefonicznych, nadużycie zaufania w obrocie gospodarczym, poniżenie lub znieważenie podwładnego, spowodowanie zdarzenia będącego podstawą do wypłaty odszkodowania.

Tylko w 2013 r. zostały zorganizowane 724 konwoje, w ramach których w portach lotniczych państw wydania oraz na drogowych przejściach granicznych, tzw. punktach kontaktowych, przekazano 2114 osób pozbawionych wolności. Powyższe zadania były realizowane w głównej mierze poprzez wykonywanie konwojów lotniczych (68,7% przejętych osób) i dodatkowo poprzez przejmowanie osób na przejściach granicznych (31,3% przejętych osób).

W ramach międzynarodowych konwojów lądowych, realizowanych przez wydziały konwojowe KWP/KSP, w minionym roku w ramach umów międzynarodowych zorganizowano 270 konwojów, podczas których na drogowych przejściach granicznych przekazano/przejęto 663 osoby pozbawione wolności.

W latach 2005–2010 odnotowywano wzrost liczby przekazywanych osób pozbawionych wolności w ramach międzynarodowych konwojów lotniczych, natomiast w latach 2011–2013 liczba osób przewiezionych do Polski w ramach konwojów lotniczych ustabilizowała się.

Na uwagę zasługuje fakt, iż tylko w roku 2013 w ramach konwojów lotniczych przejęto łącznie 1451 osób z całego świata.

Konwój z Londynu na pokładzie wojskowego „Herculesa”

zdj. M. Szalajski

KONWOJE MIĘDZYNARODOWE

1. Wielka Brytania	784	17. Bułgaria	5
2. Holandia	160	18. USA	4
3. Francja	101	19. Cypr	4
4. Hiszpania	89	20. Szwajcaria	3
5. Irlandia	59	21. Słowenia	3
6. Szwecja	50	22. Serbia	2
7. Włochy	38	23. Finlandia	3
8. Belgia	33	24. Węgry	3
9. Grecja	25	25. Japonia	2
10. Austria	20	26. Ekwador	2
11. Norwegia	19	27. Australia	2
12. Dania	12	28. Łotwa	1
13. Chorwacja	6	29. Albania	1
14. Portugalia	6	30. Bośnia i Hercegowina	1
15. Islandia	6	31. Gruzja	1
16. Rumunia	5	32. Czarnogóra	1
Razem		1451	

W 2013 r. wykonano 406 konwojów na pokładach samolotów rejsowych, czyli o 5 (1,2%) mniej niż w 2012 r., w konwojach tych przewieziono 585 osób, tj. mniej o 44 osoby (7%).

W związku z koniecznością zapewnienia właściwego wywiązywania się Polski z umów międzynarodowych, a także w celu zmniejszenia kosztów realizacji tych zadań, w 2008 r. wspólnie z Dowództwem Sił Powietrznych RP opracowano i wdrożono system konwojów zbiorczych wykonywanych wojskowymi samolotami transportowymi.

Ponadto w wyniku bieżącej analizy zleczanych konwojów wdrożono również zasadę łączenia konwojów w przypadkach przekazywania w niewielkich odstępach czasu dwóch lub trzech osób pozbawionych wolności z jednego państwa. Jest to jednak niezwykle trudne zadanie ze względu na bardzo krótki czas realizacji konwojów oraz niechęć władz krajów wydania do przedłużania 10-dniowego okresu przekazania osoby zatrzymanej.

Mając przede wszystkim na uwadze aspekty ekonomiczne, w 2013 r. wykonano 48 konwojów z wykorzystaniem wojskowych samolotów transportowych. W ramach nich przewieziono 866 osób – co w odniesieniu do 2012 r. stanowi wzrost o 4 wykonane konwoje oraz o 127 więcej przejętych osób.

W 2013 r. na realizację konwojów lotniczych wydawkowano 5 921 176 zł, z czego:

- 4 772 388 zł na realizację konwojów samolotami rejsowymi (przewieziono 585 osób),
- 1 148 788 zł na realizację konwojów zbiorczych (przewieziono 866 osób).

Z powyższego wynika, że średni koszt konwoju jednej osoby samolotem rejsowym wyniósł 8158 zł, natomiast koszt przewozu 1 osoby w ramach konwoju zbiorczego wyniósł 1326 zł, co oznacza, że przewóz w ramach konwojów zbiorczych był tańszy o 6832 zł od przewozu jednej osoby samolotem rejsowym. Zastosowanie konwojów zbiorczych umożliwiło zatem zmniejszenie poniesionych przez Komendę Główną Policji kosztów przynajmniej o 5 916 500 zł.

Istotną rolę przy realizacji konwojów zagranicznych odgrywa funkcjonariusze Policji. Tylko w 2013 r., na zasadzie wielokrotności, do realizacji konwojów lotniczych skierowano 2025 policjantów, którzy przepracowali łącznie 2762 dni. Wynika z tego, że w każdy w dniu roboczym do realizacji konwojów lotniczych było kierowanych średnio 8 policjantów. Zadania związane z konwojami lotniczymi osób pozbawionych wolności wykonywali w 2013 r. policjanci z: Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, Biura Operacji Antyterrorystycz-

nych KGP oraz funkcjonariusze z Wydziałów Konwojowego i Realizacyjnego Komendy Stołecznej Policji. W celu usprawnienia realizacji tych konwojów angażowani byli również policjanci z Oddziału Prewencji Policji w Warszawie oraz z Komisariatu Policji Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie.

Jednym z problemów związanych z realizacją konwojów międzynarodowych jest bardzo krótki czas na ich zorganizowanie i wykonanie. Zgodnie z rozwiązaniami przyjętymi w decyzji ramowej przejęcie osoby pozbawionej wolności następuje w ciągu 10 dni od uprawomocnienia się postanowienia sądu państwa wydania o przekazaniu osoby poszukiwanej do państwa wnioskującego. Możliwość zmiany terminu przekazania osoby została ograniczona jedynie do tzw. siły wyższej, tj. choroby osoby przekazywanej, odwołania lub zawieszenia wykonywania lotów spowodowanego złymi warunkami atmosferycznymi.

Z perspektywy czasu można stwierdzić, że przyjęcie tak rygorystycznych zasad powoduje, że na organizację i przejęcie osoby pozbawionej wolności pozostają jedynie 3–4 dni. Podsygnowane jest to faktem, że informacja o konieczności przejęcia osoby poszukiwanej w ramach ENA trafia do polskiej Policji po kilku dniach od uprawomocnienia się postanowienia sądu, kiedy biegnie już okres 10 dni przewidziany na organizację i przejęcie osoby pozbawionej wolności. Jest to bardzo ważne, gdyż w przypadku braku możliwości przejęcia osoby poszukiwanej w ww. terminie, może ona zostać zwolniona.

Podsumowując, należy stwierdzić, że przyjęty sposób organizacji i realizacji międzynarodowych konwojów lotniczych, pomimo wielu trudności i licznych zadań, jest prawidłowy. Potwierdzenie tej tezy może stanowić fakt, iż podczas konwojów osób pozbawionych wolności nie odnotowano wydarzeń nadzwyczajnych.

opracowano w WK BPiRD KGP

¹ Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 29, z późn. zm.

² Dz. U. L190/1 z dnia 18 lipca 2002 r.

Akty prawne

Europejska konwencja o ekstradycji, sporządzona w Paryżu dnia 13 grudnia 1957 r., Protokół dodatkowy do powyższej konwencji, sporządzony w Strasburgu dnia 15 października 1975 r. i Drugi protokół dodatkowy do powyższej konwencji, sporządzony w Strasburgu dnia 17 marca 1978 r. (Dz. U. z 1994 r. Nr 70, poz. 307).

Decyzja ramowa Rady z dnia 13 czerwca 2002 r. w sprawie europejskiego nakazu aresztowania i procedury wydawania osób między Państwami Członkowskimi (Dz. Urz. UE L 190/1 z dnia 18 lipca 2002 r.).

Europejska konwencja o pomocy prawnej w sprawach karnych (Dz. U. z 1999 r. Nr 76, poz. 854).

Konwencja o przekazywaniu osób skazanych, sporządzona w Strasburgu dnia 21 marca 1983 r. (Dz. U. z 1995 r. Nr 51, poz. 279) i Protokół dodatkowy do konwencji o przekazywaniu osób skazanych, sporządzony w Strasburgu dnia 18 grudnia 1997 r. (Dz. U. z 2000 r. Nr 43, poz. 490).

Decyzja ramowa Rady 2008/909/WSiSW z dnia 27 listopada 2008 r. o stosowaniu zasady wzajemnego uznawania do wyroków skazujących na karę pozbawienia wolności – w celu wykonywania tych wyroków w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 327/27 z dnia 15 grudnia 2008 r.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

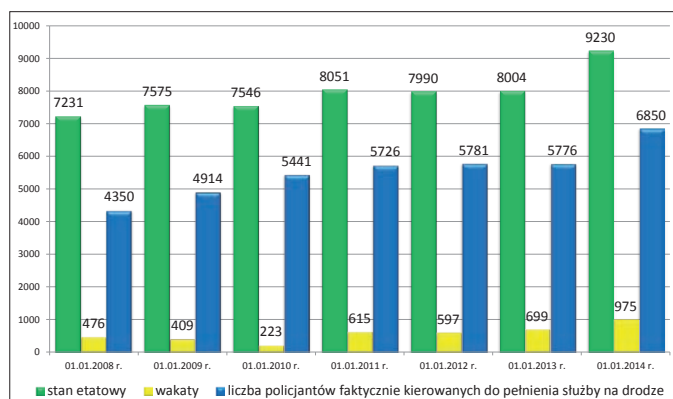
Zwiększenie liczby policjantów ruchu drogowego

Efekty działań

Zgodnie z poleceniem Komendanta Głównego Policji nadinsp. Marka Działoszyńskiego z dnia 24 kwietnia 2013 r. wszystkie KWP/KSP do końca 2013 r. zwiększyły etaty policyjne w komórkach ruchu drogowego do wartości minimum 10% w stosunku do całego stanu etatowego komend wojewódzkich Policji. W konsekwencji podjętych działań liczba etatów policjantów ruchu drogowego wzrosła do 9230 (tj. więcej o 1226 osób w porównaniu z końcem 2012 r.).

W 2014 r. następuje sukcesywne uzupełnianie wakatów, aby pod koniec roku ich wartość w komórkach ruchu drogowego osiągnęła maksymalnie 5% w stosunku do całego stanu etatowego garnizonu. Polecenie w tym zakresie wydał Komendant Główny Policji w dniu 29 stycznia br.

Liczba policjantów ruchu drogowego w latach 2008–2014

Doposażenie policji ruchu drogowego w pojazdy i urządzenia do pomiaru prędkości

W 2013 r. policjanci ruchu drogowego dysponowali około 450 oznakowanymi i nieoznakowanymi pojazdami wyposażonymi w wideorejestratory.

LICZBA OZNAKOWANYCH RADIOWOZÓW Z WIDEOREJESTRATORAMI W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
9	25	18	129	129	145

LICZBA NIEOZNAKOWANYCH RADIOWOZÓW Z WIDEOREJESTRATORAMI W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
184	268	260	284	261	318

LICZBA RĘCZNYCH MIERNIKÓW PRĘDKOŚCI (RMP) W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013*
1800	1800	1963	2048	1979	2256**

* wg stanu na wrzesień 2013 r.,

** w tym 531 laserowe mierniki prędkości

Efekty pracy policji ruchu drogowego

W 2013 r. policjanci ruchu drogowego:

- wylegitymowali 6 367 523 uczestników ruchu drogowego, w tym:
 - 5 636 349 kierujących;
 - 597 124 pieszych;
- nałożyli 2 920 405 mandatów karnych na sprawców wykroczeń przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji, w tym:
 - na kierujących – 2 648 206 mandatów karnych;
 - na pieszych – 248 766 mandatów karnych;
 - na pasażerów – 16 098 mandatów karnych;
- sporządzili 97 515 wniosków o ukaranie do sądu;
- poczyli 466 202 osoby.

LICZBA KONTROLI (LEGITYMOWANYCH UCZESTNIKÓW RD) PRZEPROWADZONYCH PRZEZ POLICJANTÓW RD W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
5 201 088	5 890 466	6 038 537	6 438 157	6 178 282	6 367 523

LICZBA MANDATÓW KARNYCH NAŁOŻONYCH PRZEZ POLICJANTÓW RD NA UCZESTNIKÓW RUCHU DROGOWEGO W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
2 206 042	2 502 183	2 527 872	2 803 003	2 861 659	2 920 405

Do najczęstszych wykroczeń ujawnianych przez funkcjonariuszy należało przekraczanie dozwolonej prędkości przez kierujących – 1 488 467.

Najczęstszym przewinieniem pieszych było przechodzenie przez jezdnię w miejscu niedozwolonym – 253 704.

Policjanci ruchu drogowego w 2013 r. zatrzymali 388 150 dowodów rejestracyjnych oraz 47 987 praw jazdy.

LICZBA WYKROCZEŃ – PRZEKRACZANIE DOZWOLONEJ PRĘDKOŚCI PRZEZ KIERUJĄCYCH, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
1 300 514	1 446 921	1 318 970	1 516 811	1 507 986	1 488 467

BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM

LICZBA WYKROCZEŃ – NIEPRAWIDŁOWE WYPRZEDZANIE PRZEZ KIERUJĄCYCH POJAZDAMI, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
131 096	136 018	116 108	111 095	94 824	79 063

LICZBA WYKROCZEŃ – PRZECHODZENIE PRZEZ JEZDNIĘ W MIEJSCU NIEDOZWOLONYM, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
115 179	113 408	97 969	122 634	228 493	253 704

LICZBA WYKROCZEŃ – NIESTOSOWANIE PASÓW BEZPIECZEŃSTWA/ NIESTOSOWANIE FOTELIKÓW OCHRONNYCH, UJAWNIONYCH W LATACH 2008–2013

2008	2009	2010	2011	2012	2013
314 013	378 355	396 232	371 388	359 465	377 444

W 2013 r. w Polsce doszło do 35 849 wypadków drogowych, w których zginęło 3357 osób, a 44 064 zostało rannych. W 2012 r. w Polsce doszło do 37 046 wypadków drogowych, w których zginęło 3571 osób, a 45 792 zostało rannych. W porównaniu z 2012 r. nastąpił spadek: liczby wypadków – o 1197, tj. o 3,2%; liczby zabitych – o 214 osób, tj. o 5,9%; liczby rannych – o 1728 osób, tj. o 3,7%.

podkom. Agnieszka Stypińska, WRD BPiRD KGP

KIERUNEK: trzeźwość na drodze

Przeciwdziałanie nietrzeźwości użytkowników dróg należy do priorytetowych zadań Policji w zakresie poprawy bezpieczeństwa ruchu drogowego, zarówno w aspekcie kontrolnym, jak też prewencyjnym. Stanowi o tym m.in. II Priorytet Komendanta Głównego Policji: „Działania Policji skierowane na wzrost poziomu bezpieczeństwa na drogach”.

Zgodnie z art. 1 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹ do podstawowych zadań Policji należy m.in. inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Policja działa zarówno w kierunku prewencyjnym – tj. w celu utrzymania bezpieczeństwa i porządku poprzez zapobieganie wszelkim próbom zakłócania takiego stanu, jak i represyjnie – wówczas gdy dochodzi do zagrożenia bądź naruszenia stanu bezpieczeństwa.

Mimo prowadzenia systematycznych kontroli, jak również wielu działań o charakterze edukacyjnym, na przestrzeni ostatnich lat liczba nietrzeźwych kierujących pojazdami utrzymuje się na podobnym poziomie. Sytuacja wymusiła konieczność poszukiwania nowych, bardziej efektywnych metod walki z nietrzeźwymi kierowcami przez organy kontrolne sprawujące nadzór nad ruchem na drogach.

Niewątpliwie do wzrostu skuteczności działań kontrolnych

przyczyniła się, dokonana w listopadzie 2010 r., nowelizacja przepisów zarządzenia nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów² oraz osiągnięcie w 2013 r. przez jednostki organizacyjne Policji 10% etatów w służbie ruchu drogowego, zgodnie z poleceniem Komendanta Głównego Policji. Nowe regulacje umożliwiły prowadzenie tzw. akcji „trzeźwy poranek”, mającej na celu sprawdzenie stanu trzeźwości jak największej liczby kierujących w określonych dniach i godzinach. Działania tego typu charakteryzują się nie tylko dużą efektywnością, lecz także są nie do przecenienia w wymiarze prewencyjnym. W związku z powyższym weryfikacja trzeźwości stała się wręcz standardem kontroli drogowych i jest społecznie akceptowana.

Nietrzeźwi uczestnicy ruchu drogowego od lat stanowią poważny problem na polskich drogach – w 2013 r. spowodowali 2148 wypadków, w których zginęły 282 osoby, a 4696 zostało rannych.

W 2013 r. liczba kontroli stanu trzeźwości w porównaniu z 2008 r. wzrosła o 7 124 576. Średnio co 54. kontrola stanu trzeźwości kończyła się ujawnieniem kierującego pod wpływem alkoholu. Szczególny przełom w badaniach na obec-

ność alkoholu w organizmie kierującego nastąpił, gdy do użytku w Policji weszły urządzenia AlcoBlow, które są szybkim i prostym w obsłudze, bezkontaktowym (pomiar bez ustnika) wskaźnikiem obecności alkoholu w wydychanym powietrzu, choć należy pamiętać, że nie jest to alkomat „dowodowy”. Dynamika badań stanu trzeźwości kierowców i rodzące się przy tym wątpliwości przyczyniły się do wprowadzenia wielu zmian w przepisach, np. w zarządzeniu nr 496 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu³. Do noweli zarządzenia nr 496 KGP należą: zarządzenie nr 738 KGP z dnia 21 czerwca 2011 r.⁴, które wprowadziło istotne zmiany w procedurze przeprowadzania badań urządzeniem działającym na zasadzie elektrodowego utleniania alkoholu, oraz zarządzenie nr 1074 KGP z dnia 31 sierpnia 2011 r.⁵, które sprecyzowało podstawy faktyczne przeprowadzania badań. Na dzień 1 stycznia 2014 r. Policja jest wyposażona w 9336 urządzeń do badania na zawartość alkoholu w wydychanym powietrzu.

Mamy jednak świadomość, iż działania Policji nie rozwiążą problemu nietrzeźwości, jeśli w społeczeństwie nie umocnią się postawy nietolerancji dla pijanych kierowców. Mając powyższe na uwadze, Pierwszy Zastępca Komendanta Głównego Policji pismem L.dz. RD-Z-II-56/12 z dnia 18 stycznia 2012 r. wydał polecenie komendantom wojewódzkim Policji/Komendantowi

Stołecznemu, aby dyżurni jednostki Policji sprawdzali trzeźwość w pojedynczych, uzasadnionych przypadkach na prośbę osób zgłaszających się dobrowolnie do jednostki Policji.

*ml. insp. Marek Konkolewski,
radca Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP*

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.

² Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100.

³ Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 40, z późn. zm.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 34.

⁵ Dz. Urz. KGP Nr 7, poz. 51.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 496 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 maja 2004 r. w sprawie badań na zawartość w organizmie alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu (Dz. Urz. KGP Nr 9, poz. 40, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 609 Komendanta Głównego Policji z dnia 25 czerwca 2007 r. w sprawie sposobu pełnienia służby na drogach przez policjantów (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 100).

Kampania społeczna Policji pod hasłem „Kieruj się rozsądkiem”

Od września 2013 r. BPiRD KGP prowadziło kampanię społeczną pod hasłem „kieruj się rozsądkiem”, która została zrealizowana w ramach projektu współfinansowanego ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy i była adresowana do wszystkich uczestników ruchu drogowego ze szczególnym uwzględnieniem: motocyklistów, osób starszych (60+) i pieszych. W ramach kampanii skumulowano w dość krótkim czasie (około 10 tygodni) wiele intensywnych działań związanych z bezpieczeństwem ruchu drogowego, m.in. takich, jak: emisja spotów w stacjach telewizyjnych, publikacja artykułów prasowych w wysokonakładowej prasie, osłonowa kampania internetowa.

Wśród motocyklistów przeważają ludzie młodzi. Ich zachowanie na drodze często bywa społecznie nieakceptowane i wywołuje kontrowersje. Z powodu skłonności do ryzyka, a co za tym idzie, łamania przepisów prawa o ruchu drogowym, kierowcy motocykli budzą poczucie zagrożenia wśród innych uczestni-

ków ruchu. Twórcy kampanii postawili sobie za cel zmianę postaw motocyklistów i uświadomienie im, że zachowanie niezgodne z prawem to zagrożenie przede wszystkim ich życia. Natomiast prze-

kaz adresowany do kierowców pozostałych pojazdów miał im uzmysłowić, że motocykliści są równoprawnymi uczestnikami ruchu drogowego i większość z nich korzysta z dróg zgodnie z prawem, zatem postawa wzajemnej życzliwości i tolerancji będzie korzystna dla obydwu stron.

Zupełnie inne problemy, jako uczestnicy ruchu drogowego, mają seniorzy. Postępowanie osób starszych w wielu sytuacjach jest uwarunkowane przyzwyczajeniem, a nie zasadami bezpieczeństwa i przepisami prawa (np. przekraczanie jezdni poza przejściem dla pieszych). Seniorzy często przeceniają swoje możliwości (np. podczas prowadzenia samochodu). Nie biorą też pod uwagę tego, że będąc pokrzywdzonymi w wypadku drogowym, mają mniejsze szanse na przeżycie, ponieważ z racji wieku są słabsi.

BEZPIECZEŃSTWO W RUCHU DROGOWYM

Około 30% wypadków drogowych w Polsce zdarza się z udziałem pieszych. Ginie w nich ponad 1000 osób rocznie. Jest to jeden z poważniejszych problemów w ruchu drogowym. Pieszy, jako niechroniony uczestnik ruchu drogowego, w razie potrącenia doznaje dotkliwych obrażeń często skutkujących śmiercią lub niepełnosprawnością. W miesiącach jesienno-zimowych do wypadków dochodzi na skutek niezauważenia pieszego przez kierowcę pojazdu.

Przekaz kampanii miał uświadamiać uczestnikom ruchu drogowego, że prawidłowe zachowania na drodze, życzliwość, brak agresji, a także przestrzeganie przepisów prawa wpłyną na jakość ich życia, ponieważ dzięki takiej postawie będą bezpieczniejsi i tym samym unikną wielu kłopotów życiowych, a nawet tragedii. Działania tego typu mają też wyrabiać nawyki przewidywania niebezpiecznych sytuacji na drodze, które mogą wynikać nie tylko z przyczyn subiektywnych, ale także z obiektywnych, np. warunków atmosferycznych, widoczności.

Warto podkreślić, iż Policja posiada prawa autorskie do wszystkich materiałów powstałych na rzecz działań w ramach kampanii „Kieruj się rozsądkiem”, tj. banerów, spotów, płyty CD przygotowanej specjalnie do szkoleń dla seniorów. Banery i spoty są zamieszczone na stronie internetowej www.brd.policja.pl/kmpania. Policjanci mogą z nich korzystać bez obaw o naruszenie praw autorskich.

Pierwotnie realizacja tego zadania była zaplanowana wyłącznie na rok 2013, jednakże ze względu na szeroki zakres działań i grupę odbiorców szczególnie zagrożoną wypadkami drogowymi, a także na możliwości wykorzystywania materiałów kampanii w kolejnych latach, będzie ona prowadzona również w latach 2014–2015. BPiRD KGP będzie zachęcało jednostki Policji w całej Polsce do włączenia się w kampanię pod hasłem „Kieruj się rozsądkiem”.

*Mirosława Świdzińska, starszy specjalista
Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP*

KIERUJ SIĘ ROZSĄDKIEM

Každy wypadek to suma różnych zdarzeń.
Wielu z nich możesz uniknąć.

KIERUJ SIĘ ROZSĄDKIEM

SWISS CONTRIBUTION

Komenda Główna Policji

Kampania społeczna jest współfinansowana przez Szwajcarię w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej

„Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”

Projekt współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy (SPPW) jest formą bezwzrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Szwajcarię Polsce i 9 innym państwom członkowskim, które przystąpiły do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. 20 grudnia 2007 r. w Bernie zawarto umowy międzynarodowe, na mocy których ponad 1 mld franków szwajcarskich trafi do dziesięciu nowych państw członkowskich, z czego niemal połowa (około 489 mln CHF) do Polski.

Program Szwajcarski zakłada 5-letni okres zaciągania zobowiązań i 10-letni okres wydatkowania, który rozpoczął się 14 czerwca 2007 r., tj. w dniu przyznania pomocy finansowej Polsce przez Parlament Szwajcarski.

Fundusze szwajcarskie mają na celu zmniejszanie różnic społeczno-gospodarczych pomiędzy Polską a wyżej rozwiniętymi państwami UE oraz różnic na terytorium Polski – pomiędzy ośrodkami miejskimi a regionami słabo rozwiniętymi pod względem strukturalnym.

W ramach Programu Szwajcarskiego beneficjentem i liderem projektu „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” została Komenda Główna Policji.

W dniu 17 lipca 2012 r. na konferencji w Białymstoku I Zastępca Komendanta Głównego Policji nadinspektor Krzysztof Gajewski oraz Dyrektor Departamentu Programów Europejskich Władzy Wdrażającej Programy Europejskie Mariusz Kasprzyk podpisali umowę w sprawie realizacji tego przedsięwzięcia. Czas trwania projektu: 1 lipca 2012 r. – 30 czerwca 2015 r., całkowita jego wartość wynosi 4 621 061 CHF, tj. 15 827 135 PLN.

Partnerami w projekcie zostało 6 powiatów z województwa podlaskiego i lubuskiego (po 3 jednostki z każdego województwa) oraz Szwajcarski Instytut Policji w Neuchatel. W województwie podlaskim są to następujące powiaty: suwalski, siemiatycki i wysokomazowiecki, natomiast w województwie lubuskim: międzyrzecki, strzelecko-drezdenecki i sulęciński.

Głównym celem projektu jest poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym, m.in. wśród najbardziej zagrożonych grup uczestników ruchu drogowego, tj. kierujących jednośladami, osób starszych i pieszych.

Projekt Szwajcarski będzie kontynuowany także w 2014 i 2015 r. Planowany jest także zakup dwóch nieoznakowanych radiowozów z wideorejestratorem, wyposażenia tzw. sal profilaktyki w KWP w Białymstoku i Gorzowie Wielkopolskim oraz inwestycje poprawiające bezpieczeństwo ruchu drogowego w powiecie wyszkowskim (województwo mazowieckie).

DZIAŁANIA, KTÓRE W RAMACH TEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA MAJĄ PRZYZYNIĆ SIĘ DO OSIĄGNIĘCIA ZAKŁADANEGO CELU, TO:

- realizacja inwestycji poprawiających bezpieczeństwo w ruchu drogowym w wytypowanych powiatach województwa lubuskiego i podlaskiego – wykonano 44 inwestycje
- zakup 12 nieoznakowanych pojazdów wraz z wyposażeniem i wideorejestratorem dla Policji, przeznaczonych do działań na terenie województwa lubuskiego i podlaskiego – 5 grudnia 2013 r. przekazano pojazdy do jednostek
- prowadzenie ogólnopolskiego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa ruchu drogowego dla 650 osób – przedstawicieli Policji, administracji rządowej, samorządów i organizacji pozarządowych – trwa IV edycja szkolenia z XIII zaplanowanych
- uruchomienie ogólnopolskiej kampanii społecznej w trzech odsłonach, skierowanej do kierujących jednośladami, osób starszych i pieszych – kampania została zrealizowana i będzie kontynuowana w 2014 r.
- 8 wyjazdów studyjnych, w tym 4 wizyty przedstawicieli Szwajcarii w Polsce i 4 wizyty przedstawicieli Polski w Szwajcarii, których celem jest wymiana doświadczeń i „dobrych praktyk” pomiędzy szwajcarskimi a polskimi przedstawicielami instytucji i stowarzyszeń działających na szczeblu centralnym i lokalnym na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w ruchu drogowym – zrealizowano 5 z 8 wyjazdów

*Mirosława Świdzińska,
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP*

Współpraca z Europejską Organizacją Policji Ruchu Drogowego TISPOL

Polska policja ruchu drogowego współpracuje z innymi europejskimi policjami ruchu drogowego w ramach Europejskiej Organizacji Policji Ruchu Drogowego TISPOL.

Do głównych celów TISPOL należą:

- zmniejszenie liczby osób zabitych i rannych w wypadkach na drogach Europy;
- współpraca międzynarodowa i wymiana doświadczeń wpływająca na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym;
- organizowanie i koordynowanie działań na terenie Europy;
- dostarczanie informacji i opiniowanie rozwiązań związanych z poprawą bezpieczeństwa na drogach.

W ramach działań TISPOL, w dniach 14–20 lipca 2013 r., polscy policjanci ruchu drogowego uczestniczyli w działaniach ukierunkowanych na ujawnianie przestępstw i wykroczeń popełnianych na drogach Wielkiej Brytanii, w tym m.in. pełnili

wspólne służby z policjantami brytyjskimi, rumuńskimi i litewskimi.

Podczas 5-dniowych działań polscy policjanci ruchu drogowego ujawnili 7 osób poszukiwanych (2 poszukiwane Europejskim Nakazem Aresztowania ENA – aresztowane na miejscu przez policjantów brytyjskich, 5 poszukiwanych krajowo). Podejmowane przez polską delegację działania na drodze, zarówno ich obecność wśród przebywającej tam Polonii, jak i relacje w ogólnokrajowych mediach (CNN, Daily Mail) zostały bardzo pozytywnie odebrane przez kontrolowanych Polaków. Policjantom brytyjskim pozwoliły na zapoznanie się z polskimi dokumentami (prawa jazdy, ubezpieczenia), a także z zasadami ich wydawania i obowiązywania.

*Magdalena Zawadzka-Badura,
główny specjalista WRD BPiRD KGP*

Najnowocześniejszy sprzęt polskiej drogówki

Jednym z zadań zrealizowanych w 2013 r. przez BPiRD KGP było wyposażenie policjantów ruchu drogowego w najnowocześniejszy sprzęt techniczny. W drugiej połowie roku zakupiono kilkadziesiąt wideorejestratorów, w części ze środków pochodzących ze źródeł pozarządowych. Pierwszy zakup zrealizowano w ramach projektu współfinansowanego przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego Programu Infrastruktura i Środowisko „Techniczne wzmocnienie Policji w zakresie poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym” (75 pojazdów), zaś drugi był współfinansowany ze środków Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym” (12 pojazdów).

Do 15 komend wojewódzkich/Komendy Stołecznej Policji przekazano 75 nieoznakowanych radiowozów marki Opel Insignia wyposażonych w wideorejestrator Videorapid 2a. Pojazdy te zostały zakupione w wersji z dwulitrowym silnikiem benzynowym o mocy 220 KM.

Nowością w wyposażeniu opłi jest radarowy miernik prędkości bezpośrednio współpracujący z wideorejestratorem. W ramach przeprowadzanych pomiarów policjant może dokonać pomiaru prędkości nie tylko pojazdów jadących przed i za radiowozem, lecz także jadących w przeciwnym kierunku i wyprzedzających go. Ponadto urządzenie to umożliwia dokonywanie pomiarów prędkości podczas postoju. W każdym przypadku zarejestrowana prędkość jest wizualizowana filmem w bardzo wysokiej rozdzielczości. W związku z tym, że w pojeździe zamontowane są dwie kamery, z tyłu i z przodu pojazdu, możliwe jest rejestrowanie wykroczeń z przodu lub z tyłu radiowozu, o czym decyduje policjant, w zależności od zaistniałej sytuacji.

W ramach realizacji drugiego projektu do 2 komend wojewódzkich Policji przekazano 12 nieoznakowanych radiowozów marki VW Passat B7 w wersji z silnikiem V6 o pojemności 3,6 l i mocy 300 KM, wyposażonych w wideorejestrator

Na monitorze jest wyświetlany obraz przekazywany do urządzenia Videorapid 2A z tylnej kamery

Obraz z monitora Videorapid 2A. Przekroczenie prędkości przez pojazd jadący prawym pasem ruchu

Videorapid 2a. Radiowozy osiągają „setkę” w 5,5 s i mogą rozpędzić się do prędkości maksymalnej 250 km/h.

Nowością w tych radiowozach jest wyposażenie w 6-stopniową automatyczną skrzynię biegów DSG oraz system 4Motion umożliwiający stały napęd czterech kół.

W związku z tym, że sprzęt jest wykorzystywany przez policjantów ruchu drogowego bardzo intensywnie – przebiegi roczne radiowozów niekiedy sięgają 40 000 km¹ – BPiRD KGP przygotowuje się do kolejnych zakupów.

Należy podkreślić, że BPiRD KGP podczas realizacji ww. zakupów korzystało z pomocy policjantów z komend wojewódzkich: w Białymstoku, Łodzi, Gorzowie Wielkopolskim oraz Komendy Stołecznej Policji.

podkom. Wojciech Ratyński
ekspert Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP

Jeden z dwunastu zakupionych samochodów marki Volkswagen

¹ Na podstawie informacji dotyczącej wykorzystania pojazdów służbowych i motocykli wyposażonych w wideorejestratory w 2012 r., opracowanej przez KWP we Wrocławiu, archiwum BRD KGP.

Turnieje bezpieczeństwa w ruchu drogowym

Na mocy porozumienia z dnia 1 czerwca 2011 r. o współpracy pomiędzy KGP, Polskim Związkiem Motorowym, d. Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz d. Ministerstwem Infrastruktury, Policja jest współorganizatorem:

- Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół podstawowych i gimnazjów;
- Ogólnopolskiego Turnieju Motoryzacyjnego dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych;
- Ogólnopolskiego Turnieju Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla uczniów szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wychowawczych.

Misją turniejów jest, aby poprzez zabawę uczyć dzieci i młodzież bezpiecznego poruszania się po drogach, wyrobić nawyk rozważnego i mądrego korzystania z dróg. Przedsięwzięcia te znacząco przyczyniają się do podniesienia poziomu wiedzy i kwalifikacji młodych uczestników ruchu drogowego. Podstawowym założeniem organizacyjnym turniejów jest wieloetapowość, począwszy od etapu szkolnego, międzyszkolnego (gmina), powiatowego, wojewódzkiego, skończywszy na finałach ogólnopolskich. We wszystkich tych etapach aktywnie uczestniczą policjanci ruchu drogowego.

W skład Krajowego Komitetu Organizacyjnego Turniejów wchodzi przedstawiciele BPiRD KGP, a funkcjonariusz Biura Prewencji i Ruchu Drogowego pełni funkcję sędziego głównego turniejów.

W 2013 r. Turniej Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym dla dzieci ze szkół podstawowych i gimnazjalnych odbył się po raz 36. W zawodach zorganizowanych w dniach 4–6 czerwca 2013 r. w Jaśle (województwo podkarpackie) o zwycięstwo walczyły trzyosobowe drużyny reprezentujące poszczególne województwa.

Nikt się jeszcze nie pokusił, aby choć w przybliżeniu podać liczbę dzieci, które na przestrzeni lat wzięły udział w turniejach. Parę lat temu w Ministerstwie Edukacji Narodowej oszacowano, że do turnieju BRD przystępuje ponad 200 tys. dzieci rocznie. Jeśli będziemy trzymać się tej liczby, łatwo wyliczyć, że w ciągu 36 lat w tej imprezie wzięło udział kilka milionów dzieci. To wielki sukces! Wiedza, którą dzieci zdobywają dzięki turniejom, pozostaje na długo, może na całe życie, a w wielu sytuacjach staje się nieoceniona.

To dzięki uczestnictwu w turniejach młodzi ludzie potrafią odpowiadać na trudne pytania z prawa o ruchu drogowym, przestrzegać zasad, po mistrzowsku jeździć na rowerze. Pamiętajmy, że już za parę lat te dzieci będą nie tylko korzystać z dróg jako piesi czy rowerzyści, ale wiele z nich usiadzie za kierownicami samochodów. Mówiąc o turniejach, nie można zapomnieć o osobach, dzięki którym się one odbywają. Są nimi nauczyciele, wychowawcy, rodzice, policjanci z całej Polski, społecznicy z prawdziwego zdarzenia, którzy decydują

się na pracę z dziećmi i organizowanie turniejów na szczeblu szkolnym oraz na kolejnych etapach. W 2014 r. Finał Turnieju BRD zostanie zorganizowany w Zespole Szkół w Czarnej w powiecie dębickim (województwo podkarpackie).

Oprócz organizacji „turnieju rowerowego” Biuro Prewencji i Ruchu Drogowego aktywnie uczestniczy w przygotowaniach

Konkurencje na placu manewrowym

Uroczyste wręczenie pucharów

Finał Turnieju BRD. Zdjęcie pamiątkowe z Kajetanem Kajetanowiczem – rajdowym mistrzem Polski

zdj. A. Sowinski

KAMPANIE SPOŁECZNE

i realizacji Ogólnopolskiego Młodzieżowego Turnieju Motoryzacyjnego dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych. W dniach 7–8 czerwca w 2013 r. finał turnieju został rozegrany po raz 17. Miejscem finału był gościnny Poznań. Głównym celem tej imprezy jest podnoszenie świadomości o istniejących zagrożeniach w ruchu drogowym, praktyczne doskonalenie techniki jazdy motorowerem, motocyklem i samochodem oraz kształcenie umiejętności udzielania pierwszej pomocy przedlekarskiej ofiarom wypadków drogowych. Trzecim i zarazem najmłodszym stażem jest Turniej BRD dla uczniów szkół specjalnych i ośrodków szkolno-wy-

chowawczych. W finale przedsięwzięcia, które odbyło się dniami 12–14 czerwca 2013 r. w Wiechlinach, wystartowały drużyny z podstawówek oraz z gimnazjum. Ze względu na niezwykle istotny aspekt wychowawczy i profilaktyczny turniejów, chcielibyśmy, parafrazując słowa Jurka Owsiaaka, aby turnieje BRD trwały do końca świata i jeden dzień dłużej.

*ml. insp. Marek Konkolewski,
radca Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP
Miroslawa Świdzińska,
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP*

„Rowerem bezpiecznie do celu” 2013

Kampania pn. „Rowerem bezpiecznie do celu” to wspólna inicjatywa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Komendy Głównej Policji, od 5 lat wpisująca się w działania realizowane w ramach Rządowego Programu Ograniczania Przestępczości i Aspołecznych Zachowań pn. „Razem bezpiecznie”.

Przedsięwzięcie znalazło się na liście inicjatyw podjętych w ramach tzw. dekady działań na rzecz bezpieczeństwa ruchu drogowego, zainaugurowanej 11 maja 2011 r. w Sejmie z udziałem Policji. Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych ogłosiło lata 2011–2020 Dekadą Działań na Rzecz Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (Decade of Action for Road Safety). Jej celem jest ustabilizowanie, a następnie zmniejszenie liczby śmiertelnych wypadków na drogach w skali globalnej poprzez intensyfikację działań prowadzonych na szczeblu krajowym, regionalnym i globalnym. Głównym założeniem kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu”, prowadzonej na terenie całego kraju, jest promowanie bezpieczeństwa rowerzystów w ruchu drogowym, a w szczególności dzieci i młodzieży.

Inauguracja edycji 2013 odbyła się 1 czerwca w Parku Agrykola w Warszawie, w ramach pikniku rodzinnego, którego współorganizatorami byli Komenda Główna Policji oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, a także inne służby mundurowe podległe MSW. Mieszkańców zaproszono do wspólnego przejazdu rowerami trasą od Stadionu Narodowego do Parku Agrykola, gdzie na dzieci i młodzież czekało wiele atrakcji, m.in. pokazy sprzętu policyjnego i strażackiego, miasteczko ruchu drogowego, egzaminy na kartę rowerową, pokaz tlesury psów ratowniczych i konkursy dla najmłodszych. Dorośli mogli wziąć udział w prezentacji symulatora bezpiecznej jazdy i alkogogli oraz mieli okazję wysłuchać porad na temat współ-

czesnych elementów wyposażenia samochodu, podnoszących bezpieczeństwo podróżujących dzieci, w tym wskazówek dotyczących właściwego doboru i montażu fotelika samochodowego dla dziecka.

Podobne pikniki promujące bezpieczeństwo w ruchu drogowym odbyły się na terenie całej Polski. Ponadto policyjne działania prowadzone w ramach kampanii „Rowerem bezpiecznie do celu” polegały m.in. na nasileniu kontroli kierujących, którzy nie przestrzegają przepisów ruchu drogowego w stosunku do rowerzystów, a także na egzekwowaniu przestrzegania przepisów ruchu drogowego przez osoby kierujące rowerami, ze zwróceniem szczególnej uwagi na stan techniczny rowerów, ich obowiązkowe wyposażenie, posiadanie karty rowerowej przez dzieci i młodzież.

Kampania „Rowerem bezpiecznie do celu” będzie kontynuowana w 2014 r.

*Miroslawa Świdzińska
starszy specjalista Wydziału Profilaktyki BPiRD KGP*

zdj. A. Sowiński

Ogólnopolskie zawody policjantów służby prewencyjnej

Zawody dla policjantów służby prewencyjnej to nie tylko etap podsumowujący rok szkoleniowy realizowany w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego, ale i forma współzawodnictwa. Dla najlepszych policjantów wyłonionych z dwu-etapowych eliminacji przeprowadzanych na poziomie KPP/KMP/KRP oraz KWP/KSP to możliwość rywalizacji na poziomie centralnym. To także szansa spotkania się z koleżankami i kolegami „po fachu”, nawiązania kontaktów i wymiany doświadczeń. W 2013 r. po raz kolejny przeprowadzono Ogólnopolskie Zawody Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku”. Po kilkuletniej przerwie ponownie zostały rozegrane zawody dzielnicowych oraz Kynologiczne Mistrzostwa Policji.

FINAŁ OGÓLNOPOLSKICH ZAWODÓW POLICJANTÓW PREWENCJI – TURNIEJ PAR PATROLOWYCH „PATROL ROKU 2013”

Ogólnopolskie Zawody Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku” na stałe wpisały się w harmonogram imprez sportowo-szkoleniowych Policji, stając się tym samym jedną z efektywniejszych form doskonalenia zawodowego policjantów pionu prewencji. W 2013 r. już po raz dwudziesty Szkoła Policji w Słupsku gościła funkcjonariuszy, którzy w ramach swoich codziennych obowiązków dbają o szeroko rozumiane bezpieczeństwo lokalnej społeczności. Na szczególną uwagę zasługuje fakt, że codzienna służba wymaga od nich nie tylko twardego respektowania przepisów prawa, ale również wdrażania w życie filozofii przemawiającej za nawiązywaniem i utrzymywaniem więzi ze społecznością lokalną w celu tworzenia atmosfery poczucia bezpieczeństwa i współodpowiedzialności za zapobieganie wszelkim zagrożeniom. Nabyte w ramach różnorodnych szkoleń umiejętności oraz wiedza mogły zostać zaprezentowane przez policjantów w innej formie – w trakcie rywalizacji turniejowej. Uczestnictwo w turnieju krzewi jednak nie tylko szlachetną ideę współzawodnictwa, lecz także umacnia wizerunek sprawnego, zdecydowanego w działaniu i profesjonalnie przygotowanego policjanta.

Eliminacje do finału XX Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji – Turniej Par Patrolowych „Patrol Roku” składały się z dwóch etapów. Zawodami I stopnia były eliminacje na szczeblu komendy miejskiej/powiatowej/rejonowej Policji, natomiast zawody II stopnia obejmowały eliminacje na szczeblu komendy wojewódzkiej/Stołecznej Policji.

Finał turnieju „Patrol Roku” przeprowadzono w Szkole Policji w Słupsku w dniach 25–27 września 2013 r. Do startu zgłoszono 34 patrole ze wszystkich komend wojewódzkich Policji oraz

Komendy Stołecznej Policji (po dwa patrole z każdej komendy). Puchar Komendanta Głównego Policji za zajęcie I miejsca w klasyfikacji drużynowej finału zdobyła KWP w Białymstoku, którą reprezentowali: sierż. szt. Mieczysław Kotowski, st. sierż. Adrian Moszczyński, st. sierż. Adrian Onoszko oraz sierż. Piotr Bołtruczek, natomiast Puchar Przechodni Prezydenta RP za zajęcie I miejsca w klasyfikacji generalnej oraz złote odznaki zdobyli: sierż. szt. Mieczysław Kotowski i st. sierż. Adrian Moszczyński z KWP w Białymstoku.

FINAŁ VI OGÓLNOPOLSKICH ZAWODÓW POLICJANTÓW DZIELNICOWYCH „DZIELNICOWY ROKU”

W dniach 26–27 listopada 2013 r. w Szkole Policji w Katowicach odbył się finał VI Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Dzielnicowych „Dzielnicowy Roku”. Celem zawodów, objętych honorowym patronatem przez Ministra Spraw Wewnętrznych, jest poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych dzielnicowych, w tym pobudzenie ich inicjatywy własnej, zwiększenie skuteczności działań zapewniających stałą poprawę poziomu bezpieczeństwa i porządku publicznego w rejonie służbowym oraz podniesienie rangi dzielnicowego.

W ogólnopolskiej rywalizacji brało udział 34 funkcjonariuszy – po 2 najlepszych dzielnicowych z każdego garnizonu, wyłonionych w drodze kolejnych etapów zawodów. Zawody I stopnia przeprowadzone zostały na szczeblu komend powiatowych/miejskich/rejonowych Policji w terminie do dnia 31 sierpnia 2013 r. II etap zawodów odbywał się na szczeblu komend wojewódzkich/Stołecznej Policji i został zakończony do 31 października 2013 r.

Zawody I stopnia składały się z testu wiedzy zawodowej, opracowanego w Szkole Policji w Katowicach.

Zawody II stopnia obejmowały 2 części: test wiedzy policyjnej i symulację – przyjęcie interesanta. Do tego etapu przystępowali policjanci, którzy zajęli pierwsze i drugie miejsce w zawodach I stopnia.

Ogólnopolski finał składał się z trzech konkurencji: testu wiedzy policyjnej i analizy dokumentu, w tych dwóch pierwszych miejsca zajął sierż. Jakub Skrzypiec z KWP w Szczecinie oraz z symulacji przyjęcia interesanta, w której zwyciężył st. asp. Piotr Jagoda z KWP w Opolu.

Test wiedzy policyjnej składał się z 80 pytań i obejmował problematykę z zakresu działania policjantów służby prewencyjnej ukierunkowaną na profilaktykę społeczną i prewencję kryminalną.

OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY POLICYJNE

„Dzielnicowy Roku 2013”

XIII Finał Kynologicznych Mistrzostw Policji

Druga konkurencja – symulacja przyjęcia interesanta obejmowała problematykę z zakresu prewencji, prawa oraz psychologii. Ocenie podlegały tu w szczególności predyspozycje do wykonywania zawodu i umiejętności dzielnicowych.

Analiza dokumentu obejmowała problematykę z zakresu czynności służbowych realizowanych przez dzielnicowego, a zwłaszcza sprawdzenie umiejętności prawidłowego udokumentowania czynności służbowych poprzez zadanie polegające na wskazaniu błędów formalnych i merytorycznych w wypełnionym dokumencie służbowym.

Najlepszym dzielnicowym 2013 r. został sierż. Jakub Skrzypiec z garnizonu zachodniopomorskiego. Drugie miejsce zdobył asp. Robert Klima z KPP w Oświęcimiu, a na trzecim miejscu uplasował się sierż. szt. Maciej Kuźma z KMP w Nowym Sączu.

XIII FINAŁ KYNOLOGICZNYCH MISTRZOSTW POLICJI

W dniach 4–6 września 2013 r. w Zakładzie Kynologii Policyjnej CSP w Legionowie odbył się XIII Finał Kynologicznych Mistrzostw Policji. Organizatorem finału Mistrzostw było Centrum Szkolenia Policji w Legionowie we współpracy z BPiRD KGP. Patronat honorowy objął Minister Spraw Wewnętrznych. Mistrzostwa odbyły się po 3-letniej przerwie. Wcześniej, w latach 1998–2009, to przedsięwzięcie było organizowane cyklicznie w celu oceny wiedzy i umiejętności policjantów – przewodników psów służbowych. Mistrzostwa dają szansę zaprezentowania poziomu umiejętności praktycznych w służbie z psem, propagują skuteczność działania psów służbowych, umożliwiają wymianę doświadczeń, a także są okazją do zaprezentowania dorobku polskiej Policji w tej dziedzinie.

W zmaganiach brały udział reprezentacje wszystkich komend wojewódzkich/Stołecznej Policji. Policjanci rywalizowali w konkurencjach:

- 1) ogólne posłuszeństwo psa,
- 2) praca węchowa psów do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych oraz zapachów narkotyków.

Po rozegraniu wszystkich konkurencji w klasyfikacji generalnej drużynowo zwyciężyli policjanci – przewodnicy z psami służbowymi z KWP zs. w Radomiu w składzie: asp. Paweł Pikała z psem BARWIK i asp. Jacek Zajda z psem ZANGEL. Drugie miejsce zajęła drużyna z KWP w Białymstoku w składzie: asp. Adam Sołowiej z psem DYŻUR i asp. Krystian Chim z psem COMBI. Natomiast na trzeciej pozycji uplasowali się przewodnicy z KWP w Rzeszowie w składzie: asp. Andrzej Janusz z psem EKLEREK i asp. Roland Wawszczak z psem EFEKTON.

W klasyfikacji indywidualnej zwyciężył asp. Adam Sołowiej z psem DYŻUR z KWP w Białymstoku, drugie miejsce zajęł asp. Jacek Zajda z psem ZANGEL z KWP zs. w Radomiu, natomiast trzecie – mł. asp. Janusz Kochanowski z psem GABDEL z KWP w Opolu.

Zwycięzcy otrzymali okolicznościowe statuetki i dyplomy, a także nagrody ufundowane przez Ministra Spraw Wewnętrznych, Komendanta Głównego Policji, Komendanta Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Prezesa Polskiego Związku Instruktorów i Przewodników Psów Służbowych oraz władze samorządowe.

OTWARTE ZAWODY FUNKCJONARIUSZY SŁUŻB MUNDUROWYCH W RATOWNICTWIE WODNYM

„Otwarte zawody funkcjonariuszy służb mundurowych w ratownictwie wodnym” odbyły się w dniach 6–7 czerwca 2013 r. na terenie Parku Wodnego w Hajnówce. W zawodach, których organizatorem był Wydział Prewencji Komendy Wojewódzkiej Policji w Białymstoku i Urząd Miasta Hajnówka, rywalizowało 15 2-osobowych drużyn z komend wojewódzkich Policji w: Białymstoku, Krakowie, Rzeszowie, Szczecinie, Lublinie, Bydgoszczy, Łodzi, Katowicach, Olsztynie, a także reprezentacja policji lotewskiej oraz drużyna Komendy Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku. Policja litewska uczestniczyła w przedsięwzięciu w roli obserwatora.

Zawody służb mundurowych w ratownictwie wodnym

Zawodnicy rywalizowali w następujących konkurencjach:

- 25 m w umundurowaniu ćwiczebnym z przeszkodą,
- 50 m – ratowanie manekina,
- 75 m – ratownik,
- wyścig australijski.

Laureatami w klasyfikacji drużynowej byli: sierż. szt. Robert Ratkowski i st. sierż. Łukasz Pańczyszyn z KWP Szczecin, natomiast w klasyfikacji generalnej na I miejscu uplasował się st. sierż. Łukasz Pańczyszyn (KWP Szczecin).

ml. insp. Dariusz Przódka, radca WP BPiRD KGP

XXVI FINAŁ OGÓLNOPOLSKIEGO KONKURSU „POLICJANT RUCHU DROGOWEGO”

W dniach 17–20 września 2013 r. w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie odbył się XXVI Finał Ogólnopolskiego Konkursu „Policjant Ruchu Drogowego” pod honorowym patronatem Ministra Spraw Wewnętrznych.

Ideą konkursu jest poszerzenie wiedzy i doskonalenie umiejętności zawodowych policjantów ruchu drogowego, a także promowanie tak ważnej tematyki, jaką jest bezpieczeństwo w ruchu drogowym. Współorganizatorami konkursu na szczeblu wojewódzkim były wydziały ruchu drogowego komend wojewódzkich Policji oraz Komendy Stołecznej Policji we współpracy z wydziałami kadr i szkolenia. Nadzór nad ich organizacją i przebiegiem pełnili komendanci wojewódzcy Policji/Komendant Stołeczny Policji.

Pierwszą konkurencją, do której stanęli „najlepsi z najlepszych”, był test z wybranych przepisów prawa o ruchu drogowym, prawa karnego, procedury karnej, prawa o wykroczeniach, procedury wykroczeniowej, taktyki pracy policjanta oraz innych przepisów służbowych, a także zagadnień związanych z udzielaniem pierwszej pomocy ofiarom wypadków drogowych.

Następny etap konkursu to strzelanie z broni służbowej. Kolejną konkurencją był sprawdzian praktycznych umiejętności kierowania ruchem drogowym na skrzyżowaniu z wyłączoną sygnalizacją świetlną, pod baczynym okiem komisji sędziowskiej. W tej konkurencji brano pod uwagę m.in. płynność ruchu, udrożeń-

nie skrzyżowania, reakcję na wykroczenia popełniane przez uczestników ruchu drogowego w obrębie skrzyżowania, a także prezentację policjanta kierującego ruchem. Jest to jedna z najbardziej widowiskowych konkurencji i gromadzi duże grupy widzów ze względu na fakt, iż odbywa się na miejskich skrzyżowaniach w trakcie normalnego ruchu ulicznego.

Dwie ostatnie konkurencje to jazda sprawnościowa motocyklem służbowym oraz samochodem osobowym po wyznaczonym torze. Jazda motocyklem odbywa się na placu manewrowym i polega na jak najszybszym, a przy tym bezbłędnym przejechaniu wyznaczonego toru. Istotne jest to, że w tej konkurencji za każdy błąd naliczane są sekundy karne. Natomiast konkurencja jazdy samochodem po wyznaczonym torze polega na jednokrotnym przejechaniu wyznaczonego toru, w jak najkrótszym czasie (czas przejazdu mierzy urządzenie pomiarowe z fotokomórką) i – oczywiście – bez błędów w postaci np. przewrócenia pachołka wyznaczającego tor jazdy.

Zwycięzcami XXVI finału konkursu „Policjant Ruchu Drogowego” w klasyfikacji indywidualnej w 2013 r. byli:

- I miejsce – sierż. szt. Michał Kasprzak z KWP w Poznaniu,
- II miejsce – sierż. szt. Tomasz Mysiak z KWP w Lublinie,
- III miejsce – sierż. szt. Łukasz Tomoń z KWP w Krakowie.

W klasyfikacji drużynowej:

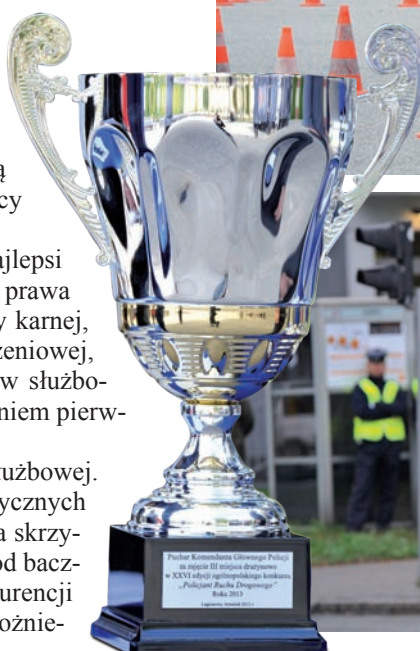
- I miejsce – KWP w Poznaniu,
- II miejsce – KWP w Krakowie,
- III miejsce – KWP zs. w Radomiu.

Laureaci zostali wyróżnieni nagrodami finansowymi ufundowanymi przez Ministra Spraw Wewnętrznych oraz Komendanta Głównego Policji.

podkom. Jarosław Gnatowski, ekspert WP BPiRD KGP

zdj. archiwum CSP

zdj. archiwum CSP

Materiały i publikacje dla policjantów pełniących służbę zewnętrzną

FILMY SZKOLENIOWE

Szkoła Policji w Katowicach, Słupsku oraz Centrum Szkolenia Policji w Legionowie wspólnie z BPiRD KGP przygotowały filmy instruktażowe, które zgodnie z ich przeznaczeniem mają być pomocne w realizacji podstawowych czynności służbowych.

Przygotowany materiał filmowy dotyczy m.in. czynności: legitymowania, doprowadzania i konwojowania osób, kontroli osobistej, zatrzymywania osób, użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej przez funkcjonariuszy Policji oraz kontroli pojazdu.

Przedmiotowe filmy zostały przekazane do wszystkich jednostek organizacyjnych Policji, a ich kierownicy zostali zobowiązani do wykorzystania ich w szczególności podczas odpraw służbowych oraz w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego. Ponadto wszystkie filmy zostały umieszczone na Policyjnej Platformie Wdrożeniowej w ramach PSTD.

w rodzinie, a także patologii społecznej, tj. narkomanii i alkoholizmu, a także przepisów prawnych regulujących te zagadnienia, przydatnych policjantom realizującym na co dzień zadania służbowe.

Vademecum zostało wydrukowane w nakładzie 12 000 egzemplarzy. 6000 – do dyspozycji Stowarzyszenia – wraz z pakietem innych materiałów edukacyjnych zostało przekazane do gmin, które przystąpiły do realizacji kampanii. Z pozostałych 6000 egzemplarzy – w dyspozycji BPiRD KGP – ponad 4250 zostało przekazanych do komend wojewódzkich/Stołecznej Policji do użytku służbowego, z przeznaczeniem głównie dla policjantów realizujących zadania w ww. obszarach. *Vademecum* spotkało się z pozytywnym odbiorem i życzliwym przyjęciem, tak wśród policjantów, jak i wśród przedstawicieli naszych partnerów w gminach, w tym głównie wśród członków miejskich/gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, a także pracowników ośrodków pomocy społecznej. *Vademecum* jest też dostępne na stronie internetowej BPiRD KGP.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPiRD KGP

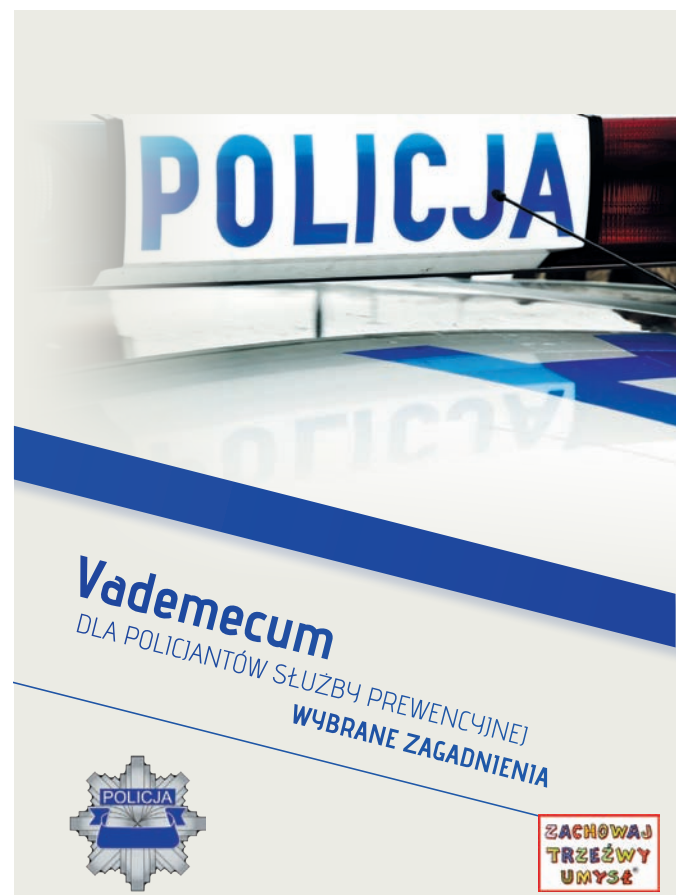
PORADNIKI

W związku z wejściem w życie w dniu 5 czerwca 2013 r. ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, mając na uwadze kompleksowe zmiany przepisów m.in. w zakresie wprowadzenia nowych definicji, treści przypadków, postępowania policjanta przed i po użyciu lub wykorzystaniu środków przymusu bezpośredniego i broni palnej oraz sposobu dokumentowania ich użycia lub wykorzystania, w BPiRD KGP opracowano poradnik dla policjantów pt. *Uprawnienia funkcjonariusza Policji w zakresie użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej*, dotyczący powyższych kwestii z odniesieniem do uprawnień policjanta.

Ideą opracowania było przekazanie w przystępnej formie treści ustawy w celu podniesienia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych funkcjonariuszy Policji poprzez samokształcenie, a w konsekwencji bardziej profesjonalnego wykonywania zadań służbowych.

Poradnik przekazano wszystkim policjantom, a całkowity nakład wyniósł 101 000 egzemplarzy.

Również w 2013 r., w ramach kolejnej już edycji ogólnopolskiej kampanii edukacyjnej pn. *Zachowaj Trzeźwy Umysł*, ówczesne Biuro Prewencji KGP, we współpracy ze Stowarzyszeniem Producentów i Dziennikarzy Radiowych w Poznaniu, opracowało *Vademecum dla policjantów służby prewencyjnej. Wybrane zagadnienia*. W publikacji ujęto w syntetycznej formie – praktyczne informacje dotyczące nieletnich, przemocy

Narady i szkolenia

Zgodnie z treścią § 19 zarządzenia nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. Urz. KGP poz. 25) BPiRD KGP realizuje zadania związane m.in. z tworzeniem warunków do sprawnego i skutecznego przeciwdziałania przestępczości, wykroczeniom i zjawiskom patologii społecznej oraz organizowaniem i wdrażaniem systemowych rozwiązań, mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym w ruchu drogowym. Natomiast jednym z priorytetów Komendanta Głównego Policji na lata 2013–2015 jest zapewnienie optymalnych warunków pełnienia służby/pracy policjantom i pracownikom Policji w celu doskonalenia jakości wykonywanych przez nich zadań.

W celu realizacji powyższego zadania oraz priorytetu BPiRD KGP systematycznie wdraża przedsięwzięcia szkoleniowe w formie seminariów, warsztatów, odpraw czy kursów specjalistycznych w ramach doskonalenia lokalnego. Rozpowszechnianie w ten sposób innowacyjnych rozwiązań, narzędzi oraz dobrych praktyk sprzyja podnoszeniu jakości i efektywności zadań wykonywanych przez Policję. Zdobyta wiedza, umiejętności, znajomość wszelkich procedur i przepisów prawa służą osiągnięciu celu funkcjonowania Policji – bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Z inicjatywy Biura Prewencji i Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji:

- 1) w dniach 16–17 stycznia 2013 r. w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie zorganizowane zostało seminarium szkoleniowe pn. „Środki przymusu bezpośredniego, broń palna – aktualny stan prawny w kontekście prowadzonych prac legislacyjnych”, adresowane w szczególności do policjantów z wydziałów prewencji komend wojewódzkich/Stołecznej Policji oraz przedstawicieli szkół policyjnych prowadzących zajęcia dydaktyczne w przedmiotowym zakresie;
- 2) w dniach 27–28 lutego 2013 r. odbyła się narada służbowa naczelników wydziałów prewencji komend wojewódzkich/Stołecznej Policji, podczas której podsumowano wybrane obszary funkcjonowania służby prewencyjnej w roku 2012, jak również omówiono zadania planowane do realizacji w roku 2013;
- 3) w dniach 20–21 marca 2013 r. w Zakładzie Kynologii Policyjnej CSP w Legionowie zorganizowano szkolenie kierunkowe dla instruktorów ochrony lotnictwa cywilnego w Policji;
- 4) w dniach 3–4 kwietnia 2013 r. w Międzynarodowym Centrum Szkoleń Specjalistycznych Policji CSP w Legionowie miało miejsce seminarium nt. „Bezpieczeństwo na wodach i terenach przywodnych w sezonie 2013 r.”, adresowane w szczególności do kierowników jednostek/komórek wodnych Policji, koordynatorów wojewódzkich/Stołecznego Po-

licji ds. bezpieczeństwa na wodach i terenach przywodnych oraz przedstawicieli szkół Policji, w seminarium uczestniczyli także zaproszeni goście z Departamentu Ratownictwa i Ochrony Ludności MSW.

Ponadto w dniu 26 września 2013 r. zorganizowano w Szkole Policji w Słupsku naradę dla naczelników wydziałów prewencji KWP/KSP oraz przedstawicieli szkół policyjnych. Jednym z tematów było omówienie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz narzędzi szacowania ryzyka zagrożenia życia i zdrowia w związku z przemocą w rodzinie.

W dniach 8–9 października 2013 r. w Ośrodku Centrum Usług Logistycznych „Olimp” w Szklarskiej Porębie odbyły się warsztaty szkoleniowe pn. „Rola dzielnicowego w nowoczesnej formacji policyjnej”. Do udziału w warsztatach zaproszono po 3 przedstawicieli z każdej KWP/KSP: zastępców komendantów miejskich/powiatowych/rejonowych Policji właściwych w sprawach prewencyjnych, komendantów komisariatów Policji oraz kierowników rewiru dzielnicowych. Wypracowane podczas warsztatów inicjatywy zostały omówione podczas seminarium nt. „Dzielnicy w strukturze jednostek organizacyjnych Policji” zorganizowanego w dniu 26 listopada 2013 r. w Szkole Policji w Katowicach.

W dniach 22–23 października 2013 r. w Szklarskiej Porębie przeprowadzono warsztaty szkoleniowe pn.: „Prowadzenie przez Policję czynności wyjaśniających w sprawach o wykroczenia – wybrane zagadnienia z obszaru prawa wykroczeń”, z udziałem koordynatorów – policjantów (pracowników) z wydziałów prewencji KWP/KSP nadzorujących realizację zadań z zakresu wykroczeń, przedstawicieli szkół policyjnych prowadzących zajęcia dydaktyczne z przedmiotowej problematyki, kierownictwo oraz przedstawiciele BPiRD KGP.

W dniu 6 listopada 2013 r. w Zakopanem odbyło się seminarium nt. „Działania Policji na zorganizowanych terenach narciarskich”, w którym uczestniczyli koordynatorzy z ramienia KWP w: Katowicach, Krakowie, Rzeszowie, Łodzi i we Wrocławiu, reprezentanci wybranych KMP/KPP/KP zajmujący się problematyką pełnienia służby patrolowej na zorganizowanych terenach narciarskich, wykładowcy Szkoły Policji w Katowicach, przedstawiciele Stowarzyszenia Instruktorów i Trenerów Narciarstwa Polskiego Związku Narciarskiego, Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego, Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego oraz Urzędu Miasta Szczyrk.

Dla policjantów pełniących funkcję oskarżyciela publicznego w dniach 18–22 listopada 2013 r. został zorganizowany kurs specjalistyczny w ramach doskonalenia lokalnego.

ml. insp. Dariusz Przódka, radca WP BPiRD KGP

Zmiany w przepisach prawa w 2013 r. istotne dla policjantów służby prewencyjnej

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej

Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 17 maja 2012 r. (sygn. K 10/11) uchylającym m.in. art. 16 ust. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji uznał, iż materia dotycząca stosowania środków przymusu bezpośredniego, jako wkraczająca w sferę konstytucyjnych praw i wolności, wymaga, zgodnie z art. 41 ust. 1 w związku z art. 31 ust. 3 Konstytucji, kompleksowego i szczegółowego uregulowania na poziomie ustawy. Konsekwencją przedmiotowego wyroku (jak również wcześniejszego wyroku TK z dnia 10 marca 2010 r., sygn. akt U 5/07 dot. przepisów CBA) jest ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹, która systemowo reguluje uprawnienia wszystkich podmiotów w zakresie użycia i wykorzystania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej. Ustawa obejmuje 23 podmioty uprawnione do użycia lub wykorzystania środków przymusu bezpośredniego, z których 21 jest uprawnionych do użycia lub wykorzystania broni palnej. Nowa ustawa weszła w życie z dniem 5 czerwca 2013 r. i wprowadziła zmiany dotyczące uprawnień funkcjonariusza Policji m.in. w niżej opisanym zakresie.

Najistotniejsze zmiany wynikające z ustawy

1. Nowe rodzaje środków przymusu bezpośredniego w postaci:
 - siły fizycznej w postaci technik transportowych,
 - kajdanek zakładanych na nogi,
 - kasku zabezpieczającego,
 - środków przeznaczonych do pokonywania zamknięć budowlanych i innych przeszkód, w tym materiałów wybuchowych,
 - środków pirotechnicznych o właściwościach oślepiających lub ośmiewających,
 - pojazdu służbowego.
2. Rezygnacja z prowadnic.
3. Stosowanie kajdanek – w tym zakresie ustawa wprowadza:
 - rezygnację z określenia kategorii osób (w tym wieku), w stosunku do których będzie można stosować tego rodzaju środek przymusu bezpośredniego;
 - przepis, z którego wynika, iż kajdanki (co do zasady) zakłada się na ręce trzymane z tyłu, jednocześnie z możliwością w uzasadnionych przypadkach założenia kajdanek na ręce trzymane z przodu;
 - przepis umożliwiający stosowanie prewencyjne m.in. kajdanek zakładanych na ręce trzymane z przodu w celu zapobieżenia ucieczce osoby ujętej, zatrzymanej, konwojowanej, umieszczonej w strzeżonym ośrodku, areszcie – w celu wydalenia lub pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom ich agresji lub autoagresji;

- kategorii osób, w stosunku do których będzie dopuszczalne stosowanie kajdanek zespolonych.
4. Umożliwienie prewencyjnego użycia następujących środków przymusu bezpośredniego: siły fizycznej w postaci technik transportowych, kajdanek, kaftana bezpieczeństwa, pasa obezwładniającego oraz kasku zabezpieczającego w celu zapobieżenia ucieczce osoby zatrzymanej (w tym ujętego nieletniego), konwojowanej lub pozbawionej wolności, a także w celu zapobieżenia objawom agresji lub autoagresji.
 5. Wprowadzenie katalogu środków przymusu bezpośredniego, jakie mogą być użyte wobec nieletniego doprowadzonego do policyjnej izby dziecka, tj.:
 - siły fizycznej w postaci technik:
 - transportowych,
 - obrony,
 - ataku,
 - obezwładnienia;
 - kajdanek:
 - zakładanych na ręce,
 - zakładanych na nogi;
 - kaftana bezpieczeństwa;
 - pasa obezwładniającego;
 - kasku zabezpieczającego;
 - pałki służbowej;
 - chemicznych środków obezwładniających w postaci ręcznych miotaczy substancji obezwładniających;
 - przedmiotów przeznaczonych do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej, w celu:
 - wyegzekwowania wymaganego prawem zachowania zgodnie z wydanym przez policjanta poleceniem;
 - odparcia bezpośredniego, bezprawnego zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
 - przeciwdziałania czynnościom zmierzającym bezpośrednio do zamachu na życie, zdrowie lub wolność policjanta lub innej osoby;
 - przeciwdziałania niszczeniu mienia;
 - ujęcia osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
 - zatrzymania osoby, udaremnienia jej ucieczki lub pościgu za tą osobą;
 - pokonania biernego oporu;
 - pokonania czynnego oporu;
 - przeciwdziałania czynnościom zmierzającym do autoagresji.

Ponadto ustawa zakłada, iż w przypadku użycia środka przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego w policyjnej izbie dziecka policjant każdorazowo przekazuje przełożonemu notatkę, niezależnie od rodzaju i skutku użycia środka przymusu bezpośredniego.

Jednocześnie przepisy ustawy stanowią, iż o użyciu środków przymusu bezpośredniego wobec nieletniego umieszczonego

w policyjnej izbie dziecka kierownik izby powiadamia sędziego rodzinnego sprawującego nadzór nad wykonywaniem czynności, o których mowa w art. 32e – 32h ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich², a w przypadku art. 32h tej ustawy, powiadamia sąd rodzinny, na którego obszarze właściwości znajduje się policyjna izba dziecka.

6. Zmiana treści przypadków użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.
7. Rezygnacja ze strzału ostrzegawczego jako obowiązku przed użyciem broni palnej.
8. Rezygnacja z obowiązkowej procedury poprzedzającej użycie broni palnej lub jej poszczególnych elementów w przypadku, gdy ich realizacja groziłaby bezpośrednim niebezpieczeństwem dla życia lub zdrowia policjanta lub innej osoby.
9. Wprowadzenie nowych regulacji dotyczących wykorzystania broni palnej, w myśl których policjant może wykozystać broń palną w celu:
 - zatrzymania pojazdu, jeżeli jego działanie zagraża życiu lub zdrowiu uprawnionego lub innej osoby lub stwarza zagrożenie dla ważnych obiektów lub urządzeń;
 - pokonania przeszkody:
 - uniemożliwiającej lub utrudniającej ujęcie osoby albo ratowanie życia lub zdrowia policjanta, innej osoby lub mienia,
 - w przypadku naruszeń porządku lub bezpieczeństwa publicznego przez osobę pozbawioną wolności, zatrzymaną lub umieszczoną w strzeżonym ośrodku albo areszcie w celu wydalenia;
 - zaalarmowania lub wezwania pomocy;
 - neutralizacji przedmiotów lub urządzeń mogących stwarzać niebezpieczeństwo wybuchu, powodujących jednocześnie bezpośrednie zagrożenie dla zdrowia lub życia uprawnionego lub innej osoby;
 - unieszkodliwienia zwierzęcia, którego zachowanie zagraża bezpośrednio życiu lub zdrowiu policjanta lub innej osoby.
10. Zakaz użycia broni palnej przez pododdział zwarty – z wyjątkiem przepisów zawartych w ustawie z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym³.
11. Dokumentowanie – zmiana nazewnictwa sporządzanej dokumentacji z raportu na notatkę oraz uszczegółowienie jej zawartości.
12. Nowe definicje, tj.: broń palna, doprowadzanie, konwój, obezwładnienie, pododdział zwarty, użycie środka przymusu bezpośredniego, użycie broni, ważny obiekt lub urządzenie, wykorzystanie środka przymusu bezpośredniego oraz wykorzystanie broni palnej.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw

W dniu 2 stycznia 2014 r. weszły w życie przepisy nowelizacji ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich. Zmiany te zostały wprowadzone ustawą z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw⁴.

Wśród najistotniejszych zmian z punktu widzenia służby Policji należy wskazać:

- 1) przejrzyste określenie praw nieletniego w zakresie prawa do obrony, w tym korzystania z pomocy obrońcy (art. 18a);

- 2) wprowadzenie jednolitego postępowania w sprawach nieletnich oraz rezygnacja z dotychczasowego rozwiązania, które przewidywało postępowanie wyjaśniające oraz postępowanie opiekuńczo-wychowawcze lub poprawcze (rozdział 1a);
- 3) wskazanie wprost uprawnienia Policji do zbierania i utrwalania dowodów przejawów demoralizacji nieletniego w wypadkach niecierpiących zwłoki, w takich sytuacjach w razie potrzeby Policja uprawniona jest również do zatrzymania nieletniego (art. 32e);
- 4) rozszerzenie katalogu osób, w obecności których dopuszczalne jest przesłuchanie nieletniego przez Policję o:
 - wskazaną przez nieletniego osobę mu bliską,
 - przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza,
 - asystenta rodziny,
 - koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (art. 32f);
- 5) nałożenie obowiązku przesłuchania zatrzymanego nieletniego (art. 32g § 3);
- 6) skrócenie z 72 do 48 godzin czasu, po którym należy zwolnić zatrzymanego nieletniego, jeżeli od chwili powiadomienia właściwego sądu rodzinnego o zatrzymaniu nieletniego nie ogłoszono nieletniemu postanowienia o umieszczeniu w schronisku dla nieletnich lub tymczasowym umieszczeniu w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, rodzinie zastępczej zawodowej albo w zakładzie leczniczym (art. 32g § 7 pkt 4).

Ustawa z dnia 4 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi

Ustawa stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 kwietnia 2012 r., sygn. akt K-12/11 (Dz. U. poz. 405), w którym stwierdzono niekonstytucyjność poniższych przepisów.

- Art. 42 ust. 6 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi⁵ w zakresie, w jakim upoważnia ministra właściwego do spraw zdrowia w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, do określenia, w drodze rozporządzenia, maksymalnej wysokości opłat związanych z pobytem w izbie wytrzeźwień, innej placówce utworzonej lub wskazanej przez jednostkę samorządu terytorialnego lub w jednostce Policji;
- § 29 wydanego na podstawie ww. upoważnienia – rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego⁶, określającego maksymalną wysokość tej opłaty.

W celu wykonania wspomnianego wyroku konieczne stało się podniesienie do rangi przepisów ustawowych dotychczas obowiązujących regulacji wspomnianego wyżej rozporządzenia Ministra Zdrowia.

Najistotniejsze zmiany wynikające z tej ustawy z punktu widzenia Policji

- **Dokumentowanie doprowadzenia w celu wytrzeźwienia**
Ustawa zobowiązuje funkcjonariusza Policji lub strażnika gminnego (miejskiego), którzy doprowadzają osobę w sta-

NAJWAŻNIEJSZE ZMIANY W PRZEPISACH PRAWA

nie nietrzeźwości, do sporządzenia *Protokołu doprowadzenia w celu wytrzeźwienia* także w przypadku jej doprowadzenia do miejsca zamieszkania lub pobytu – art. 40 ust. 3. Ponadto wskazany przepis precyzyjnie określa, co taki protokół powinien zawierać, zmieniono więc wzór *Protokołu doprowadzenia osoby w celu wytrzeźwienia* (druk Mp-35). Wobec wynikającego z § 14 rozporządzenia Ministra Zdrowia obowiązku pisemnego informowania osób zwalnianych z izby, placówki lub jednostki Policji o możliwości złożenia zażalenia na zasadność i legalność doprowadzenia, konieczne było także opracowanie wzoru *Pouczenia osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia*. Nowy przepis zobowiązał Policję do niezwłocznego przekazania sądowi rejonowemu właściwemu ze względu na miejsce doprowadzenia – zażalenia na doprowadzenie w przypadku, gdy osoba doprowadzona złoży je za pośrednictwem jednostki Policji (dodany art. 40 ust. 7).

■ Przymus bezpośredni

Znowelizowane przepisy wprowadzają nowy termin przymus bezpośredni (nowe brzmienie art. 42 ust. 1.) Mianowicie ustawa stanowi, że może być on stosowany wobec osoby przyjętej albo wobec osoby zatrzymanej w jednostce Policji, która stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego lub innej osoby lub niszczy przedmioty znajdujące się w otoczeniu. W jednostce Policji przymus bezpośredni polega na przytrzymaniu, unieruchomieniu lub izolacji (nowy art. 42 ust. 2 pkt 2). Każda z tych form jest ustawowo zdefiniowana (art. 42 ust. 8). W praktyce przymus bezpośredni w formie izolacji nie wymaga tworzenia w jednostce organizacyjnej Policji dodatkowych pomieszczeń, zaś zgodnie z zapisami ustawy polega na umieszczeniu osoby pojedynczo w zamkniętym pomieszczeniu.

Ustawa dopuszcza stosowanie przymusu bezpośredniego przewidzianego w innych przepisach, czyli w praktyce wynikające z ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej jedynie po bezskutecznym zastosowaniu przymusu bezpośredniego przewidzianego w ustawie lub gdyby jego zastosowanie było niecelowe (dodany art. 42 ust. 7).

■ Oplata za pobyt

Przepis ustawy stanowi, że za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji od osoby przyjętej jest pobierana opłata (art. 42² ust. 1). Opłata za pobyt w jednostce Policji stanowi dochód budżetu państwa (art. 42² ust. 2 pkt 2), a jej wysokość jest określana przez wojewodę w drodze zarządzenia (art. 42² ust. 4 pkt 2). Maksymalna wysokość opłaty za pobyt zarówno w izbie wytrzeźwień, placówce, jak i w jednostce Policji wynosi 300 zł (art. 42² ust. 6) i podlega corocznej waloryzacji (art. 42² ust. 7). Do czasu określenia wysokości opłaty za pobyt w jednostce Policji przez wojewodę, zaś w izbie wytrzeźwień lub placówce przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, jednak nie dłużej niż w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do dnia 30 czerwca 2014 r., opłata za pobyt w wymienionych miejscach wynosi 300 zł (art. 4 ustawy).

Z wyjątkiem wskazanych przepisów, ustawa ta weszła w życie w dniu 1 stycznia 2014 r.

Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw⁷

Ustawa z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw zawiera nowelizację kodeksu postępowania karnego, kodeksu karnego,

kodeksu wykroczeń, kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia i niektórych innych ustaw. Głównym celem wprowadzenia uregulowań było przede wszystkim skrócenie czasu trwania postępowań przed sądami oraz ich uproszczenie.

W powyższym akcie normatywnym ustawodawca wskazał różne terminy wejścia w życie nowelizowanych przepisów:

- z dniem 2 czerwca 2014 r. oraz 1 lipca 2015 r. zacznie obowiązywać część przepisów dotyczących procedury karnej;
- z dniem 1 lipca 2015 r. zaczął obowiązywać przepisy dotyczące procedury karnej oraz procedury wykroczeniowej;
- z dniem 9 listopada 2013 r. weszła w życie część uregulowań zawartych w ww. akcie normatywnym, w tym zmiany w ustawie z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń⁸.

Konsekwencją wejścia w życie z dniem 9 listopada 2013 r. części przepisów są nowe uregulowania w ustawie Kodeks wykroczeń, które dotyczą:

- podniesienia górnej wartości progowej szkody w przypadku niektórych czynów zabronionych przeciwko mieniu, tzw. czynów przepołowionych, która rozgranicza przestępstwo i wykroczenie;
- przeniesienie na grunt ustawy Kodeks wykroczeń (art. 87 § 1a k.w.) przepisu dotychczas funkcjonującego w ustawie Kodeks karny (art. 178 a § 2 k.k.).

Dotychczas problematyczne pozostawało odróżnienie przestępstwa od wykroczenia w przypadku czynów zabronionych, których przedmiotem było mienie. W ramach czynów zabronionych skierowanych przeciwko mieniu wyróżniamy tzw. czyny przepołowione, w przypadku których przekroczenie pewnego poziomu wysokości szkody decyduje o odpowiedzialności karnej bądź za przestępstwo, bądź za wykroczenie. Graniczną wartością, która dotychczas penalizowała dane zachowanie jako przestępstwo lub wykroczenie, była kwota 250 zł. W praktyce niezmienna kwota 250 zł przy postępującym wzroście gospodarczym powodowała stopniowy wzrost liczby przestępstw przeciwko mieniu. Z uwagi na stały wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz proces wzrostu ogólnego poziomu cen w gospodarce, ustawodawca zdecydował się na podniesienie tej wartości do kwoty odpowiadającej ¼ wysokości miesięcznego wynagrodzenia za pracę, a więc adekwatnej do sytuacji rynkowej. Podniesienie progu kwotowego wydaje się w pełni uzasadnione, bowiem jest odzwierciedleniem aktualnych realiów finansowych i ekonomicznych.

W przypadku wykroczeń przeciwko mieniu, tzw. czynów przepołowionych, ustawodawca zmienił w dotychczas obowiązujących przepisach (tj.: art. 119 § 1 k.w. – kradzież mienia, art. 120 § 1 k.w. – kradzież drzewa z lasu, art. 122 § 1 k.w. – paserstwo oraz art. 124 § 1 k.w. – niszczenie mienia) wartość mienia, wobec którego doszło do popełnienia czynu zabronionego. Do czasu wejścia w życie ustawy wartość graniczną odróżniającą przestępstwo od wykroczenia stanowiła kwota 250 zł (w przypadku kradzieży drzewa z lasu 75 zł), zaś od dnia 9 listopada 2013 r. wartość ta wynosi ¼ minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Minimalne wynagrodzenie za pracę jest ustalane na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę⁹. W roku 2014 – zgodnie z treścią rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r.¹⁰ – minimalne wynagrodzenie za pracę wynosi 1680 zł. Tak więc od dnia 1 stycznia 2014 r. wartość graniczna mienia w przypadku

wykroczeń określonych w art. 119 § 1, art. 120 § 1, art. 122 § 1 oraz art. 124 § 1 k.w. wynosi 420 zł.

Warto podkreślić, że ustawodawca w art. 3 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę przewidział różne terminy ustalania wysokości minimalnego wynagrodzenia, tj.:

- jeden termin (1 stycznia danego roku) w sytuacji, gdy prognozowany na następny rok wskaźnik cen wynosi mniej niż 105% oraz
- dwa terminy (1 stycznia i 1 lipca danego roku) w sytuacji, gdy prognozowany na następny rok wskaźnik cen wynosi co najmniej 105%.

Zarządzenie nr 31 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2013 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców¹¹

W związku z wejściem w życie z dniem 2 stycznia 2014 r. ustawy z dnia 30 sierpnia 2013 r. o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich oraz niektórych innych ustaw zaszła potrzeba dokonania zmian w przepisach wewnętrznych regulujących tę problematykę.

Niezbędne okazało się dokonanie zmian w zarządzeniu nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców¹².

Nowe uregulowania wskazują, że w każdym przypadku popełnienia przez nieletniego czynu karalnego oraz czynu zabronionego sporządza się wniosek o odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie do sądu, określając przyczynę odstąpienia, zaś materiały czynności przekazuje się do miejscowo właściwego sądu rejonowego. Ponadto o przekazaniu materiałów informuje się ujawnionych pokrzywdzonych i osobę zawiadamiającą o popełnieniu wykroczenia. W powiadomieniu tym wskazuje się przyczynę odstąpienia, jednak nie zamieszcza się pouczenia o prawie do samodzielnego wniesienia do sądu wniosku o ukaranie oraz o prawie do złożenia zażalenia do organu nadzrędnego na niewniesienie wniosku o ukaranie.

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych¹³

Wytyczne nr 5 Komendanta Głównego Policji z dnia 20 listopada 2013 r. zmieniające wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych¹⁴ opracowano w celu dostosowania obowiązujących rozwiązań do przepisów ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej, w szczególności w zakresie dokumentowania wykorzystania lub użycia środków przymusu bezpośredniego i broni palnej.

W wyniku przeprowadzonych uzgodnień postanowiono dokonać zmiany § 1 ust. 1 wytycznych zawierającego katalog

symboli literowych dokonywanych wpisów do notatników służbowych w ten sposób, aby odnosił się do podstawowych, najczęściej wykonywanych czynności. Pozwoliło to uniknąć nadmiernego rozbudowania przepisu i zachować jego czytelność.

Uzupełnienie wytycznych co do informacji zawartych na ostatniej stronie notatnika służbowego stanowi spełnienie postulatów zgłaszanych przez poszczególne komendy wojewódzkie (Stołeczną) Policji, a jednocześnie stanowi usankcjonowanie stosowanej praktyki.

ml. insp. Dariusz Prządka, radca WP BPiRD KGP

¹ Dz. U. poz. 628, z późn. zm.

² Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.

³ Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.

⁴ Dz. U. poz. 1165.

⁵ Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.

⁶ Dz. U. Nr 20, poz. 192, z późn. zm.

⁷ Dz. U. z 2013 r. poz. 1247.

⁸ Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.

⁹ Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.

¹⁰ Dz. U. poz. 1074.

¹¹ Dz. Urz. KGP poz. 100.

¹² Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 9, poz. 48, z późn. zm.

¹³ Dz. Urz. KGP poz. 97.

¹⁴ Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.

Akty prawne

Ustawa z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2013 r. poz. 482, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 21 czerwca 2002 r. o stanie wyjątkowym (Dz. U. Nr 113, poz. 985, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz. U. poz. 628, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 11 września 2013 r. w sprawie wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę w 2014 r. (Dz. U. poz. 1074).

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 20, poz. 192, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 323 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2008 r. w sprawie metodyki wykonywania przez Policję czynności administracyjno-porządkowych w zakresie wykrywania wykroczeń oraz ścigania ich sprawców (Dz. Urz. KGP z 2008 r. Nr 9, poz. 48, z późn. zm.).

Wytyczne nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie zasad ewidencjonowania, wypełniania oraz przechowywania notatników służbowych (Dz. Urz. KGP Nr 13, poz. 104, z późn. zm.).

Główny Sztab Policji

DZIAŁALNOŚĆ GŁÓWNEGO SZTABU POLICJI KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI W 2013 R. ORAZ PERSPEKTYWY NA ROK 2014

insp. Krzysztof Lis

**DYREKTOR
GŁÓWNEGO SZTABU POLICJI
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI**

Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji (GSP KGP) jest komórką organizacyjną umiejscowioną w służbie prewencyjnej, realizującą zadania na poziomie strategicznym przy współdziałaniu z innymi podmiotami administracji publicznej i wojskowej, organizacjami pozarządowymi i instytucjami oraz biurami Komendy Głównej Policji i innymi jednostkami organizacyjnymi Policji w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa państwa.

Stan etatowy Głównego Sztabu Policji KGP obejmuje łącznie 129 stanowisk. Struktura zatrudnienia opiera się na 102 stanowiskach policyjnych i 27 cywilnych.

!stotą działań GSP KGP jest wykonywanie zadań związanych z zarządzaniem bieżącymi informacjami o stanie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz podejmowanie działań w razie wystąpienia poważnych zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Do zadań należą w szczególności:

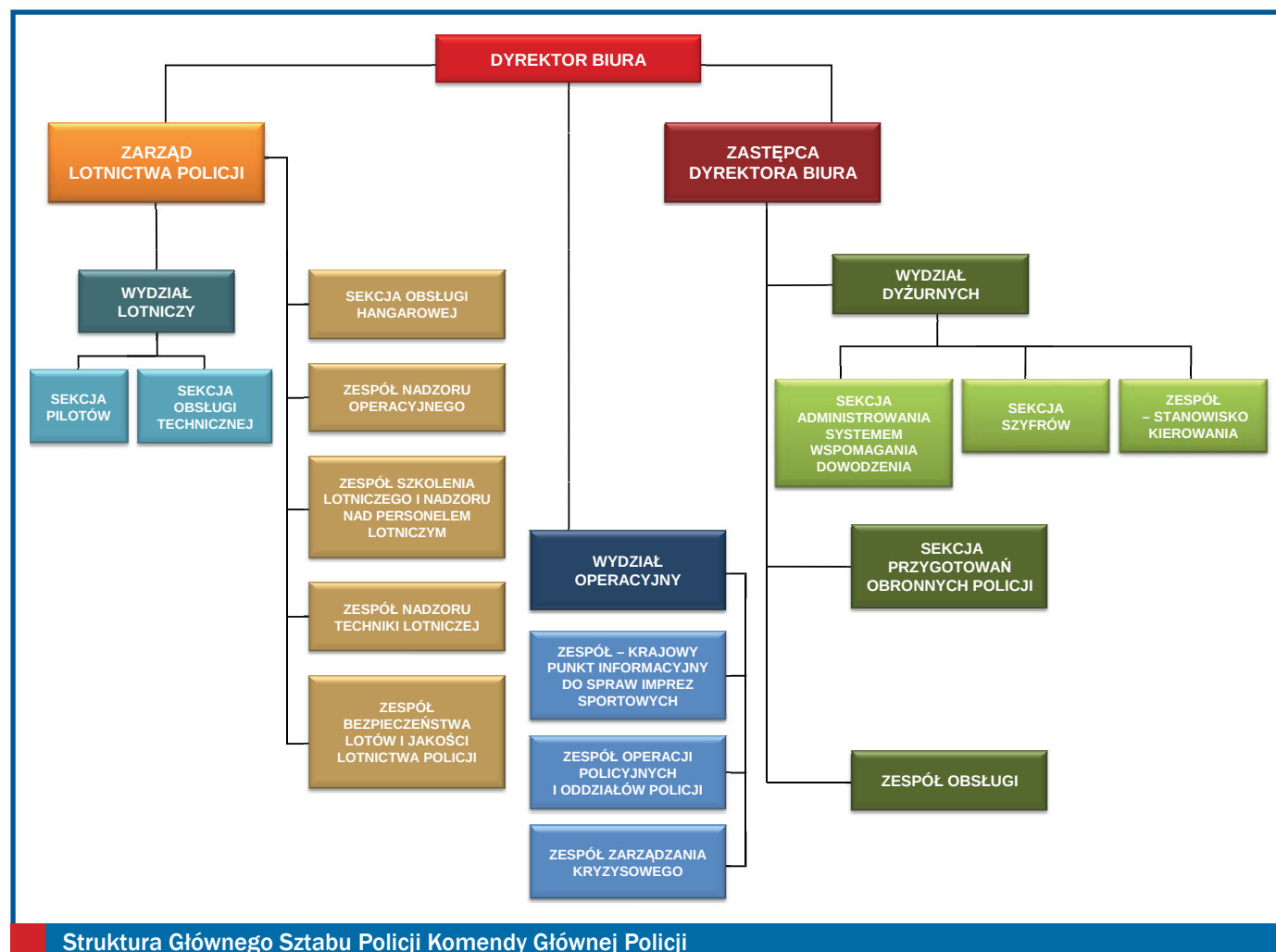
- gromadzenie i przetwarzanie informacji o bieżących zdarzeniach i zagrożeniach na terenie kraju;

- podejmowanie działań służących zapobieganiu i eliminowaniu poważnych zagrożeń bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie kraju;
- zarządzanie i koordynowanie działaniami Policji o zasięgu ogólnokrajowym, w tym organizowanych w ramach Systemu Powiadamiania Ratunkowego;
- zarządzanie statkami powietrznymi Lotnictwa Policji;
- opracowywanie procedur i planów reagowania w sytu-

- acjach kryzysowych oraz dotyczących ratownictwa i ochrony ludności;
- inicjowanie, planowanie i nadzorowanie przygotowań obronnych w jednostkach organizacyjnych Policji na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz wojny;
- opracowywanie nowych metod i form działania oraz standaryzowanie funkcjonowania: służby Lotnictwo Policji, oddziałów i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji, komórek właściwych w sprawach sztabowych i dyżurnych w jednostkach organizacyjnych Policji;
- zapewnienie funkcjonowania: Stanowiska Kierowania Komendanta Głównego Policji, Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji, Centrum Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, Stacji Szyfrów KGP oraz w czasie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny – Zespołu Kierowania Militaryzacją Policji;
- organizowanie pozaoperacyjnej międzynarodowej współpracy Policji w zakresie bezpieczeństwa imprez masowych oraz bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym wykonywanie zadań punktów kontaktowych, o których mowa w art. 145j ustawy¹, a także punktów kontaktowych oraz informacyjnych wynikających z odrębnych przepisów i postanowień funkcjonujących w związku z krajową i międzynarodową współpracą Policji w celu ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywania i ścigania sprawców przestępstw oraz zapobiegania przestępczości i jej zwalczania.

Do najważniejszych przedsięwzięć GSP KGP zrealizowanych w toku codziennej służby w roku 2013 należą:

- 4684 operacje lotnicze przeprowadzone nad lądem, akwenami wodnymi i w obszarach górskich w czasie 1968 godzin, związanych w szczególności z zabezpieczeniem imprez masowych, poszukiwaniem osób i mienia, wsparciem pododdziałów antyterrorystycznych Policji oraz innych służb Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- wykonywanie w okresie od 29 czerwca do 6 listopada zadań związanych z ratownictwem górskim na rzecz TOPR, w ramach których przeprowadzono 85 lotniczych akcji ratowniczych (ewakuacja 78 osób i 3 przypadki transportu zwłok);
- aktywny udział przedstawicieli GSP KGP w pracach elitarnego Think Tanku – Paneuropejskiej Grupy Ekspertów do spraw Bezpieczeństwa Meczów Piłki Nożnej (Pan European Group of Football Safety and Security Experts);
- aktywny udział reprezentantów GSP KGP w pracach Grupy Roboczej do spraw Egzekwowania Prawa Rady Unii Europejskiej (LEWP);
- kontynuowanie wykonywania zadań przez Spotters Team Polska (21 policjantów pracujących na co dzień w jednostkach Policji i zajmujących się współpracą z kibicami); w ramach współpracy międzynarodowej przedstawiciele GSP KGP uczestniczyli w zabezpieczeniu 10 meczów reprezentacji w Polsce, Czarnogórze, Wielkiej Brytanii i San Marino, współdziałając z lokalną policją i wspierając proces komunikacji z polskimi kibicami;

Struktura Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji

STRUKTURA I ZADANIA GSP KGP

- przygotowanie pierwszej międzynarodowej operacji polskiej i litewskiej Policji w ramach zabezpieczenia meczu eliminacyjnego Ligi Europy pomiędzy drużynami Žalgiris Kowno – Lech Poznań na terenie Wilna z udziałem 31 policjantów Oddziału Prewencji Policji w Białymstoku i 6 policjantów Komendy Wojewódzkiej Policji w Poznaniu;
- opracowanie Planu Zarządzania Kryzysowego, który w dniu 28 sierpnia 2013 r. został pozytywnie oceniony przez Zespół Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, 12 września 2013 r. uzgodniony i zaakceptowany przez Dyrektora Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, a 30 października 2013 r. zatwierdzony przez Komendanta Głównego Policji;
- kontynuowanie wykonywania zadań związanych z rozwijaniem Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji oraz usprawnianiem funkcjonalności systemu na podstawie uwag i wniosków zgłaszanych przez jednostki organizacyjne Policji w ramach bieżącej współpracy;
- zaangażowanie przedstawicieli GSP KGP w prace prowadzone przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji dotyczące wdrażania Systemu Powiadamiania Ratunkowego na terenie kraju i związana z tym współpraca z jednostkami organizacyjnymi Policji i centrami powiadamiania ratunkowego;
- aktywność legislacyjna GSP KGP związana z kontynuacją nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji, w szczególności w obszarze przygotowań obronnych Policji;
- prowadzenie procesu weryfikacji i uzgadniania planów działania kierowników jednostek KWP/KSP i szkół policyjnych na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny;
- uruchomienie limitów środków finansowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne na lata 2013–2022 na realizację zadań obronnych Policji;
- przeprowadzenie przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym w obszarze przygotowań obronnych Policji dla wykonawców zadań obronnych oraz kadry kierowniczej nadzorującej ich realizację;
- realizacja zajęć podczas kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji wykonujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla KPP/KMP/KRP przewidzianych do militaryzacji.

Do przedsięwzięć GSP KGP planowanych w 2014 r. należą:

- wdrażanie obowiązku identyfikacji kibiców na wszystkich stadionach piłkarskich, na których rozgrywane są mecze piłki nożnej i odbywają się imprezy masowe, oraz monitorowanie realizacji zadań z tym związanych;
- popularyzowanie działalności zespołów interdyscyplinarnych i dążenie do prowadzenia dialogu również na poziomie powiatowym i gminnym;
- upowszechnianie narzędzia listy kontrolnej ułatwiającej realizację procesu przygotowania i zabezpieczania meczów piłkarskich;
- prowadzenie prac związanych z ochroną infrastruktury krytycznej i opracowywanie jej planów;
- doskonalenie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji oraz współuczestnictwo w rozwijaniu jego funkcjonalności;
- wdrażanie na gruncie policyjnym zasad i rozwiązań organizacyjnych dotyczących krajowego Systemu Powiadamiania Ratunkowego;
- pilotażowe uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych posiadających nadane przez właściwą terytorialnie

WKU przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji (w ramach limitów środków finansowych określonych w Programie Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne na lata 2013–2022);

- kontynuacja nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji oraz opracowanie założeń i koncepcji do przeprowadzenia ogólnopolskiego ćwiczenia obronnego w roku 2015;
- kontynuacja działalności edukacyjnej związanej z organizacją szkoleń, narad, konferencji dotyczących przygotowań obronnych Policji oraz prowadzenie zajęć podczas 4 edycji kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla KPP/KMP/KRP przewidzianych do militaryzacji.

W ramach posiadanej właściwości merytorycznej GSP KGP realizuje funkcje Komendy Głównej Policji w obszarze wykonawczym, regulacyjnym, standaryzującym, koordynującym, wspierającym i doradczo-konsultacyjnym oraz nadzorczokontrolnym w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Policji szczebla KWP/KSP, WSPol i szkół policyjnych.

¹ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).

Summary

Operation of the main staff of the Police of the National Police Headquarters in 2013

In frames of essential competences the Main Staff of Police realizes functions of the National Police Headquarters in the executive, regulative, standardizing, coordinating, supporting, advisory-consultative and supervisory area, with reference to organizational units of the Police like provincial police headquarters/Metropolitan, Police Academy in Szczytno and police schools.

The execution of tasks connected with management of current information about the state of security and public order and taking actions in case of serious threats for security and public order, are the essence of operations of the Main Staff of the Police.

The main tasks include:

- gathering and processing of information about current events and threats on the territory of the state;
- taking actions aiming at prevention and elimination of serious threats of security and public order on the territory of the country;
- management and coordination of police nationwide actions, also organized as part of the Emergency Call Centre;
- management of aircrafts of the Police Aviation;
- development of procedures and plans of reaction in crises situations, as well as concerning rescue and protection of population;
- initiating, planning and supervising the defensive preparations in organizational units of the Police, in times of threat of the state security and war;
- development of new methods and forms of action and standardization of functioning of: the Police Aviation service, prevention units and independent sub-units of the Police, staff units and duty officers in organizational units of Police;
- providing operation of: Control Room of the Commandant-in-Chief of the Police, Operational Centre of the Commandant-in-Chief of the Police, Crisis Management Centre of the Commandant-in-Chief of the Police, Code Station of the National Police Headquarters, and in case of threat to the state security and war - the Team for Managing the Militarization of Police;
- organization of nonoperational international cooperation of the Police in the field of security of mass events and security and public order, including the execution of tasks of contact points, as stated in the art. no 145 of the Act on Police, as well as contact points and information points, deriving from separate regulations functioning in connection with national and international cooperation of the Police to protect security and public order, detect and prosecute the perpetrators of crimes and prevent and combat crime.

Thumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

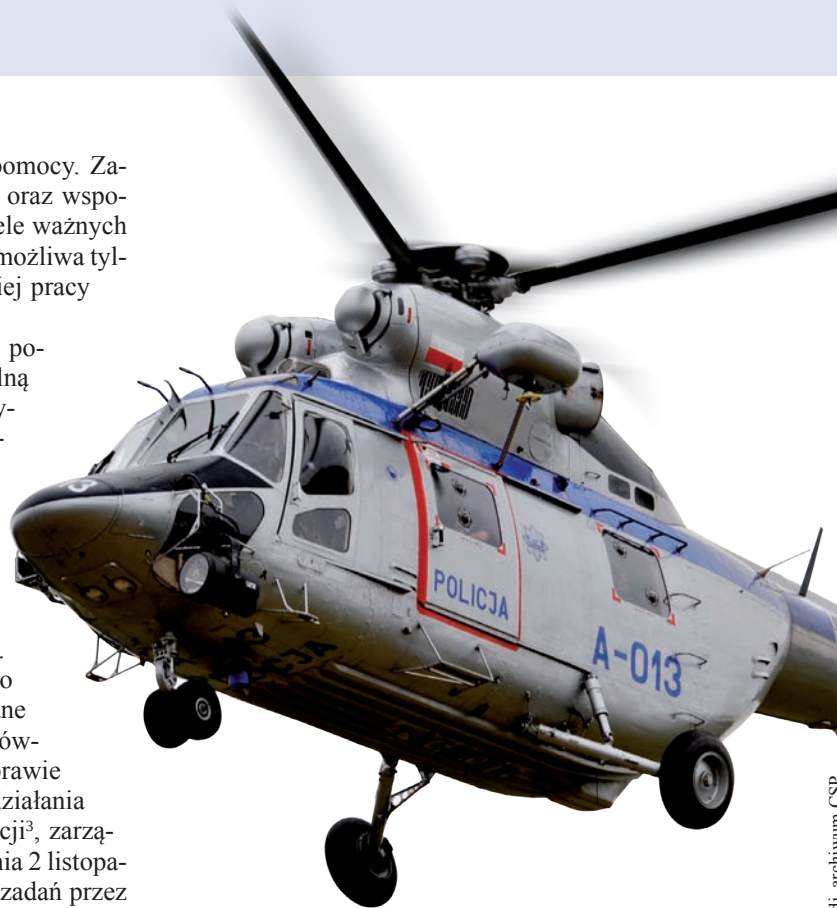
Lotnictwo Policji

Zadaniem Lotnictwa Policji jest niesienie pomocy. Zapewnia ono wsparcie operacji policyjnych oraz wspomaga inne służby. W 2013 r. wykonało wiele ważnych i zarazem trudnych zadań, których realizacja była możliwa tylko dzięki ogromnemu zaangażowaniu oraz ciężkiej pracy całego personelu.

Formację tworzy 77 osób, które pełnią służbę w powietrzu. Ta nieliczna grupa, stanowiąc integralną część Policji, ma istotne znaczenie – w wielu przypadkach zapewnione przez nią wsparcie przyczynia się do znacznego przyspieszenia i ułatwienia przeprowadzanych akcji policyjnych, a także zmniejszenia ich kosztów.

Lotnictwo Policji eksploatuje 6 różnych typów śmigłowców, a cała flota obejmuje 16 statków powietrznych. Jego działania prowadzone są na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji¹ oraz ustawy z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze². Policyjne zadania lotnicze są wykonywane w oparciu o zarządzenie nr 1158 Komendanta Głównego Policji z dnia 17 października 2005 r. w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji³, zarządzenie nr 1216 Komendanta Głównego Policji z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji⁴ oraz zarządzenie nr 623 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji⁵.

W ubiegłym roku policyjni lotnicy pełnili dyżury przez 365 dni, 24 godziny na dobę. Piloci śmigłowców Lotnictwa Policji spędzili w powietrzu blisko 2000 godzin. Był to kolejny bezpieczny rok pracy zakończony bez poważniejszych zdarzeń lotniczych. Załogi lotnicze i sprzęt były przygotowane do wykonywania zadań o każdej porze doby, w trudnych warunkach atmosferycznych, na całym terytorium kraju, nad lądem i wodą, w górach i nad morzem. Z pokładów policyjnych śmigłowców odnaleziono wiele zaginionych osób i pojazdów oraz zlokalizowano niebezpieczne zdarzenia i zagrożenia dla ludności. Wspierające akcje lotnicze zapewniły zabezpieczenie obserwacyjne i rozpoznawcze prowadzonych działań policyjnych. Dzięki dużemu nakładowi pracy pomyślnie przeprowadzono wszystkie zadania ratownicze i ewakuacyjne. Większość godzin spędzonych w powietrzu została przeznaczona na wykonywanie tych właśnie operacji. Były to najczęściej loty w celu wsparcia jednostek ruchu drogowego, wydziałów przestępstw kryminalnych, jednostek zwalczających przestępczość samochodową, komisariatów wodnych, pododdziałów antyterrorystycznych, Centralnego Biura Śledczego, służb i innych organów współpracujących. Działania Lotnictwa bezpośrednio

zdj. archiwum CSP

wpływały na bezpieczeństwo społeczeństwa i zachowanie porządku publicznego. Zaangażowanie mechaników tej służby pozwoliło na zapewnienie odpowiedniego stanu technicznego śmigłowców.

Lotnictwo Policji uczestniczyło również w prezentacjach oraz pokazach technik i możliwości współdziałania. Były to Międzynarodowe Pokazy Lotnicze AIR SHOW w Radomiu, Mazury AirShow, ćwiczenia „Pogranicze 2013” oraz obchody Święta Policji i Dni Morza. Ważnym elementem utrzymania optymalnej zdolności do wykonywania zadań była realizacja działalności szkoleniowej. Piloci policyjni przeprowadzili szkolenia nocne z zakresu technik ratunkowych i ewakuacyjnych, lotów z użyciem gogli noktowizyjnych oraz systemów obserwacji lotniczej. Załogi uczestniczyły w kompleksowych szkoleniach z zakresu lotów nad morzem, podczas których uczono i doskonalono techniki desantowania funkcjonariuszy na jednostki pływające, lądowania na statkach oraz platformach wiertniczych.

Poniżej przedstawiono wybrane zadania, które Lotnictwo Policji wykonało w 2013 r. z pasją i zaangażowaniem. Pomimo przestarzałej floty śmigłowcowej piloci bardzo dobrze wywiązali się ze swoich obowiązków, zachowując wysoki poziom bezpieczeństwa.

LOTNICTWO POLICJI

UCZESTNICTWO W „AIR SHOW”
W RADOMIU

Na zaproszenie Dowódcy Sił Powietrznych RP generała broni pilota Wojska Polskiego Lecha Majewskiego w dniach 24–25.08.2013 r. Lotnictwo Policji pierwszy raz brało udział w XIII edycji Międzynarodowych Pokazów Lotniczych AIR SHOW w Radomiu. W pokazie zaprezentowano śmigłowiec Mi-8 z Wydziału Lotniczego Zarządu Lotnictwa Policji KGP oraz śmigłowiec Mi-2 z KWP w Łodzi, a funkcjonariusze Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP pokazali swoje umiejętności. Udział w pokazach miał na celu zaprezentowanie poziomu wyszkolenia załóg Lotnictwa Policji i funkcjonariuszy

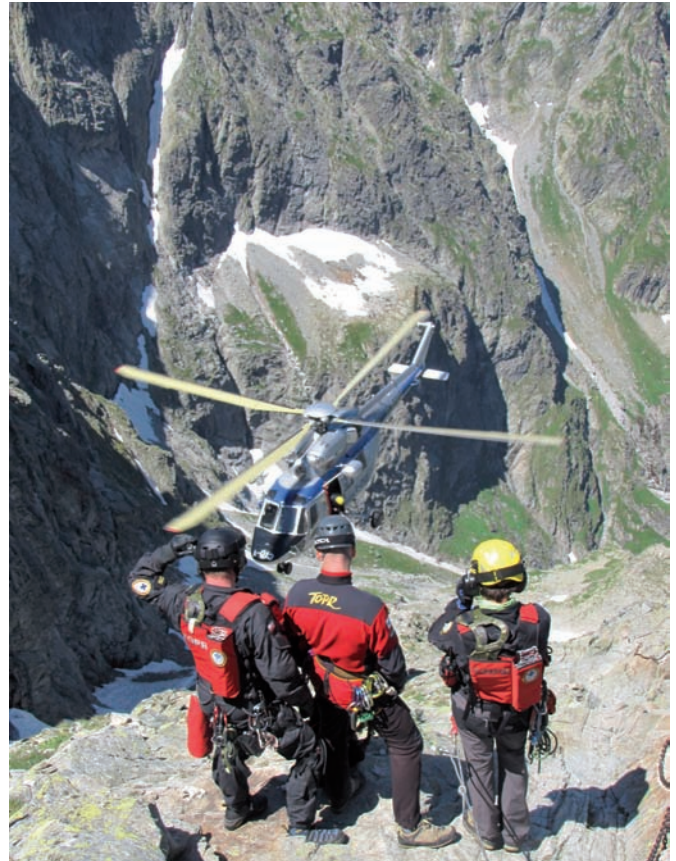

Pokazy podczas „AIR SHOW” w Radomiu

BOA KGP oraz możliwości, jakimi dysponuje Policja podczas prowadzenia działań operacyjnych z udziałem śmigłowca. Osoby zgromadzone na radomskim lotnisku mogły się przekonać, jak wielu umiejętności oraz jak wysokiej sprawności fizycznej wymaga służba w Policji, a w szczególności służba w jednostkach zatrzymujących najgroźniejszych przestępców.

SŁUŻBA W TATRACH

Ponad 4 miesiące (od 29 czerwca do 6 listopada) policyjni lotnicy z dużym zaangażowaniem pełnili służbę na pokładzie śmigłowca W-3 Sokół. Praca polegała na zapewnieniu dyżurów lotniczych na rzecz Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego i udzielaniu skutecznej pomocy turystom, którzy ulegli wypadkom. Śmigłowiec stacjonujący w Tatrach oprócz działań ratowniczych wykonywał jednocześnie zadania policyjne, a ekipa wyznaczonych policyjnych mechaników prowadziła na miejscu bieżącą obsługę oraz wymianę podzespołów. Śmigłowiec i jego załoga stacjonowały w Zakopanem, jednak swoimi działaniami ratowniczymi obejmowały obszar całych Tatr. Podczas pełnienia dyżuru piloci wykonali 355 lotów, spędzając w powietrzu prawie 104 godziny. Policjanci wspólnie z ratownikami TOPR-u uczestniczyli w 85 akcjach ratowniczych, w których udzielono szybkiej pomocy 78 poszkodowanym osobom. W wyniku prowadzonych akcji poszukiwawczych odnaleziono także 3 ciała osób zaginionych. W trakcie służby w Zakopanem piloci odbyli przeszkolenie specjalistyczne w zakresie współdziałania z ratownikami TOPR-u. Naczelnik TOPR-u wyraził bardzo pozytywną opinię o współpracy i złożył Komendantowi Głównemu Policji podziękowania za

Trening pod Rysami z udziałem ratowników TOPR-u

użyczenie przez Policję śmigłowca W-3 Sokół wraz z załogą lotniczo-techniczną.

Poniżej przedstawiono przykłady akcji ratowniczych z udziałem policyjnego śmigłowca z ratownikami TOPR-u na pokładzie. W dniu 6 lipca do dyżurnego na Hali Gąsienicowej dotarła informacja o porażeniu piorunem dwóch osób: kobiety i mężczyzny. Oboje stracili przytomność, dodatkowo u mężczyzny nastąpiło zatrzymanie akcji serca. Po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanych przetransportowano śmigłowcem do szpitala. Akcja była prowadzona w trudnych warunkach, we mgle i w deszczu. 8 lipca uratowano mieszkańca Krakowa, który latając na paralotni nad Mszaną Dolną, wpadł na przewody wysokiego napięcia. Miał poparzone 70% powierzchni ciała. Poszkodowanego przetransportowano śmigłowcem do szpitala. Pod koniec lipca uratowano grotolaza, który spadł z wysokości kilku metrów w jaskini pod tzw. Piętrową Studnią, doznał urazu kręgosłupa i stracił przytomność. Akcja ratunkowa była bardzo skomplikowana. Śmigłowiec wykonał łącznie 18 lotów transportowych, przewożąc 34 ratowników TOPR-u ze specjalistycznym sprzętem. Po wyciągnięciu grotolaza z jaskini przetransportowano go śmigłowcem do szpitala.

UDZIAŁ W ZABEZPIECZENIU
SZCZYTU KLIMATYCZNEGO 2013

Nad bezpieczeństwem uczestników szczytu klimatycznego czuwali nie tylko funkcjonariusze prewencji, sztabu Policji czy też ruchu drogowego, ale także policyjni lotnicy wspólnie z wojskowymi pilotami. Patrole lotnicze były ważnym elementem operacji zabezpieczenia konferencji. Loty realizowano śmigłowcami

Mi-8, W-3 i Bell-206, używając specjalistycznego systemu obserwacji lotniczej w dzień i w nocy. Patrole lotnicze miały na celu zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w przestrzeni powietrznej w rejonie Warszawy oraz strefy o ograniczonym ruchu lotniczym o promieniu 30 km. Działania Lotnictwa polegały również na prowadzeniu obserwacji z powietrza podczas wsparcia działań służb zabezpieczających. Obserwacja z użyciem systemów elektronicznych i przekazem obrazu do stanowisk kierowania przyczyniła się do identyfikacji różnego rodzaju zdarzeń i zagrożeń. Loty patrolowe monitorujące natężenie i utrudnienia w ruchu drogowym pozwoliły sprawnie skoordynować działania policyjne. Plan udziału uwzględniał również wykorzystanie śmigłowca Lotnictwa Policji jako środka transportu dla funkcjonariuszy Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP. Jeden śmigłowiec przygotowany do akcji antyterrorystycznej przebywał w stałej gotowości do lotu w trybie alarmowym. Ponadto Lotnictwo Policji zabezpieczało operację, pełniąc dyżury w Centrum Operacji Powietrznych.

Akcja ratownicza w elektrowni „Kozienice”

OPERACJA W ELEKTROWNI „KOZIENICE”

Wymagającą najwyższych umiejętności akcję wysokościową przy bardzo silnym wietrze wykonała załoga śmigłowca W-3 Sokół po katastrofie w elektrowni „Kozienice” 4 grudnia 2013 r. Zadanie desantowe, trwające ponad półtorej godziny, było wyjątkowo trudne. Specjalna jednostka ratownictwa wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej JRG-7 z Warszawy dotarła policyjnym śmigłowcem na szczyt komina elektrowni. Organizacja lotu trwała pół godziny, a decyzja o podjęciu akcji zapadła na chwilę przed startem. Jak ustalono, desant linowy na komin był jedynym bezpiecznym sposobem dostępu do środka komina i przeprowadzenia oględzin, które miały pozwolić na stwierdzenie, czy można wydobyć ciała ofiar. Duży problem, zarówno dla policyjnego pilota, jak i dla ekipy ratowniczej stanowiły zwisające stalowe pręty, które zagrażały życiu ratowników. Dopóki nie zostały usunięte, ratownicy nie mogli wydobyć ciał z gruzowiska. Trzy brygady ratownictwa wysokościowego schodziły w dół komina, sporządzając jednocześnie dokumentację filmową i fotograficzną na potrzeby prokuratury i ewentualnego zabezpieczenia miejsca wypadku. Ratownicy z Państwowej Straży Pożarnej przy użyciu kamer i specjalnej uprząży filmowali zniszczenia wewnątrz obiektu, a następnie, opuszczając się coraz niżej, dokonywali zabezpieczenia i usuwania ruchomych, uszkodzonych elementów.

UDZIAŁ W OBCHODACH ŚWIĘTA POLICJI

24 lipca w Gdyni z okazji Święta Policji zorganizowano pokaz działań antyterrorystycznych i ratowniczych związanych z porwaniem jednostki pływającej. Porwanym statkiem był

„Zodiak”, należący do Urzędu Morskiego w Gdyni. W ramach ćwiczeń piloci Lotnictwa Policji wykonali nalot w czasie 10 godzin i 50 minut na śmigłowcu Mi-8.

W przedziale transportowym, oprócz zespołu AT, znajdował się technik obsługujący zjazd na linie, a także policjant mający zapewnić wsparcie ogniowe. W pokazach uczestniczyła Jednostka Wojskowa FORMOZA, której zadaniem było zabezpieczenie miejsca akcji i zapewnienie wsparcia ogniowego.

UDZIAŁ W OBCHODACH DNI MORZA

28 czerwca mieszkańcy Gdyni byli świadkami pokazu współdziałania służb odpowiedzialnych za zwalczanie sytuacji kryzysowych na morzu. Lotnictwo Policji wraz z Marynarcią Wojenną, jednostką GROM, Formozą, Strażą Graniczną, Urzędem Morskim w Gdyni, Morską Służbą Poszukiwania i Ratownictwa oraz Służbą Celną zaprezentowały pokaz wspólnych działań. Załogi wykonały 4 godziny lotów śmigłowcem Mi-8, doskonaląc umiejętności desantowania, ratownictwa i ewakuacji nad akwenem morskim. Pokaz działań antyterrorystycznych i ratowniczych zorganizowano z udziałem promu „Stena Spirit”. Widzowie mogli na żywo obserwować, w jaki

Pokaz z udziałem promu „Stena Spirit”

LOTNICTWO POLICJI

sposób prowadzi się akcję ratowniczą na morzu. Scenariusz przewidywał opanowanie promu przez terrorystów. Sytuację komplikowało założenie, że część pasażerów została ranna, a niektórzy znaleźli się za burtą. Do tego na promie wybuchł pożar. Pierwszym etapem było rozpoznanie lotnicze oraz desant antyterrorystów ze śmigłowca na otwarty pokład statku. Drugi etap obejmował działania ratownicze, w których uczestniczyła reprezentacja sił i środków wielu instytucji.

UDZIAŁ W ĆWICZENIACH „AQUA 2013”

Na terenie powiatu sandomierskiego w dniach 10–11 października odbyły się skoordynowane ćwiczenia pod kryptonimem „AQUA 2013”, w których wzięli udział: Lotnictwo Policji, świętokrzyscy funkcjonariusze Policji, Straż Pożarna oraz ratownicy medyczni. Ćwiczenia obejmowały współdziałanie z Państwową Strażą Pożarną związane z usuwaniem skutków powodzi. Celem przeprowadzonych symulacji zdarzeń nadzwyczajnych było m.in. doskonalenie współdziałania różnych rodzajów sił policyjnych w sytuacji kryzysowej oraz ich współpracy z innymi służbami. W tegorocznych ćwiczeniach wykorzystano śmigłowiec Mi-8, który w ramach ćwiczeń wykonał loty w wymiarze 8 godzin.

ĆWICZENIA NA LOTNISKU KOMUNIKACYJNYM W MODLINIE

W lutym i kwietniu przeprowadzono ćwiczenia antyterrorystyczne na terminalu lotniska Warszawa-Modlin. Założeniem przedsięwzięcia było opracowanie zasad współdziałania oddziałów antyterrorystycznych ze służbami portu lotniczego oraz ustalenie sposobu reagowania na zdarzenia na terenie lotniska. Policyjni lotnicy oraz funkcjonariusze Biura Operacji Antyterrorystycznych przeprowadzili symulację różnych wariantów działań.

ĆWICZENIA WYSOKOŚCIOWE W SZCZYRKU

W dniach 28–30 października w Szczyrku odbyły się szkolenia wysokościowe dla jednostek specjalnych Policji i innych służb. Gospodarzem szkolenia był Samodzielny Pododdział Antyterrorystyczny Policji w Katowicach, a wzięli w nim udział policyjni antyterroryści z Poznania, Krakowa, Wrocławia, Gdańska i Kielc oraz funkcjonariusze Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wysokościowego Państwowej Straży Pożarnej z Radzionkowa, żołnierze Jednostki Wojskowej w Lublińcu oraz ratownicy Beskidzkiej Grupy GOPR. W ćwiczeniach wykorzystano śmigłowiec Mi-8. W czasie tych działań piloci wykonali ponad 16 godzin lotów. Głównymi tematami szkolenia były techniki desantowania się ze śmigłowca przez zespoły bojowe jednostek specjalnych oraz elementy ratownictwa w terenie górskim. Podczas szkolenia udało się wypracować wspólne standardy działań wymagających użycia technik desantowych oraz ewakuacji z pokładu śmigłowca. Umiejętności te mogą być przydatne w przypadku działań

Symulacja działań antyterrorystycznych na lotnisku w Modlinie

bojowych policjantów i żołnierzy wykonujących zadania w ramach zwalczania terroryzmu oraz zaistnienia klęsk żywiołowych. Warunki pogodowe oraz dobra współpraca pilotów śmigłowca z instruktorami ratownictwa wysokościowego umożliwiły sprawne wykonanie wszystkich założonych elementów szkolenia.

ĆWICZENIA „POGRANICZE 2013”

W dniach 26–27 września na terenie miasta i gminy Gołdap odbyły się ćwiczenia służb ratowniczych „Pogranicze – 2013”. Głównym celem tego przedsięwzięcia było doskonalenie współpracy jednostek ochrony przeciwpożarowej z Policją, Pogotowiem Ratunkowym, Strażą Graniczną i z załogą policyjnego śmigłowca Mi-8 z ZLP KGP. Ćwiczenia są organizowane w powiecie gołdapskim od 2003 r. W ramach współpracy z PSP w trakcie ćwiczeń wykonano 8 godzin lotów śmigłowcem Mi-8.

LOTNICY POLICJI DLA DZIECI SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Wydział Lotniczy w Warszawie regularnie angażuje się w działalność dydaktyczną dla dzieci i młodzieży, w tym dla dzieci z wadami wzroku i niedowidzących, w ramach „Lotniczej Lekcji”. Podczas „Lotniczej Lekcji” w dniu 5 grudnia 2013 r. uczniowie Szkoły Podstawowej w Uwielinach z ogromnym zainteresowaniem obejrzyli śmigłowce Policji stacjonujące

na lotnisku Warszawa-Babice, a także zostali zapoznani z rolą Lotnictwa Policji oraz najciekawszymi realizacjami powietrznymi. Lekcja zakończyła się konkursem wiedzy dla dzieci i wręczeniem nagród.

BŁĘKITNE SKRZYDŁA DLA PILOTA LOTNICTWA POLICJI

Policyjny pilot st. asp. Kazimierz Chaczko w dniu 28 sierpnia 2013 r. otrzymał honorowe wyróżnienie Błękitne Skrzydła. Jest to bardzo prestiżowe lotnicze odznaczenie za szczególne osiągnięcia dla polskiego lotnictwa, nadawane przez kapitułę zarządu Krajowej Rady Lotnictwa i redakcji „Skrzydlatej Polski”. Wyróżniony pilot spędził w powietrzu 6700 godzin, a pełniąc służbę w Policji od 2001 r. za sterami policyjnych śmigłowców – 1500 godzin. Jego profesjonalizm pozwolił na bezpieczne wykonanie bardzo wielu trudnych i wymagających poświęcenia zadań lotniczych. Były to loty ratowniczo-ewakuacyjne podczas powodzi, loty ratownicze w rejonie Tatr Wysokich czy też desant ratowników na komin elektrowni „Kozienice”.

ml. insp. Jacek Gnyp, Naczelnik Wydziału Lotniczego ZLP GSP KGP

¹ Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1678, z późn. zm.

² Dz. U. z 2013 r. poz. 1393.

³ Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 117.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 125.

⁵ Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 66.

Akty prawne

Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1678, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz. U. z 2013 r. poz. 1393).

Zarządzenie nr 1158 Komendant Głównego Policji z dnia 17 października 2005 r. w sprawie powołania oraz określenia organizacji, zakresu działania i właściwości terytorialnej służby Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 117).

Zarządzenie nr 1216 Komendant Głównego Policji z dnia 2 listopada 2005 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 125).

Zarządzenie nr 623 Komendant Głównego Policji z dnia 26 czerwca 2006 r. zmieniające zarządzenie w sprawie metod i form wykonywania zadań przez służbę Lotnictwo Policji (Dz. Urz. KGP Nr 11, poz. 66).

System Wspomagania Dowodzenia w Policji

Działania Głównego Sztabu Policji KGP, prowadzone we współpracy z Biurem Łączności i Informatyki KGP i innymi biurami KGP, a także komendami wojewódzkimi (Stołeczną) Policji, pozwoliły od dnia 1 stycznia 2013 r. wdrożyć System Wspomagania Dowodzenia (SWD) do użytkowania w Komendzie Głównej Policji, komendach wojewódzkich, Komendzie Stołecznej Policji, komendach powiatowych/miejskich oraz w niektórych komisariatach Policji.

Współpraca i zaangażowanie przedstawicieli wszystkich jednostek Policji, przy koordynacji GSP KGP w kwestiach merytorycznych i formalno-prawnych oraz BLiI KGP w ramach prowadzonego projektu teleinformatycznego, doprowadziły do spełnienia wymagań stawianych Policji w zakresie zaangażowania w ramach tworzonego systemu powiadamiania ratunkowego. Utworzenie SWD jako centralnego systemu teleinformatycznego Policji, który zgodnie ze strukturą hierarchiczną Policji funkcjonuje na trzech poziomach: powiatowym, wojewódzkim oraz centralnym – w KGP, było od 2000 r. przełomowym krokiem w zakresie zorganizowania działań Policji w ramach współpracy z obywatelami – kontakt w sytuacjach alarmowych, ale także

w zakresie interwencji policyjnych i nadzoru nad działaniami oraz pomiaru wykorzystania zasobów.

Do podstawowych funkcjonalności SWD należą:

- 1) przyjęcie, rejestracja, obsługa zgłoszeń i zdarzeń,
 - 2) zarządzanie działaniami oraz personelem i zasobami interwencyjnymi Policji,
 - 3) zarządzanie informacją: sprawdzenia w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji (KSIP) przez System Poszukiwawczy Policji (SPP), komunikaty,
 - 4) wizualizacja działań i wykorzystanie Uniwersalnego Modułu Mapowego (UMM) do obsługi realizowanych procesów,
 - 5) wykorzystanie Terminali Mobilnych (TM) do współpracy z SWD,
 - 6) system analityczny, raportowanie i statystyka,
 - 7) współpraca z systemem teleinformatycznym centrów powiadamiania ratunkowego i Państwową Strażą Pożarną (PSP).
- W ramach realizacji priorytetów Komendanta Głównego Policji, w związku z zadaniem „Optymalne wykorzystanie sił i środków będących w dyspozycji dyżurnego, zapewniających prawidłową obsługę zdarzeń”, za pomocą SWD jest obliczany

SYSTEM WSPOMAGANIA DOWODZENIA W POLICJI

miernik „Czas reakcji na zdarzenie”. Ten wprowadzony w 2010 r. miernik był do 2012 r. wyliczany przez jednostki Policji z zachowaniem różnych standardów. Obecnie wyniki dotyczące tego miernika gromadzone są w Systemie Elektronicznej Sprawozdawczości w Policji (SESPol) i porównywane z wynikami uzyskanymi w SWD, co pozwala na stosowanie jednolitych kryteriów oceny, przy czym należy podkreślić, że danymi referencyjnymi są dane z SESPol, a dane SWD służą do bieżącej analizy i nadzoru nad służbą.

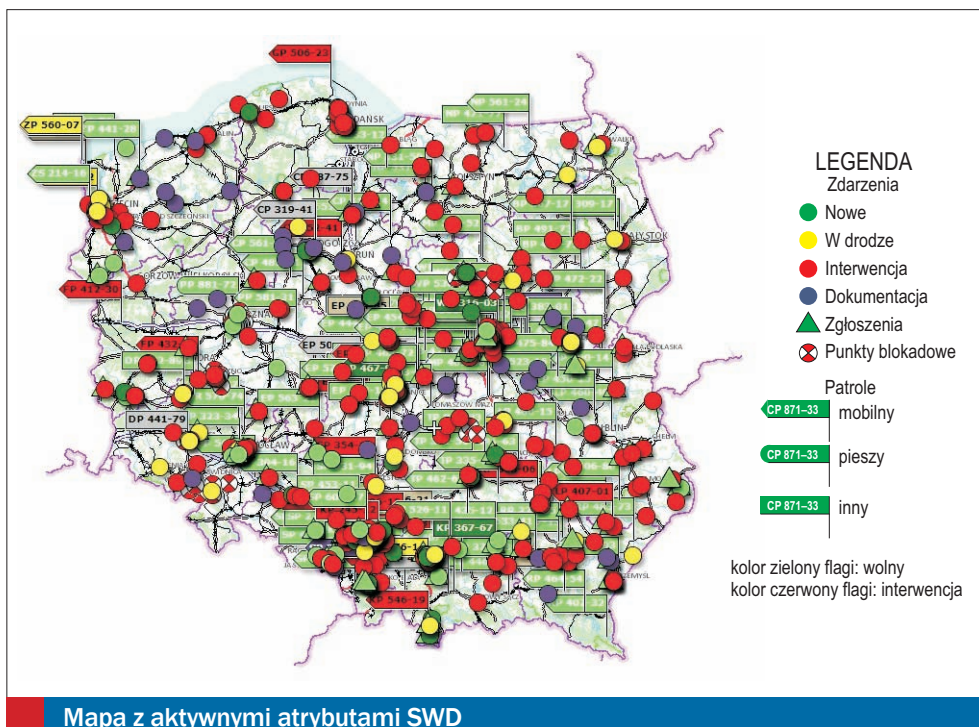
Wdrożenie systemu SWD w pierwszych dniach stycznia 2013 r., powiązane z migracją systemu na nową platformę sprzętową oraz uruchomieniem Centrum Zapasowego, mimo początkowych problemów przyczyniło się do usprawnienia działań Policji. Całość prac oraz postępy związane z wprowadzeniem nowych modułów w SWD, w tym uruchomienie UMM i TM, były monitorowane przez członków zespołu powołanego przez Komendanta Głównego Policji. W jego skład weszli przedstawiciele Głównego Sztabu Policji KGP, Biura Łączności i Informatyki KGP, Biura Prewencji i Ruchu Drogowego KGP, Biura Służby Kryminalnej KGP oraz jednostek podległych. Przedstawiciele tego zespołu opiniowali propozycje zmian zgłaszanych przez użytkowników końcowych oraz rekomendowali wprowadzanie niezbędnych modyfikacji w SWD. Uwzględnione propozycje na bieżąco były implementowane do środowiska produkcyjnego SWD.

Członkowie zespołu uczestniczyli także w szkoleniach, warsztatach i wizytach studyjnych organizowanych przez jednostki organizacyjne Policji, w tym szkoły Policji. Przeszkolona została m.in. kadra dydaktyczna SP w Słupsku (17–21 czerwca 2013 r.) oraz SP w Katowicach (16–20 października 2013 r.). Priorytetem dla GSP KGP w 2014 r. pozostaje szkolenie użytkowników z biur KGP (CBS, BSW).

W celu monitorowania działania SWD powołano Sekcję Administracji Systemem Wspomagania Dowodzenia w Wydziale Dyżurnych GSP KGP. Podstawowym zadaniem Sekcji jest administrowanie systemem w zakresie merytorycznym na poziomie centralnym oraz na potrzeby jednostek i komórek organizacyjnych Policji, a także szkolenie użytkowników SWD w ramach doskonalenia zawodowego.

Realizując zadania, przedstawiciele Sekcji:

- 1) udzielali wsparcia merytorycznego jednostkom organizacyjnym Policji na terenie całego kraju w związku z wdrażania Uniwersalnego Modułu Mapowego (UMM) i Terminali Mobilnych (TM) w SWD;
- 2) przeprowadzili szkolenia dla kadry dydaktycznej SP w Słupsku oraz SP w Katowicach dotyczące kompleksowej obsługi SWD na poziomie lokalnym;
- 3) uczestniczyli w wizytach studyjnych w:
 - KWP w Lublinie w związku z wdrożeniem UMM na terenie garnizonu lubelskiego;

Mapa z aktywnymi atrybutami SWD

- KWP w Krakowie w związku z wykorzystaniem modułu „Siły i środki” w SWD przez wybrane jednostki organizacyjne Policji garnizonu małopolskiego;
- KWP w Szczecinie w związku z problemami w działaniu SWD na terenie działania garnizonu zachodniopomorskiego;

- 4) uczestniczyli w warsztatach szkoleniowych w Polańczyku przeznaczonych dla policjantów koordynatorów na szczeblu KWP/KSP w zakresie efektywności sprawowanego nadzoru merytorycznego nad wykorzystaniem poszczególnych funkcjonalności systemów informatycznych odnoszących się do obszaru ruchu drogowego w SWD i SESPol, w zakresie obsługi systemu SWD oraz możliwości wykonywania w SWD raportów i analiz z zakresu ruchu drogowego;
- 5) uczestniczyli w dwóch edycjach szkolenia w formie warsztatów w CSP w Legionowie z zakresu wykorzystania modułu „Siły i środki” w SWD oraz w sześciu edycjach szkoleń dla przedstawicieli komórek organizacyjnych KGP oraz zarządców i wydźwiałów zamiejscowych BSW KGP i CBS KGP.

Zaangażowanie personelu Sekcji i Wydziału Dyżurnych GSP KGP w 2013 r. pozwoliło na zapewnienie wzrostu efektywności wykorzystania Systemu Wspomagania Dowodzenia.

SWD A SYSTEM POWIADAMIANIA RATUNKOWEGO (SPR)

Należy podkreślić, że dotychczasowy operatorsko-dyspozytorski model funkcjonowania centrów powiadamiania ratunkowego (wynikający z ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej)¹ został zastąpiony modelem operatorskim. Uchwalona przez Sejm RP w dniu 22 listopada 2013 r. ustawa o systemie powiadamiania ratunkowego² usankcjonowała ten stan, a jej przygotowanie nie byłoby możliwe bez zaangażowania Policji, której prace były koordynowane przez GSP KGP oraz Blił KGP. Przedstawiciele GSP KGP uczestniczyli

także w procesie legislacyjnym związanym z przygotowaniem aktów wykonawczych do ustawy o systemie powiadamiania ratunkowego. Efektem prac było m.in. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji³, które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2014 r. Zgodnie z ustawą docelowy model funkcjonowania Systemu Powiadamiania Ratunkowego (SPR) zakłada, że informacje dotyczące zgłoszeń alarmowych będą przekazywane przez operatorów Centrum Powiadamiania Ratunkowego (CPR) drogą elektroniczną (w CPR będzie odbierany również numer alarmowy 997).

GSP KGP, z udziałem Biura Łączności i Informatyki KGP, prowadzi prace wraz z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej związane z przygotowaniem wytycznych do obsługi zgłoszeń alarmowych kierowanych do numeru 112 w modelu telefonicznym SPR. Będą one obowiązywały w okresie przejściowym, tj. do czasu uruchomienia interfejsu komunikacyjnego umożliwiającego przesyłanie danych o zgłoszeniach alarmowych z systemu teleinformatycznego CPR do SWD Policji.

PLANOWANE DZIAŁANIA W 2014 R. DOTYCZĄCE SWD

W 2014 r. zaplanowano w Komendzie Głównej Policji działania mające na celu optymalizację wykorzystania, rozwój i modernizację SWD, zgodnie z oczekiwaniami użytkowników. Priorytetowe działania to m.in. usprawnienie funkcjonowania i udostępnienie Systemu Analitycznego SWD użytkownikom, budowa mechanizmu archiwizowania i usuwania danych osobowych z SWD, modernizacja modułu akcje/operacje, wdrożenie procedur postępowania użytkowników i administratorów w razie awarii SWD i trybu zmian.

W dalszym ciągu będą prowadzone prace związane z wdrożeniem Terminali Mobilnych oraz Modułu Mapowego we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji na terenie kraju. Kluczem do sukcesu będzie współpraca z użytkownikami i partnerami zewnętrznymi (Wojewoda, PSP, Państwowe Ratownictwo Medyczne – PRM), tak by oczekiwania społeczne mogły być spełniane, a zadania ustawowe realizowane z największą efektywnością.

Dzięki integracji Systemu Wspomagania Dowodzenia z Terminalami Mobilnymi oraz Uniwersalnym Modułem Mapowym stanie się możliwa zarówno wizualizacja sytuacji operacyjnej na mapie cyfrowej, jak i wymiana drogą elektroniczną informacji pomiędzy dyżurnym jednostki organizacyjnej Policji, a pozostającymi w jego dyspozycji patrolami. Pozwoli to na efektywniejsze zarządzanie siłami i środkami w ramach obsługi zdarzeń.

podinsp. Sławomir Makowski, Kierownik Sekcji Administrowania Systemem Wspomagania Dowodzenia Wydziału Dyżurnych GSP KGP

¹ Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.

² Dz. U. poz. 1635.

³ Dz. U. poz. 1690.

Akty prawne

Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 22 listopada 2013 r. o systemie powiadamiania ratunkowego (Dz. U. poz. 1635).

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 2013 r. w sprawie Systemu Wspomagania Dowodzenia Policji (Dz. U. poz. 1690).

Obiekty zwyczajne – niezwyczajne

Infrastruktura krytyczna

Odkąd coraz częściej mówi się o zarządzaniu kryzysowym i zadaniach realizowanych w tym zakresie przez organy administracji publicznej, równie często słyszy się o infrastrukturze krytycznej. Zakres zagadnień dotyczących infrastruktury krytycznej oraz jej ochrony został uregulowany w szczególności w:

- ustawie z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym¹;
- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej²;

- rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej³;
- Narodowym Programie Ochrony Infrastruktury Krytycznej⁴.

Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym przez infrastrukturę krytyczną należy rozumieć „systemy oraz wchodzące w ich skład powiązane ze sobą funkcjonalnie obiekty, w tym obiekty budowlane, urządzenia, instalacje, usługi kluczowe dla bezpieczeństwa państwa i jego obywateli oraz

INFRASTRUKTURA KRYTYCZNA

służące zapewnieniu sprawnego funkcjonowania organów administracji publicznej, a także instytucji i przedsiębiorców”⁵. Innymi słowy, są to te elementy infrastruktury, których działanie musi zostać zachowane w celu zapewnienia szeroko rozumianego bezpieczeństwa oraz najważniejszych usług w państwie.

Jedną z nowelizacji ustawy o zarządzaniu kryzysowym wprowadziła także pojęcie europejskiej infrastruktury krytycznej (EIK), wskazując wybrane elementy wyznaczone w systemach zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa oraz w systemach transportowych, zlokalizowane na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej. Istotny jest fakt, że aby dane elementy mogły zostać zakwalifikowane do EIK, ich zakłócenie lub zniszczenie musi mieć znaczący wpływ na co najmniej dwa państwa członkowskie.

Zgodnie z aktualnym stanem prawnym infrastruktura krytyczna obejmuje jedenaście systemów:

- zaopatrzenia w energię, surowce energetyczne i paliwa,
- łączności,
- sieci teleinformatycznych,
- finansowe,
- zaopatrzenia w żywność,
- zaopatrzenia w wodę,
- ochrony zdrowia,
- transportowe,
- ratownicze,
- zapewniające ciągłość działania administracji publicznej,
- produkcji, składowania, przechowywania i stosowania substancji chemicznych i promieniotwórczych, w tym radioaktywnych substancji niebezpiecznych.

Na podstawie określonych przepisami kryteriów, Dyrektor Rządowego Centrum Bezpieczeństwa we współpracy z ministrami odpowiedzialnymi za poszczególne systemy sporządza *Jednolity wykaz obiektów, instalacji, urządzeń i usług wchodzących w skład infrastruktury krytycznej z podziałem na systemy*. Ze względu na niejawną charakterystykę tego dokumentu, nie jest możliwe zapoznanie się z nim osób nieupoważnionych. Dyrektor RCB informuje o ujęciu w wykazie danego obiektu lub systemu podmiot, który jest jego operatorem. Operator zobowiązany jest sporządzić plan ochrony infrastruktury krytycznej (POIK) w terminie dziewięciu miesięcy od chwili otrzymania takiej informacji.

Konieczność zapewnienia nieprzerwanego i niezakłóconego funkcjonowania infrastruktury krytycznej wymaga podejmowania przez operatorów i zarządzających obiektami lub systemami permanentnego prowadzenia działań w celu zapewnienia bezpieczeństwa tej infrastruktury. Zadania związane z jej ochroną powinny zatem zmierzać w szczególności do zapewnienia funkcjonalności oraz ciągłości jej działania. Należy dążyć do zapobiegania zagrożeniom, minimalizować ryzyko ich wystąpienia, a także realizować przedsięwzięcia związane z ograniczaniem i neutralizacją skutków zdarzeń zakłócających jej prawidłowe funkcjonowanie, a w przypadku uszkodzenia elementów infrastruktury – zmierzać do szybkiego ich odtworzenia.

Obecnie w Komendzie Głównej Policji oraz w komendach wojewódzkich (Stołecznej) Policji trwają prace związane ze sporządzaniem planów ochrony infrastruktury krytycznej dla elementów znajdujących się we właściwości jednostek organizacyjnych Policji, które zostały ujęte w *Jednolitym wykazie*.

Wieża telekomunikacyjna

Most na Wiśle

Opracowany plan musi zawierać wiele informacji, m.in. dotyczących:

- charakterystyki obiektu;
- charakterystyki zagrożeń wraz z oceną ryzyka ich wystąpienia i przewidywanymi scenariuszami rozwoju zdarzeń;
- wariantów działania w sytuacji zagrożenia lub zakłócenia funkcjonowania;
- kwestii związanych z zapewnieniem ciągłości działania oraz odtwarzania infrastruktury krytycznej;

- zasad współpracy z centrami zarządzania kryzysowego i organami administracji publicznej.

W związku z tym w pracach przy sporządzaniu dokumentu biorą udział przedstawiciele różnych biur i wydziałów poszczególnych jednostek organizacyjnych Policji.

W Komendzie Głównej Policji zadanie to realizowane jest przede wszystkim przez Biuro Łączności i Informatyki KGP, Biuro Logistyki Policji KGP oraz Główny Sztab Policji KGP.

Od chwili rozpoczęcia prac związanych z opracowaniem POIK w przedsięwzięcie zaangażowany jest Wydział Operacyjny Głównego Sztabu Policji KGP jako komórka organizacyjna KGP właściwa w sprawach zarządzania kryzysowego. Na potrzeby opracowywanego dokumentu wydział ten, we współpracy z komórkami organizacyjnymi KGP, dokonał analizy potencjalnych zagrożeń, a także przygotował scenariusze ewentualnych zakłóceń funkcjonowania infrastruktury krytycznej oraz ocenę ryzyka.

Ze względu na istotny element zarządzania kryzysowego, jakim jest konieczność zapewnienia sprawnej wymiany informacji między właściwymi podmiotami zaangażowanymi w prowadzone działania, w POIK KGP zostały zamieszczone także schematy uwzględniające dane kontaktowe wybranych instytucji.

Ostatecznie po uzgodnieniu z właściwymi podmiotami, dokument zostanie przekazany do zatwierdzenia Dyrektorowi Rządowego Centrum Bezpieczeństwa.

asp. szt. Arkadiusz Boimski, specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP

¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 1166.

² Dz. U. Nr 83, poz. 542.

³ Dz. U. Nr 83, poz. 541.

⁴ Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.

⁵ Art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym.

Akty prawne

Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie Narodowego Programu Ochrony Infrastruktury Krytycznej (Dz. U. Nr 83, poz. 541).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2010 r. w sprawie planów ochrony infrastruktury krytycznej (Dz. U. Nr 83, poz. 542).

Narodowy Program Ochrony Infrastruktury Krytycznej przyjęty uchwałą Rady Ministrów z dnia 26 marca 2013 r.

Na granicy terroryzmu

Szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego

Zainicjowany w 2009 r. projekt *Na granicy terroryzmu – szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego*, realizowany przez Komendę Główną Policji w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich, jest wieloletnim przedsięwzięciem finansowanym w ramach Szwajcarsko-Polskiego Programu Współpracy.

Koszty szkoleń są pokrywane w całości z budżetu projektu, ich uczestnicy mają zapewnione bezpłatne materiały szkoleniowe, zakwaterowanie oraz wyżywienie w ośrodkach, w których odbywają się zajęcia.

Wartość projektu wynosi 1 184 700 CHF (wg kursu z chwili rozpoczęcia szkoleń stanowiło to kwotę 2 877 992 zł), w tym poziom dofinansowania przez stronę szwajcarską stanowi 85%. Przygotowany w GSP KGP program szkolenia obejmuje zakres wiedzy niezbędny do podejmowania kompleksowych działań w obszarze reagowania kryzysowego na poziomie gminnym. W ramach szkoleń, w trakcie 11 godzin wykładów i 5 godzin ćwiczeń, omawiane były następujące zagadnienia:

- podstawy prawne działań kryzysowych w Polsce,
- struktury kryzysowe funkcjonujące w administracji państwowej,

Trening pododdziału AT

- infrastruktura krytyczna,
- tworzenie planów i procedur w zakresie działań kryzysowych,
- katastrofy naturalne,
- skażenia,

SZKOLENIA Z ZAKRESU REAGOWANIA KRYZYSOWEGO

- zakłócenia w systemie dostaw surowców strategicznych,
- zdarzenia o charakterze terrorystycznym,
- sytuacje kryzysowe związane z atakiem terrorystycznym,
- epidemie i pandemie,
- inne zagrożenia o charakterze kryzysowym,
- załączniki funkcjonalne do planów zarządzania kryzysowego,
- komunikacja kryzysowa jako instrument podniesienia poziomu bezpieczeństwa ludności.

Należy jednak podkreślić, że choć program szkolenia został opracowany w komórce organizacyjnej Komendy Głównej Policji właściwej w sprawach zarządzania kryzysowego w Policji, nie jest to projekt przeznaczony tylko dla tej formacji. Udział policjantów w ogólnej liczbie uczestników szkoleń kształtuje się na poziomie ok. 5%.

Projekt obejmował cykl 87 dwudniowych szkoleń realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń z zachowania w sytuacjach kryzysowych, w tym w przypadku wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym. Szkolenia były skierowane do przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, Policji, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, pogotowia ratunkowego, GOPR-u, WOPR-u, którzy są odpowiedzialni za reagowanie kryzysowe – z 66 gmin i 21 powiatów zlokalizowanych w rejonie wschodniej granicy Polski. Odbływały się na terenie województw: podkarpackiego, lubelskiego, podlaskiego oraz warmińsko-mazurskiego i były prowadzone przez profesjonalną firmę szkoleniową wyłonioną w postępowaniu przetargowym.

Celem projektu jest usprawnienie funkcjonowania i zacieśnienie współpracy w zakresie reagowania kryzysowego pomiędzy odpowiednimi służbami oraz organami administracji rządowej i samorządowej na obszarze wschodniej granicy Unii Europejskiej. Spodziewanym efektem szkolenia będzie zdobycie bądź pogłębienie wiedzy i doświadczenia w obszarze działań związanych z reagowaniem kryzysowym i rozpoznawaniem potencjalnych zagrożeń, a przede wszystkim nawiązanie bezpośrednich kontaktów i wzajemne poznanie się osób odpowiedzialnych za bezpośrednie reagowanie kryzysowe w sytuacjach realnego/rzeczywistego wystąpienia zagrożenia.

Planowane jest, aby na podstawie przeprowadzonych szkoleń i zebranych w ich trakcie uwag oraz spostrzeżeń uczestników powstał – jako wartość dodana projektu – tzw. zbiór dobrych praktyk z zakresu reagowania kryzysowego.

Każdy cykl wojewódzki rozpoczął się konferencją promującą organizowaną przez Komendę Główną Policji we właściwym terytorialnie mieście wojewódzkim. Spotkania te cieszyły się dużym zainteresowaniem ze strony przedstawicieli służb i instytucji zaangażowanych w działania z zakresu reagowania kryzysowego. Organizacja konferencji promujących w podziale na panel wykładowy, zawierający prelekcje i przemówienia przedstawicieli: Komendy Głównej Policji i Związku Powiatów Polskich – jako organizatorów projektu, a także właściwych miejscowo komend wojewódzkich Policji i wojewódzkich centrów zarządzania kryzysowego – jako gospodarzy regionu, Rządowego Centrum Bezpieczeństwa, przedstawicieli świata nauki i firmy szkoleniowej odpowiedzialnej za realizację szkoleń, oraz mniej oficjalny panel dyskusyjny pozwoliła na nieskrępowaną wymianę uwag, doświadczeń i poglądów, a także wyjaśnienie zgłaszanych wątpliwości przyszłych uczestników szkoleń.

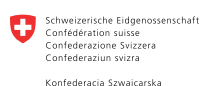
Na granicy terroryzmu – szkolenia z zakresu reagowania kryzysowego

Przedsięwzięcie realizowane przez Komendę Główną Policji
w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich

Źródło: Andrzej Miłanowski, „Policja 997”

PROJEKT WSPÓŁFINANSOWANY PRZEZ SZWAJCARIĘ
W RAMACH SZWAJCARSKIEGO PROGRAMU WSPÓŁPRACY
Z NOWYMI KRAJAMI CZŁONKOWSKIMI UNII EUROPEJSKIEJ

www.reagowanie-kryzysowe.pl

Baner promocyjny programu

Od listopada 2012 r. do końca stycznia 2014 r. przeszkolono 2100 osób z gmin i powiatów przygranicznych.

W związku z korzystną zmianą kursu franka szwajcarskiego oraz oszczędnościami uzyskanymi przez KGP w trakcie realizacji projektu, a także przygotowanymi planami ich zagospodarowania, Komenda Główna Policji wystąpiła z wnioskiem o zmianę w projekcie, w tym o przesunięcie terminu jego zakończenia z końca I kwartału br. na koniec I kwartału 2015 r. Więcej na ten temat będzie wiadomo po uzgodnieniu szczegółów z władzą wdrażającą programy europejskie oraz darczyńcą – stroną szwajcarską.

kom. Sylwester Smoleński
ekspert Zespołu Zarządzania Kryzysowego GSP KGP

Plan Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji

Narzędzie wspierające system zarządzania kryzysowego w Policji

Dla utrzymania właściwego poziomu przygotowania Komendy Głównej Policji do działań w sytuacjach kryzysowych, w Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji realizowane są m.in. przedsięwzięcia planistyczne, określone w ustawie o zarządzaniu kryzysowym¹ jako „planowanie cywilne”. Jednym z podstawowych zadań z zakresu „planowania cywilnego” jest w szczególności przygotowanie planów zarządzania kryzysowego.

Stworzenie Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji (PZK KGP) pozwoliło zawrzeć w jednym dokumencie problematykę z obszaru zarządzania kryzysowego związaną m.in. z oceną możliwości wystąpienia zagrożeń, sposobów i środków reagowania na zagrożenia oraz organizację monitoringu zagrożeń.

PZK KGP przygotowany przez policjantów Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji we współpracy z komórkami organizacyjnymi KGP zgodnie z układem strukturalnym, wskazanym w ustawie o zarządzaniu kryzysowym, zawiera w szczególności:

- 1) analizę i ocenę możliwości wystąpienia zagrożeń, w tym:
 - a) charakterystykę zagrożeń,
 - b) katalog zagrożeń mogących powodować sytuację kryzysową,
 - c) ocenę możliwości wystąpienia zagrożeń;
- 2) organizację monitoringu zagrożeń, w tym:
 - a) monitoring zagrożeń,
 - b) tryb wymiany informacji i współdziałania z właściwymi merytorycznie punktami kontaktowymi UE i NATO;
- 3) szczegółowe sposoby i środki reagowania na zagrożenia, w tym:
 - a) organizację obiegu informacji o sytuacji kryzysowej na potrzeby reagowania w sytuacji kryzysowej,
 - b) policyjne systemy teleinformatyczne,
 - c) zapewnienie ciągłości funkcjonowania Komendanta Głównego Policji podczas sytuacji kryzysowej,
 - d) organizację zarządzania i koordynację działań w sytuacji kryzysowej,
 - e) zarządzanie kryzysowe w Policji:
 - fazy zarządzania kryzysowego,
 - zarządzanie kryzysowe w Policji na poziomie centralnym – siatka bezpieczeństwa,
 - sposób postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia oraz zakres udzielanego wsparcia na podstawie obowiązujących procedur policyjnych,
 - f) szczegółowe sposoby i środki reagowania na zagrożenia według procedur zawartych w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego,

g) realizacja zadań stałego dyżuru w ramach podwyższania gotowości obronnej państwa,

h) przedsięwzięcia do realizacji w ramach stopni alarmowych;

4) załączniki:

a) siły i środki reagowania Policji,

b) rodzaje alarmów, sygnały alarmowe oraz komunikaty ostrzegawcze,

c) aneks funkcjonalny do Planu Zarządzania Komendanta Głównego Policji – Moduły zadaniowe (ALFA, BRAVO, CHARLIE, DELTA) dotyczące przedsięwzięć realizowanych w KGP w przypadku wprowadzenia jednego ze stopni alarmowych.

Zadaniem PZK KGP jest zapewnienie harmonijnego współdziałania komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji w sytuacji wystąpienia szczególnych zagrożeń, a także wskazanie możliwych procedur do wykorzystania oraz dostępnych sił i środków.

Wypracowane w Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji KGP karty realizacji zadań w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowej, a także „Moduły zadaniowe (ALFA, BRAVO, CHARLIE, DELTA) dotyczące przedsięwzięć realizowanych w KGP w przypadku wprowadzenia jednego ze stopni alarmowych”, wchodzące w skład Planu, wskazują zakres odpowiedzialności poszczególnych komórek organizacyjnych Komendy Głównej Policji w obszarze zarządzania kryzysowego. Ich treść obejmuje działanie w czterech fazach zarządzania kryzysowego, tj.:

- w fazie zapobiegania (działania, które eliminują lub redukują prawdopodobieństwo wystąpienia sytuacji kryzysowej albo ograniczają jej skutki),
- w fazie przygotowania (planowanie właściwej reakcji na zagrożenie, a także działania w celu przygotowania zasobów sił i środków niezbędnych do efektywnego reagowania),
- w fazie reagowania (neutralizacja zagrożenia oraz realizowanie zasadniczych zadań w celu dostarczenia pomocy poszkodowanym oraz ograniczenia wtórnych zniszczeń i strat),
- w fazie odbudowy (działania w celu przywrócenia stanu poprzedniego, a ponadto odtworzenia infrastruktury mniej wrażliwej na powtórne wystąpienie sytuacji kryzysowej).

PZK KGP jako narzędzie wspierające system zarządzania kryzysowego w Policji pozwala we wczesnym etapie rozwoju sytuacji kryzysowej wskazać stosowne kierunki działania zapobiegające lub minimalizujące jej skutki, a także przedstawia zagrożenia bezpośrednio związane z obszarem podstawowych zadań realizowanych przez Policję oraz zagrożenia wskazane w Planie MSW oraz w Krajowym Planie Zarządzania Kryzysowego.

DOWODZENIE OPERACJAMI POLICYJNYMI

PZK KGP został pozytywnie oceniony przez Zespół Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji oraz uzgodniony z Dyrektorem Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Stanowi załącznik funkcjonalny do planu zarządzania kryzysowego działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne, a także do Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego.

Równoległe opracowywanie PZK KGP i policyjnego wkładu do planu resortowego pozwoliło zachować spójność PZK KGP z planem zarządzania kryzysowego działu administracji rządowej: sprawy wewnętrzne, a także z Krajowym Planem Zarządzania Kryzysowego.

Na Wydziale Operacyjnym Głównego Sztabu Policji KGP spoczywa obowiązek systematycznej aktualizacji Planu Zarządzania Kryzysowego Komendanta Głównego Policji, a cykl planowania, zgodnie z obowiązkiem ustawowym, nie może być

dłuższy niż dwa lata. Umożliwia to doskonalenie dokumentu z uwzględnieniem zmieniających się przepisów, procedur, zmian w wyposażeniu technicznym Policji, a także wniosków z ćwiczeń zarządzania kryzysowego czy też rzeczywistych sytuacji kryzysowych.

Podsumowując, należy stwierdzić, że kompleksowe ujęcie problematyki z zakresu zarządzania kryzysowego w Policji w jednym dokumencie umożliwi efektywniejsze przygotowanie Policji do działań w sytuacji wystąpienia szczególnych zagrożeń.

kom. Bogdan Pitura

Ekspert Wydziału Operacyjnego GSP KGP

¹ Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1166).

Centrum Operacyjne Komendanta Głównego Policji

Jednym z priorytetowych zadań Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji jest zarządzanie procesem przygotowań zabezpieczenia przebiegu największych masowych imprez sportowych (np. Finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 czy meczów reprezentacji Polski w piłce nożnej), zgromadzeń publicznych (np. uroczystości związanych ze Świętem Niepodległości), spotkań organizacji międzynarodowych z udziałem osób o statusie VIP oraz wizyt głów państw (np. Prezydenta Stanów Zjednoczonych Ameryki Baraka Obamy i Prezydenta Federacji Rosyjskiej Władimira Putina) czy zwierzchnika Kościoła katolickiego, a także monitorowanie sytuacji kryzysowych.

Proces przygotowań to m.in. opracowanie, w kontekście danego przedsięwzięcia, odpowiedniej struktury dowodzenia, schematu przepływu informacji, dokumentacji planistycznej, a także współpraca z innymi służbami, instytucjami i podmiotami odpowiedzialnymi za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie kraju. Nierzadko współpraca obejmuje swoim zasięgiem przedstawicieli policji innych

krajów oraz organizacji o charakterze międzynarodowym. Wszystkie te zadania, sprowadzające się do koordynacji i monitorowania przebiegu operacji policyjnych oraz przedsięwzięć, które obejmują znaczną część obszaru oraz zasobów ludzkich,

Centrum Operacyjne Komendanta Głównego Policji

zdj. archiwum GSP KGP

funkcjonariusze GSP KGP w głównej mierze realizują, wykorzystując funkcjonalność Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji (CO KGP), które mieści się w budynku Komendy Głównej Policji przy ul. Puławskiej 148/150 w Warszawie.

CO KGP zostało powołane na podstawie zarządzenia Komendanta Głównego Policji nr 1401 z dnia 16 grudnia 2004 r. w sprawie utworzenia w Komendzie Głównej Policji Centrum Operacyjnego Komendanta Głównego Policji¹. Obsadę Centrum stanowi pięć zespołów, w skład każdego z nich wchodzi 4 funkcjonariuszy. W poszczególnych zespołach znajdują się zarówno policjanci z GSP KGP – kierownicy zmian, jak i funkcjonariusze z pozostałych biur KGP. Obsada CO KGP pracuje według ściśle określonego harmonogramu, ustalonego z sześciomiesięcznym wyprzedzeniem. Każdy z zespołów wykonuje obowiązki zgodnie z planem tygodniowych dyżurów, z uwzględnieniem możliwości pełnienia służby poza wyznaczonym terminem w sytuacjach nagłych, wymagających zapewnienia ciągłości funkcjonowania CO KGP.

CO KGP to łącznie 7 stanowisk pracy z miejscami przeznaczonymi dla innych służb i podmiotów wspomagających pracę Policji oraz stanowisko ochrony dokumentów niejawnych. Centrum jest wyposażone w nowoczesny sprzęt teleinformatyczny, konsole dyspozytorskie umożliwiające wykonanie połączeń zarówno telefonicznych, jak i radiowych, a także od-

biornik monitoringu wizyjnego miasta stołecznego Warszawy z funkcją nagrywania obrazu na elektronicznych nośnikach danych. Infrastruktura CO KGP przewiduje doraźną oraz stałą rozbudowę sieci IT o dodatkowe narzędzia teleinformatyczne, m.in. o systematycznie wykorzystywany odbiornik strumienia wizyjnego przesyłanego ze statku powietrznego. Ponadto w jednym z pomieszczeń znajduje się sala konferencyjna wyposażona w terminal do nawiązywania połączeń wideokonferencyjnych.

Do głównych zadań, jakie zostały postawione przed obsadą CO KGP, należy monitorowanie przebiegu przedsięwzięć i niezwłoczne przekazywanie gromadzonych informacji kierownictwu Komendy Głównej Policji.

W ubiegłym roku CO KGP funkcjonowało 39 razy, m.in. podczas Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, generalnego strajku „Solidarności”, rocznicy katastrofy smoleńskiej, finału Pucharu Polski, zgromadzeń publicznych organizowanych przez Komisję Krajową NSZZ „Solidarność” czy rocznicy wprowadzenia stanu wojennego, a także podczas poszczególnych kolejek rozgrywek piłkarskich.

*ml. asp. Daniel Kędziora
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Dz. Urz. KGP Nr 24, poz. 151.

Policyjne Centrum Dowodzenia

W przypadku operacji o skomplikowanej strukturze dowodzenia i zarządzania przepływem informacji, decyzją Komendanta Głównego Policji, powoływane jest Policyjne Centrum Dowodzenia (PCD), które swoje funkcjonowanie opiera na bazie kwatermistrzowskiej Centrum Szkolenia Policji w Legionowie. Trzon kadry kierowniczej PCD szczebla średniego stanowią policjanci Głównego Sztabu Policji KGP, jednakże znaczna część obsady PCD to pracownicy dydaktyczni CSP w Legionowie.

Operacje policyjne, w których Komendant Główny Policji sprawował dowodzenie, wykorzystując funkcjonalność PCD, to Finał Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 oraz 19. Sesja Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych.

Struktura, funkcjonalność oraz zaplecze logistyczne PCD zapewniają wysoki poziom oraz ciągłość przepływu informacji, wspomagającego proces decyzyjny.

Zabezpieczenie Finału Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 było realizowane w formie ogólnopolskiej

operacji policyjnej pod kryptonimem „HAT TRICK 2012”, w ramach której zaangażowano około 57 tys. funkcjonariuszy Policji. Jednak sercem całej operacji, strukturą zapewniającą współdziałanie z krajowymi i zagranicznymi podmiotami, współpracującymi z Policją w obszarze bezpieczeństwa i porządku publicznego, na poziomie strategicznym, był sztab dowódcy operacji – Policyjne Centrum Dowodzenia. PCD składało się z Centrum Dowodzenia Operacją, którego głównym zadaniem było skoordynowanie działań prowadzonych przez Policję na terenie całego kraju, oraz Centrum Wymiany Informacji, które było ukierunkowane na prowadzenie współpracy i wymiany informacji, w szczególności o charakterze międzynarodowym.

Do współpracy w Centrum Dowodzenia Operacją zostali również zaproszeni przedstawiciele innych służb, podmiotów i instytucji zaangażowanych w zapewnienie bezpieczeństwa UEFA EURO 2012, m.in.: Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Państwowej Straży Pożarnej, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Straży Ochrony Kolei, Żandar-

DOWODZENIE OPERACJAMI POLICYJNYMI

merii Wojskowej, a także Ministerstwa Obrony Narodowej (Dowództwo Wojsk Specjalnych i Dowództwo Operacyjne Sił Zbrojnych RP).

W Centrum Wymiany Informacji zadania realizowali oficerowie zagranicznych sił wspierających działania polskiej Policji, zaproszeni do współpracy na mocy międzynarodowych porozumień. W CWI gościliśmy policjantów i przedstawicieli służb porządku publicznego z Grecji, Rosji, Czech, Hiszpanii, Włoch, Irlandii, Chorwacji, Anglii, Holandii, Danii, Niemiec, Portugalii, Szwecji, Słowenii, Węgier, Austrii, Słowacji oraz Ukrainy. W oparciu o przyjęte rozwiązania współpracowali również z przedstawicielami Interpolowskiej Grupy Wsparcia Wydarzeń Wysokiej Rangi (IMEST) oraz Europolu, których zadaniem było wspieranie działań i realizowanie przedsięwzięć służby kryminalnej.

W ramach zintegrowanego podejścia do zapewnienia bezpieczeństwa do pracy w PCD zostali skierowani policjanci i pracownicy Policji z Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie, Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich Policji. W ramach przygotowania obsady przed rozpoczęciem operacji policyjnej odbył się cykl warsztatów z wykorzystaniem obiektu PCD i jego wyposażenia. Łącznie obsadę PCD stanowiło 300 osób, w tym 220 policjantów.

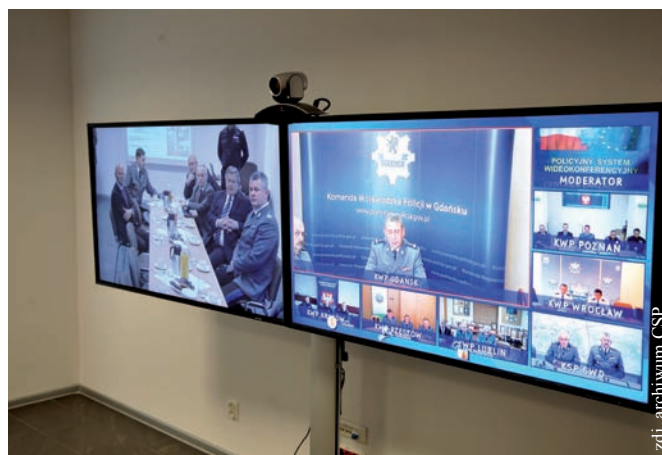
Realizacja operacji policyjnej pod kryptonimem „Klimat”, zarządzanej na potrzeby zabezpieczenia 19. Sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych to średnio 2300 funkcjonariuszy Policji skierowanych każdego dnia do działań na terenie Warszawy, ale również sztab dowódcy operacji – Policyjne Centrum Dowodzenia, powołany na potrzeby skutecznego zarządzania siłami oraz przepływem informacji.

Na potrzeby operacji „Klimat” w strukturze sztabu dowódcy Policyjnego Centrum Dowodzenia wyodrębniono 21 zespołów funkcjonalnych, do zadań których m.in. należało:

- prowadzenie bieżącej współpracy z Komendą Stołeczną Policji i komendami wojewódzkimi Policji w zakresie działań związanych z rozpoznaniem oraz opracowywaniem analiz zagrożeń,
- koordynowanie realizacji podejmowanych eskort policyjnych,
- prowadzenie bieżącej międzynarodowej współpracy w zakresie potencjalnych zagrożeń,
- koordynowanie działań związanych z zabezpieczeniem logistycznym,
- koordynowanie przedsięwzięć związanych z zabezpieczeniem finansowym,
- bieżące monitorowanie mediów i prowadzenie obsługi medialnej.

W ramach struktury funkcjonalnej PCD został wyodrębniony również zespół dedykowany współpracy pozapolicyjnej, w którym zostały utworzone stanowiska pracy dla przedstawicieli poszczególnych służb i podmiotów odpowiedzialnych za zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie kraju. W jego skład wchodził przedstawiciele Biura Ochrony Rządu, Straży Granicznej, Dowództwa Operacyjnego Sił Zbrojnych, Żandarmerii Wojskowej, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Ochrony Kolei. Przyjęcie takiego rozwiązania umożliwiało stałą dystrybucję informacji oraz pozyskiwanie istotnych danych bez zbędnej zwłoki.

W celu zapewnienia właściwej realizacji zadań o charakterze międzynarodowym, ze szczególnym uwzględnieniem wymia-

Wideokonferencja z udziałem Prezydenta RP

Centrum Dowodzenia Operacją PCD

Centrum Wymiany Informacji PCD

ny informacji, jednym z zadań sztabu dowódcy operacji było prowadzenie współpracy z organami ścigania innych państw europejskich oraz organizacjami i instytucjami o charakterze międzynarodowym. W związku z tym wyodrębniono w strukturach sztabu dodatkowe zespoły, tj.:

- zespół do spraw międzynarodowej wymiany informacji, do zadań którego w szczególności należała realizacja współpracy i wymiany informacji w wymiarze międzynarodowym i krajowym;
- zespół oficerów delegowanych na stanowisko dowodzenia ONZ, do zadań którego w szczególności należało zapewnie-

- nie właściwej współpracy Policyjnego Centrum Dowodzenia ze stanowiskiem dowodzenia ONZ w zakresie wymiany informacji w związku z prowadzoną operacją policyjną;
- stanowisko dla przedstawiciela Organizacji Narodów Zjednoczonych, do zadań którego w szczególności należało zapewnienie właściwej współpracy Policji ze służbami ONZ w zakresie wymiany informacji w związku z prowadzoną operacją policyjną.

Ponadto przez cały okres realizowanej operacji policyjnej dwóch przedstawicieli Interpolu (IMEST) wspierało działania polskiej Policji, przekazując informacje za pośrednictwem międzynarodowych kanałów wymiany informacji.

Łącznie obsada Policyjnego Centrum Dowodzenia wynosiła 148 osób, w tym 116 przedstawicieli Policji oraz 32 osoby z innych służb i podmiotów. Znaczna większość obsady PCD to osoby, które już zdobyły doświadczenie w ramach pracy w PCD

podczas realizacji operacji policyjnej „HAT TRICK 2012”. Zarówno plany operacji policyjnej „HAT TRICK 2012”, jak i operacji policyjnej „Klimat”, włączając w to struktury funkcjonalne sztabu dowódcy operacji, zostały przygotowane i opracowane w Głównym Sztabie Policji Komendy Głównej Policji.

W roku 2014 planowane jest uruchomienie PCD w związku z zabezpieczeniem Spotkania Gubernatorów Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju w Warszawie, zaplanowanego w dniach 14–16 maja, z udziałem około 2,5 tys. delegatów z 80 krajów, w tym osób podlegających ochronie BOR, oraz w związku z 18. Mistrzostwami Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn, które zostaną rozegrane w dniach 30 sierpnia – 21 września w 7 miastach Polski.

*ml. asp. Daniel Kędziara
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

Spotters Team Polska

Institucję policjanta-spottersa w polskiej Policji utworzono w maju 2009 r. na podstawie podpisanego przez Pierwszego Zastępcę Komendanta Głównego Policji dokumentu Instytucja spottersa – materiały pomocnicze¹, w którym zawarte zostały wszelkie istotne informacje dotyczące pracy i zadań policjanta-spottersa.

Zasadniczą przesłanką determinującą powołanie spottersa w danej jednostce Policji nie jest, jak się powszechnie uważa, funkcjonowanie na danym terenie klubu piłkarskiego, lecz liczba i waga wydarzeń, a dokładnie niepożądanych incydentów o cechach kryminogennych z udziałem kibiców piłkarskich nazywanych pseudokibicami.

Do innych ważnych powodów prowadzących do powoływania policjantów-spottersów należy chęć nawiązania dialogu z kibicami i zbudowania w ten sposób zaufania do Policji, a docelowo – z jednej strony wyeliminowania ze środowiska kibiców osób będących prowodyrami naruszeń prawa, a z drugiej – wypromowania postaw pożądanych. W założeniu spotters zna bardzo dobrze przypisaną mu grupę kibiców i w granicach nakreślonych prawem udziela jej również pomocy, będąc jednocześnie obok klubu i kibiców podmiotem czynnie zaangażowanym w kreowanie pożądanych zachowań sympatyków sportu na trybunach stadionu. Tak więc celem nadrzędnym pracy spottersa jest minimalizacja zagrożeń generowanych przez pseudokibiców poprzez eliminację osób niepożądanych z grupy kibiców lub zmianę ich nastawienia.

Dotychczas spośród policjantów deklarujących chęć pełnienia roli spottersa 281 funkcjonariuszy otrzymało certyfikaty

Strefa kibica w Warszawie

spottersa potwierdzające posiadanie niezbędnych kwalifikacji i wiedzy. Certyfikat jest również rękojmą ukończenia szkolenia specjalistycznego organizowanego w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie i Szkole Policji w Katowicach. Każde szkolenie podzielone jest na część teoretyczną i część praktyczną, w której prowadzone są warsztaty szkoleniowe. Szkolenie kończy się egzaminem w formie testu.

Policjant-spotters pełni służbę o charakterze prewencyjnym, w sposób jawny, lecz nie w policyjnym mundurze, a w niebieskiej kamizelce o ujednoliconym dla całej Unii Europejskiej wzorze. Jego wyposażenie to kajdanki, ręczny miotacz pieprzu, bezprzewodowe środki łączności radiowej oraz telefon komórkowy.

SPOTTERS TEAM POLSKA

zdj. archiwum GSP KGP

Mecz towarzyski Polska – Ukraina w Łodzi

Do głównych zadań policjanta-spottersa należy:

- monitorowanie środowiska kibiców oraz współdziałanie na rzecz kulturalnego kibicowania;
- współpraca z innymi funkcjonariuszami Policji;
- współpraca z podmiotami zewnętrznymi odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo imprez sportowych (pracownikami służb porządkowych i informacyjnych organizatora imprezy);
- ujawnianie i identyfikacja zagrożeń związanych z imprezami sportowymi oraz przeciwdziałanie im.

Przed Turniejem Finałowym Mistrzostw Europy UEFA EURO 2012 w dniu 20 maja 2011 r. powołana została grupa policjantów o nazwie Spotters Team Polska, która realizowała zadania policjantów-spottersów podczas meczów testowych rozgrywanych przed turniejem, jak również w trakcie trwania UEFA EURO 2012. W składzie STP znajduje się 30 funkcjonariuszy, z których 10 stanowi rezerwę. Funkcjonariusze STP to policjanci posiadający duże doświadczenie w pracy spottersa, zarówno na gruncie krajowym, jak i międzynarodowym.

Funkcjonariusze STP od lipca 2011 r. pełnią służbę na stadionach podczas wszystkich meczów piłkarskiej reprezentacji narodowej Polski rozgrywanych na terenie RP. Dodatkowo w trakcie EURO 2012 pełnili służbę w związku z otwartymi treningami reprezentacji Polski, które miały miejsce na stadionie Polonii w Warszawie. Ponadto realizowali zadania w „strefie kibica” zarówno na terenie Warszawy, jak i Wrocławia. Swoje zadania wykonywali także podczas meczu ćwierćfinałowego rozegranego na stadionie PGE Arena w Gdańsku pomiędzy reprezentacjami narodowymi Niemiec i Grecji oraz meczu półfinałowego rozegranego na Stadionie Narodowym w Warszawie pomiędzy reprezentacjami narodowymi Włoch i Niemiec.

Oprócz grupy STP w trakcie EURO 2012 swoją wiedzę i doświadczenie wykorzystywali także spottersi klubowi (tzw. lokalni), którzy realizowali zadania na terenie Gdańska, Poznania, Warszawy i Wrocławia oraz w ośrodkach pobytowych i podczas otwartych treningów poszczególnych reprezentacji narodowych.

Wszystkie działania realizowane przez spottersów podczas EURO 2012 miały korzystny wpływ na poczucie bezpieczeństwa oraz samo bezpieczeństwo uczestników turnieju. W ramach swojej pracy spottersi przekazali dowódcom zabezpieczenia ogromną ilość informacji, w tym często mających istotny wpływ na rozwój i kierunek działań prowadzonych przez Policję. Przede wszystkim nieśli pomoc polskim kibi-

com oraz sympatykom piłki nożnej, którzy przyjechali na finał UEFA EURO 2012 z innych krajów.

Należy podkreślić, że przydatność i skuteczność działań STP podczas EURO 2012 zostały bardzo wysoko ocenione przez Zespół Oceniający Dowódcy Operacji Policyjnej pod kryptonimem „HAT TRICK 2012”. Ponadto Zespół wskazał zasadność kontynuacji prac Spotters Team Polska.

Obecnie zadania spottersów są wykonywane we wszystkich jednostkach organizacyjnych Policji szczebla wojewódzkiego. Funkcjonariusze wchodzący w skład STP pełnią służbę w jednostkach macierzystych, realizując zadania spottersa w lokalnych środowiskach kibicowskich. Ponadto są angażowani w zabezpieczenie meczów piłkarskich drużyny narodowej rozgrywanych na terenie RP, a także – w zależności od zidentyfikowanych zagrożeń – biorą udział w zabezpieczeniach meczów reprezentacji rozgrywanych poza granicami kraju. W 2013 r. uczestniczyli w zabezpieczeniu 10 meczów – w Polsce, Czarnogórze, Wielkiej Brytanii i San Marino. Wsparcie działań realizowanych przez STP, w ujęciu organizacyjnym oraz osobowym, prowadzone jest z udziałem funkcjonariuszy Głównego Sztabu Policji KGP.

Główne kierunki planowanej aktywności policjantów-spottersów zarówno w ujęciu lokalnym, jak i krajowym, to:

- oddziaływanie prewencyjne na uczestników imprezy;
- programy szkoleniowe kierowane do środowisk kibicowskich;
- wymiana posiadanych informacji;
- mediacje pomiędzy organizatorem imprezy a kibicami.

Formą wsparcia dla pracy policjantów-spottersów są zadania realizowane przez wydziały ds. zwalczania przestępczości pseudokibiców, które zostały stworzone w Komendzie Wojewódzkiej Policji we Wrocławiu oraz w Komendzie Stołecznej Policji. W pozostałych komendach wojewódzkich Policji zadania realizowane przez ww. komórki wykonywane są przez nieetatowe zespoły umieszczone w strukturach wydziałów kryminalnych. Dzięki implementacji takich rozwiązań podjęto skuteczną walkę ze zjawiskiem chuligaństwa stadionowego.

ml. asp. Daniel Kędziora
specjalista Wydziału Operacyjnego GSP KGP

¹ Dokument został opracowany w lutym 2009 r. w GSP KGP.

Współpraca międzynarodowa

Kwestia bezpieczeństwa i porządku publicznego w obecnych czasach nie jest domeną tylko i wyłącznie krajową. Polska od 2004 r. jest krajem członkowskim Unii Europejskiej oraz Strefy Schengen, co łącznie ze zniesieniem kontroli na granicach wewnętrznych UE oznacza możliwość łatwiejszego przemieszczania się osób, również tych, które mogą naruszyć porządek publiczny lub zakłócić bezpieczeństwo publiczne. Okazją do tego typu działań są różnego rodzaju imprezy o charakterze masowym, organizowane na terenie krajów członkowskich Unii Europejskiej. Fakt braku kontroli na granicach wewnętrznych nie musi oznaczać osłabienia stanu bezpieczeństwa.

Jednym ze środków kompensujących brak takiej kontroli jest pościg transgraniczny koordynowany w Głównym Sztabie Policji Komendy Głównej Policji. Założenia prowadzenia działań w ramach pościgu transgranicznego regulowane są przez przepisy Konwencji Wykonawczej do Układu z Schengen¹, unijne akty prawne powiązane bądź wynikające z dorobku prawnego Schengen, dotyczące współpracy policyjnej, a także umowy bilateralne i porozumienia z państwami-członkami strefy Schengen. Z posiadanych danych za rok 2013 wynika, że instrument ten stosowany jest głównie na granicy polsko-niemieckiej (33 przypadki), natomiast sporadycznie na granicy polsko-czeskiej (2 przypadki)².

Działania te, z uwagi na zagrożenie życia i zdrowia zarówno uciekających, jak i policjantów realizujących pościg są obwarowane wymogami, jakie muszą zostać spełnione, aby mogły być kontynuowane na terenie innego kraju, i wymagają od polskich policjantów znajomości procedur oraz prawa sąsiedniego kraju. W związku z powyższym, od momentu zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych Strefy Schengen (21 grudnia 2007 r.) do chwili obecnej organizowane są liczne szkolenia i ćwiczenia praktyczne z tej tematyki. Przykładem takiego działania były realizowane w styczniu 2013 r.

przez Komendę Wojewódzką Policji w Białymstoku wspólnie z partnerami z Litwy, Łotwy i Estonii ćwiczenia pościgu transgranicznego, których obserwatorami byli zaproszeni funkcjonariusze Komendy Głównej Policji. Tego typu przedsięwzięcia umożliwiły sprawdzenie procedur pościgu na granicy z Litwą oraz wymianę doświadczeń z partnerami z zagranicy i z kraju (zaproszono również policjantów z KWP we Wrocławiu, Krakowie, Lublinie oraz z Wyższej Szkoły Policji w Szczytnie).

Oprócz przestrzegania już ustanowionego prawa europejskiego, Policja od momentu wejścia Polski do Unii Europejskiej aktywnie uczestniczy w pracach różnych gremiów międzynarodowych poświęconych wszelkiego rodzaju aspektom zapobiegania i zwalczania przestępczości, w tym tworzeniu prawa. Bezpieczeństwo imprez masowych jest właśnie jednym z obszarów, w którym Polskę reprezentują funkcjonariusze i pracownicy cywilni Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji.

W trakcie polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r. przedstawiciel Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji przewodniczył grupie ekspertów ds. bezpieczeństwa imprez sportowych w ramach Grupy Roboczej ds. Egzekwowania Prawa (Football Expert Group), co wymagało od niego oraz osób go wspierających znajomości prawa europejskiego, umiejętności negocjacji stanowiska oraz umiejętności prowadzenia prac gremium składającego się z ekspertów ze wszystkich 27 krajów Unii. W wyniku prac gremium udało się przyjąć konkluzje Rady UE określające kierunki na najbliższe lata oraz zakres współpracy z krajami trzecimi w zakresie bezpieczeństwa imprez sportowych. Konkluzje te miały znaczenie dla zbliżającego się w tamtym okresie najważniejszego wydarzenia sportowego ostatnich lat w Polsce, tj. Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, organizowanego wspólnie z partnerem ukraińskim, który jest

Ćwiczenia pościgu transgranicznego z funkcjonariuszami z Litwy

zdj. archiwum KWP Białystok

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Spotkania organizowane w Polsce w związku z bezpieczeństwem imprez sportowych

właśnie tzw. krajem trzecim. Po doświadczeniach zebranych podczas zabezpieczenia wspomnianego turnieju, w wyniku prac w tym gremium oraz grupy eksperckiej ds. bezpieczeństwa imprez sportowych Think Tank, z inicjatywy polskiej udało się wypracować uniwersalną umowę międzynarodową regulującą kwestie pobytu policjantów zagranicznych w kraju organizującym daną imprezę sportową. Oprócz zapewnienia bezpieczeństwa podczas największych imprez sportowych (olimpiady, mistrzostwa świata/Europy w różnych dyscyplinach sportowych) i współpracy międzynarodowej w tym zakresie, na spotkaniach tych gremiów omawiana jest również strategia rozwoju działania sieci Narodowych Punktów Informacyjnych ds. Piłki Nożnej (z ang. *National Football Information Point* – NFIP), które pierwotnie zostały powołane jedynie do współpracy w zakresie piłki nożnej, a obecnie rozszerzyły swoje działanie również na inne dyscypliny sportowe.

Przedstawiciele sieci NFIP (przedstawiciele wszystkich krajów członkowskich Unii Europejskiej) spotykają się średnio raz na pół roku (spotkanie organizuje kraj aktualnie sprawujący prezydencję w Radzie Unii Europejskiej, a odbywają się one w siedzibie Rady w Brukseli). W 2013 r. odbyło się jednak tylko jedno takie spotkanie (w październiku), pod przewodnictwem Litwy. Omawiano na nim m.in. takie sprawy, jak:

- rozwiązania prawne w zakresie uniemożliwienia wyjazdu na mecze piłki nożnej kibicom stwarzającym zagrożenie,
- współpraca punktów NFIP (proponując aktualizacji dokumentów unijnych w tym zakresie),
- realizacja szkoleń w zakresie zabezpieczenia imprez sportowych przez Europejską Akademię Policyjną (CEPOL),
- wyniki konferencji UEFA w Warszawie dotyczące kwestii bezpieczeństwa meczów Ligi Mistrzów i Ligi Europy,
- zabezpieczenie Mistrzostw Europy w Koszykówce Mężczyzn „Eurobasket 2013”, które odbyły się w Słowenii,
- przygotowania do współpracy policyjnej podczas Mistrzostw Świata oraz Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej, które odbędą się odpowiednio w 2014 r. w Brazylii oraz w 2016 r. we Francji.

W węższym gronie eksperci ds. bezpieczeństwa imprez sportowych spotykają się w ramach grupy Think Tank, i omawiają bieżące kwestie związane z zapewnieniem bezpieczeństwa imprez, a także aspekty dyskutowane na forach europejskich oraz światowych. Do tego grona w 2007 r. został zaproszony ekspert z Polski i od tego czasu w jego pracach bierze udział przedstawiciel Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji. Eksperci z Think Tanku w 2013 r. spotkali się trzykrotnie:

w styczniu – w Londynie, w maju – w Wilnie oraz w grudniu – w Belfaście.

Doświadczenia polskie zebrane w trakcie przygotowania i realizacji policyjnego zabezpieczenia turnieju finałowego Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 przyczyniły się również do wzrostu aktywności polskiej na forum międzynarodowym w zakresie szkoleniowym. Z uwagi na dobre oceny działań polskiej Policji podczas zabezpieczania mistrzostw polscy policjanci są zapraszani do udziału w charakterze ekspertów na liczne przedsięwzięcia szkoleniowe organizowane zarówno w krajach Unii Europejskiej, jak i poza nią. W 2013 r. eksperci z Polski opowiadali o swoich doświadczeniach na seminariach i konferencjach organizowanych w Turcji, Bośni i Hercegowinie, Rosji, Holandii, Słowacji czy Rumunii, wspierając tym samym działania takich instytucji, jak: Komisja Unii Europejskiej (instrument Taix), Europejska Akademia Policyjna (CEPOL) czy Europejski Urząd Policji (EUROPOL). Ponadto w celu zapoznania się z rozwiązaniami polskimi, w szczególności funkcjonowaniem Policyjnego Centrum Dowodzenia, gościli u nas policjanci z takich krajów, jak Brazylia, Mongolia czy Chiny, a kwestia EURO 2012 była przedmiotem obrad spotkania ekspertów krajów Forum Salzburg (Austria, Bułgaria, Słowacja, Słowenia i Węgry) organizowanego w Warszawie w marcu 2013 r. oraz spotkania z ekspertami z Francji, Czech i Niemiec organizowanego w Szczytnie w październiku ubiegłego roku. Doświadczenia Komendy Głównej Policji oraz komend wojewódzkich Policji umożliwiły także wygranie przez Szkołę Policji w Katowicach, w ramach konkursu ogłoszonego przez Europejską Akademię Policyjną (CEPOL), organizacji, wspólnie z partnerem czeskim, dwuetapowego szkolenia z zakresu bezpieczeństwa publicznego i zarządzania tłumem (z ang. *Public order and crowd management*), w którym wzięli udział eksperci ds. imprez sportowych z 21 krajów Unii Europejskiej oraz 2 przedstawicieli Interpolu. W realizacji przedsięwzięcia szkołę wspierali m.in. eksperci z Głównego Sztabu Policji KGP.

W roku 2014 kwestie współpracy międzynarodowej będą również istotnym elementem prac Komendy Głównej Policji oraz jednostek podległych. Uregulowanie kwestii pościgu transgranicznego będzie tematem rozmów ze stroną niemiecką, a możliwości jego prowadzenia/kontynuowania będą omawiane na spotkaniu z przedstawicielami komórek sztabowych komend wojewódzkich Policji. Ponadto w dalszym ciągu zamierzamy uczestniczyć w pracach gremiów międzynarodowych zajmujących się kwestią bezpieczeństwa imprez sportowych (NFIP,

Think Tank), a z uwagi na fakt, że coraz więcej imprez europejskich będzie odbywać się poza granicami Unii Europejskiej, przedstawiciel polskiej Policji będzie uczestniczył w pracach gremium Komitetu Rady Europy. W tym roku, wspólnie z Wyższą Szkołą Policji w Szczytnie, chcemy zorganizować szkolenie z zakresu bezpieczeństwa imprez sportowych w ramach Europejskiej Akademii Policyjnej CEPOL. Czekamy także na decyzję Ministerstwa Spraw Zagranicznych co do organizacji polsko-tureckiego przedsięwzięcia z okazji wypadającego w tym roku 600-lecia nawiązania stosunków dyplomatycznych pomiędzy oboma krajami. Wszelkie tego typu działania umożliwiają ekspertom z Polski nawiązywanie kontaktów ze swoimi

odpowiednikami z zagranicy, wymianę doświadczeń i poznanie rozwiązań innych krajów w danej dziedzinie, co przyczynia się do poprawy bezpieczeństwa i lepszego wykonywania działań przez polskich policjantów w kraju i za granicą.

*podinsp. Paweł Pinda,
radca Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Konwencja wykonawcza do układu z Schengen z dnia 14 czerwca 1985 r. między Rządami Państw Unii Gospodarczej Beneluksu, Republiki Federalnej Niemiec oraz Republiki Francuskiej w sprawie stopniowego znoszenia kontroli na wspólnych granicach (Dz. Urz. UE L239/19 z 22 września 2000 r.).

² Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

Wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne ds. bezpieczeństwa imprez sportowych

W obszarze szeroko rozumianego bezpieczeństwa imprez masowych Policja realizuje zadania, które mają charakter zarówno prewencyjny, jak i operacyjny i dochodzeniowo-śledczy. Obok zabezpieczenia prewencyjnego w miejscu i w czasie trwania imprezy oraz zabezpieczenia przejazdów jej uczestników, siły Policji muszą być także przygotowane do podjęcia działań interwencyjnych w przypadku wystąpienia zbiorowego naruszenia prawa podczas imprezy. W zakresie powyższych działań Policja musi współpracować m.in. z organizatorami imprez masowych oraz ich służbami porządkowymi, a także z przewoźnikami świadczącymi usługi uczestnikom imprez i ze Strażą Ochrony Kolei. Ponadto do obowiązków Policji należy prowadzenie przed każdą imprezą działań rozpoznawczych w celu ustalenia ewentualnych zagrożeń ze strony jej uczestników, a także – niezależnie od przebiegu imprezy – działań rozpoznawczo-wykrywczych, ukierunkowanych na ustalenie sprawców przestępstw i wykroczeń. Do zadań niemających bezpośredniego związku z przeprowadzaniem imprez, lecz realizowanych przez Policję w ramach obowiązków związanych z bezpieczeństwem imprez masowych, należy prowadzenie i nadzorowanie postępowań przygotowawczych w sprawach dotyczących naruszeń prawa popełnionych w związku z imprezami masowymi.

Aby usprawnić współpracę i stworzyć wspólną płaszczyznę porozumienia dla różnych podmiotów, w szczególności pozapolicyjnych, zaangażowanych w działania z obszaru bezpieczeństwa w związku z przeprowadzanymi imprezami sportowymi, jesienią 2012 r. z inicjatywy wojewodów zostały powołane wojewódzkie zespoły interdyscyplinarne ds. bezpieczeństwa imprez sportowych. Zespoły te (szesnaście – po jednym w każdym województwie, w skład mazowieckiego zespołu interdyscyplinarnego wchodzi zarówno KWP Radom, jak i KSP) mają charakter opiniująco-doradczy,

a w ich skład oprócz przedstawicieli wojewodów wchodzi przedstawiciele władz samorządowych, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, Państwowego Inspektora Sanitarnego, ratownictwa medycznego, wojewódzkich i powiatowych inspektorów budowlanych, prokuratur i sądów okręgowych, podmiotów świadczących uczestnikom imprez sportowych usługi transportu publicznego, Służby Ochrony Kolei, a także związków i klubów sportowych.

Zespoły pracują na posiedzeniach bądź w trybie obiegowym – w zależności od przyjętych założeń i potrzeb wynikających z charakteru realizowanych przedsięwzięć oraz sytuacji na arenie sportowej – zajmując się analizą stanu bezpieczeństwa podczas imprez masowych, bezpieczeństwem infrastruktury obiektów sportowych, procedurami i wspólnymi działaniami operacyjnymi, eliminowaniem zagrożeń i reagowaniem w przypadkach łamania prawa, czy wreszcie przedsięwzięciami edukacyjnymi i budową społecznego poparcia dla inicjatyw służących bezpieczeństwu. Łącznie w 2013 r. na terenie kraju zorganizowano 224 spotkania zespołów interdyscyplinarnych. Współpraca interdyscyplinarna nie tylko zaktywizowała wszystkie podmioty i służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo imprez sportowych, lecz także przyniosła konkretne efekty w postaci wypracowania i wdrożenia ujednoliconych wspólnych strategii bezpieczeństwa imprez sportowych w poszczególnych województwach, dokonania przeglądu procedur dystrybucji biletów i wchodzenia na stadion, wypracowania standardów regulaminów imprez masowych i stadionów, przygotowania wykazu przewoźników autokarowych, zapewnienia bezpośredniej kontroli przebiegu meczów piłkarskich przez obserwatorów z ramienia samorządów i wojewodów, wprowadzenia „weekendowo-kolejkowych” dyżurów prokuratorów w czasie rozgrywek piłkarskich.

*Joanna Redzicka
specjalista Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP*

National Football Information Point (NFIP)

Krajowy Punkt Informacyjny do spraw imprez sportowych (KPI)

Zgodnie z zapisami decyzji Rady Unii Europejskiej 2002/348/WSiSW z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym¹ w każdym państwie członkowskim funkcjonuje narodowy punkt informacyjny o charakterze policyjnym dla piłki nożnej (NFIP). Każdy NFIP powstał jako bezpośredni, centralny punkt kontaktowy do wymiany istotnych informacji oraz dla ułatwiania międzynarodowej współpracy policyjnej w zakresie meczów piłki nożnej o charakterze międzynarodowym. Wymiana informacji pomiędzy punktami zwykle ma charakter bezpośredni, czasem jednak wymaga pośrednictwa oficerów łącznikowych polskiej Policji (obecnie akredytowanych przy polskich placówkach dyplomatycznych w siedmiu krajach europejskich) lub kanałów Biura Międzynarodowej Współpracy Policji Komendy Głównej Policji wykorzystywanych do kontaktów z międzynarodowymi organizacjami policyjnymi – Europol i Interpol.

Rola oraz zadania punktów NFIP regulowane są m.in. przez rezolucję Rady z dnia 3 czerwca 2010 r. w sprawie zaktualizowanego podręcznika z zaleceniami w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej oraz w zakresie działań prewencyjnych i kontrolnych związanych z aktami przemocy i zakłóceniami porządku podczas międzynarodowych meczów piłki nożnej, które dotyczą co najmniej jednego państwa członkowskiego (2010/C 165/01)². Zgodnie z tym dokumentem polski NFIP, podobnie jak jego odpowiedniki w innych państwach europejskich, realizuje zadania w zakresie koordynacji wymiany informacji policyjnych (pozaoperacyjnych) związanych z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (w szczególności dotyczących przemieszczania się uczestników imprez sportowych o charakterze masowym, ich liczby i ewentualnych zagrożeń z ich strony), uaktualniania analizy ryzyka dotyczącej klubów piłkarskich i drużyny narodowej, a także zarządzania danymi osobowymi kibiców stwarzających zagrożenie. Tym samym stanowi główne wsparcie informacyjne dla krajowych podmiotów i służb zaangażowanych w działania na rzecz bezpieczeństwa organizowanych w kraju meczów piłkarskich o charakterze międzynarodowym. W praktyce zakres działalności polskiego NFIP – podobnie jak punktów NFIP w wielu innych krajach – rozciąga się na inne popularne dyscypliny sportowe, co wynika bezpośrednio z roli, jaką komórka ta odgrywa jednocześnie na gruncie rodzimym, gdzie funkcjonuje pod nazwą wprost wskazującą na obszar jej zainteresowania, mianowicie Krajowego Punktu Informacyjnego do spraw Imprez Sportowych (pierwotnie Krajowego Punktu Kontaktowego ds. Imprez Masowych).

Będąc nadrzędną tego typu komórką informacyjną w kraju, mającą charakter policyjny, KPI jest umocowany w strukturze i organizacji Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji

i realizuje zadania z zakresu gromadzenia i przetwarzania informacji, o których mowa w ustawie z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych³. Szczegółowe zasady działania KPI wynikają z zarządzenia nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dotyczących bezpieczeństwa masowych imprez sportowych⁴. Zgodnie z treścią zarządzenia i hierarchizacją struktur organizacyjnych w Policji, KPI współpracuje z analogicznymi, podrzędnymi podmiotami policyjnymi przetwarzającymi informacje z zakresu bezpieczeństwa masowych imprez sportowych⁵, tj. wojewódzkimi punktami kontaktowymi do spraw imprez masowych (którym z kolei podlegają miejskie i powiatowe punkty kontaktowe). Na każdym szczeblu organizacyjnym sprawna i efektywna praca punktów wymaga ścisłej współpracy komórek właściwych w sprawach sztabowych z komórkami pionu kryminalnego.

Joanna Redzicka

specjalista Wydziału Operacyjnego Głównego Sztabu Policji KGP

¹ Dz. U. L121/1 z 8.05.2001.

² Dz. U. C 165/1 z 24.06.2010.

³ Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.

⁴ Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 129.

⁵ Dwa razy w roku KPI KGP opracowuje raporty statystyczne z zakresu bezpieczeństwa imprez masowych. Raporty te są dostępne na stronie internetowej punktu: www.kpk.policja.gov.pl w zakładkach „Statystyki” oraz „EURO 2012”.

Akty prawne

Rezolucja Rady 2010/C 165/01 z dnia 3 czerwca 2010 r. w sprawie zaktualizowanego podręcznika z zaleceniami w zakresie międzynarodowej współpracy policyjnej oraz w zakresie działań prewencyjnych i kontrolnych związanych z aktami przemocy i zakłóceniami porządku podczas międzynarodowych meczów piłki nożnej, które dotyczą co najmniej jednego państwa członkowskiego (Dz. U. C 165/1 z 24.06.2010).

Decyzja Rady Unii Europejskiej 2002/348/WSiSW z dnia 25 kwietnia 2002 r. dotyczącej bezpieczeństwa w związku z meczami piłki nożnej o charakterze międzynarodowym (Dz. U. L121/1 z 8.05.2001).

Ustawa z dnia 20 marca 2009 r. o bezpieczeństwie imprez masowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 611, z późn. zm.).

Zarządzenie nr 982 Komendanta Głównego Policji z dnia 21 września 2007 r. w sprawie zasad organizacji i trybu wykonywania przez Policję zadań związanych z rozpoznaniem, zapobieganiem, zwalczaniem przestępstw i wykroczeń popełnianych w związku z imprezami sportowymi oraz gromadzenia i przetwarzania informacji dot. bezpieczeństwa masowych imprez sportowych (Dz. Urz. KGP Nr 17, poz. 129).

Oddziały i samodzielne pododdziały prewencji Policji

Oddziały prewencji Policji (OPP) oraz samodzielne pododdziały prewencji Policji (SPPP) są jednostkami organizacyjnymi polskiej Policji¹ przeznaczonymi głównie do działań zespołowych w ramach pododdziałów zwartych.

Do głównych zadań tych jednostek należą:

- wykonywanie czynności związanych z prowadzeniem operacji policyjnych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego;
- udział w działaniach pościgowo-blokadowych za niebezpiecznym przestępcą;
- ochrona porządku publicznego w czasie konstytucyjnie określonych stanów nadzwyczajnych, katastrof naturalnych i awarii technicznych;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas pobytu przedstawicieli obcych państw;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego podczas legalnych zgromadzeń publicznych oraz w czasie imprez masowych i protestów społecznych;
- przywracanie porządku publicznego w przypadkach zbiorowego naruszenia prawa;
- wspieranie jednostek Policji w działaniach patrolowych oraz patrolowo-interwencyjnych.

Na terenie Polski jest utworzonych 13 oddziałów prewencji Policji (jednostki powyżej 240 etatów) oraz 8 samodzielnych pododdziałów prewencji Policji². Największym z nich jest Oddział Prewencji Policji Komendy Stołecznej Policji zawierający w swoich strukturach 12 kompanii prewencji. Łącznie stan etatowy we wszystkich oddziałach/pododdziałach prewencji Policji wynosi obecnie 6751 policjantów, co oznacza, że 6,6% wszystkich policjantów pełni służbę w oddziałach prewencji. Liczba etatów w poszczególnych OPP/SPPP³:

ODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI:

KSP	1287	Poznań	472	Wrocław	342	Białystok	243
Katowice	693	Łódź	454	Gdańsk	342	Bydgoszcz	243
		Kraków	454	Szczecin	342	Lublin	243
						Rzeszów	243
						Olsztyn	243

SAMODZIELNE PODODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI:

Kielce	206	Radom	166	Opole	140	Częstochowa	118
		Płock	166			Bielsko-Biała	118
						Legnica	118
						Zielona Góra	118

Techniczne środki wsparcia – urządzenie rozgłaszające L-RAD

Techniczne środki wsparcia – armatka wodna TAFUN 3

Charakter wykonywanych zadań przez OPP/SPPP wymaga wyposażenia tego typu jednostek w specjalistyczny sprzęt. Oddziały wykorzystują w swoich działaniach m.in. miotacze wody (38 sztuk), automatyczne wyrzutnie granatów łzawiących (40 sztuk), transportery opancerzone (5 sztuk) czy urządzenia rozgłaszające L-RAD (6 sztuk)⁴.

Wyposażenie policjanta także różni się od tego używanego przez funkcjonariuszy nierealizujących działań w oddziałach zwartych. Chodzi tu przede wszystkim o broń gładkolufową, siatkowe zestawy obezwładniające, plecakowe miotacze substancji obezwładniających czy środki pirotechniczne o właściwościach ogłuszających lub oślniewających.

Należy przy tym zaznaczyć, że OPP i SPPP stanowią odwód Komendanta Głównego Policji przeznaczony do działań na obszarze Polski, a ich koncentracja jest dokonywana na podstawie decyzji komendanta. Możliwość skierowania znacznych sił w zagrożony rejon Polski ma istotne znaczenie w aspekcie braku możliwości „ściągnięcia” sił ze szkół Policji czy braków kadrowych w innych jednostkach organiza-

ODDZIAŁY PREWENCJI POLICJI

Ćwiczenie taktyki przez policjantów oddziału prewencji

Ćwiczenia we Francji

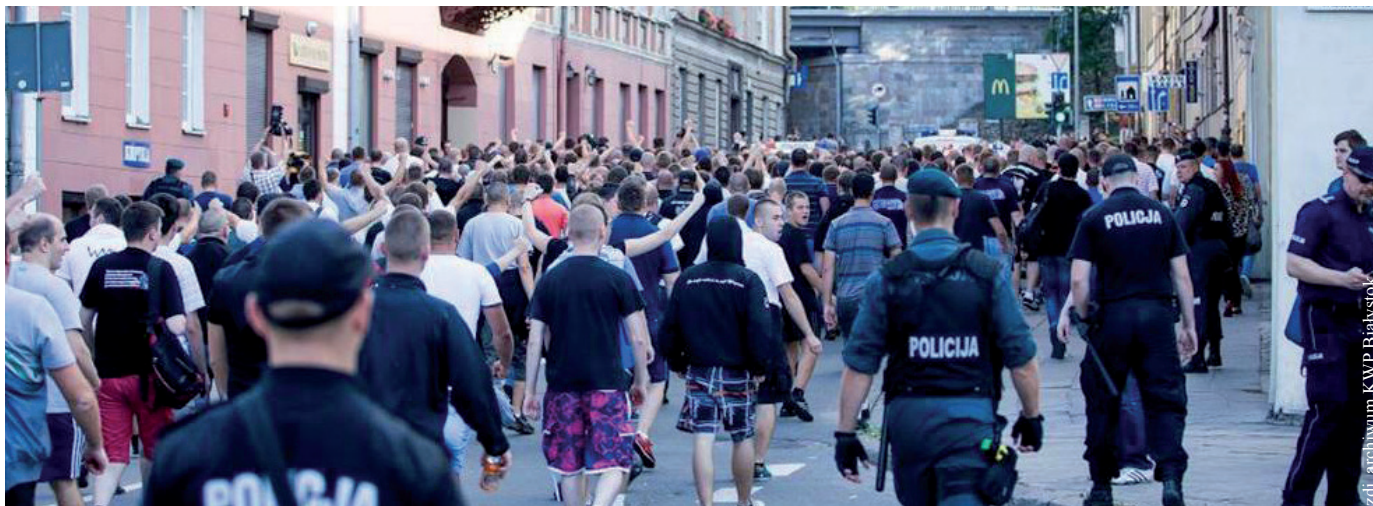
cyjnych Policji. O skali wykorzystania oddziałów jako odvodu Komendanta Głównego Policji świadczy fakt, że tylko w 2013 r. do działań poza teren macierzystego województwa skierowano 9244 policjantów, 23 miotacze wody, 9 urządzeń rozgłaszających L-RAD z załogą oraz 65 zespołów medycznych z załogą⁵. Siły te stanowiły istotne wsparcie przy zabezpieczaniu imprez sportowych, protestów (np. związków zawodowych w Warszawie we wrześniu) czy konferencji klimatycznej COP19.

Podstawowym dokumentem opisującym sposób działania oddziałów prewencji jest zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji⁶ określające sposoby przemieszczania się policjantów oraz rodzaje stosowanych szyków i ugrupowań. Uzupełnieniem tego dokumentu jest zarządzenie Z-19 Komendanta Głównego Policji⁷, które weszło w życie w sierpniu 2013 r., opisujące sposoby działania oddziałów podczas zatrzymywania określonych osób. Ze względu na charakter opisywanych działań oraz bezpieczeństwo policjantów je realizujących dokument oznaczono klauzulą niejawności.

Warunkiem koniecznym do przygotowania na odpowiednim poziomie policjantów wykonujących działania w oddziałach zwartych Policji jest właściwe szkolenie. Za realizację doskonalenia zawodowego policjantów odpowiedzialni są komendanci wojewódzcy Policji, jednakże są organizowane również spotkania i szkolenia o charakterze centralnym. W 2013 r. dowódcy oddziałów/pododdziałów wraz z zastępcami lub pomocnikami ds. szkoleń spotkali się dwukrotnie, omawiając bieżące

wydarzenia oraz problemy, z jakimi spotykają się w toku wykonywania obowiązków służbowych. Spotkania te były również okazją do wymiany poglądów oraz uzyskania informacji na temat planów Komendy Głównej Policji w stosunku do funkcjonowania oddziałów zwartych jako centralnego odvodu Komendanta Głównego Policji. Organizacja tego typu przedsięwzięć będzie kontynuowana również w 2014 r. Jednym z efektów spotkania przedstawicieli Komendy Głównej Policji z dowódcami oddziałów była decyzja o podjęciu prac nad programem szkolenia dla średniej kadry dowódczej (od szczebla dowódcy drużyny), który będzie cyklicznie realizowany we współpracy ze szkołami Policji oraz z wykorzystaniem kadry dowódczej oddziałów prewencji.

Specjalizacja działań wyodrębnionych grup policjantów jest oznaką postępujących zmian w taktyce działań oddziałów zwartych Policji. Obecnie w Europie można zaobserwować trend zmiany funkcjonowania i wykorzystania oddziałów zwartych, które coraz częściej odchodzą od statycznej obrony z wykorzystaniem tarcz ochronnych, zastępując ją dynamicznymi działaniami w różnych miejscach agresywnego tłumu. Przykładem jest policja czeska, w której tylko jeden policjant w drużynie wyposażony jest podczas działań w małą tarczę ochronną, a także policja niemiecka, wykorzystująca od niedawna kilkusobowe drużyny, których policjanci w ogóle nie posiadają tarcz ochronnych. Policja szwedzka wykorzystuje natomiast w działaniach oddziałów zwartych zespoły negocjatorów, które ułatwiają komunikację pomiędzy dowódcą

Zabezpieczenie meczu w Wilnie

sił policyjnych a organizatorem imprezy. Oczywiście, zmiana taktyki działania nie może odbyć się kosztem bezpieczeństwa policjantów, dlatego też w dalszym ciągu należy dążyć do udoskonalenia umundurowania, wyposażenia i uzbrojenia funkcjonariuszy oddziałów.

Zdobywanie wiedzy o sposobach i taktyce działań oddziałów prewencji Policji innych krajów jest możliwe dzięki stale rozwijanej współpracy międzynarodowej. Obecnie polska Policja, jako jedna z pierwszych w Europie, może pochwalić się współdziałaniem i realizacją działań poza terenem kraju w większym wymiarze. W lipcu ubiegłego roku 31 funkcjonariuszy Oddziału Prewencji Policji w Białymstoku (w tym załoga miotacza wody) wspierało działania policji litewskiej przy zabezpieczaniu meczu piłki nożnej pomiędzy drużynami Žalgiris Kowno – Lech Poznań, a funkcjonariusze Oddziału Prewencji Policji w Krakowie co roku wspierają policjantów z Węgier w zabezpieczaniu wyścigów Formuły 1 na torze Hungaroring pod Budapesztem.

Równie intensywnie jest prowadzona współpraca w zakresie szkoleniowym, zarówno na szczeblu wojewódzkim, jak i centralnym. Oddziały prewencji Policji współpracują na bieżąco ze swoimi odpowiednikami z takich państw, jak: Estonia, Litwa, Łotwa (OPP w Białymstoku) czy Niemcy (OPP w Łodzi). W dniach 15–29 czerwca 2013 r. w Saint-Astier (Francja) odbyły się ćwiczenia Sił Policyjnych Unii Europejskiej, w których Polskę reprezentowało 17 policjantów OPP w Krakowie oraz 1 policjant OPP w Łodzi. Podczas ćwiczeń polscy policjanci realizowali działania z zakresu interwencji i akcji policyjnych (zatrzymanie osób podejrzanych, ochrona VIP, konwojowanie osób zatrzymanych, udzielanie pierwszej pomocy poszkodowanym) oraz działania w ramach oddziału zwartego, których celem było przywrócenie naruszonego porządku publicznego (walka z tłumem demonstrantów, zatrzymywanie najbardziej agresywnych osób). Udział w ćwiczeniach potwierdził profesjonalne przygotowanie polskich policjantów do skutecznego działania w środowisku międzynarodowym, a poziom ich umiejętności, zaangażowanie i wszechstronne wykształcenie zostały wysoko ocenione przez ekspertów sił policyjnych krajów Unii Europejskiej.

Taktyka oddziałów prewencji Policji była również tematem międzynarodowego spotkania zorganizowanego przez Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji w dniach 12–15 października 2013 r. w Wyższej Szkole Policji w Szczytnie. W spotkaniu oprócz dowódców wszystkich oddziałów z Polski wzięli udział przedstawiciele policji z Francji, Niemiec i Czech, którzy prezentowali przyjętą przez nich taktykę działania. Jedną z ciekawszych informacji było przedstawienie przez kolegów z Czech taktyki z wykorzystaniem Zespołów Antykonfliktowych Policji, które obecnie są tworzone w poszczególnych komendach wojewódzkich Policji.

Współpraca międzynarodowa będzie kontynuowana w 2014 r. Obecnie w Komendzie Głównej Policji trwają prace przygotowawcze do organizacji dwóch wyjazdów pododdziału Policji w celach szkoleniowych do Francji (współpraca dwustronna) oraz Niemiec (V Dzień Oddziałów Prewencji Policji Federalnej Niemiec).

Problematyka oddziałów zwartych Policji jest rozległa i wielopłaszczyznowa. Kwestie uzbrojenia, wyposażenia oraz umundurowania, zarówno indywidualnego, jak i pododdziałów, są kluczowym czynnikiem gwarantującym prawidłową realizację zadań przez policjantów oddziałów zwartych. Ważnymi aspektami, na które należy zwrócić uwagę w naj-

bliższej przyszłości, są również właściwy dobór, wykształcenie i stabilizacja kadr tych jednostek organizacyjnych. Ponadto doświadczenia ostatnich lat wskazują, że coraz istotniejszą rolę w codziennej służbie odgrywa współpraca z oddziałami zwartymi innych krajów, w szczególności na terenach przygranicznych. Wszystkie te aspekty będą przedmiotem prac i działań zarówno na szczeblu centralnym w Głównym Sztabie Policji Komendy Głównej Policji, jak i w jednostkach sztabowych szczebla wojewódzkiego.

*podinsp. Paweł Pinda
radca Wydziału Operacyjnego GSP KGP*

¹ Na podstawie zarządzenia nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135).

² Na podstawie decyzji nr 809 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 21, poz. 158).

³ Na podstawie decyzji nr 246 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 43, z późn. zm.).

⁴ Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

⁵ Dane Głównego Sztabu Policji KGP.

⁶ Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 1, poz. 1).

⁷ Zarządzenie nr Z-19 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 sierpnia 2013 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez oddziały i pododdziały Policji w zakresie dynamicznego zatrzymywania osób w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Akty prawne

Zarządzenie nr 1114 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 grudnia 2006 r. w sprawie szyków, ugrupowań oraz przemieszczania oddziałów i pododdziałów Policji (Dz. Urz. KGP z 2007 r. Nr 1, poz. 1).

Zarządzenie nr 1041 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 września 2007 r. w sprawie szczegółowych zasad organizacji i zakresu działania komend, komisariatów i innych jednostek organizacyjnych Policji (Dz. Urz. KGP Nr 18, poz. 135).

Zarządzenie nr Z-19 Komendanta Głównego Policji z dnia 1 sierpnia 2013 r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez oddziały i pododdziały Policji w zakresie dynamicznego zatrzymywania osób w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa publicznego lub zakłócenia porządku publicznego.

Decyzja nr 809 Komendanta Głównego Policji z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie utworzenia oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 21, poz. 158).

Decyzja nr 246 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lipca 2011 r. w sprawie struktury organizacyjnej i etatowej oddziałów prewencji Policji i samodzielnych pododdziałów prewencji Policji (Dz. Urz. KGP Nr 6, poz. 43, z późn. zm.).

Przygotowania obronne w Policji

Policja to istotny element pozamilitarnej części systemu obronnego państwa, a szczegółowy zakres jej zadań w tym obszarze określił Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji w zarządzeniu nr 01 z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie przygotowań obronnych organów i kierowników jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz kierowników komórek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Obowiązki kierowników jednostek organizacyjnych Policji różnych szczebli w zakresie wykonywania zadań obronnych zostały również sprecyzowane w szczególności: w zarządzeniu nr 37 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie instrukcji o działalności bieżącej i sprawozdawczej w zakresie przygotowań obronnych w resorcie spraw wewnętrznych i administracji i decyzji nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie przygotowań do objęcia militaryzacją i militaryzacji niektórych jednostek organizacyjnych. Zadania związane z przygotowaniem obronnym w Policji realizowane są na czterech poziomach organizacyjnych, to jest: na szczeblu centralnym, w jednostkach organizacyjnych Policji szczebla komend wojewódzkich, szkół policyjnych oraz komend powiatowych, miejskich i rejonowych. Na szczeblu Komendy Głównej Policji funkcje wykonawcze, regulacyjne, standaryzujące, koordynujące, wspierające i doradczo-konsultacyjne oraz nadzorczo-kontrolne realizuje Główny Sztab Policji KGP.

W ramach rozwiązań organizacyjnych przyjętych w aktach wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji, Dyrektor Głównego Sztabu Policji KGP na podstawie posiadanych kompetencji i przypisanych zadań jest właściwym w sprawach inicjowania, planowania i koordynowania całokształtu przygotowań obronnych w Policji.

Przygotowania obronne nie są podstawowym obszarem działalności Policji, jednak waga zagadnienia i potrzeba zapewnienia odpowiedniego poziomu gotowości Policji do realizacji zadań wspierających SZ RP wymagają ciągłego zaangażowania i merytorycznego przygotowania kadr nadzorujących i wykonujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji. Główny Sztab Policji KGP w 2013 r. zorganizował i przeprowadził następujące przedsięwzięcia o charakterze szkoleniowym, ukierunkowane na podnoszenie kompetencji funkcjonariuszy i pracowników wykonujących oraz nadzorujących wykonywanie zadań obronnych w wybranych jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji:

- w dniach 6–8 lutego 2013 r. w Katowicach odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur i ich zastępców funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób;

- w dniach 15–17 maja 2013 r. w ośrodku poligonowym w Wędrzynie odbyła się narada służbowa zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w naradzie wzięło udział około 30 osób;
- w dniach 18–21 czerwca 2013 r. w Szkole Policji w Słupsku odbyły się międzyresortowe warsztaty z zakresu przygotowań obronnych Policji i służb podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych, z udziałem 23 osób;
- w dniach 18–20 września 2013 r. w Szkole Policji w Słupsku odbyły się warsztaty dla przedstawicieli szkół policyjnych realizujących zadania obronne w celu wypracowania jednolitych algorytmów i procedur uruchamiania stałego dyżuru w szkołach policyjnych, w warsztatach wzięło udział 10 osób;
- w dniach 25–27 września 2013 r. w Gdańsku odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji (Komendanta Stołecznego Policji) ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób;
- w dniach 21–25 października 2013 r. w Akademii Obrony Narodowej odbył się Wyższy Kurs Obronny, w którym Główny Sztab Policji Komendy Głównej Policji koordynował udział pięciu zastępców komendantów wojewódzkich Policji: w Bydgoszczy, Gorzowie Wielkopolskim, Katowicach, Lublinie i Szczecinie;
- w dniach 19–22 listopada 2013 r. w ośrodku Centrum Usług Logistycznych w Juracie odbyło się szkolenie przedstawicieli komend wojewódzkich Policji (Komendy Stołecznej Policji) i szkół policyjnych wykonujących i bezpośrednio nadzorujących wykonywanie zadań obronnych w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji, w szkoleniu wzięło udział 76 osób;
- w dniach 9–11 grudnia 2013 r. w Warszawie odbyło się szkolenie zastępców komendantów wojewódzkich Policji ds. prewencji, komendantów szkół policyjnych oraz dyrektorów biur funkcjonujących w Komendzie Głównej Policji w pionie prewencji i ich zastępców, w szkoleniu wzięło udział około 30 osób.

W ramach doskonalenia umiejętności personelu, unifikacji i standaryzacji dokumentacji obronnej jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji przedstawiciel Głównego Sztabu Policji KGP w minionym roku prowadził w Szkole Policji w Słupsku zajęcia na kursach specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji.

Uroczyste otwarcie sali do realizacji szkoleń z zakresu przygotowań obronnych Policji w SP w Słupsku

Szkoleniem objęto przedstawicieli jednostek Policji szczebla powiatowego, miejskiego i rejonowego. W 6 edycjach takich kursów przeszkolono w 2013 r. 96 osób.

W ubiegłym roku była także kontynuowana aktywność w obszarze legislacji – realizowano proces nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji dotyczących zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych Policji. W wyniku tej działalności zostały wprowadzone do użytku służbowego dokumenty dotyczące: stałych dyżurów w Policji, prowadzenia szczególnej ochrony obiektów policyjnych kategorii II oraz szkolenia osób posiadających nadane przez właściwych terytorialnie wojskowych komendantów uzupełnień przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach zmilitaryzowanych Policji. Ponadto w ramach programowania obronnego Policji, we współpracy z Biurem Finansów Komendy Głównej Policji, uruchomiono limity środków finansowych w ramach Programu Pozamilitarnych Przygotowań Obronnych w latach 2013–2022 w rozdziałach 754 02 i 754 04. W Głównym Sztabie Policji KGP analizowano, weryfikowano i uzgadniano plany działania kierowników jednostek organizacyjnych Policji szczebla wojewódzkiego i szkół policyjnych na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Kurs specjalistyczny dla policjantów i pracowników wykonujących zadania obronne

Perspektywy działalności Policji na rok 2014 w obszarze przygotowań obronnych uwzględniają określone przez Ministra Spraw Wewnętrznych główne kierunki działalności resortu i służb podległych.

Należy podkreślić, że w wyniku procesu profesjonalizacji Sił Zbrojnych RP został zawieszony obowiązek odbywania przez poborowych zasadniczej służby wojskowej, a tym samym została zlikwidowana zastępcza forma tej służby w postaci służby kandydackiej odbywanej w oddziałach prewencji Policji, w związku z czym Policja zidentyfikowała potrzebę uruchomienia systemu szkolenia rezerw osobowych posiadających nadane przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji. Dlatego też strategicznym celem działalności Głównego Sztabu Policji Komendy Głównej Policji w obszarze przygotowań obronnych na rok 2014 jest uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych w odniesieniu do osób posiadających nadane przez właściwego terytorialnie wojskowego komendanta uzupełnień przydziały organizacyjno-mobilizacyjne do służby w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji. Warunkiem niezbędnym jest wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów określającego limit osób przewidzianych do powołania w roku 2014.

Warsztaty z zakresu przygotowań obronnych Policji i służb podległych i nadzorowanych przez MSW – Słupsk 2013

zdj. archiwum GSP KGP

PRZYGOTOWANIA OBRONNE W POLICJI

Planowane uruchomienie systemu szkolenia rezerw osobowych Policji, pomimo ćwiczebnego charakteru przedsięwzięcia, cechuje się wyjątkowością oraz szacowanym wysokim stopniem skomplikowania przedsięwzięcia, ze względu na jego pionierski charakter i brak doświadczeń w tym obszarze w dotychczasowej działalności Policji.

Nadal zasadniczą potrzebą w Policji pozostaje ciągle doskonalenie personelu, w tym przypadku w zakresie przygotowania do wykonywania zadań obronnych na wszystkich szczeblach organizacyjnych. Główny Sztab Policji KGP w roku 2014 planuje:

- kontynuację działalności edukacyjnej związanej z prowadzeniem zajęć w ramach kursów specjalistycznych (DZO) dla policjantów i pracowników Policji realizujących zadania obronne w jednostkach organizacyjnych Policji (zaplanowano 4 edycje kursów na rok 2014); działalność edukacyjna Głównego Sztabu Policji KGP dotycząca kursów specjalistycznych (DZO) zostanie połączona z przeglądem, analizą i nowelizacją programu kursu DZO wprowadzonego decyzją nr 757 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2007 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne, a zmienionego decyzją nr 60 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 lutego 2008 r. zmieniającą decyzję w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne;
- opracowanie założeń i koncepcji do przeprowadzenia ogólnopolskiego ćwiczenia obronnego w jednostkach organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji na rok 2015;
- kontynuację procesu nowelizacji aktów wewnętrznego kierowania Komendanta Głównego Policji normujących wykonywanie zadań z obszaru przygotowań obronnych Policji (w szczególności nowelizację decyzji nr Pf-367 KGP z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie opracowania planu działania kierownika jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny oraz decyzji nr Z-335 KGP z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie powołania zespołów do spraw militaryzacji w jednostkach organizacyjnych Policji);
- kontynuację działalności edukacyjnej związanej z organizacją i prowadzeniem przedsięwzięć o charakterze szkoleniowym w formie porad, warsztatów i szkoleń dla wykonawców zadań obronnych oraz kadry bezpośrednio i pośrednio nadzorującej wykonywanie tych zadań.

kom. Sławomir Ignatowski

kierownik Sekcji Przygotowań Obronnych Policji GSP KGP

Akty prawne

- Ustawa z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2012 r. poz. 461, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie ogólnych zasad wykonywania zadań w ramach powszechnego obowiązku obrony (Dz. U. Nr 16, poz. 152).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie szkolenia obronnego (Dz. U. Nr 16, poz. 150, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 2004 r. w sprawie kontroli wykonywania zadań obronnych (Dz. U. Nr 16, poz. 151, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 2004 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym (Dz. U. Nr 98, poz. 978).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 15 czerwca 2004 r. w sprawie warunków i trybu planowania i finansowania zadań wykonywanych w ramach przygotowań obronnych państwa przez organy administracji rządowej i organy samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 152, poz. 1599, z późn. zm.).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 września 2004 r. w sprawie gotowości obronnej państwa (Dz. U. Nr 219, poz. 2218).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 listopada 2009 r. w sprawie militaryzacji jednostek organizacyjnych wykonujących zadania na rzecz obronności lub bezpieczeństwa państwa (Dz. U. Nr 210, poz. 1612).

Zarządzenie nr 01 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 stycznia 2008 r. w sprawie przygotowań obronnych organów i kierowników jednostek organizacyjnych podległych i nadzorowanych przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz kierowników komórek organizacyjnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Zarządzenie nr 37 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2010 r. w sprawie instrukcji o działalności bieżącej i sprawozdawczej w zakresie przygotowań obronnych w resorcie spraw wewnętrznych i administracji.

Zarządzenie nr Pf-940 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2006 r. w sprawie organizacji Policji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Zarządzenie nr Pf-138 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 listopada 2012 r. w sprawie zadań i organizacji przygotowań obronnych jednostek organizacyjnych Policji przewidzianych do militaryzacji.

Decyzja nr 51 Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 4 kwietnia 2006 r. w sprawie przygotowań do objęcia militaryzacją i militaryzacji niektórych jednostek organizacyjnych.

Decyzja nr 0304 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 grudnia 2003 r. w sprawie podwyższania oraz obniżania gotowości obronnej Policji.

Decyzja nr 757 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 października 2007 r. w sprawie programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących zadania obronne (Dz. Urz. KGP Nr 19, poz. 144, z późn. zm.).

Decyzja nr Z-27 Komendanta Głównego Policji z dnia 18 stycznia 2008 r. w sprawie wykonywania w jednostkach organizacyjnych Policji prac związanych z zabezpieczeniem kadrowym jednostek zmilitaryzowanych Policji.

Decyzja nr Z-335 KGP z dnia 27 maja 2008 r. w sprawie powołania zespołów do spraw militaryzacji w jednostkach organizacyjnych Policji.

Decyzja nr Pf-367 KGP z dnia 7 grudnia 2011 r. w sprawie opracowania planu działania kierownika jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji w warunkach zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Decyzja nr Pf-27 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 stycznia 2012 r. w sprawie wprowadzenia do użytku służbowego instrukcji do realizacji rozwinięcia jednostki organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji.

Wytyczne nr Pf-1/2012 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 stycznia 2012 r. w sprawie przygotowań obronnych w jednostce organizacyjnej Policji przewidzianej do militaryzacji oraz wykonywania zadań w okresie zagrożenia bezpieczeństwa państwa i w czasie wojny.

Biuro Operacji Antyterrorystycznych

DZIAŁALNOŚĆ BIURA OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI W 2013 R.

insp. dr Michał Stępiński

**DYREKTOR BIURA
OPERACJI ANTYTERRORYSTYCZNYCH
KOMENDY GŁÓWNEJ POLICJI**

Biuro Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji (BOA KGP) jako komórka organizacyjna pełni dwojaką funkcję w strukturze Komendy Głównej Policji. Priorytetowym obszarem działalności jest przygotowanie i utrzymywanie gotowości do realizacji zadań kontrterrorystycznych na poziomie taktycznym (wykonawczym) oraz wykonywanie zadań polegających na prowadzeniu działań bojowych na rzecz innych podmiotów policyjnych i pozapolicyjnych. W tym celu utrzymywany jest całodobowy dyżur zespołu bojowego BOA KGP. Drugi zakres działalności obejmuje uczestnictwo we wszystkich przedsięwzięciach na poziomie organizacyjnym, legislacyjnym, logistycznym i współpracy międzynarodowej w obszarze odpowiedzialności. Do bardzo istotnych zadań BOA KGP należy też nadzór merytoryczny nad jednostkami i komórkami antyterrorystycznymi Policji w zakresie przygotowania do działań bojowych, minersko-pirotechnicznych i negocjacji policyjnych.

Zadaniami BOA KGP, zgodnie z zarządzeniem nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji¹, są m.in.:

- prowadzenie działań bojowych oraz rozpoznawczych, zmierzających do fizycznego zwalczania zamachów terrorystycznych, w szczególności działań o znacznym stopniu

- skomplikowania, a także realizowanych w środowisku narażonym na działanie czynnika chemicznego, biologicznego, promieniowania jonizującego, nuklearnego i materiału wybuchowego;
- prowadzenie działań wymagających użycia specjalistycznych sił i środków lub stosowania specjalnej taktyki;

ZADANIA, STRUKTURA I PERSPEKTYWY NA 2014 R.

- prowadzenie negocjacji policyjnych;
- wykonywanie zadań wspierających działania ochronne podejmowane wobec osób podlegających ochronie;
- wspieranie działań jednostek organizacyjnych Policji i biur KGP w warunkach szczególnego zagrożenia lub wymagających określonych kwalifikacji i umiejętności;
- koordynowanie przygotowań Policji do prowadzenia działań bojowych, minersko-pirotechnicznych oraz negocjacji policyjnych;
- wykonywanie zadań specjalnej jednostki interwencyjnej, o której mowa w decyzji Rady 2008/617/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie usprawnienia współpracy pomiędzy specjalnymi jednostkami interwencyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej w sytuacjach kryzysowych².

BOA KGP bierze udział w akcjach i operacjach policyjnych, wykonuje zadania wspierające działania ochronne wobec osób podlegających ochronie na zlecenie innych podmiotów policyjnych będących jednocześnie zlecniodawcami. Realizuje zadania zlecone na rzecz CBS KGP polegające na zatrzymywaniu szczególnie niebezpiecznych przestępców. Wspomaga działania Biura Ochrony Rządu grupami wsparcia taktycznego i wystawia posterunki obserwacyjno-strzeleckie podczas zabezpieczenia wizyt przedstawicieli innych państw oraz uroczystości narodowych. Przeprowadza konwoje zagraniczne osób ściganych Europejskim Nakazem Aresztowania. Specjalistyczne wyposażenie oraz sprzęt transportowy BOA

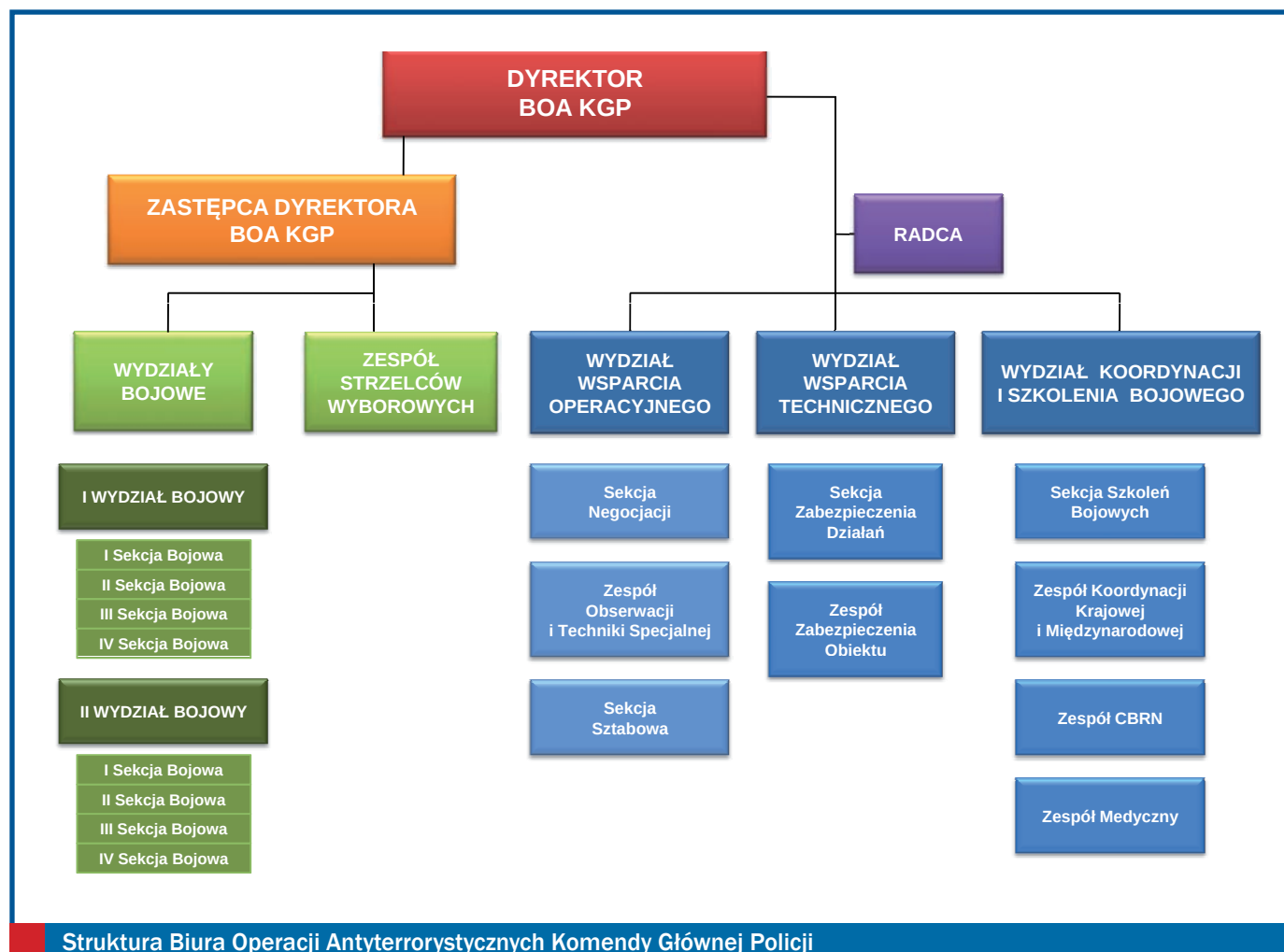
KGP dostosowane są do realizacji zadań na terenie całego kraju. Biuro jako jedyna formacja policyjna posiada sprzęt pozwalający na prowadzenie działań ratowniczych w strefie skażonej CBRN³ (chemical, biological, radiological and nuclear).

Przedstawiciele BOA KGP czynnie uczestniczą w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Zagrożeń Terrorystycznych powołanego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych oraz funkcjonującej w nim Stałej Grupy Ekspertckiej. Prowadzą także ścisłą współpracę z Centrum Antyterrorystycznym Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Rządowym Centrum Bezpieczeństwa.

Jednocześnie biuro jest członkiem czterech grup roboczych europejskiej platformy współpracy Atlas. Są to:

- BUILDINGS – działania bojowe w budynkach,
- C2 (Command control) – dowodzenie działaniami policyjnymi w przypadku wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym,
- ENTRY – pokonywanie przeszkód budowlanych podczas działań bojowych,
- NEGOT – wymiana informacji w zakresie negocjacji policyjnych.

W skład BOA KGP wchodzi wydziały bojowe o następujących specjalizacjach: realizacji w środowisku skażonym CBRN, zatrzymań operacyjnych, wykorzystania technik wysokościowych oraz realizacji zadań w środowisku wodnym. Zabezpieczanie snajperskie działań jest prowadzone przez wyodrębnionych z wydziałów bojowych strzelców wyborowych. W przysto-

waniu działań planowych bierze udział sztab biura, natomiast za kompleksowe przygotowanie realizacji pod kątem rozpoznania odpowiedzialny jest zespół obserwacji i techniki specjalnej. Sekcja negocjacji zabezpiecza działania wydziałów bojowych pod względem prowadzenia negocjacji policyjnych. W tym roku w strukturze biura utworzono zespół medyczny, dedykowany zarówno do działań, jak i do szeroko rozumianego zabezpieczenia medycznego szkolenia, oraz zespół CBRN mający w swoich zadaniach gromadzenie wiedzy oraz prowadzenie współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za tę specjalistyczną dziedzinę. Szkoleniem specjalistycznym z zakresu taktyki antyterrorystycznej oraz strzelania, a także szkoleniem wysokościowym, spadochronowym, pletwonurkowym oraz medycznym zajmuje się Wydział Koordynacji i Szkolenia. Do jego zadań należy również koordynacja z zakresu działań AT, pirotechniki, negocjacji policyjnych oraz współpracy międzynarodowej. Za zabezpieczenie logistyczne pracy biura, ochronę obiektu oraz transport odpowiedzialni są funkcjonariusze Wydziału Wsparcia Taktycznego.

W BOA KGP służą policjanci spełniający wymagania w zakresie sprawności fizycznej oraz predyspozycji psychicznych umożliwiających sprawną pracę zespołową w warunkach

wysokiego poziomu stresu. Kandydatem do pracy w BOA KGP może być policjant w służbie stałej. Podczas doboru kandydatów sprawdzane są cechy psychomotoryczne, takie jak: szybkość, wytrzymałość, siła oraz umiejętność pływania i odporność na wykonywanie zadań na wysokości. W kolejnych etapach sprawdzane są predyspozycje psychologiczne, badane w specjalnym profilu opracowanym przez policyjnych psychologów z KGP dla policjantów wykonujących zadania antyterrorystyczne, a następnie stan zdrowia, określany przez komisję lekarską. Kandydaci na operatorów pionu bojowego przechodzą 9-miesięczny kurs pozwalający nabyć umiejętności niezbędne do realizacji zadań. Ukończenie szkolenia jest warunkiem koniecznym do podjęcia dalszej służby w pionie bojowym.

Biuro ściśle współpracuje z Centrum Szkolenia Policji w Legonowie, Szkołą Policji w Pile i Wyższą Szkołą Policji w Szczecinie, korzystając z ich obiektów szkoleniowych.

BOA KGP wraz z Samodzielnymi Pododdziałami Antyterrorystycznymi Policji (SPAP) i Sekcjami Antyterrorystycznymi Policji (SAT) komend wojewódzkich Policji, wspólnie z innymi służbami i instytucjami podległymi Ministrowi Spraw Wewnętrznych oraz przy udziale komórek Ministerstwa Obrony Narodowej, a także Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, realizuje zadania z zakresu antyterrorystycznej ochrony kraju.

W 2013 r. BOA KGP realizowało zabezpieczenie antyterrorystyczne kraju w formie podoperacji policyjnej „Kontra” prowadzonej w ramach operacji policyjnej „Klimat” w trakcie szczytu klimatycznego COP19. Funkcjonariusze BOA wspólnie z Oddziałem Specjalnym ŻW na zlecenie BOR wspierali działania ochronne i zabezpieczali Marsz Prezydencki podczas obchodów Święta Niepodległości. Zrealizowano również kilkadziesiąt zadań zleconych na rzecz innych jednostek i komórek Policji polegających na zatrzymaniu szczególnie niebezpiecznych przestępców.

W roku 2014 biuro będzie realizowało zabezpieczenie antyterrorystyczne największych imprez i wydarzeń w Polsce. Główne z nich to spotkanie prezesów banków EBOR oraz Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn. W obszarze szkoleniowym zostanie przeprowadzony cykl przedsięwzięć związanych z reagowaniem na zdarzenia o charakterze CBRN, a także kolejne szkolenia w ramach platformy Atlas, m.in. w zakresie działań na pokładach statków powietrznych. Biuro będzie organizatorem regionalnego spotkania dowódców jednostek antyterrorystycznych z Niemiec, Litwy, Łotwy, Estonii, Czech, Słowacji i Austrii, zrzeszonych w Atlas.

Ważnym zadaniem do realizacji w 2014 r. jest opracowanie aktu prawnego regulującego metody i formy działań jednostek i komórek antyterrorystycznych oraz zespołów minersko-pirotechnicznych, dostosowanego do aktualnych potrzeb.

¹ Dz. Urz. KGP poz. 25.

² Dz. U. UE L 210 z 6.08.2008 r.

³ Amerykańskie oznaczenie broni chemicznej, biologicznej, radiologicznej i nuklearnej – chemical, biological, radiological and nuclear.

Podoperacja „Kontra”

2–25.11.2013 r. – UNFCCC – COP19 – zabezpieczenie antyterrorystyczne kraju podczas szczytu klimatycznego w ramach operacji policyjnej „Klimat”

W dniach 9–22 listopada 2013 r. Biuro Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji uczestniczyło w zabezpieczeniu 19. Sesji Konferencji Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC – COP19) oraz wydarzeń jej towarzyszących.

Ranga sesji i jej medialny charakter oraz ryzyko wystąpienia zdarzeń o charakterze terrorystycznym spowodowały konieczność podjęcia przez BOA KGP działań mających na celu zabezpieczenie kontrterrorystyczne terytorium całego kraju. Należy podkreślić, że w trakcie sesji odbywały się uroczystości rocznicowe Narodowego Święta Niepodległości, które w istotny sposób wpłynęły na rangę zaplanowanego zabezpieczenia.

W tworzeniu koncepcji zabezpieczenia antyterrorystycznego wzięto pod uwagę optymalne wykorzystanie potencjału bojowego policyjnych pododdziałów i sekcji antyterrorystycznych oraz aspekty logistyczne działań, przy założeniu, że zabezpieczenie COP19 nie mogło mieć wpływu na bezpieczeństwo obywateli w innych częściach kraju.

Użycie sił antyterrorystycznych Policji, zgodnie z zadaniami jednostek i komórek antyterrorystycznych Policji, miało wynikać z zaistnienia nadzwyczajnej sytuacji zagrażającej w sposób bezpośredni życiu i zdrowiu ludzkiemu, oraz przekraczającej kompetencje i możliwości innych służb biorących udział w zabezpieczeniu.

Przemieszczanie pierwszych sił i środków miało być prowadzone przy wykorzystaniu śmigłowców Zarządu Lotnictwa Policyjnego Głównego Sztabu Policji KGP (ilość skierowanych sił byłaby uzależniona od rodzaju i liczby przydzielonych śmigłowców), pozostałe siły miały zostać skierowane na miejsce działań drogą lądową z wykorzystaniem pojazdów służbowych.

Założono, że BOA KGP będzie realizowało następujące zadania:

- 1) podejmowanie działań kontrterrorystycznych obejmujących obszar całego kraju w sytuacji wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym;
- 2) koordynowanie przedsięwzięć związanych z prowadzeniem działań bojowych w sytuacjach zagrożenia lub dokonania przestępstwa o charakterze terrorystycznym;
- 3) wspieranie działań ratowniczych w sytuacjach kryzysowych zagrożenia lub wystąpienia klęsk żywiołowych lub awarii technicznych oraz w sytuacjach zagrożenia zdrowia lub życia ludzi, w szczególności:
 - a) ratownictwa wysokościowego,
 - b) ratownictwa na obszarze wód,
 - c) ratownictwa technicznego,
 - d) ratownictwa medycznego;
- 4) współpracę w zakresie zagrożeń CBRN z: Państwową Agencją Atomistyki, Wojskowym Inspektorem Sił Zbroj-

nych RP, Centralnym Ośrodkiem Analizy Skazań, Państwową Strażą Pożarną oraz Strażą Graniczną;

- 5) organizację systemu obiegu informacji, zarządzanie informacją oraz nadzór nad jej właściwym wykorzystaniem;
- 6) bieżące eliminowanie czynników utrudniających właściwe przygotowanie i realizację podoperacji „Kontra”;
- 7) stałą współpracę ze wszystkimi podmiotami biorącymi udział w działaniach;
- 8) niezwłoczne informowanie dowódcy operacji o wszelkich potencjalnych zagrożeniach mogących mieć wpływ na jakość realizacji celu podoperacji „Kontra”.

BOA KGP zaplanowało wiele przedsięwzięć zmierzających do zapewnienia bezpieczeństwa i porządku publicznego w przypadku wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terenie kraju, w tym:

- 1) uruchomiono Krajowy Dyżur Antyterrorystyczny w oparciu o siły BOA KGP oraz SPAP i SAT KWP,
- 2) w ramach utworzonego sztabu dowódcy podoperacji „Kontra” założono:
 - a) zorganizowanie systemu obiegu informacji w związku z prowadzonymi działaniami,
 - b) przygotowanie dokumentów decyzyjnych dowódcy podoperacji dotyczących działań podległych sił,
 - c) przekazywanie podjętych decyzji siłom podległym i współdziałającym,
 - d) wystąpienie (w zależności od potrzeb) do Komendanta Oddziału Specjalnego Żandarmerii Wojskowej w Warszawie o:
 - udział w sztabie podoperacji „Kontra” żołnierzy realizujących zadania obsługi systemu monitorowania sił za pomocą Global Positioning System (GPS),
 - wsparcie i włączenie do działań bojowych BOA KGP trzech zespołów 6-osobowych wraz z wyposażeniem oraz własnymi środkami transportowymi.

Dyrektor BOA KGP insp. dr Michał Stępiński uczestniczył w pracach sztabu dowódcy operacji w Policyjnym Centrum Dowodzenia zlokalizowanym w Centrum Szkolenia Policji w Legionowie, natomiast sztab dowódcy podoperacji „Kontra” pełnił służbę w siedzibie BOA KGP. W przypadku podjęcia decyzji o skierowaniu sił BOA KGP do działań, sztab dowódcy podoperacji „Kontra” wraz z siłami miał zostać przemieszczony w rejon działań.

W ramach przewidywanych wariantów działań sposób realizacji zadań przez siły AT był uzależniony od rodzaju zdarzenia generującego potrzebę podjęcia działań zgodnie z niżej zamieszczonym katalogiem:

- 1) wystąpienie zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terenie Warszawy,
- 2) wystąpienie zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terenie kraju,

Ćwiczenie jednostek Atlas na Łotwie

- 3) wystąpienie zdarzenia CBRN mającego cechy zamachu terrorystycznego o charakterze:
- chemicznym – przewidywano skoordynowanie działań Policji wraz z jednostkami Państwowej Straży Pożarnej za pośrednictwem osoby wyznaczonej przez Komendanta Głównego PSP,
 - biologicznym – przewidywano skoordynowanie działań Policji za pośrednictwem Głównego Inspektora Sanitarnego MSW oraz wyznaczonego przedstawiciela Wojewódzkiego Inspektoratu Sanitarnego,
 - radiologicznym – przewidywano skoordynowanie działań Policji za pośrednictwem osoby wyznaczonej przez Prezesa Państwowej Agencji Atomistyki.

Algorytm działań obejmował:

- 1) przyjęcie informacji o zaistniałym zdarzeniu i dokonanie wstępnej analizy (czas, miejsce, okoliczności zdarzenia, dane o sprawcach – z uwzględnieniem ich liczby, ustalonych personaliów, rysopisów, narodowości, charakter zagrożenia, uzbrojenie, sposób działania sprawców itp.) – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 2) alarmowe skierowanie Grupy Bojowej na miejsce zdarzenia – realizuje dowódca podoperacji „Kontra”,
- 3) ocenę zaistniałej sytuacji – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 4) przygotowanie Planu Szturmu Natychmiastowego – dowódca szturm natychmiastowego,
- 5) organizację działań na miejscu zdarzenia – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 6) skierowanie odpowiednich sił i środków na miejsce zdarzenia – dowódca podoperacji „Kontra”,
- 7) zapewnienie prawidłowego obiegu informacji – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 8) organizację systemu łączności – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 9) podjęcie współpracy z innymi służbami – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”,
- 10) opracowanie i przyjęcie planu działania – dowódca szturm, dowódca podoperacji „Kontra”,

- 11) rozwiązanie sytuacji kryzysowej – siły w dyspozycji dowódcy podoperacji „Kontra”,

- 12) udokumentowanie przebiegu działań – sztab dowódcy podoperacji „Kontra”.

Sposób realizacji działań został określony w oparciu o rozwój sytuacji operacyjnej, zgodnie z zarządzeniem nr pf – 6/2003 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych oraz komórek minersko-pirotechnicznych Policji.

Do działań w ramach podoperacji „Warszawa” zostało skierowanych 56 funkcjonariuszy z jednostek i komórek antyterrorystycznych Policji KWP zgodnie z decyzją 437 Komendanta Głównego z dnia 16 października 2013 r. w sprawie zarządzenia operacji policyjnej oraz upoważnienia do udzielania zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdziały zwarte¹. Przydzielone siły podlegały bezpośrednio dowódcy podoperacji „Warszawa”.

Konferencja Stron Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (UNFCCC – COP19) w Warszawie przebiegała bardzo spokojnie. Biuro Operacji Antyterrorystycznych KGP oraz SPAP i SAT KWP zaangażowane w zabezpieczenie konferencji nie były skierowane do działań bezpośrednio mających cechy zdarzeń o charakterze terrorystycznym. Podczas obchodów Święta Niepodległości 2013 zabezpieczali Marsz Prezydencki oraz Marsz Niepodległości. Policjanci pionu bojowego i negocjatorzy uczestniczyli w odblokowywaniu obiektu Ministerstwa Gospodarki i zdjęciu baneru organizacji „Greenpeace” rozwieszonego na elewacji Pałacu Kultury i Nauki. W trakcie operacji „Klimat” po raz pierwszy wyodrębniono siły i środki AT do pełnienia dyżuru zabezpieczenia antyterrorystycznego kraju, co należy traktować jako dobrą praktykę podczas realizacji przedsięwzięć o takiej randze, wymagających zaangażowania znacznych sił policyjnych.

¹ Decyzja niepublikowana.

Szkolenia Biura Operacji Antyterrorystycznych KGP

Realizując zadania nałożone przez Komendanta Głównego Policji, mające na celu eliminację zagrożeń oraz ratowania życia i zdrowia ludzkiego, jednostka musi stale uczestniczyć w procesie szkolenia.

Obecnie komórką BOA KGP odpowiedzialną za prawidłowy proces szkolenia i wyznaczającą przyszłe kierunki w procesie podnoszenia zdolności realizowania zadań jest Wydział Koordynacji i Szkolenia Bojowego.

Szkolenie funkcjonariuszy odbywa się wielopłaszczyznowo, w różnym środowisku, z uwzględnieniem środowiska narażonego na działanie czynnika chemicznego, biologicznego, promieniowania jonizującego, nuklearnego i materiału wybuchowego. Jednostka szkoli się w ramach własnych sił i środków, jak również wspólnie z podmiotami o podobnym przeznaczeniu, zarówno z kraju, jak i z zagranicy.

Do najważniejszych szkoleń, jakie jednostka przeprowadziła w ubiegłym roku, należą te, które są związane z taktyką antyterrorystyczną stosowaną w jednostkach przeznaczonych do fizycznego przeciwdziałania czynom o charakterze terrorystycznym oraz z zatrzymywaniem szczególnie niebezpiecznych

przedsięwzięć taktycznych wspólnie z wojskowymi jednostkami wchodzącymi w skład Dowództwa Wojsk Specjalnych, zwłaszcza z Jednostką Wojskową GROM oraz Jednostką Wojskową FORMOZA. Szkolenia obejmowały zagadnienia dotyczące taktyki antyterrorystycznej oraz działań związanych z sytuacjami zakładniczymi i zabarykadowaniami. Były prowadzone przy wykorzystaniu śmigłowców, pojazdów, łodzi i pontonów bojowych. Uczestniczyli w nich strzelcy wyborowi z jednostek, mający za zadanie wypracowanie wspólnych procedur reagowania w przypadku operacji połączonych. Bardzo istotnym elementem w procesie szkoleniowym funkcjonariuszy BOA KGP jest doksztalcenie w różnego rodzaju centrach szkoleniowych, mające formę wykładów akademickich lub przeprowadzane z ekspertami w dziedzinach, które nie są *stricte* związane z zagadnieniami taktycznymi, lecz mają ogromny wpływ na wyszkolenie całej jednostki. Przykładem tego typu szkoleń są m.in. warsztaty poświęcone balistyce w strzelectwie długodystansowym, na których głównym prelegentem był ekspert z zakresu balistyki prof. Jerzy Ejsmont. Organizatorem tych warsztatów było BOA KGP, które zaprosiło do uczestnictwa funkcjonariuszy

Szkolenie strzeleckie w SP w Pile

Szkolenie w metrze warszawskim

przestępców. Funkcjonariusze poszczególnych komórek organizacyjnych BOA KGP uczestniczyli w szkoleniach poligonowych w kraju i za granicą zarówno w ramach własnego programu szkoleniowego, jak i wspólnie z innymi służbami i instytucjami.

Szkolenie poligonowe prowadzone było głównie w ośrodkach poligonowych Wojsk Lądowych. W ramach tych zgrupowań jednostka realizowała wiele

szkoleń SPAP i SAT KWP oraz inne służby i instytucje (w tym wojskowe), w ramach których funkcjonują komórki zajmujące się strzelectwem długodystansowym. Inne ciekawe przedsięwzięcie szkoleniowe, które odbyło się pod koniec ubiegłego roku i było przeznaczone dla funkcjonariuszy Zespołu Strzelców Wyborowych, miało miejsce w Ośrodku Przygotowań Olimpijskich we Wrocławiu. Dotyczyło procesu oddania strzału i było prowadzone pod opieką trenera kadry narodowej w strzelectwie sportowym Andrzeja

Szkolenie w GSG-9 na pokładzie samolotów pasażerskich

Szkolenia na jednostkach pływających

Kijowskiego. Uczestniczący w nim funkcjonariusze korzystali z bazy ośrodka. Szkolenia odbywały się na specjalistycznych urządzeniach, wykorzystywanych na co dzień w treningach kadry olimpijskiej. Istotnym elementem zgrupowania były również zajęcia z psychologiem sportowym przygotowującym kadrę do udziału w najważniejszych zawodach sportowych.

Szkolenia związane z szeroko rozumianą taktyką specjalną były realizowane głównie we współpracy z partnerskimi jednostkami interwencyjnymi, wchodzącymi w skład unijnej grupy zadaniowej Atlas. Funkcjonariusze BOA KGP uczestniczyli w zakrojonych na największą skalę ćwiczeniach „Atlas Common Challenge 2013” opartych na założeniach związanych z wystąpieniem incydentów o charakterze terrorystycznym w różnych miejscach Europy w tym samym czasie. Siły BOA KGP wraz z jednostkami z Litwy, Łotwy i Estonii realizowały zadanie zatrzymania sprawców uprowadzenia statku typu „cargo” na wodach terytorialnych Łotwy. Podobnego rodzaju szkolenie odbyło się w niemieckiej jednostce specjalnej GSG-9 Bundespolizei.

Jego głównym celem była unifikacja taktyki odbijania zakładników znajdujących się na

pokładzie samolotów pasażerskich. Szkolenie przeprowadzono zarówno w ośrodku szkoleniowym niemieckiej jednostki, jak i w samolotach rejsowych znajdujących się na jednym z największych lotnisk Europy – we Frankfurcie nad Menem. Funkcjonariusze BOA KGP w trakcie tego przedsięwzięcia mieli okazję zapoznać się z taktyką stosowaną przez jednostkę gospodarza oraz ze stosowanym sprzętem technicznym. Warto wspomnieć, że obiektami szkoleniowymi były największe samoloty pasażerskie wykorzystywane przez linie lotnicze.

Kolejnym istotnym szkoleniem były warsztaty z zakresu wykorzystywania technik wysokościowych w działaniach bojowych, zorganizowane przez litewski ARAS, jednostkę zrzeszoną w grupie Atlas. Zajęcia odbywały się w zespole budynków znajdujących się w ośrodku poligonowym w Kłajpedzie. Policjanci wymienili doświadczenia z zakresu bojowego zakładania stanowisk, technik zjazdów oraz stosowania specjalistycznego wyposażenia dedykowanego do tego typu realizacji. Ważnym przedsięwzięciem było także uczestnictwo w szkoleniu corocznie przeprowadzanym ze słowacką jednostką LYNX. Wzięli w nim udział policjanci Sekcji Strzelców Wyborowych. Warsztaty polegały na wymianie doświadczeń oraz na zajęciach praktycznych – poligonowych – dotyczących wykorzystania strzelców wyborowych stanowiącego element wczesnego rozpoznania obiektu, zabezpieczenia działań grup szturmowych oraz neutralizacji zagrożenia.

Szkolenie z TOPR w Zakopanem

SZKOLENIA

Szkolenie z zakresu pletwonurkowania

Szkolenie z zakresu ratownictwa z powietrza

Jednostka odbyła również szkolenia z zagranicznymi podmiotami nieuczestniczącymi w grupie zadaniowej Atlas. Przykładem może być zgrupowanie w północno-wschodniej części Włoch w Dolomitach. Jego organizatorem był ośrodek szkoleniowy włoskiej policji. Szkolenie dotyczyło zagadnień związanych z wykorzystaniem materiałów wybuchowych do pokonywania przeszkód budowlanych. Wzięli w nim udział funkcjonariusze SPAP i SAT KWP. Szkolenie z zakresu pirotechniki zostało również zrealizowane w ramach zgrupowania na Słowacji.

W ubiegłym roku, w ramach własnego cyklu, zrealizowano, przy użyciu specjalistycznego wyposażenia, ćwiczenia z wykorzystaniem technik wysokościowych i ratownictwa z powietrza. Przeprowadzili je instruktorzy BOA KGP posiadający odpowiednie uprawnienia we współpracy z instruktorami Tatrzańskiego oraz Górskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Zgrupowania z wykorzystaniem technik wysokościowych były prowadzone

zarówno w terenie górskim na „ścianach naturalnych” oraz w terenie zurbanizowanym, jak i z pokładów statków powietrznych będących w służbie Zarządu Lotnictwa Policyjnego. Techniki wysokościowe są bardzo istotnym elementem,

często wykorzystywanym podczas realizacji działań bojowych BOA KGP, zabezpieczania innych

aktywności, w tym negocjacji policyjnych – dla bezpieczeństwa negocjatorów.

W trakcie szkoleń ogólnie określanych jako „wysokościowe” ćwiczą elementy

ratownictwa ze statków powietrznych

oraz z zastosowaniem technik przy-

rządowych speleo. Częścią szkole-

nia była wspinaczka klasyczna jako

element ogólnorozwojowy oraz

udoskonalający wykorzystanie

sprzętu specjalistycznego. Funk-

cjonariusze BOA KGP uczestniczyli również w zgrupowaniach

wysokościowych organizowanych

przez inne służby, m.in. 22. Karpacki

Batalion Piechoty Górskiej z Kłodz-

ka, podczas których oprócz rozwijania

technik poruszania się w górach, ćwiczone

były elementy ratownictwa wysokościowego.

Szkolenie na jednostkach pływających

W ramach własnego cyklu szkolenia funkcjonariusze BOA KGP uczestniczyli w ubiegłym roku w specjalistycznych szkoleniach w środowisku podwodnym, z wykorzystaniem sprzętu będącego na stanie jednostki. Szkolenia były prowadzone przez nurków instruktorów z uprawnieniami do kierowania pracami podwodnymi. Zajęcia odbywały się na akwenach śródlądowych, w jaskiniach, budowlach, takich jak tamy, śluzy czy zalane zbiorniki. Odbyły się również ćwiczenia z zakresu nurkowania podlodowego, w tym m.in. w najgłębszym jeziorze Polski – Hańcza oraz w Morskim Oku. Ponadto BOA KGP było współorganizatorem szkoleń dla innych służb, takich jak Straż Graniczna i Państwowa Straż Pożarna. Jedno z przedsięwzięć zostało przeprowadzo-

ne na Bałtyku, z wykorzystaniem jednostek pływających. Polegało na prowadzeniu nurkowań w obiektach zamkniętych, jakimi są wraki statków. Techniki nurkowe z zastosowaniem różnych czynników oddechowych stanowią element taktyczny, jak również są wykorzystywane podczas wykonywania czynności procesowych, czyli poszukiwania dowodów przestępstwa pod wodą, a także w sytuacjach ratowania ludzkiego życia w środowisku wodnym.

Oprócz wyżej wymienionych zrealizowano również szkolenia z zakresu medycyny ratowniczej i taktycznej, szkolenie spadochronowe, z zakresu negocjacji policyjnych, doskonalenie technik prowadzenia pojazdów oraz szkolenia z zakresu informatyki i języków obcych.

Zadania BOA KGP w kontekście zagrożeń CBRN

Zgodnie z zarządzeniem nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji do zadań BOA KGP należy m.in. „prowadzenie działań bojowych oraz rozpoznawczych, zmierzających do fizycznego zwalczania zamachów terrorystycznych, w szczególności działań o znacznym stopniu skomplikowania, a także realizowanych w środowisku narażonym na działanie czynnika chemicznego, biologicznego, promieniowania jonizującego, nuklearnego i materiału wybuchowego”.

W ramach struktury BOA KGP funkcjonuje Zespół do spraw Zagrożeń CBRN oraz wydział bojowy specjalizujący się m.in. w realizacji działań bojowych w środowisku narażonym na działanie czynników niebezpiecznych dla życia lub zdrowia, opisanych symbolicznie w nomenklaturze międzynarodowej skrótem CBRN. Umiejętność prowadzenia działań w tak specyficznym środowisku nakłada na BOA KGP dodatkowe wymogi w zakresie specjalistycznego wyposażenia indywidualnego oraz sprzętu, a także specjalistycznego wyszkolenia funkcjonariuszy.

W trakcie realizowanych działań funkcjonariusze muszą posiadać indywidualne środki ochrony górnych dróg oddechowych oraz powierzchni ciała. Należy mieć świadomość, iż sprzęt oraz ubiór ochronny powinny zapewniać maksymalną

Zestaw do dekontaminacji operatorów

ochronę, a jednocześnie w jak najmniejszym stopniu ograniczać dynamikę działania policjantów. Proces doskonalenia specjalistycznego obejmuje umiejętność posługiwania się indywidualnymi środkami ochrony osobistej, urządzeniami służącymi do detekcji promieniowania jonizującego oraz znajomość taktyki działania.

W ramach tego typu przedsięwzięć szkoleniowych zostały zrealizowane m.in.:

- szkolenia z zakresu pracy w ubraniach gazoszczelnych i chemoodpornych;

NEGOCJACJE POLICYJNE

Pojemnik na materiały radioaktywne

- szkolenia z zakresu realizacji działań antyterrorystycznych w środowisku narażonym na działanie promieniowania jonizującego;
- seminaria z zakresu zagrożeń bioterrorystycznych.

W przedsięwzięcia szkoleniowe były zaangażowane inne podmioty, takie jak: Państwowa Straż Pożarna, Inspekcja Sanitarna, Straż Graniczna, Siły Zbrojne RP, w tym Centrum Reagowania Epidemiologicznego Sił Zbrojnych, Centralny Ośrodek Analiz Skażeń, a także organizacje i instytucje zagraniczne, w tym o charakterze międzynarodowym, tj.: Departament Energii USA i Międzynarodowa Agencja Energii Atomowej.

Funkcjonariusze Zespołu ds. Zagrożeń CBRN dysponują specjalistyczną wiedzą oraz sprzętem w zakresie rozpoznawania zagrożeń radiologicznych oraz identyfikacji izotopów promieniotwórczych.

Funkcjonariusze BOA KGP realizowali w 2013 r. także zadanie dotyczące zabezpieczenia przewozu przez terytorium Polski wypalonego paliwa jądrowego – materiału rozszczepialnego wykorzystywanego do uzyskiwania energii w reaktorach jądrowych. Poza aspektem ochrony fizycznej transportowanego materiału w zakresie zadań biura było reagowanie na akty terrorystyczne z uwzględnieniem ewentualnego zagrożenia skażeniem lub promieniowaniem jonizującym. Ponadto funkcjonariusze BOA KGP biorą udział, jako eksperci, w pracach Międzyresortowego Zespołu ds. Proliferacji Broni Masowego Rażenia przy MSZ, wspierającego m.in. działania związane z implementacją rezolucji Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia¹.

Z racji powierzonych zadań BOA KGP jest przygotowane do udzielenia wsparcia w zakresie przeciwdziałania zagrożeniom terrorystycznym CBRN siłami własnymi lub do koordynacji działań w zakresie wskazania lub powiadomienia wyspecjalizowanych instytucji, jednostek organizacyjnych przygotowanych do reagowania na zaistniałe zdarzenie.

¹ Dz. U. L 182 z 19.05.2004 r., s. 46.

Negocjacje policyjne

Narzędzie alternatywnego rozwiązania sytuacji kryzysowej

Od 2002 r. w każdej komendzie wojewódzkiej Policji/ Komendzie Stołecznej Policji funkcjonują nieetatowe zespoły negocjacyjne. W ich skład wchodzi policjanci, dla których prowadzenie negocjacji jest zajęciem dodatkowym. W BOA KGP zadania z tego zakresu realizuje jedyna etatowa Sekcja Negocjacji – w Wydziale Wsparcia Operacyjnego.

Działania negocjacyjne odbywają się w oparciu o zarządzenie nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie form i metod wykonywania negocjacji policyjnych¹. Określa ono zakres i sposób wykonywania negocjacji policyjnych, sytuacje, w których mogą być one prowadzone, oraz podmioty uprawnione do ich realizowania. Negocjatorzy policyjni wykonują swoje obowiązki także na podstawie zarządzenia nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji

zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego². Reguluje ono m.in. formy organizacyjne działań policyjnych stosowane w trakcie realizacji zadań związanych z wystąpieniem sytuacji kryzysowych, co jest bardzo istotne w przypadku negocjacji policyjnych. Mogą być one prowadzone tylko i wyłącznie na poziomie akcji i operacji policyjnych przez minimum 3-osobowy zespół negocjacyjny, powoływany, zadaniowany i odwoływany przez dowódcę akcji lub operacji policyjnej. Kolejnym aktem prawnym, istotnym z punktu widzenia pracy negocjatorów policyjnych, jest zarządzenie nr 1429 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych³. Zarządzenie to stanowi zbiór określonych sytuacji kryzysowych oraz zawiera algorytmy działania dla Policji. Wskazuje także możliwość reali-

zacji zadań przez policyjnych negocjatorów podczas sytuacji kryzysowej.

Sekcja Negocjacji BOA KGP w 2013 r. brała udział w 32 zdarzeniach, z których: 2 dotyczyły wzięcia i przetrzymywania zakładników, 8 dotyczyło zapowiedzi popełnienia samobójstwa, 19 – groźby użycia broni, niebezpiecznego narzędzia lub materiału wybuchowego oraz 3 – przypadków okupacji obiektów. W porównaniu do roku 2012 nie odnotowano znaczącej zmiany, jeśli chodzi o liczbę zgłoszeń i realizacji związanych z zapowiedzią popełnienia samobójstwa. Nieznacznie wzrosła liczba zdarzeń związanych z wzięciem i przetrzymywaniem zakładników oraz okupacją obiektów. Znaczący wzrost odnotowano natomiast w przypadku zgłoszeń dotyczących groźby użycia broni, niebezpiecznego narzędzia lub materiału, których w 2013 r. było 19, a – dla porównania – w 2012 r. – tylko 2.

Sekcja Negocjacji w ubiegłym roku zabezpieczała pod kątem negocjacyjnym 12 realizacji bojowych BOA KGP, a także brała udział w zabezpieczeniu zgromadzeń i imprez masowych. Funkcjonariusze tej komórki organizacyjnej uczestniczyli łącznie w 24 konwojach lotniczych związanych z osobami, wobec których sądy polskie zastosowały Europejski Nakaz Aresztowania.

Negocjatorzy w ramach codziennych obowiązków służbowych realizowali szkolenia na rzecz innych biur KGP, KWP/KSP, szkół i ośrodków szkolenia Policji oraz instytucji zewnętrznych, które zwróciły się z prośbą do Komendanta Głównego Policji lub Dyrektora BOA KGP o realizację szkoleń z zakresu komunikacji i pierwszego kontaktu.

Koordinacją zadań z zakresu negocjacji policyjnych zajmuje się koordynator krajowy ds. negocjacji policyjnych Wydziału Koordinacji i Szkolenia Bojowego BOA KGP. W 2013 r. w ramach realizacji zadań koordynatora w CSP w Legionowie zostały przeprowadzone dwa kursy podstawowe dla kandydatów na negocjatorów policyjnych. Ponadto przeprowadzono warsztaty doszkalające dla wybranych negocjatorów z poszczególnych województw, z udziałem krajowego koordynatora ds. negocjacji ze Słowacji, podczas których wymieniono doświadczenia oraz przeprowadzono wiele symulacji szkoleniowych. Na bieżąco są prowadzone konsultacje z poszczególnymi koordynatorami komend wojewódzkich/Stołecznej Policji w trakcie realizacji zadań negocjacyjnych oraz podczas prowadzenia warsztatów. Koordynator krajowy ds. negocjacji policyjnych realizuje projekty szkoleniowe we współpracy z Sekcją Negocjacji BOA KGP.

Sekcja Negocjacji w ramach jednostek interwencyjnych zrzeszonych w Atlas bierze udział w pracach grupy roboczej „Atlas Negotiation Forum”. W wyniku działań grupy zostało zorganizowane forum negocjacyjne w Madrycie. Wzięli w nim udział przedstawiciele – negocjatorzy 14 jednostek specjalnych z Europy. Sekcja zaprezentowała na tym forum wyniki prac w zakresie tematyki „aktywnego strzelca” oraz „samotnego wilka”. Ponadto w ramach współpracy międzynarodowej negocjatorzy uczestniczyli w projekcie „Atlas Common Challenge 2013” w największych europejskich ćwiczeniach kontrterrorystycznych realizowanych w 9 krajach Europy przy kooperacji wszystkich jednostek interwencyjnych zrzeszonych w Atlas. □

¹ Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 25.

² Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 49.

³ Dz. Urz. KGP z 2005 r. Nr 3, poz. 8.

Akty prawne

Rezolucja Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych nr 1540 w ramach realizacji strategii UE przeciwko rozprzestrzenianiu broni masowego rażenia (Dz. U. L 182 z 19.5.2004 r., s. 46).

Decyzja Rady 2008/617/WSiSW z dnia 23 czerwca 2008 r. w sprawie usprawnienia współpracy pomiędzy specjalnymi jednostkami interwencyjnymi państw członkowskich Unii Europejskiej w sytuacjach kryzysowych (Dz. Urz. UE L 210 z 6.08.2008 r.).

Zarządzenie nr 4 Komendanta Głównego Policji z dnia 26 marca 2002 r. w sprawie form i metod wykonywania negocjacji policyjnych (Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 25).

Zarządzenie nr pf – 6/2003 Komendanta Głównego Policji z dnia 6 lutego 2003 r. w sprawie metod i form działania pododdziałów antyterrorystycznych oraz komórek minersko-pirotechnicznych Policji.

Zarządzenie 1429 Komendanta Głównego Policji z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie wprowadzenia w Policji procedur reagowania w sytuacjach kryzysowych (Dz. Urz. KGP z 2005 r. Nr 3, poz. 8).

Zarządzenie nr 213 Komendanta Głównego Policji z dnia 28 lutego 2007 r. w sprawie metod i form przygotowania i realizacji zadań Policji w przypadkach zagrożenia życia i zdrowia ludzi lub ich mienia albo bezpieczeństwa i porządku publicznego (Dz. Urz. KGP Nr 5, poz. 49).

Zarządzenie nr 8 Komendanta Głównego Policji z dnia 15 marca 2013 r. w sprawie regulaminu Komendy Głównej Policji (Dz. U. KGP poz. 25).

Decyzja 437 Komendanta Głównego Policji z dnia 16 października 2013 r. w sprawie zarządzenia operacji policyjnej oraz upoważnienia do udzielania zgody na użycie lub wykorzystanie środków przymusu bezpośredniego przez pododdziały zwarte.

Summary

Activities of the Bureau of Anti-Terrorist Operations of the National Police Headquarters in 2013

The Bureau of Anti-Terrorist Operations of the National Police Headquarters takes part in police actions and operations, performs tasks supporting protective actions towards persons being protected on the request of other police operators, which are at the same ordering parties. It executes tasks commissioned by the Central Investigation Bureau of the National Police Headquarters, including apprehension of particularly dangerous criminals. It assists the actions of the Government Protection Office with the groups of tactical support and puts up monitoring-shooting checkpoints during the protection of visits of the representatives of other states and national celebrations. It conducts foreign convoys of persons prosecuted with the European Arrest Warrant.

The specialist equipment as well as the transport equipment, used by the Bureau of Anti-Terrorist Operations, are adapted to the execution of tasks on the territory of the entire country. As the only police formation it possesses the equipment allowing for the performance of rescue actions in the contaminated zone CBRN (chemical, biological, radiological and nuclear), and the means of transport enable dynamic transfer of forces to the place of the conducted operations.

Representatives of the Bureau of Anti-Terrorist Operations of the National Police Headquarters participate actively in works of the Inter-departmental Team for Terrorist Threats, appointed in the Ministry of Internal Affairs and the Permanent Expert Group functioning in it. They also closely cooperate with the Anti-terrorist Centre of the Internal Security Agency and the Government Centre for Security.

Simultaneously, the bureau is a member of four working groups of the Atlas European platform of the cooperation between special intervention units of the EU member states in crisis situations.

Tłumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

ŻANDARMERIA WOJSKOWA

WSPÓŁDZIAŁANIE ŻANDARMERII WOJSKOWEJ I POLICJI W OBSZARZE DZIAŁAŃ PREWENCYJNYCH

gen. dyw. dr Mirosław Rozmus
KOMENDANT GŁÓWNY
ŻANDARMERII WOJSKOWEJ

Literatura przedmiotu definiuje współdziałanie jako „uzgodniony wysiłek na rzecz osiągnięcia wspólnego – zakładanego celu”¹. Cel współdziałania osiąga się poprzez: jednoznaczną interpretację celu działań przez wszystkich uczestników; ciągłość kierowania i nieprzerwany, niezakłócony obieg informacji; zapewnienie sprawnej i niezawodnej łączności we wszystkich kierunkach i sieciach kierowania; natychmiastową reakcję na nieprzewidziane sytuacje zaistniałe w czasie działań; terminową i prawidłową realizację zadań; zachowanie ciągłości współdziałania².

Współdziałanie w tym przypadku należy rozumieć jako zamierzenie polegające na dokonywaniu ustaleń między podmiotami realizującymi zadania na rzecz utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. Będzie ono zachodziło, wówczas gdy zostaną spełnione poniższe warunki: wystąpią przynajmniej dwa autonomiczne podmioty; zostanie określony zgodny (wspólny) cel działania; podmioty świadomie zgadzają się na udział w osiągnięciu celu wspólnego lub celu jednego z tych podmiotów; przynajmniej jedna z stron podejmuje działania wspomagające działania drugiej³.

Oznacza to, że pomiędzy podmiotami współdziałającymi nie ma podległości, lecz jest równorzędność i zachowana autonomiczność. Dlatego też istotą współdziałania powinno być zespolenie wysiłku uczestniczących w realizacji zadań tak, aby skutki wspólnego działania były większe niż zwykła suma skutków działania każdego z osobna.

Szczególną rolę w organizacji wspólnych zamierzeń odgrywa miejsce działań, które w znacznym stopniu ma wpływ na sposób działania i realizacji zadań.

Idea współdziałania znajduje swoje odzwierciedlenie w zadaniach stawianych wykonawcom, a każde naruszenie uzgodnionych zasad wymaga odtworzenia współdziałania dla za-

chowania jego ciągłości aż do osiągnięcia zamierzonego celu. Ogólne zasady współdziałania pomiędzy tymi podmiotami powinny sprowadzać się do:

- organizacji współdziałania na korzyść elementu odgrywającego główną rolę w wykonaniu zadania;
- koordynacji wysiłku z uwzględnieniem możliwości poszczególnych komponentów (jednostek);
- zapewnienia wzajemnego wsparcia;
- aktywności i inicjatywy organów kierowania;
- zapewnienia sprawnej łączności;
- organizowania współdziałania w czasie sprzeczności⁴.

W kontekście prowadzonych rozważań oraz dotychczasowych doświadczeń należy stwierdzić, że realizowane współdziałanie Policji i Żandarmerii Wojskowej spełnia powyżej przedstawione warunki. Oba podmioty realizują wspólny cel, którym jest szeroko rozumiane utrzymanie oraz zapewnienie bezpieczeń-

stwa i porządku publicznego, ponadto podmioty te są w pełni autonomiczne⁵. Jednak dla prawidłowego przebiegu realizacji zadań w ramach współdziałania tych komponentów konieczny jest prawidłowy obieg informacji, który zapewni wiarygodne dane niezbędne w ewentualnych przyszłych działaniach⁶.

Współdziałanie ŻW z Policją prowadzone w ramach wspólnych działań mających na celu zapewnienie i utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego obejmuje głównie:

- działania prewencyjne (wspólne patrole i kontrolę ruchu drogowego);
- zapobieganie popełnianiu przestępstw i przeciwdziałanie występowaniu zjawisk patologicznych oraz wykrywanie sprawców popełnianych czynów zabronionych;
- zabezpieczanie miejsc przestępstw w celu niedopuszczenia do zatarcia śladów i dowodów;
- korzystanie z opinii biegłych i specjalistów oraz wykonywanie czynności dochodzeniowo-śledczych i realizowanie pomocy prawnych;
- prowadzenie poszukiwań oraz zatrzymywanie osób, pojazdów i rzeczy⁷.

Istotne znaczenie ma to, aby podejmowane działania przybierały różne formy, ze szczególnym zwróceniem uwagi na działania prewencyjne. Działania te mają duże znaczenie w zapobieganiu występowaniu zagrożeń niemilitarnych w miejscach publicznych i na terenach wojskowych.

Wspólne działania prewencyjne są najczęstszą formą współdziałania, pozwalają na bieżącą wymianę doświadczeń, a uzyskane i posiadane informacje przyczyniają się do osiągnięcia wspólnego celu. W kategorii tych działań mieści się zarówno wspólna służba patrolowa, ochrona obiektów ważnych dla bezpieczeństwa i obronności państwa, jak i szeroko rozumiane działania profilaktyczne⁸.

Działania te są realizowane poprzez:

- patrolowanie;
- konwojowanie;
- poszukiwanie osób (w tym zatrzymywanie niebezpiecznych przestępców);
- interweniowanie w stosunku do osób naruszających porządek i bezpieczeństwo publiczne;
- działania ochronne.

Przyjmując pewne uproszczenie, należy stwierdzić, że Żandarmeria Wojskowa to wyspecjalizowana formacja wojskowa o charakterze policyjnym, zdolna i uprawniona do prowadzenia codziennych działań w ramach współpracy z Policją. Współpracę taką umożliwia artykuł 18a ustawy o Policji, który mówi, że: „W razie zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, jeżeli siły Policji są niewystarczające do wykonania ich zadań w zakresie ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego, Prezes Rady Ministrów, na wniosek ministra właściwego do spraw wewnętrznych uzgodniony z Ministrem Obrony Narodowej, może zarządzić użycie żołnierzy Żandarmerii Wojskowej do udzielenia pomocy Policji”⁹.

Ogólną podstawę prawną współdziałania dla Policji z Żandarmerią Wojskową stanowi ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r., która w art. 2 wprowadza wyjątek od zasady pełnego

WSPÓŁDZIAŁANIE ŻW I POLICJI W ZAKRESIE PREWENCJI

zakresu właściwości rzeczowej i terytorialnej Policji, jak również związanej z tym jednocześnie pełnej odpowiedzialności za przydzielony teren działania.

Zgodnie z treścią przytoczonego artykułu, zadania przewidziane dla Policji wykonują w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz w stosunku do żołnierzy Żandarmeria Wojskowa i wojskowe organy porządkowe, w trybie i na zasadach określonych w odrębnych przepisach¹⁰.

Natomiast ogólna podstawa prawna do współdziałania ŻW z Policją jest zawarta w ustawie z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych¹¹, która precyzuje zadania ŻW, w tym zadania na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Spośród 8 kategorii takich zadań zawartych w art. 4 ust. 1 tej ustawy, 5 odnosi się bezpośrednio do czynności na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego i może być realizowanych przez wspólne patrole ŻW i Policji.

Szczególną podstawą prawną do współdziałania ŻW i Policji jest rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie współdziałania Żandarmerii Wojskowej z organami uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, prowadzenia dochodzeń w sprawach o przestępstwa, a także z organami, którym przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego, oraz z organami uprawnionymi do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego, które określa tryb i formy takiego współdziałania¹².

Spośród wskazanych form współdziałania do realizacji wspólnych patroli ŻW i Policji odnoszą się tylko niektóre, a mianowicie:

- stała wymiana informacji o zagrożeniach występujących na określonym terenie w zakresie bezpieczeństwa ludzi i mienia, spokoju i porządku publicznego,
- wzajemne korzystanie ze środków łączności, środków transportu, psów służbowych podczas prowadzenia wspólnych działań lub ścigania sprawców przestępstw i wykroczeń,
- organizowanie i prowadzenie wspólnych patroli,
- wspólne prowadzenie działań porządkowych w celu zapewnienia spokoju i porządku w miejscach zgromadzeń, imprez artystycznych, rozrywkowych i sportowych, a także w innych miejscach publicznych,
- współpraca przy zabezpieczaniu miejsca przestępstwa w celu niedopuszczenia do zatarcia śladów i dowodów przed przybyciem organów uprawnionych do prowadzenia śledztwa lub dochodzenia,
- udzielanie, w miarę potrzeby, pomocy przy doprowadzaniu sprawców przestępstw i wykroczeń do właściwych organów.

Jedną z wymienionych w tym rozporządzeniu form współpracy w zakresie prewencyjnym jest w szczególności „organizowanie wspólnych patroli w rejonach zagrożonych naruszeniem porządku publicznego”¹³.

Wspólne patrole żołnierzy ŻW i policjantów w odniesieniu do pozostałych form wzajemnej współpracy między tymi instytucjami stanowią widoczny i najefektywniejszy przejaw takiej współpracy.

Mimo występowania względów formalnych (starszeństwo stopnia służbowego) istnieją względy merytoryczne przemawiające za tym, aby we wspólnym patrolu dowódcą był policjant posiadający doświadczenie w służbie patrolowej, a Po-

licja – stroną wiodącą. Do argumentów tych należy zaliczyć posiadanie dostępu do zbiorów danych elektronicznych w Policji, z reguły dobre rozpoznanie terenowe, szersze uprawnienia względem obywateli (prawo do odstąpienia od legitymowania osoby znanej osobiście, prawo doprowadzenia osoby celem wyjaśnień) oraz bezpośrednia podległość dyscyplinarna dyżurnemu jednostki organizacyjnej miejsca pełnienia służby (czego brak w przypadku żołnierzy ŻW realizujących wspólne patrole na zasadzie skierowania, a nie delegowania)¹⁴.

W czasie służby wspólny patrol w przypadkach stwierdzenia naruszeń obowiązujących przepisów prawa lub zasad współżycia społecznego, podejmuje wymagane interwencje. Funkcjonariusze mogą prowadzić rozmowy z obywatelami, osobami funkcyjnymi takimi, jak administratorzy domów, obiektów, właściciele sklepów, punktów usługowych itp. Ponadto realizują legitymowania, kontrole, zatrzymania oraz przeszukania

osób, kontrole drogowe, kontrole melin, pustostanów, konwoje, doprowadzenia, a także zadania zlecone przez dyżurnego jednostki organizacyjnej Policji lub przełożonych Policji¹⁵.

Zazwyczaj we wspólnym patrolu funkcjonariuszem „realizującym” czynności służbowe w stosunku do obywateli jest policjant, a żołnierz ŻW jest „asekurującym”.

W sytuacji podejmowania czynności wobec żołnierzy czy dotyczących spraw Sił Zbrojnych układ w takim patrolu jest odwrotny, i żołnierz ŻW jest „realizującym”, a „asekurującym” jest policjant.

W czasie służby realizowanej pieszo lub z wykorzystaniem pojazdów funkcjonariusze wchodzący w skład wspólnego patrolu są objęci nadzorem przełożonych właściwej miejscowo jednostki (czasem również przełożonych ŻW), w ramach którego podlegają kontroli pełnienia służby pod kątem realizacji zadań zleconych im na odprawie do służby.

Wspólna służba patrolowa opiera się nie tylko na regulacjach prawnych, lecz także – w znacznej części na rozwiązaniach praktycznych pozwalających sprawnie funkcjonować Żandarmerii Wojskowej i Policji mimo wielu różnic i niedostatków w zakresie prawnych regulacji takich, jak choćby pewne odmienności w określeniu procedur realizacji podstawowych uprawnień.

Wymiernymi efektami wspólnych działań są¹⁶:

- wykazywanie otwartości i umiejętności współpracy z innymi podmiotami;
- wypracowanie zbioru przepisów prawnych oraz praktycznych rozwiązań regulujących wspólną służbę;
- zwiększenie możliwości działania obu formacji – ŻW z uwagi na możliwość korzystania z policyjnych osiągnięć rozpoznania i baz danych (pośrednio przez obecnego we wspólnym patrolu policjanta), a Policji z uwagi na możliwość korzystania z dodatkowych sił i środków;
- włączenie się ŻW w działania nie tylko na rzecz bezpieczeństwa i porządku publicznego, ale również na rzecz bezpieczeństwa obywateli;
- wymiana doświadczeń, wiedzy i umiejętności;
- wzrost prewencyjnego oddziaływania poprzez większe nasycenie patrolami terenu działania;
- uniknięcie zjawiska dublowania się patroli Policji i ŻW.

Wskazując na podobieństwa pomiędzy Policją i Żandarmerią Wojskową, wśród zadań ŻW można wyeksponować m.in. ochronę porządku publicznego (na terenach i w obiektach jednostek wojskowych oraz w miejscach publicznych), ochronę życia i zdrowia ludzi oraz mienia wojskowego przed zamachami naruszającymi te dobra, wykrywanie przestępstw, ujawnianie i ściganie ich sprawców oraz ujawnianie i zabezpieczanie dowodów tych przestępstw, zapobieganie popełnianiu przestępstw (w Siłach Zbrojnych), współdziałanie z organami i służbami właściwymi w sprawach bezpieczeństwa i porządku publicznego¹⁷.

Zatrzymanie niebezpiecznych przestępców to najczęściej efekt szeroko rozumianych działań wykrywających obejmujących czynności operacyjno-rozpoznawcze, dochodzeniowo-śledcze oraz prewencyjne, realizowane głównie w ramach wspólnie prowadzonych działań oraz operacji policyjnych.

Do zadań pododdziałów antyterrorystycznych Policji należy przede wszystkim fizyczne zwalczanie terroryzmu, zatrzymywanie szczególnie niebezpiecznych przestępców, uwalnianie zakładników, prowadzenie działań minersko-pirotechnicznych, a także ochrona VIP. Również w Żandarmerii Wojskowej funkcjonują struktury o charakterze specjalnym. Należą

do nich Oddziały Specjalne ŻW. Jednym z przypisanych im zadań jest udzielanie pomocy Policji w razie zagrożenia bezpieczeństwa i porządku publicznego, wpisywać się w to może także wspólne zatrzymywanie niebezpiecznych przestępców.

Mając na uwadze efektywność współpracy pomiędzy Policją a ŻW w zakresie zatrzymywania niebezpiecznych przestępców, należy podkreślić konieczność odbywania wspólnych szkoleń, zmierzających do ujednolicenia stosowanych metod i form działania.

Można wymienić wiele specjalistycznych zagadnień, składających się na realizację całego zadania – od sposobów prowadzenia rozpoznania i technicznych umiejętności (np. korzystania ze środków łączności, dwójkowych i zespołowych zatrzymań osób w pomieszczeniach i pojazdach, strzelań sytuacyjnych), poprzez prowadzenie negocjacji, aż po prowadzenie i właściwe wykorzystanie dokumentacji¹⁸.

Optymalne wykorzystanie dostępnych służb mundurowych, oparte także na bliskiej współpracy pomiędzy Policją i Żandarmerią Wojskową, w widoczny sposób przyczynia się nie tylko do jakościowego rozwoju obydwu formacji, ale przede wszystkim do realizacji celu nadrzędnego, jakim jest bezpieczeństwo państwa i jego obywateli.

Reasumując, należy stwierdzić, że reaktywowane w 1990 r. Policja oraz ŻW prowadziły mało sformalizowane współdziałanie w zakresie realizacji wspólnych patroli w związku z różnego rodzaju zabezpieczeniami uroczystości, imprez masowych itp. zdarzeń. Sytuację tę zmieniło zawarte w roku 2002 i odnowione w roku 2013 porozumienie o współpracy między tymi formacjami, które pozwoliło na przekwalifikowanie współdziałania na współpracę – jako bieżące wspólne działania na wielu płaszczyznach, szczególnie w wymiarze komend wojewódzkich Policji oraz oddziałów ŻW, gdzie współpracę taką oparto na lokalnych porozumieniach.

Współpraca ta przynosi dobre rezultaty i jest bardzo pozytywnie oceniana przez obie strony. Jednakże dla zwiększenia jej efektów oraz profesjonalizmu, wskazane jest objęcie realizujących ją policjantów i żołnierzy cyklem szkoleń w celu ujednolicenia technik oraz procedur stosowania podstawowych uprawnień względem obywateli.

Po przeanalizowaniu zagadnień przedstawionych w niniejszym artykule można sformułować wniosek, że sprawnie funkcjonujące współdziałanie przyczynia się do precyzyjnej oceny potencjalnego czynnika zagrożenia jako elementu analizy bezpieczeństwa i porządku publicznego budującego strukturę zagrożeń ocenianych przez pryzmat liczby i rodzaju przestępstw oraz wykroczeń i nasilających się zjawisk patologii społecznej i innych czynników kryminogennych¹⁹. Ta forma działania będzie się stawała jednym z najistotniejszych przedsięwzięć realizowanych przez wszystkie podmioty odpowiedzialne za zapewnienie oraz utrzymanie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Chcąc zatem wykonać stawiane zadania, należy wykorzystać wszystkie będące w dyspozycji siły i środki dla zapobiegania ewentualnym sytuacjom kryzysowym. Umiejętne wykorzystanie walorów komponentów Policji i Żandarmerii Wojskowej w zasadniczy sposób wpłynie na poprawę skuteczności działania poprzez zwiększenie różnorodności oddziaływania w przypadku pojawienia się zagrożenia. □

WSPÓŁDZIAŁANIE ŻW I POLICJI W ZAKRESIE PREWENCJI

- ¹ Por. Z. Galewski, *Czynniki powodzenia we współczesnej walce*, Ministerstwo Obrony Narodowej, Warszawa 1986, s. 205.
- ² Tamże, s. 208.
- ³ Szerzej W. Lidwa, *Współdziałanie w walce lądowej*, Toruń 2002, s. 111.
- ⁴ S. Korzeniowski, *Współdziałanie ZT i oddziału z jednostkami OT w działaniach taktycznych*, Warszawa 1998, s. 212.
- ⁵ Por. J. Szafranski, *Współdziałanie jednostek obrony terytorialnej i Policji w walce z terroryzmem*, Szczytno 2004, s. 127.
- ⁶ Por. Tamże, s. 208.
- ⁷ Porozumienie Komendanta Głównego ŻW i Komendanta Głównego Policji z dnia 16 stycznia 2002 r. o Współpracy Policji i Żandarmerii Wojskowej, Porozumienie Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i Komendanta Głównego Policji z dnia 8 maja 2013 r. o współpracy Żandarmerii Wojskowej i Policji.
- ⁸ Por. Szerzej, L. Dyduch, *Współdziałanie ŻW i Policji w zwalczaniu zagrożeń niemilitarnych*, „Kwartalnik Policyjny” 2008, nr 2, s. 45–47.
- ⁹ Wspólna realizacja zadań w rzeczywistych warunkach wymaga odpowiedniego przygotowania obydwu służb do prowadzenia skoordynowanych działań. Dlatego też jedyną możliwością efektywnego współdziałania, w kontekście art. 18a Ustawy o Policji, jest systematyczne prowadzenie wspólnych szkoleń, zarówno teoretycznych, jak i praktycznych.
- ¹⁰ Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- ¹¹ Dz. U. z 2013 r. poz. 568, z późn. zm.
- ¹² Dz. U. Nr 157, poz. 1842.
- ¹³ Pojęcie „bezpieczeństwo publiczne” jest definiowane w literaturze przedmiotu jako ogół warunków i instytucji chroniących życie, zdrowie, wolność i mienie obywateli oraz majątek narodowy, ustrój i suwerenność państwa przed zjawiskami groźnymi dla ładu prawnego. W prawie karnym występuje pogląd, że tak rozumiane bezpieczeństwo jest ważnym stopniem porządku prawnego, a między tymi pojęciami zachodzi różnica rodzajowa, *Leksykon policyjny*, pod red. W. Pływaczewskiego, G. Kędzierskiej, WSPoL, Szczytno 2001, s. 32.
- ¹⁴ Szerzej: L. Dyduch, *Analiza efektów dotychczasowej współpracy – geneza oraz podstawy prawne współdziałania Żandarmerii Wojskowej i Policji w zakresie wspólnej służby patrolowej policjantów i żandarmów na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego*, materiał na prawach rękopisu, Legionowo 2008.
- ¹⁵ Tamże.
- ¹⁶ Szerzej: L. Dyduch, *Analiza efektów dotychczasowej współpracy – geneza oraz podstawy prawne współdziałania Żandarmerii Wojskowej i Policji w zakresie wspólnej służby patrolowej policjantów i żandarmów na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego*.
- ¹⁷ Art. 4 ust. 1 Ustawy o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych.
- ¹⁸ Szerzej: W. Zubrzycki, J. Truchan, *Współpraca Policji i Żandarmerii Wojskowej w zatrzymywaniu niebezpiecznych przestępców*, materiał na prawach rękopisu, Mińsk Mazowiecki 2009.
- ¹⁹ Tamże, s. 56.

Bibliografia

- Ustawa o Policji z dnia 6 kwietnia 1990 r. (Dz. U. z 2011 r. Nr 287, poz. 1687, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, z późn. zm.).

- Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2001 r. w sprawie współdziałania żandarmerii wojskowej z organami uprawnionymi do wykonywania czynności operacyjno-rozpoznawczych, prowadzenia dochodzeń w sprawach o przestępstwa, a także z organami, którym przysługują uprawnienia oskarżyciela publicznego, oraz z organami uprawnionymi do nakładania grzywien w drodze mandatu karnego (Dz. U. Nr 157, poz. 1842).
- Rozporządzenie Ministra Obrony Narodowej z dnia 14 grudnia 2001 r. w sprawie szczegółowych czynności wojskowych organów porządkowych wchodzących w skład służby wewnętrznej jednostki wojskowej (Dz. U. Nr 157, poz. 1855, z późn. zm.).
- Porozumienie Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i Komendanta Głównego Policji z dnia 16 stycznia 2002 r. o współpracy Policji i Żandarmerii Wojskowej.
- Porozumienie Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej i Komendanta Głównego Policji z dnia 8 maja 2013 r. o współpracy Żandarmerii Wojskowej i Policji.
- Żandarmeria Wojskowa*, Bellona, Warszawa 2006.
- Leksykon policyjny*, pod red. W. Pływaczewskiego, G. Kędzierskiej, WSPoL, Szczytno 2001.
- L. Dyduch, *Postępowanie policjantów z bronią palną przydzieloną do celów służbowych*, CSP Legionowo 2007.
- L. Dyduch, *Analiza efektów dotychczasowej współpracy – geneza oraz podstawy prawne współdziałania Żandarmerii Wojskowej i Policji w zakresie wspólnej służby patrolowej policjantów i żandarmów na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku publicznego*, materiał na prawach rękopisu, Legionowo 2008.
- W. Zubrzycki, J. Truchan, *Współpraca Policji i Żandarmerii Wojskowej w zatrzymywaniu niebezpiecznych przestępców*, materiał na prawach rękopisu, Mińsk Mazowiecki 2009.
- W. Jakubiak, W. Świątkowski, *Wybrane problemy taktyki interwencji policyjnych*, CSP Legionowo 2002.
- W. Lidwa, *Współdziałanie w walce lądowej*, Toruń 2002.

Summary

Cooperation of the Police and the Military Police in the field of preventive actions

In the above article general and special legal bases of cooperation between the Military Police and the Police in the field of preventive actions as well as forms of these actions have been discussed. It has been indicated that the main forms of cooperation are as follows:

- constant exchange of information about threats occurring on the defined territory in the area of security of people and property, safety and public order,
- mutual use of means of communication, means of transport, service dogs during common actions or prosecution of perpetrators of crimes and offences,
- organization and conduct of common patrols,
- common conduct of actions connected with the maintenance of security and order in the places of gatherings, artistic, entertaining and sports events, as well as in other public places,
- cooperation while securing the crime scene in order not to allow for obliteration of clues and other pieces of evidence before the arrival of services authorized to conduct an investigation,
- providing help, when necessary, to bring perpetrators of crimes and offences to proper authorities.

It has been stressed that this cooperation brings good results and is very well evaluated by both sides. However, to increase its effects and professionalism, it would be advisable to organize a series of training course for police officers and soldiers, who realize this cooperation, to unify the techniques and procedures of application of basic authorizations towards the citizens.

Thmaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

CENTRUM EKSPERCKIE POLICJI WOJSKOWYCH W BYDGOSZCZY

(NATO MILITARY POLICE CENTRE OF EXCELLENCE)

CENTRA EKSPERCKIE – INFORMACJE OGÓLNE

Centra Eksperckie to narodowo lub wielonarodowo sponzorowane instytucje zorganizowane w celu wspierania transformacji NATO, w tym rozwoju nowych zdolności. Zasadnicze obszary ich działania obejmują: edukację i szkolenie na szczeblu strategicznym i operacyjnym, podnoszenie poziomu interoperacyjności, ocenę i testowanie koncepcji poprzez eksperymentowanie oraz współudział w opracowywaniu doktryn, a także wspieranie procesów analizy wniosków i doświadczeń z operacji przeprowadzonych przez NATO.

Centrum, jako jednostka organizacyjna, jest niezależną międzynarodową organizacją wojskową (ang. *International Military Organization – IMO*) realizującą zadania zlecane poprzez Sojusznicze Dowództwo Transformacyjne (HQ SACT). Każde centrum jest organizacyjnie niezależne od Państwa Ramowego i NATO, ponieważ funkcjonuje poza strukturą dowodzenia NATO i narodową strukturą dowodzenia, tj. nie znajduje się w łańcuchu dowodzenia ani Państwa Ramowego, ani NATO.

CENTRUM EKSPERCKIE POLICJI WOJSKOWYCH NATO W BYDGOSZCZY

Celem powołania NATO MP COE jest utworzenie ośrodka eksperckiego na potrzeby wsparcia Sojuszu w zakresie rozwijania interoperacyjnych standardów i zdolności policji wojskowych NATO.

Celem działania Centrum Eksperckiego jest:

- analizowanie i opracowywanie wniosków oraz zaleceń z prowadzonych operacji, w tym działań policji wojskowych, które stanowić będą podstawę do ich dalszego przetwarzania oraz ewentualnego ujęcia w dokumentach doktrynalnych;
- wspieranie edukacji i szkolenia na szczeblu strategicznym i operacyjnym poprzez określanie wymogów, standardów oraz zakresu wiedzy niezbędnego do zwiększania efektywności działań i funkcjonowania policji wojskowej w odniesieniu do jednostek narodowych, jak również pododdziałów wielonarodowych;
- doskonalenie interoperacyjności i zdolności policji wojskowych poprzez rozwiązywanie problemów natury proceduralnej

CENTRUM EKSPERCKIE POLICJI WOJSKOWYCH

ralnej oraz wskazywanie obszarów, których modyfikacja bądź zmiana wpłynie na usprawnienie ich działania;

- opracowywanie doktryn, dokumentów proceduralnych oraz przegląd i adaptacja istniejących opracowań jako wsparcie procesów przystosowania policji wojskowych NATO do zmieniających się uwarunkowań środowiska prowadzonych działań;
- prowadzenie testów i ocena nowych koncepcji użycia policji wojskowych poprzez eksperymentowanie.

NATO MP COE realizuje zadania w czterech obszarach zainteresowania:

- 1) rozwój koncepcji i doktryn,
- 2) edukacja i szkolenie,
- 3) badania i konsultacje,
- 4) analizowanie, przechowywanie i rozpowszechnianie doświadczeń.

Prace nad utworzeniem Centrum Eksperckiego Policji Wojskowych w Bydgoszczy rozpoczęto 14 maja 2010 r. na podstawie decyzji Ministra Obrony Narodowej RP oraz zgody SACT na utworzenie Centrum, w którym Polska pełni rolę Państwa Ramowego. Po zakończeniu etapu negocjacji i uzgodnień między państwami sponsorującymi, w dniu 11 grudnia 2013 r. podpisano stosowne umowy międzynarodowe, nadające Centrum status organizacji międzynarodowej. Na początku lutego 2014 r. NATO MP COE uzyskało akredytację¹ Sojuszniczego Dowództwa Transformacyjnego, po której odbyło się pierwsze posiedzenie Komitetu Sterującego².

W 2014 r. przewiduje się:

- 1) umiędzynarodowienie Centrum: od 1.02.; Państwa Sponsorujące zadeklarowały obsadzenie 7 stanowisk;
- 2) rozpoczęcie modernizacji docelowej siedziby Centrum; zakończenie planowane w lipcu 2015 r.;
- 3) w działalności dydaktyczno-szkoleniowej m.in.:
 - przeprowadzenie kursu dla oficerów MP państw NATO i PdP (wrzesień),
 - przeprowadzenie konferencji w zakresie analizy wniosków i doświadczeń z obszaru policji wojskowych (czerwiec, grudzień),
 - przeprowadzenie konferencji i warsztatów roboczych w zakresie opracowania kursów w obszarze policji wojskowych przeznaczonych dla: kadry kierowniczej, oficerów, podoficerów (czerwiec);
- 4) prowadzenie ciągłej kampanii informacyjnej celem pozyskania kolejnych Państw Sponsorujących oraz Partnerów; zainteresowanie wyrażają: Kanada, Litwa, Łotwa, Włochy, USA.

Docelowa struktura Centrum liczy 45 stanowisk. Obejmują one stanowiska kadry kierowniczej, dydaktycznej oraz administracji i wsparcia bezpieczeństwa. W strukturze przewidziano 15 stanowisk dla Państwa Ramowego, które nie są oferowane

partnerom zagranicznym. Pozostałe stanowiska będą obsadzone zarówno przez stronę polską, jak i Państwa Sponsorujące, tj. przedstawiciele policji wojskowych NATO. Przewiduje się otwartą formułę Centrum pozwalającą na włączanie w strukturę państw Partnerstwa dla Pokoju. □

kpt. Michał Grzybowski

młodszy specjalista Wydziału Doktryn i Standaryzacji w Centrum Eksperckim Policji Wojskowych NATO w Bydgoszczy

¹ Akredytacja jest sformalizowanym procesem przeprowadzanym przez przedstawicieli HQ SACT na wniosek Państwa Ramowego. Rezultatem procesu jest aktywowanie przez Komitet Wojskowy Rady Północno-atlantycznej Centrum Eksperckiego o statusie NATO Military Body – Sojuszniczej Organizacji Wojskowej.

² Komitet Sterujący składa się z przedstawicieli Państwa Ramowego i Państw Sponsorujących oraz przedstawiciela Sojuszniczego Dowództwa Transformacji (HQ SACT). Jego rolą jest rozliczanie i nadzorowanie działalności Centrum.

Summary

NATO MILITARY POLICE CENTRE OF EXCELLENCE (NATO MP COE)

The NATO MP COE is the first COE on the territory of Poland. Is multinationally sponsored entity, which offers recognized expertise and experience to the benefit of the Alliance, especially in support of transformation.

The main role of the COE is to enhance NATO MP capabilities, foster interoperability and provide subject matter expertise on MP activities, in accordance with the Alliance's Strategic Concept.

The NATO MP COE will focus but not limit its activities on the cooperative aspects of MP in the following core areas: Doctrine and Concept Development; Education and Training; Research and Development; Analysis and Lessons Learned, by:

1. Providing analytical and methodological support in the process of expanding the transformation policy, transformation processes, plans for nations as well as launching initiatives in these areas.
2. Providing number of SMEs within multinational environment with wide range of national and multicultural experiences.
3. Playing a support role as custodian or coordinator for doctrines, concepts and publications by supporting and coordinating national and multinational efforts in implementing doctrines, publications and normative documents in order to facilitate common understating in fulfilling police tasks in every operational environment.
4. Being a hub that collects, analyses, processes and disseminates LL and best practices within the MP family and to those who are interested in.
5. Cooperating with national, Alliance's and foreign institutions responsible for transformation of their armed forces, especially in the frame of police activities.
6. Formulating, experimenting, reviewing and recommending new concepts and directions for utilization within Military Police multinational operational environment.
7. Cooperating with other military and civilian Subject Matter Experts to carry out research, simulations, analyses in favor of the Military Police and their counterparts.
8. Being the repository of knowledge on the field of MP operations for NATO and Nations, in that case monitoring main undertakings, ideas and changes in the field of transformation of the Military Police and studying, selecting and providing all actors with optimal methods, tools and procedures used in the operations for planning, implementing, monitoring and evaluating.

Thumaczenie: Michał Grzybowski

ZNACZENIE ROZWOJU KONCEPCJI I EKSPERYMENTOWANIA W PROCESIE TRANSFORMACJI NATO

kpt. Michał Grzybowski

młodszy specjalista
Wydziału Doktryn i Standaryzacji
w Centrum Eksperckim Policji Wojskowych NATO w Bydgoszczy

Organizacja Paktu Północnoatlantyckiego wielokrotnie stawiała przed koniecznością dostosowywania do zmieniającej się rzeczywistości geopolitycznej na świecie oraz pojawiających się kolejnych zagrożeń w sferze bezpieczeństwa międzynarodowego. Wiązało się to nieodłącznie z potrzebą zmiany koncepcji strategicznych¹, struktur dowodzenia i sposobu prowadzenia działań, a ponadto determinowało konieczność rozwoju nowych zdolności operacyjnych.

WSTĘP

Na szczycie państw NATO w Pradze w 2002 r. przyjęto nowe cele strategiczne oraz podjęto decyzje o dostosowaniu struktur dowodzenia i liczby dowództw w taki sposób, aby zapewniały większą mobilność, lepsze współdziałanie i możliwość sprawnego reagowania organizacji na nowe wyzwania².

Jednym z głównych celów strategicznych określono transformację³ Sojuszu, sprzyjającą wzrostowi interoperacyjności, zdolności operacyjnych oraz poprawie skuteczności militarnej NATO. W 2004 r. Komitet Wojskowy⁴ (MC) zatwierdził zmiany w Wojskowej Strukturze Dowodzenia NATO⁵ oraz Zakresie Działania Naczelnego Sojuszniczego Dowódcy Transformacji NATO⁶, którego uczynił odpowiedzialnym za kierowanie procesem transformacji.

Elementem umożliwiającym sprawną transformację, i jednocześnie narzędziem wspomagającym rozwój nowych zdolności operacyjnych NATO, jest proces Rozwoju Koncepcji i Eksperymentowania⁷ (RKiE).

ROZWÓJ KONCEPCJI I EKSPERYMENTOWANIE – NARZĘDZIE TRANSFORMACJI

Transformacja jest ciągłym procesem umożliwiającym Sojuszu Północnoatlantyckiemu podejmowanie efektywnych działań w obliczu współczesnych wyzwań. Doskonalone w dro-

dze przemian transformacyjnych zdolności militarne pozwalają na zachowanie wysokiego stopnia interoperacyjności oraz efektywne i precyzyjne reagowanie na pojawiające się zagrożenia. W celu sprawnego realizowania przemian transformacyjnych Sojusznice Dowództwo Transformacji NATO (ACT) wypracowało m.in. spójny proces Rozwoju Zdolności⁸ (RZ) obejmujący analizę środowiska strategicznego w celu identyfikacji braków i wymogów w zakresie zdolności operacyjnych, ich analizę oraz opracowanie rozwiązań i implementację tych zdolności⁹.

W 2000 r. MC zatwierdził RKiE jako narzędzie umożliwiające identyfikowanie, prezentowanie oraz ocenę koncepcji dotyczących zdolności operacyjnych, wypracowywanych w procesie Rozwoju Zdolności¹⁰.

Podstawową rolą procesu RKiE jest „dostarczenie wiarygodnych rozwiązań w odniesieniu do niedoskonałości w zakresie zdolności operacyjnych”¹¹ NATO, w szczególności w przypadku gdy te rozwiązania dotyczą nowych procedur i sposobów prowadzenia operacji, struktur dowodzenia oraz innowacyjnych technologii.

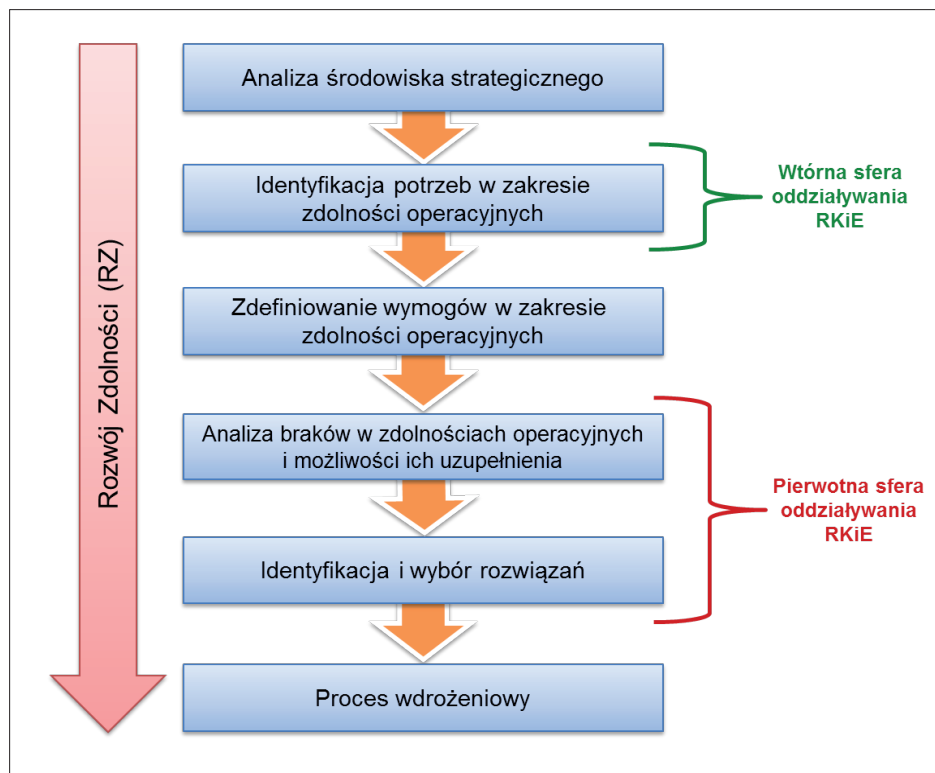
Szerszą definicję przyjęły państwa skandynawskie w ramach Skandynawskiej Współpracy Obronnej (NORDEFCO¹²), określając RKiE jako „metodę, której celem jest wsparcie procesu wypracowania koncepcji i prowadzenie eksperymentowania poprzez dostarczenie uniwersalnych podstaw, usprawnienie procesu podejmowania decyzji i dostarczenie praktycznych wskazówek dotyczących tworzenia i zapewnienia wysokiej jakości produktów”¹³. Zastosowanie RKiE jako metody rozwiązywania problemów pojawiających się na różnych etapach procesu Rozwoju Zdolności pozwala na pozyskanie poszerzo-

NATO – ROZWÓJ KONSEPCJI I EKSPERYMENTOWANIA

nej wiedzy na temat badanych zagadnień dotyczących możliwości militarnych, co zapewnia wysoką jakość oraz użyteczność opracowanych rozwiązań.

Wykorzystanie RKiE umożliwia identyfikowanie potrzeb, niedoborów i luk w zakresie zdolności operacyjnych oraz opracowanie na ich podstawie koncepcji rozwiązań, które sprawdzane są w drodze eksperymentowania¹⁴ i oceniane w procesie analizy operacyjnej¹⁵. Wymogi te mogą dotyczyć całego spektrum funkcjonalnego zdolności operacyjnych: doktryn, organizacji, szkolenia, materiałów, przywództwa, personelu, obiektów oraz interoperacyjności¹⁶ lub też koncentrować się na jego części. RKiE poddaje weryfikacji zarówno aktualnie zdefiniowane potrzeby, jak i rozpoznawane w innych procesach¹⁷.

Proces RKiE koncentruje się na poszukiwaniu i identyfikowaniu niedoskonałości oraz dostarczaniu właściwych rozwiązań w zakresie zdolności operacyjnych, nie obejmuje jednak implementacji¹⁸ tych rozwiązań. Poszczególne sfery wpływu RKiE na proces RZ przedstawiono na rys. 1.

Rys. 1. Wpływ RKiE na proces RZ

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.

Projekty RKiE realizowane są przez ACT w procesie doskonalenia możliwości obronnych¹⁹, które mają być następnie wykorzystywane w operacjach militarnych Sojuszu, umożliwiając w ten sposób bardziej racjonalne dysponowanie zasobami ludzkimi i finansowymi oraz zapewniając unikanie powielania błędnych decyzji przy jednoczesnej oszczędności czasu.

Odpowiedzialność za prawidłową implementację, realizację i modyfikację projektów RKiE w NATO ponosi ACT, jednakże sam proces jest transparentny i angażuje działania wielu partnerów, zarówno w samej strukturze wojskowej Sojuszu (np. Sojusznicze Dowództwo Operacji – ACO²⁰), jak również instytucje wspierające (np. Centra Eksperymentów²¹) oraz państwa członkowskie i partnerskie²², w ramach narodowych i sojuszniczych przedsięwzięć.

Projekty RKiE inicjowane są na wiele sposobów. Swoje źródło mogą mieć zarówno w bezpośrednich wytycznych Komitetu Wojskowego czy SACT (zgodnie z polityczno-militarnymi celami strategicznymi Sojuszu), bieżących potrzebach Naczelnego Dowództwa Sił Zbrojnych NATO w Europie (SHAPE²³) i dowódców operacyjnych na teatrze działań, narodowych rekomendacjach, jak również we wnioskach i zaleceniach wypracowanych w procesach Zbierania Doświadczeń (ang. *Lessons Learned*), Badań i Rozwoju (ang. *Research and Development*) oraz Badań i Technologii (ang. *Research and Technology*)²⁴.

ROZWÓJ KONSEPCJI

Koncepcja jest „przedstawieniem pomysłu wyrażającego sposób wykonania lub przeprowadzenia czegoś, mogącym prowadzić do przyjęcia pewnej procedury”²⁵.

Bardziej szczegółową definicję proponuje NORDEFECO, określając koncepcję jako „ogólnie zaproponowane rozwiązanie, obejmujące kompleksową i spójną ideę dotyczącą sposobu rozwiązania problemu lub też określającą, jakie korzyści mogą się pojawić w procesie poszukiwania możliwości w danych warunkach”²⁶.

Na potrzeby procesu RKiE przyjęto definicję, która określa koncepcję jako „ideę transformacyjną ukierunkowaną na poszukiwanie rozwiązań dotyczących niedoskonałości lub braków w zdolnościach NATO”²⁷.

Opracowywanie koncepcji jest procesem długotrwałym²⁸ i wymaga od jej autorów szczegółowej analizy przedmiotowego zagadnienia, nieschematycznego myślenia, prowadzenia intensywnych poszukiwań źródeł dostarczających niezbędnych informacji oraz stosowania wielu różnorodnych narzędzi i metod rozwiązywania problemów.

Biorąc pod uwagę charakter problemu, którego dotyczy koncepcja, niezwykle istotne jest, aby już w początkowej fazie jej tworzenia zaangażować takie podmioty, jak: dowództwa, instytu-

cje wojskowe i cywilne, ośrodki naukowe oraz specjalistów z przedmiotowych dziedzin, w tym odpowiedzialnych za realizację RKiE w państwach członkowskich i strukturach wojskowych NATO przeprowadzających eksperymenty czy zajmujących się tematyką planowania obronnego. Dystrybucja wersji roboczych koncepcji do wyżej wymienionych partnerów pozwala jej autorom na uzyskanie wartościowych opinii, wiedzy i wniosków z doświadczeń, co podnosi wartość finalnego produktu, a wielostronne współdziałanie znacząco ułatwia jego potencjalną implementację w przyszłości.

W odniesieniu do szczebla prowadzenia działań wojennych ACT przyjęło podział koncepcji na²⁹:

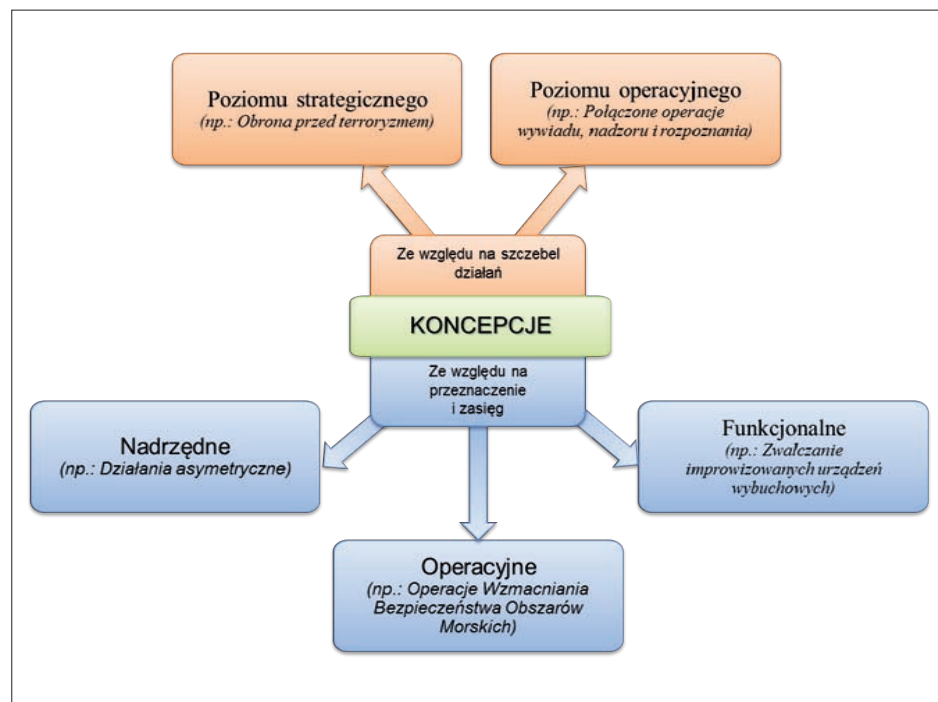
a) koncepcje poziomu strategicznego – odnoszące się do celów, kierunków i oceny politycznego i militarnego procesu

- planowania obronnego, wypracowywania decyzji oraz strategii prowadzenia operacji czy struktur dowodzenia;
- b) koncepcje poziomu operacyjnego – rozwijające zdolności w operacjach militarnych, które umożliwiają osiąganie celów strategicznych.

Ze względu na przeznaczenie i zasięg przedmiotowy koncepcji wprowadzono następującą ich hierarchię³⁰:

- a) nadrzędne³¹ – opracowywane w celu wskazania kierunków rozwoju militarnego i użycia sił zbrojnych Sojuszu, przedstawiające opis sposobu prowadzenia operacji w szerokim spektrum oraz definiujące potrzeby w zakresie osiągania celów strategicznych;
- b) operacyjne – odnoszące się do sposobu, w jaki dowódca będzie realizował swoje zadania, lub też typów prowadzonych działań;
- c) funkcjonalne – określające szczegółowo, jakie sposoby, taktykę lub procedury należy zastosować w prowadzonych działaniach, jak również zakres działania poszczególnych obszarów funkcjonalnych.

Poszczególne typy koncepcji wraz z przykładami przedstawiono poniżej (rys. 2).

Rys. 2. Typy koncepcji

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.

Po zainicjowaniu procesu RKiE oraz zidentyfikowaniu potrzeb w zakresie wymaganych zdolności zostaje opracowana Propozycja Koncepcji, w której inicjator formułuje problem, określa cel i rodzaj koncepcji, argumentuje zasadność jej wprowadzenia oraz określa wpływ na proces RZ i przedstawia rekomendacje (np. dotyczące uruchomienia grupy roboczej czy potrzeby przeprowadzenia eksperymentów). Koncepcja powinna być sformułowana jako hipoteza, a nie jako twierdzenie. Przyjęcie takiej formy stwarza możliwość kształtowania idei, np. poprzez zgłaszanie propozycji czy też wyrażanie krytycznych opinii.

Propozycja Koncepcji przedstawiana jest następnie do zatwierdzenia przez Panel Sterujący RK³², który ocenia jej

użyteczność, wstępnie analizuje potrzebę przeprowadzenia eksperymentowania, a po akceptacji umieszcza koncepcję w bazie danych³³ i wyznacza prowadzącego. Wydaje ponadto rekomendacje w zakresie składu grupy roboczej i ewentualnego zaangażowania w prace podmiotów zewnętrznych, które mogą mieć znaczny wpływ na ostateczny kształt koncepcji. Pion Rozwoju Koncepcji³⁴ w ACT ocenia w tym czasie możliwość potencjalnego włączenia nowej koncepcji do już istniejącej. Proces ten zapobiega duplikacji opracowywania podobnych projektów.

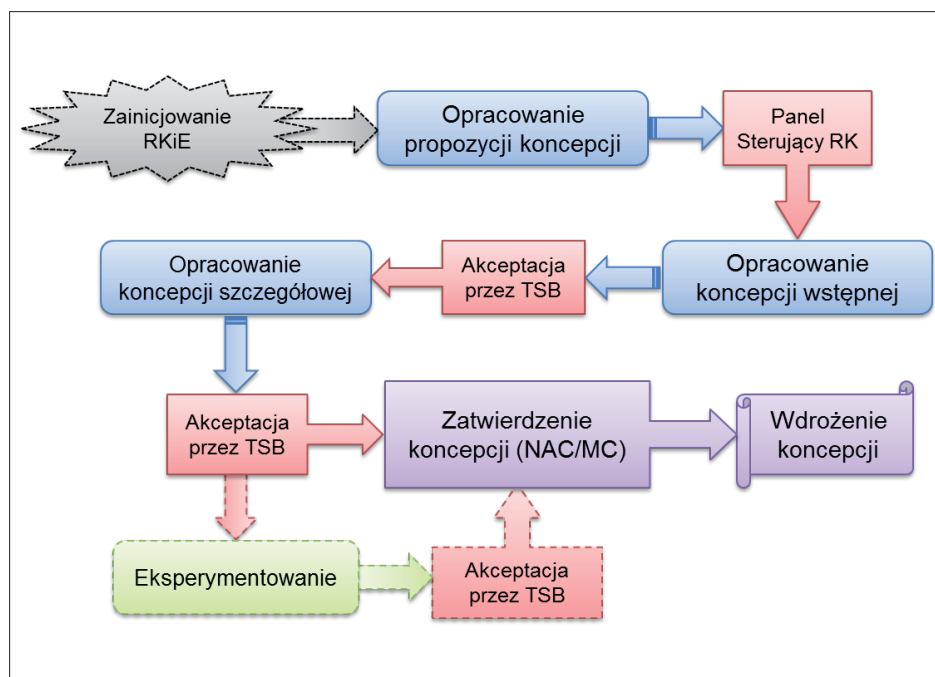
Na bazie Propozycji Koncepcji powstaje Koncepcja Wstępna wraz z planem jej opracowania, określająca bardziej szczegółowo główne cele projektu. Identyfikuje ponadto wymogi grupy roboczej, podejmuje wstępne ustalenia budżetowe dotyczące kosztów RK i eksperymentów oraz konieczność zaangażowania w projekt ACO i innych instytucji. Koncepcja Wstępna podlega zatwierdzeniu przez Komisję Sterującą ds. Transformacji³⁵ (TSB), po którym projekt otrzymuje budżet i zostaje umieszczony w planach transformacyjnych NATO³⁶. Formalna akceptacja koncepcji jest bardzo istotna, stanowi bowiem gwarancję, że opracowywany produkt będzie

zgodny z obowiązującymi zasadami i zachowa przyjęte standardy.

Na tym etapie opracowana zostaje Koncepcja Szczegółowa, która przedstawia kierunki rozwoju projektu, jego wsparcia przez zaangażowanych partnerów, dokładne plany dotyczące eksperymentowania, a ponadto opis sposobu implementacji koncepcji. Dodatkowo zostaje stworzony Plan Rozwoju Koncepcji Szczegółowej³⁷, w którym określone są cele pośrednie, a konkretne zadania są przypisane odpowiadającym za ich realizację podmiotom. Pozwala on ponadto na śledzenie postępów w RK i koordynowanie przedsięwzięć z nim związanych. W tej fazie zespół RK szczegółowo analizuje dostępne źródła informacji i przygotowuje wersje robocze koncepcji, które rozsyłane są do zaangażowanych partnerów celem konsultacji, wprowadzania niezbędnych zmian i uwzględniania zgłaszanych propozycji. Proces ten trwa do momentu, w którym nieskonkretyzowana wcześniej idea stanie się dojrzałą koncepcją transformacyjną.

Koncepcja Szczegółowa jest poddawana ocenie przez TSB. Jeżeli nie wymaga ona przeprowadzenia eksperymentowania³⁸, wówczas po akceptacji TSB przekazywana jest do MC³⁹ celem zatwierdzenia, ratyfikacji i wdrożenia. W przypadku konieczności poddania koncepcji eksperymentowaniu TSB analizuje wymogi i środki niezbędne do jego przeprowadzenia. Po zakończeniu eksperymentu(-ów) i przedstawieniu ich wyników koncepcja ponownie jest akceptowana przez TSB, a następnie kierowana do MC. Proces RK zaprezentowano poniżej (rys. 3).

Osoby funkcyjne w procesie RK zobowiązane są do zachowania określonych wymogów opracowywanych koncepcji, które muszą odzwierciedlać kierunek zmian zachodzących

Rys. 3. Proces RK

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.

w polityce Sojuszu, być reakcją na podejmowane kierunki działania lub odpowiedzią na pilne potrzeby operacyjne. Powinny one przedstawiać takie rozwiązania, które realnie udoskonalą możliwości militarne NATO, a także będą w założeniu możliwe do wprowadzenia, biorąc pod uwagę czynniki narodowe, technologiczne oraz ramy czasowe czy też aspekty finansowe. Niezwykle istotne jest, aby opracowywane w procesie RK dokumenty spełniały normy standaryzacyjne NATO, co pozwala na ich poprawną interpretację w środowisku międzynarodowym i umożliwia efektywne wsparcie zaangażowanych w proces podmiotów.

EKSPERYMENTOWANIE

Eksperymentowanie to „proces zorganizowanego i kontrolowanego badania w celu odkrywania nowych informacji o koncepcji, testowania hipotezy lub też oceny przyjętego rozwiązania”⁴⁰.

Podstawową rolą eksperymentowania jest ustalenie, czy stworzona koncepcja osiągnie pożądany cel. Wyniki eksperymentowania informują wykonawcę koncepcji, czy jest ona (lub jej elementy) trafna czy też wadliwa. Redukuje to w znaczny sposób ryzyko związane z wdrożeniem niepełnych lub nieskutecznych rozwiązań i pozwala na zidentyfikowanie wcześniej niedostrzeganych problemów. Rezultaty eksperymentu dostarczają wiarygodnych spostrzeżeń na temat wartości koncepcji i realnych korzyści wynikających z niej dla procesu transformacji.

Eksperymentowanie jest nierozdzielnie powiązane z procesem RK i może zaistnieć w różnych jego etapach. W początkowej fazie RK istotne może być określenie, które elementy funkcjonującego systemu wymagają udoskonalenia. W kolejnym stadium eksperymentowanie może okazać się kluczowe do zbadania konkretnego rozwiązania, poszerzenia posiadanej

wiedzy lub ukazania wykonawcy innej perspektywy podejmowanych działań. RK stanowi podstawę do przeprowadzenia eksperymentowania, które poprzez testy i weryfikacje doskonali koncepcje, pozwalając na osiągnięcie przez nie założonego stopnia dojrzałości.

Eksperymentowanie w procesie RKiE występuje w jednym z trzech typów⁴¹:

- odkrywcym – stosowanym we wczesnym etapie RK, mającym przedstawić wcześniej nieznaną koncepcję, struktury organizacyjne czy technologie lub też zidentyfikować potencjalne korzyści militarne oraz kierunki rozwoju;
- hipotetycznym – wymagającym gruntownego przygotowania i zbierania danych przez zespół eksperymentatorski, przedstawiający prawdziwość danego założenia poprzez ustalenie związku (lub jego braku) między jego zmiennymi⁴², poszukiwanie ograniczeń koncepcyjnych, testowanie przyjętych teorii;

- weryfikującym – sprawdzającym, czy zastosowanie przyjętej koncepcji przynosi spodziewany skutek, podnosząc efektywność i wydajność w zakresie zdolności; ten rodzaj eksperymentowania odgrywa również bardzo ważną rolę na etapie identyfikowania i selekcjonowania wypracowanych rozwiązań w procesie RZ.

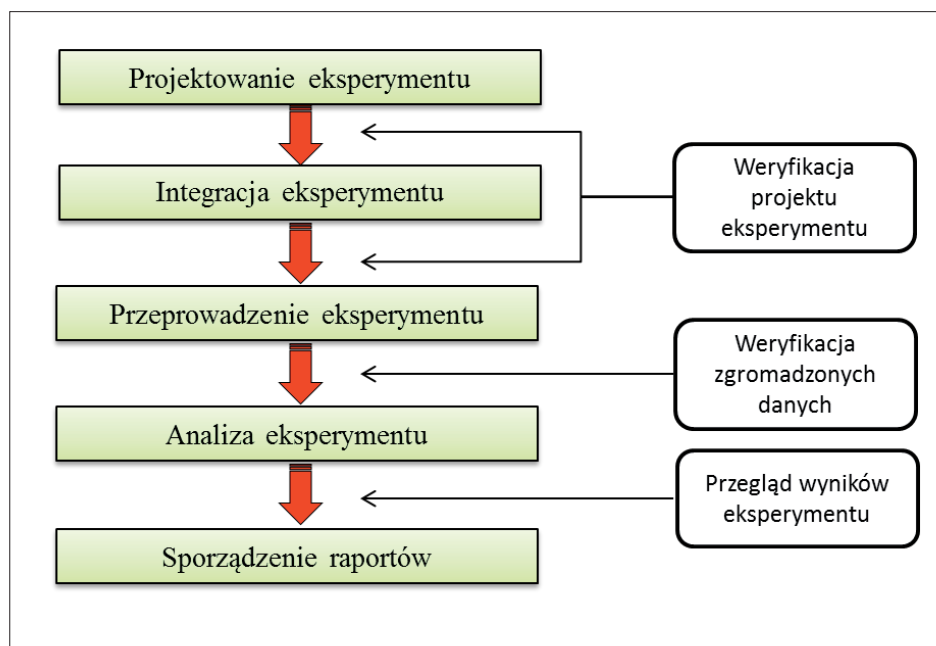
Prawidłowo zaprojektowany eksperyment⁴³ pozwala na określenie, czy opracowywana koncepcja będzie możliwa do zastosowania, odnalezienie i wyizolowanie występujących zmiennych oraz ocenę ich oddziaływania na kształt przyjętego założenia oraz zaobserwowanie potencjalnego wpływu osiągniętych rezultatów na zdolności operacyjne.

Mimo iż cele eksperymentowania mogą być skrajnie różne, to jednak wszystkie eksperymenty powinny być oparte na powtarzalnej procedurze oraz umożliwiać logiczną analizę ich rezultatów. Fazy eksperymentu przedstawiono poniżej (rys. 4).

Eksperymentowanie wymaga rygorystycznego projektowania, starannego planowania czynności, zaangażowania doświadczanego personelu, klarownego podziału zadań i obowiązków⁴⁴, należytej kontroli i analizy wykonywanych działań, przestrzegania wyznaczonych norm czasowych i przyznaných środków budżetowych. Wszelkie działania nastawione są na osiągnięcie rezultatu, który nie zawsze jednak prowadzi do sukcesu.

Negatywne wyniki eksperymentowania nie muszą jednak stanowić przeszkody w dalszym rozwijaniu koncepcji, a w wielu przypadkach pozwalają na jej skorygowanie i udoskonalenie, np. poprzez przyjęcie innego, dotąd nierozważanego kierunku działania.

Proces eksperymentowania składa się z trzech głównych etapów⁴⁵: wstępnego planowania eksperymentu, opracowania Programu Eksperymentowania oraz zaprojektowania i przeprowadzenia eksperymentu. W pierwszym etapie zostają określone cele i założenia, jakim ma sprostać przeprowadzony eksperyment. Opracowana propozycja

Rys. 4. Fazy projektowania i prowadzenia eksperymentu

Źródło: Opracowanie własne na podstawie *Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.

zostaje zatwierdzona przez Grupę Roboczą RKiE⁴⁶ w ACT. Zaakceptowany projekt stanowi podstawę do opracowania Programu Eksperymentowania. Na tym etapie zostają dopracowane wstępne warunki przeprowadzenia eksperymentu. W ostatnim etapie są szczegółowo projektowane i przeprowadzone eksperymenty, których wyniki podlegają szczegółowej analizie, a na ich podstawie opracowuje się sprawozdania. Proces eksperymentowania kończy sporządzenie Raportu Końcowego, w którym zawarte są rekomendacje dotyczące jego wyników i ich wpływu na rozwijane koncepcje, a także informacje o potencjalnie zaobserwowanych i zidentyfikowanych czynnikach mogących skutkować koniecznością wprowadzenia zmian w RK. Raport ten jest przedstawiany do wiadomości wszystkich partnerów uczestniczących w procesie RKiE.

Eksperymenty, w zależności od charakteru tworzonej koncepcji, mogą być przeprowadzane w różnych warunkach, zarówno w kontrolowanym środowisku niwelującym wpływ czynników zewnętrznych (np. jako symulacje, modelowanie w laboratoriach), jak i w ramach realizowanych ćwiczeń⁴⁷.

ROLA ANALIZY OPERACYJNEJ W RKiE

NATO definiuje analizę jako „proces poznawczy całości polegający na zbadaniu jej elementów i ich wzajemnego oddziaływania”⁴⁸. Umożliwia ona precyzyjne wyznaczenie celów, zaobserwowanie zachodzących interakcji, zdefiniowanie problemów i przyjęcie adekwatnych rozwiązań w ramach realizowanego projektu.

Na gruncie prowadzenia działań połączonych przyjęto definicję analizy operacyjnej⁴⁹ (AO) jako „zastosowania naukowych metod w celu wsparcia decydentów w procesie podejmowania decyzji”⁵⁰. W tym znaczeniu analiza silniej oparta jest na podstawach naukowych i umożliwia dokładniejszą ocenę bada-

nego systemu pod kątem możliwości jego zastosowania w działaniach operacyjnych, z uwzględnieniem wszystkich jego ograniczeń.

Rolą analizy operacyjnej w RKiE jest zastosowanie naukowych metod badawczych w celu wsparcia osób funkcyjnych uczestniczących w tym procesie, a głównymi zadaniami analityków – definiowanie i strukturyzacja problemów, porządkowanie i porównywanie przyjętych rozwiązań, optymalizacja podejmowanego ryzyka i weryfikacja uzyskiwanych korzyści oraz zbieranie danych i ich interpretacja, pozwalające na lepsze zrozumienie złożonych problemów⁵¹.

Analiza operacyjna stanowi nieodłączny element procesu RKiE. Analitycy wspierają zarówno personel opracowujący koncepcje, jak i projektujący i przeprowadzający eksperymenty w całym obszarze ich działalności, dlatego też od momentu rozpoczęcia projektu do jego zakoń-

czenia stanowią integralną część poszczególnych zespołów funkcjonalnych.

W fazie Rozwoju Koncepcji AO pomaga w interpretowaniu złożonych i trudnych zagadnień, dostarczając odpowiednich narzędzi i ekspertyz umożliwiających sprawne definiowanie celów, określanie charakteru i zasad konstruowanych projektów. Analitycy wspierają personel RK poprzez dostarczanie, analizowanie i interpretowanie źródeł informacji we wczesnym rozwoju koncepcji, definiowanie i porządkowanie problemów, niedoborów i innych czynników mających istotne znaczenie dla wypracowanych koncepcji, konstruowanie założeń, tez i modeli koncepcyjnych, a także ocenę ich dojrzałości oraz weryfikowanie przyjętych rozwiązań. Odgrywają również znaczącą rolę w identyfikowaniu podmiotów mogących mieć znaczny wpływ na opracowaną koncepcję, głównych jej odbiorców oraz tych, którym przyniesie ona największą korzyść.

Podczas eksperymentowania analitycy pełnią istotną funkcję w określaniu celów i wymagań w odniesieniu do projektowanych i realizowanych eksperymentów. Uczestnictwo w projekcie zapewnia zachowanie obiektywizmu prowadzonych badań, minimalizując prawdopodobieństwo otrzymania błędnych danych. Dostarczenie odpowiednich narzędzi i technik analitycznych umożliwia prawidłową i efektywną realizację planowanych przedsięwzięć oraz zapewnia uzyskanie rzetelnych wyników, zarówno w fazie przygotowania, projektowania, jak i przeprowadzania eksperymentu. Wnioski i rekomendacje zawarte w opracowywanych przez analityków dokumentach⁵² są niezbędne do weryfikacji przyjętych hipotez oraz oceny przydatności i możliwości implementacji rozwijanych koncepcji.

Analiza operacyjna pomaga w ustaleniu interakcji i wpływu opracowywanego rozwiązania na już istniejące projekty i koncepcje, a także na doktryny, procedury i inne elementy funkcjonalnego spektrum zdolności operacyjnych.

AO pozwala ponadto na stworzenie koncepcji, która nie tylko stanowi wartość samą w sobie, ale przede wszystkim przyno-

NATO – ROZWÓJ KONCEPCJI I EKSPERYMENTOWANIA

si rzeczywiste pozytywne zmiany w procesie transformacji. Gwarantuje, że to nie opracowujący koncepcję czerpią z niej korzyści, ale podmioty, dla których została ona opracowana. Dzięki jej zastosowaniu produkt końcowy posiada wysoką jakość, jest akceptowalny, wiarygodny, możliwy do implementacji, zachowuje przyjęte standardy oraz umożliwia racjonalne i wydajne jego wykorzystanie.

WNIOSKI

Transformacja jest jednym z głównych celów strategicznych Sojuszu Północnoatlantyckiego. Prowadzone w jej toku przemiany pozwalają na zachowanie przez NATO głównej roli w systemie bezpieczeństwa międzynarodowego. Jednocześnie sprzyjają szerszej współpracy i zacieśnieniu stosunków z innymi państwami i podmiotami zewnętrznymi, od których zależy stabilność stosunków geopolitycznych na świecie.

Wypracowanie efektywnych rozwiązań umożliwiających osiągnięcie celów transformacyjnych wymaga podjęcia wielopoziomowych działań, które muszą prowadzić do rozwoju nowych zdolności operacyjnych. Proces Rozwoju Koncepcji i Eksperymentowania umożliwiający sprawne identyfikowanie zagrożeń, problemów i luk w zdolnościach operacyjnych oraz dostarczający innowacyjnych koncepcji odgrywa bardzo istotną rolę w odnajdywaniu tych rozwiązań. Możliwość zastosowania RKiE w całym spektrum DOTMLPFI w sposób znaczący przyczynia się do stworzenia optymalnych lub dostosowania istniejących struktur organizacyjnych, sprawnych i wydajnych systemów dowodzenia oraz osiągnięcia wymaganych zdolności operacyjnych i wysokiego stopnia interoperacyjności.

Wdrożenie procesu RKiE w krajach członkowskich NATO pozwala na śledzenie zmian transformacyjnych, dystrybucję i wymianę informacji na temat przyjętych kierunków działania oraz wymianę doświadczeń w zakresie opracowywanych koncepcji i przeprowadzanych eksperymentów. Stwarza przez to możliwość aktywnego uczestnictwa w procesie transformacji, dając realny wpływ na kształt i kierunki rozwoju organizacji⁵³.

Wielostronne zaangażowanie w projekty RKiE realizowane w ramach Sojuszu stanowi istotne wsparcie w procesie poszukiwania nowatorskich idei i skutecznych rozwiązań. Synchronizacja wysiłków transformacyjnych wielu podmiotów znacząco przyspiesza osiągnięcie wymaganych zdolności operacyjnych.

Sojusznicze opracowania koncepcyjne uzyskane w ramach projektów RKiE przynoszą również istotne korzyści krajom członkowskim Sojuszu. Przyczyniają się do sprawnego implementowania rozwiązań narodowych problemów transformacyjnych, stanowiąc źródło wiedzy i doświadczenia. Sprawdzone w drodze eksperymentowania i poddane szczegółowej analizie koncepcje pozwalają na eliminację konieczności angażowania sił i środków na realizację nieefektywnych i kosztownych projektów w krajach członkowskich.

Proces Rozwoju Koncepcji i Eksperymentowania jest złożony i wymaga zaangażowania personelu posiadającego odpowiedni zasób wiedzy oraz niezbędne doświadczenie. Jego udział zapewnia, że zarówno tworzona koncepcja, jak i przeprowadzone w jej ramach eksperymenty i weryfikacje

są oparte na wyczerpujących źródłach informacji, wnioskach i rekomendacjach uzyskanych w ramach innych procesów oraz przy wielostronnym udziale zainteresowanych podmiotów. Realizowane w ramach omawianego procesu przedsięwzięcia, oparte na solidnych podstawach teoretycznych i sprawdzone przy doborze odpowiednich metod i narzędzi analitycznych, skutkują otrzymaniem wysokiej jakości produktu, pozwalającego na sprawne osiągnięcie wymaganych zdolności operacyjnych, a tym samym przynoszących konkretne korzyści w procesie transformacji NATO. □

¹ Np. strategia „zmasowanego odwetu” (przyjęta w 1954 r.) czy „elastycznego reagowania” (przyjęta w 1967 r.). Zob.: *NATO Strategic Concepts*, http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_56626.htm?selectedLocale=en).

² Np. atak terrorystyczny na World Trade Centre 11 września 2001 r.

³ Transformacja – ciągły i czynny proces rozwijania i wcielania nowatorskich koncepcji, doktryn i możliwości w celu poprawy efektywności i interoperacyjności sił zbrojnych, w: *AAP-6 – Słownik terminów i definicji NATO*, 2012.

⁴ NATO Military Committee.

⁵ *MC 324/1 NATO Military Command Structure*, 16 May 2003.

⁶ *MC 58-2 Terms of Reference for the Supreme Allied Commander Transformation (SACT)*, November 2004.

⁷ Concept Development & Experimentation (CD&E). Zob. *MCM-0133-2000 NATO Concept Development and Experimentation (CDE)*.

⁸ Capability Development Process (CDP). Przez zdolność rozumie się możliwość realizowania zamierzonych działań lub osiągania określonych efektów, por. *MC 0583 MC Policy for NATO Concept Development and Experimentation*, Annex B, 30 September 2009.

⁹ Szczegółowy opis procesu RZ znajduje się w: *Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.

¹⁰ *MCM-0133-2000 NATO Concept Development and Experimentation (CDE)*, 7 September 2000.

¹¹ *MC 0583 MC Policy*, s. 4.

¹² Nordic Defence Cooperation – porozumienie stanowiące efekt współpracy krajów skandynawskich (Darii, Finlandii, Islandii, Norwegii i Szwecji) w dziedzinie bezpieczeństwa.

¹³ *CD&E Method Description (Version 2.0)*, NORDEFECO, 2012, s. 8 – tłum. własne.

¹⁴ Nie wszystkie koncepcje wymagają przeprowadzenia eksperymentowania.

¹⁵ Ang. *Operational Analysis* (OA).

¹⁶ Ang. *Doctrine, Organization, Training, Material, Leadership, Personnel, Facilities, Interoperability* (DOTMLPFI).

¹⁷ Np. w procesie Zbierania Doświadczeń (ang. *Lessons Learned – LL*), identyfikowania Pilnych Potrzeb w Operacjach Reagowania Kryzysowego (ang. *Crisis Response Operations – CRO*, *Urgent Requirements – CURs*), Badań i Technologii (ang. *Research and Technology – R&T*).

- ¹⁸ W fazie implementacji wypracowanych rozwiązań może jednak zaistnieć potrzeba wsparcia przez personel odpowiadający za rozwój koncepcji, jak również biorący udział w eksperymentowaniu.
- ¹⁹ Proces Rozwoju Zdolności, któremu towarzyszy CD&E, jest integralną częścią Procesu Planowania Obronnego NATO (ang. *NATO Defence Planning Process* – NDPP).
- ²⁰ Ang. *Allied Command Operations*.
- ²¹ Ang. *Centers of Excellence* – COEs.
- ²² W projektach CD&E mogą uczestniczyć również państwa członkowskie Partnerstwa dla Pokoju (ang. *Partnership for Peace* – PfP), Dialogu Śródziemnomorskiego (ang. *Mediterranean Dialogue* – MD), Istambulskiej Inicjatywy o Współpracy (*Istanbul Cooperation Initiative* – ICI) i inne.
- ²³ Supreme Headquarters Allied Powers Europe.
- ²⁴ Por. *MC 0583 MC Policy*. Biorąc pod uwagę hierarchiczność struktury dowodzenia NATO, konieczność opracowania koncepcji wynikać może z poleceń szczebla nadrzędnego (ang. *top-bottom*) lub też z potrzeb niższego szczebla (ang. *bottom-up*).
- ²⁵ *AAP-6 – Słownik terminów i definicji NATO*, 2012.
- ²⁶ *CD&E Method Description (Version 2.0)*, s. 13 – tłum. własne.
- ²⁷ Por. *MC 0583 MC Policy*, s. 4 – tłum. własne.
- ²⁸ Na poziomie strategicznym czy operacyjnym opracowanie koncepcji może trwać nawet kilka lat.
- ²⁹ Por. *Concept Development and Experimentation Handbook*, s. 23.
- ³⁰ *MC 0583 MC Policy*, Annex B.
- ³¹ Ang. *Capstone Concepts* – tłum. własne.
- ³² Concept Development Steering Panel (CDSP), patrz: *Concept Development and Experimentation Handbook*, s. 28.
- ³³ Concept Development and Experimentation Management System (CDEMS).
- ³⁴ Ang. *Concept Development Branch* – tłum. własne. Pion Rozwoju Koncepcji koncentruje się przede wszystkim na koncepcjach poziomu strategicznego.
- ³⁵ Ang. *Transformation Steering Board* – tłum. własne.
- ³⁶ Dokładnie w Ogólnym Planie Działania (ang. *Comprehensive Campaign Plan* – CCP) – tłum. własne.
- ³⁷ Ang. *Detailed Concept Development Plan* – tłum. własne. W jego opracowaniu, poza ścisłym personelem RK, udział biorą specjaliści z zakresu analizy operacyjnej, eksperymentowania oraz badań i technologii.
- ³⁸ Zazwyczaj w przypadku rozwoju koncepcji nadrzędnych.
- ³⁹ Koncepcje, których wprowadzenie będzie skutkować zmianami w istniejących doktrynach, zatwierdzane są przez MC. W przypadku koncepcji wprowadzających istotne zmiany w procesie transformacji NATO lub skutkujących osiągnięciem nowych zdolności operacyjnych, organem zatwierdzającym może być Rada Północnoatlantycka (ang. *North Atlantic Council* – NAC).
- ⁴⁰ Por. *Concept Development and Experimentation Handbook*, s. 37 – tłum. własne.
- ⁴¹ Por. *ibidem*, s. 39 – tłum. własne.
- ⁴² Inaczej: czy Przyczyna (A) powoduje Efekt (B) lub zmiana A skutkuje zmianą B; Por. *ibidem*, s. 38.
- ⁴³ Szczegółowe zasady eksperymentowania można znaleźć w: *Guide for Understanding and Implementing Defense Experimentation (GUIDEx)*, Version 1.1, February 2006; The Technical Cooperation Program (TTCP): <http://www.dtic.mil/ttcp/guidex.htm>.
- ⁴⁴ Spośród personelu zaangażowanego w eksperymentowanie wyznacza się osoby funkcyjne, np.: Zarządzający Programem, Zarządzający Projektem, Koordynator Eksperymentowania, Integrator Eksperymentu, Prowadzący Eksperyment czy Analityk Eksperymentu, ale również osoby opracowujące scenariusze ćwiczeń, dostarczające potrzebnych technologii, uczestniczące w realizowanych w ramach eksperymentu ćwiczeniach.
- ⁴⁵ Por. *Concept Development and Experimentation Handbook*, s. 42.
- ⁴⁶ ACT CD&E Working Group.
- ⁴⁷ Nie powinny jednak zakłócać ich przebiegu.
- ⁴⁸ *AAP-6 – Słownik terminów i definicji NATO*, 2012.
- ⁴⁹ Ang. *Operational Analysis*.
- ⁵⁰ *NATO RTO, SAS-087, TG-034: NATO Guide for Judgement-Based Operational Analysis in Defence Decision Making: Client-Oriented Volume*, June 2012.
- ⁵¹ Por. *Concept Development and Experimentation Handbook*, s. 64.
- ⁵² Plan Zbierania Danych i Analizy (ang. *Data Collection and Analysis Plan*), patrz: *ibidem*, s. 77.
- ⁵³ Np. poprzez udział w konferencjach, seminariach, grupach roboczych Concept Development and Experimentation.

Akty prawne, dokumenty normatywne

- AAP-6 – Słownik terminów i definicji NATO*, 2012.
- CD&E Method Description (Version 2.0)*, NORDEFCO, 2012.
- Concept Development and Experimentation Handbook*, Allied Command Transformation, Norfolk, VA, January 2013.
- Guide for Understanding and Implementing Defense Experimentation (GUIDEx)*, Version 1.1, February 2006.
- Instrukcja Rozwoju Koncepcji i Eksperymentowania w Siłach Zbrojnych RP (projekt)*, Centrum Doktryn i Szkolenia Sił Zbrojnych, Bydgoszcz 2013.
- MC 0583 MC Policy for NATO Concept Development and Experimentation*, 30 Sep 2009.
- MC 324 NATO Military Command Structure*, 16 May 2003.
- MCM-0133-2000 NATO Concept Development and Experimentation (CDE)*.
- NATO RTO, SAS-087, TG-034: NATO Guide for Judgement-Based Operational Analysis in Defence Decision Making: Client-Oriented Volume*, June 2012.
- NATO Strategic Concepts*, http://www.nato.int/cps/en/natolive/topics_56626.htm?selectedLocale=en.

Summary

The role of the Concept Development and Experimentation in NATO transformation process

The purpose of this article is to introduce the Concept Development and Experimentation (CD&E) process and to present its impact on NATO transformation. The particular components of the CD&E were laid out, as well as their influence on the Capability Development process within NATO.

Tłumaczenie: Michał Grzybowski

CENTRUM SZKOLENIA POLICJI

**Nowoczesność
i szeroka oferta szkoleniowa**

insp. dr Roman Stawicki

**KOMENDANT
CENTRUM SZKOLENIA POLICJI
W LEGIONOWIE**

BAZA SZKOLENIOWA W LEGIONOWIE, SUŁKOWICACH I KALU

Centrum Szkolenia Policji istnieje od 1990 r. i jest dziś jedną z największych szkół policyjnych w kraju, prowadzącą działalność dydaktyczną w trzech placówkach:

- w Legionowie, gdzie mieści się siedziba kierownictwa szkoły, a także odbywają się kolejne edycje szkolenia zawodowego podstawowego oraz większość kursów specjalistycznych,
- w Sułkowicach, ośrodku szkolenia policjantów – przewodników psów służbowych oraz tresury psów,
- w Kalu, w którym są prowadzone kursy dla policjantów wykonujących zadania służbowe na wodach i terenach przywodnych.

Główna siedziba jednostki położona jest w Legionowie i zajmuje obszar o powierzchni około 65 ha. Dysponuje bazą szkoleniową, obejmującą m.in. najnowocześniejszy w kraju zespół strzelnic, halę sportów walki oraz odnowioną halę sportową, pływalnię, a także specjalistyczne pracownie i laboratoria wyposażone w sprzęt i urządzenia umożliwiające prowadzenie zajęć praktycznych. Dopełnieniem infrastruktury dydaktycznej jest odnowione zaplecze logistyczne (wyremontowane akademiki, zmodernizowana stołówka dla słuchaczy, przebudowany układ drogowy dla terenu sportowo-rekreacyjnego szkoły itp.).

Działania ratownicze na wodach – ćwiczenia w Bazie Szkoleniowej Policji w Kalu

Zakład Kynologii Policyjnej w Sułkowicach – słuchacze przed zajęciami

Zespół strzelnic w Legionowie – zajęcia z zakresu budowy i działania amunicji strzeleckiej

Doskonalenie umiejętności strzeleckich

Warto dodać, że na terenie CSP zlokalizowany jest budynek Policyjnego Centrum Dowodzenia, w którym podczas dużych operacji policyjnych funkcjonuje centralny system zarządzania bezpieczeństwem i wymiany informacji. Szkoła pełni również funkcję zaplecza odprawowo-konferencyjnego Komendy Głównej Policji.

Ponadto w CSP znajduje się Międzynarodowe Centrum Szkoleniowe Zwalczania Nielegalnych Laboratoriów Narkotykowych. To pierwsze w Europie i drugie na świecie laboratorium szkoleniowe wyposażone w sprzęt pochodzący ze zlikwidowanych nielegalnych laboratoriów narkotykowych, przez co w najwyższym stopniu oddaje rzeczywiste warunki. Środki na realizację projektu uzyskano w ramach programu Komisji Europejskiej „Prevention of and Fight against Crime”.

Zakład Kynologii Policyjnej w Sułkowicach znajduje się w odległości około 80 km od Legionowa i 40 km od centrum stolicy. Obecnie jest to największy i jeden z najnowocześniejszych ośrodków na terenie kraju, w którym realizowane są szkolenia z zakresu kynologii służbowej. Jego mocną stroną jest zmodernizowana baza szkoleniowa i zaplecze logistyczne, obejmujące m.in.: kompleks kojców, budynki socjalne, internat dla słuchaczy, stołówkę. Wysoki standard obiektów jest rezultatem licznych zadań inwestycyjnych o charakterze remontowo-budowlanym, zrealizowanych na przestrzeni kilku ostatnich lat, którego skalę obrazuje kwota zaangażowanych środków finansowych (ponad 25 mln zł).

Baza Szkoleniowa Policji w Kalu znajduje się nad jeziorem Świącayt na Mazurach. Jest to zmodernizowany w 2009 r. ośrodek dla policjantów, którzy doskonalą swoje umiejętności na kursach stermotorzystów, płetwonurków, bosmanów oraz na kursach minersko-pirotechnicznych. Gruntownie przebudowana baza i urządzenia portowe oraz nowoczesny sprzęt, zakupiony w ramach programu modernizacji Policji (m.in. łódzie), zapewniają właściwe warunki do realizacji kursów specjalistycznych dla policjantów wykonujących zadania w służbie prewencyjnej na wodach i terenach przywodnych.

KADRA DYDAKTYCZNA – PROCEDURY DOBORU I ŚCIEŻKA AWANSU

CSP posiada wykwalifikowaną kadrę dydaktyczną, merytorycznie i metodycznie przygotowaną do realizowania powierzonych obowiązków służbowych. W trosce o właściwy poziom procesu dydaktycznego kierownictwo CSP określiło tryb postępowania z kandydatami zgłaszającymi akces do pracy na stanowisku nauczyciela policyjnego. Jeden z etapów procedury doboru na nauczycieli policyjnych Centrum Szkolenia Policji polega na przeprowadzeniu przez kandydata zajęć dydaktycznych, które oceniane są przez właściwego kierownika komórki dydaktyczno-wychowawczej oraz przez psychologa. W trakcie zajęć oceniane są kompetencje, a także predyspozycje i cechy osobowościowe do wykonywania zadań nauczyciela.

Zajęcia dydaktyczne na szkoleniach zawodowych podstawowych i kursach doskonalenia centralnego prowadzi 182 nauczycieli policyjnych.

Z inicjatywy kierownictwa CSP, w celu określenia obiektywnych kryteriów i zasad awansu na wyższe stanowisko służbowe, z dniem 1 stycznia 2012 r. wdrożono m.in. *Ścieżkę rozwoju zawodowego nauczycieli policyjnych pełniących służbę*

NOWOCZESNOŚĆ I SZEROKA OFERTA SZKOLENIOWA

w *Centrum Szkolenia Policji*. Określono w niej wymagania, które powinien spełniać policjant przewidziany do mianowania na wyższe stanowisko służbowe, m.in. w zakresie ukończenia kolejnych poziomów doskonalenia metodycznego, wydanych publikacji i zrealizowanych praktyk zawodowych.

Kadra dydaktyczna Centrum systematycznie doskonali wiedzę oraz umiejętności zawodowe poprzez udział w praktykach zawodowych w jednostkach terenowych Policji i w Komendzie Głównej Policji. Dużą rolę w procesie jej rozwoju zawodowego odgrywają również doskonalenia zawodowe prowadzone przez współpracujące z CSP podmioty pozapolicyjne.

SZKOLENIE ZAWODOWE PODSTAWOWE I DOSKONALENIE ZAWODOWE CENTRALNE

Podstawową działalność Centrum stanowi realizacja szkolenia i doskonalenia zawodowego policjantów. W ubiegłym roku oprócz szkolenia zawodowego podstawowego CSP powierzono do realizacji aż 72 programy kursów specjalistycznych. W sumie realizowano 12 edycji szkolenia zawodowego podstawowego (1824 absolwentów) i 213 edycji kursów specjalistycznych (3453 absolwentów). Warto dodać, że uczestnikami kursów specjalistycznych są nie tylko policjanci, lecz także funkcjonariusze innych służb mundurowych.

CSP jako jedyna jednostka szkoleniowa prowadzi doskonalenie zawodowe centralne w zakresie: tresury psów służbowych, policji wodnej, działań minersko-pirotechnicznych, techniki operacyjnej oraz ruchu drogowego (część szczególna). Realizuje także doskonalenie zawodowe obejmujące szeroki zakres zagadnień prawnych, techniki kryminalistycznej, prewencji oraz taktyki i technik interwencji.

W ramach doskonalenia zawodowego policji wodnej CSP oferuje kursy specjalistyczne dla policjantów wykonujących zadania służbowe na wodach i terenach przywodnych, dla policjantów – kandydatów na nurków oraz dla policjantów prowadzących łodzie służbowe w trudnych warunkach atmosferycznych.

W Centrum realizowane jest także, w formie innego przedsięwzięcia, doskonalenie zawodowe z zakresu umiejętności ratownictwa wodnego dla policjantów wykonujących zadania na wodach i terenach przywodnych.

Doskonalenie zawodowe z zakresu techniki kryminalistycznej obejmuje kursy specjalistyczne: w zakresie techniki kryminalistycznej – poziom zaawansowany, w zakresie organizowania i prowadzenia oględzin miejsc katastrof komunikacyjnych i budowlanych, dla policjantów kierujących zespołami oględzinowymi, dla techników kryminalistyki, a także dla policjantów wykonujących czynności na miejscu zdarzenia drogowego.

Na propozycję doskonalenia zawodowego centralnego w obszarze taktyki i technik interwencji składają się następujące kursy specjalistyczne: z zakresu taktyki i technik interwencji, dla policjantów realizujących zatrzymania niebezpiecznych przestępców, dla policjantów podejmujących interwencje wobec osób agresywnych i niebezpiecznych, dla policjantów realizujących zadania dotyczące fizycznego zwalczania terroryzmu w zakresie podstawowym, dla instruktorów strzelań policyjnych w jednostkach i komórkach antyterrorystycznych oraz jednostkach szkoleniowych Policji, dla instruktorów strzelań policyjnych, a także kurs specjalistyczny dla instruktorów

Zajęcia na kursie specjalistycznym w zakresie samodzielnego prowadzenia działań minersko-pirotechnicznych

Oględziny miejsca wypadku drogowego – ćwiczenia

Kurs specjalistyczny dla policjantów wykonujących zadania służbowe na wodach i terenach przywodnych

w zakresie posługiwania się przedmiotami przeznaczonymi do obezwładniania osób za pomocą energii elektrycznej.

Równie szeroka jest oferta kursów specjalistycznych kierowanych do policjantów służby kryminalnej. W tej grupie znajdują się kursy z zakresu: taktyki i technik przesłuchań, zwalczania przestępczości narkotykowej, neutralizacji miejsc nielegalnej produkcji narkotyków, uzyskiwania informacji z Internetu – dla policjantów zwalczających przestępczość komputerową, a także kurs specjalistyczny obsługi Krajowego Systemu Informacyjnego Policji oraz wykorzystania zasobów informacyjnych Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych w zakresie zagadnień operacyjno-dochodzeniowych, kurs specjalistyczny obsługi Krajowego Systemu Informacyjnego Policji w zakresie zagadnień prewencyjnych, kurs z zakresu ujawniania, identyfikacji i zabezpieczenia mienia podlegają-

cego zajęciu w postępowaniu przygotowawczym oraz kurs dla policjantów pełniących funkcję oskarżyciela publicznego i kurs dla rzeczników dyscyplinarnych.

W ZKP realizowane jest doskonalenie zawodowe dla przewodników psów służbowych. Tresowane są tam psy w kategoriach: patrolowo-tropiące, patrolowe, tropiące, do wyszukiwania zapachów narkotyków, do wyszukiwania zapachów materiałów wybuchowych, do wyszukiwania zapachu zwłok ludzkich, do badań osmologicznych oraz do ratownictwa wodnego. ZKP prowadzi również szkolenia dla policjantów wykonujących czynności pozoranta.

Kolejna grupa kursów specjalistycznych realizowanych w CSP umożliwia doskonalenie wiedzy i umiejętności z zakresu działań minersko-pirotechnicznych. Należą do nich kursy z zakresu: rozpoznania minersko-pirotechnicznego, samodzielnego prowadzenia działań minersko-pirotechnicznych, neutralizacji materiałów i urządzeń wybuchowych z użyciem technik wysokościowych, neutralizacji ładunków wybuchowych w obszarze wód oraz kurs dla minerów-pirotechników kandydatów na instruktorów. W Centrum realizowany jest także kurs specjalistyczny w zakresie udzielania pierwszej pomocy w warunkach działań specjalnych.

Warto podkreślić, że wszystkie działania podejmowane przez kierownictwo CSP wychodzą naprzeciw nowym kierunkom i wyzwaniom, jakie w okresie kilku ostatnich lat pojawiły się w kształceniu zawodowym. Mamy świadomość, że najważniejszym celem szkół jest przygotowanie funkcjonariuszy do wykonywania zadań zawodowych na jak najwyższym poziomie – zgodnie z obowiązującymi przepisami, a także zasadami etyki zawodowej i przestrzeganiem praw człowieka.

Pokazy podczas Dnia Otwartego CSP

Wizyta klasy policyjnej w CSP

DZIAŁALNOŚĆ POZADYDAKTYCZNA CSP

Istotnym aspektem pracy nauczycieli policyjnych jest zaangażowanie w różnorodne przedsięwzięcia mające na celu popularyzowanie dobrych rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego. Przedstawiciele kadry spotykają się z dziećmi i z młodzieżą szkolną, ich rodzicami, a także z nauczycielami i pracownikami placówek oświatowo-wychowawczych. Corocznie jest organizowany Dzień Otwarty Centrum, przedsięwzięcie adresowane do grup przedszkolnych oraz uczniów szkół podstawowych i średnich.

CSP podpisało również porozumienie o współpracy z pięcioma szkołami średnimi, w których jest realizowany program dla klas o profilu policyjnym. Młodzież tych szkół, w ramach przygotowywanych przedsięwzięć dydaktyczno-wychowawczych, dwa razy w roku odwiedza naszą jednostkę.

PODSUMOWANIE

W 2013 r. w CSP szkoliło się 3597 słuchaczy kursów doskonalenia zawodowego centralnego i 2492 słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego.

Spośród kursów specjalistycznych prowadzonych w CSP największą liczbę stanowią kursy dotyczące zagadnień prewencyjnych, którym poświęcone jest to wydanie specjalne *Kwartalnika Policyjnego*. Problematyka związana z funkcjonowaniem i zadaniami wykonywanymi przez Zakład Służby Prewencyjnej i Zakład Ruchu Drogowego została przedstawiona w kolejnych artykułach. □

Summary

The Police Training Centre. Modernity and comprehensive training offer

The Police Training Centre in Legionowo was established in 1990. The school conducts teaching activities in three centres: in Legionowo, where the seat of the unit is situated, in Sulkowice – the place where dog handlers and service dogs are trained and in Kal – off-campus centre of water police training.

An up-to-date, modernized logistic infrastructure and a teaching base, the high standard of which is a result of numerous investment tasks of construction-repair character, carried out over several past years, are a common characteristic of all three institutions.

The main activity of the Centre is vocational training and professional development training of police officers and workers of the Police. In 2013 twelve editions of a basic vocational training course and 213 editions of specialist courses were carried out.

PTC as the only training unit carries out the central professional development training in the scope of: service dogs training, water police, bomb disposal and pyrotechnics, operational technique and road traffic – a special part.

It also realizes professional development training, including a wide range of legal problems, forensic technique, prevention and tactics as well as intervention techniques.

A wide range of teaching activities is connected with well qualified staff, that is substantially and methodically prepared for carrying out entrusted duties and service tasks. An essential aspect of police teachers' work is also an involvement in various undertakings, being aimed at popularization of good solutions in the scope of security and public order.

Referring to the number of trainees and graduates at different police colleges in 2013, one should notice that our unit takes the leading position in this confrontation.

Thumaczenie: Renata Cedro, MCSSP CSP

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA I POZADYDAKTYCZNA ZAKŁADU SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

PROCES DYDAKTYCZNY

Zakład Służby Prewencyjnej (ZSP) jest największą komórką organizacyjną w pionie dydaktycznym Centrum Szkolenia Policji. Kadra zakładu realizuje proces dydaktyczny na szkoleniach zawodowych podstawowych i wybranych kursach specjalistycznych. Zgodnie z posiadanymi kompetencjami nauczyciele ZSP przekazują wiedzę i kształcą umiejętności m.in. z zakresu:

- zapewniania bezpieczeństwa i porządku publicznego w miejscu pełnienia służby oraz podejmowania interwencji;
- pełnienia służby patrolowej, konwojowej, w pomieszczeniach dla osób zatrzymanych oraz konwojowania i ochrony poczty specjalnej;
- zapobiegania patologii społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie i postępowania w sprawach nieletnich;
- komunikacji społecznej i współpracy z mediami;
- realizacji zadań policjantów-spottersów;
- systemów łączności policyjnej;

- praw człowieka, polityki antydyskryminacyjnej oraz etyki zawodowej w Policji;
- służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji i pełnienia służby przez dzielnicowych;
- wykonywania zadań obronnych w Policji, taktyki działań zespołowych oraz wykorzystania technicznych środków wzmocnienia.

Tak szeroka problematyka szkoleń spowodowała konieczność wyłonienia w strukturze ZSP następujących nieetatowych zespołów:

- łączności;
- taktyki działań zespołowych;
- ds. patologii społecznej, nieletnich i komunikacji społecznej;
- ogólnoprewencyjnego.

2013 r. to przede wszystkim czas związany z wykonywaniem zadań służbowych na szkoleniach zawodowych podstawowych. Nauczyciele policyjni ZSP realizowali zajęcia dydaktyczne na 12 edycjach szkolenia zawodowego podstawowego z 2492 słuchaczami w 112 grupach szkoleniowych.

Kadra dydaktyczna Zakładu Służby Prewencyjnej to profesjonalnie przygotowani policjanci z wieloletnim doświadczeniem

zawodowym, którzy oprócz realizacji zajęć dydaktycznych na szkoleniu zawodowym podstawowym, są odpowiedzialni za proces kształcenia na kursach specjalistycznych, zgodnie ze swoją specjalizacją.

W ubiegłym roku realizowano kursy:

- dla służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji;
- dla policjantów realizujących czynności w zakresie zasad bezpiecznego konwojowania i ochrony materiałów poczty specjalnej na magistralnych, wewnątrzwojewódzkich i lokalnych trasach kurierskich;
- z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- dla oficerów prasowych w zakresie wykonywania działalności prasowo-informacyjnej w Policji;
- w zakresie przeciwdziałania przestępstwom z nienawiści;
- w zakresie taktycznych aspektów prowadzenia postępowania w sprawach nieletnich.

Kadra ZSP w 2013 r. zrealizowała łącznie 39 637 godzin dydaktycznych.

Należy jednocześnie podkreślić, że oferta szkoleniowa ZSP jest o wiele bogatsza niż ta, którą zrealizowano w 2013 r. Na taki stan rzeczy miały wpływ przede wszystkim możliwości organizacyjne CSP związane z bazą noclegową oraz zaangażowanie kadry w realizację zadań na szkoleniach zawodowych podstawowych. 2014 r. to niewątpliwie dalsza realizacja zajęć na szkoleniach zawodowych podstawowych, ale także rozszerzenie oferty kursów specjalistycznych o:

- kurs dla policjantów wykonujących czynności związane z konwojowaniem osób,
- kurs dla policjantów dzielnicowych,
- kurs dla policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich oraz działań podejmowanych na rzecz małoletnich.

W celu zapewnienia słuchaczom możliwie najwyższego poziomu kształcenia, do prowadzenia części zajęć są zapraszani wysokiej klasy specjaliści reprezentujący zarówno jednostki organizacyjne Policji szczebla wojewódzkiego lub KGP, jak i podmioty pozapolicyjne, np.: biegły sądowy z zakresu psychologii, przedstawiciele Fundacji Dzieci Niczyje, Fundacji Ocalenie, Polskiego Związku Piłki Nożnej, Stowarzyszenia „Nigdy więcej”.

NADZÓR NAD PEŁNIENIEM SŁUŻB PRZEZ SŁUCHACZY

Niezwykle istotnym zadaniem realizowanym przez kadrę ZSP, wpływającym m.in. na kształtowanie pozytywnego wizerunku Policji w oczach społeczeństwa, jest nadzór nad pełnieniem przez słuchaczy służb patrolowych na terenie jednostek organizacyjnych Policji szczebla rejonowego i powiatowego znajdujących się w promieniu do 70 kilometrów od Legionowa. Służby te są ujęte w programie szkolenia zawodowego podstawowego, który nakłada obowiązek zrealizowania w warunkach rzeczywistych pięciu 8-godzinnych służb patrolowych przez wszystkich słuchaczy. Realizacja przedmiotowego zadania wymaga szczególnej odpowiedzialności ze strony kadry zakładu oraz wielu przedsięwzięć organizacyjnych. W wyniku licznych spotkań i dokonywanych uzgodnień z przedstawicielami jednostek Policji służby są realizowane w dziewięciu jednostkach terenowych garnizonu mazowieckiego i stołecznego. Szczegółowy rozkład służb w 2013 r. przedstawia poniższy wykres.

Zajęcia symulacyjne i ćwiczenia praktyczne

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

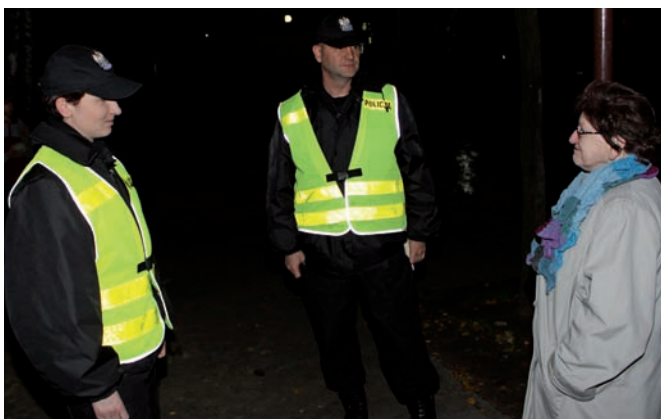
Odprawa do służby

Kontrola patrolu w trakcie służby

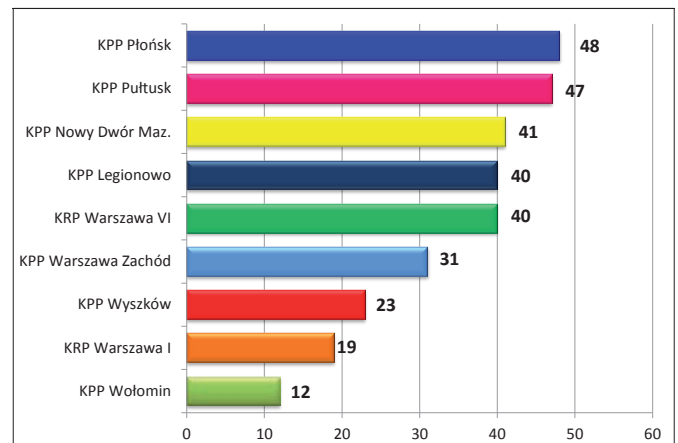

Słuchacze uczestniczący w czynnościach służbowych

Służby realizowane są również w porze wieczorowo-nocnej

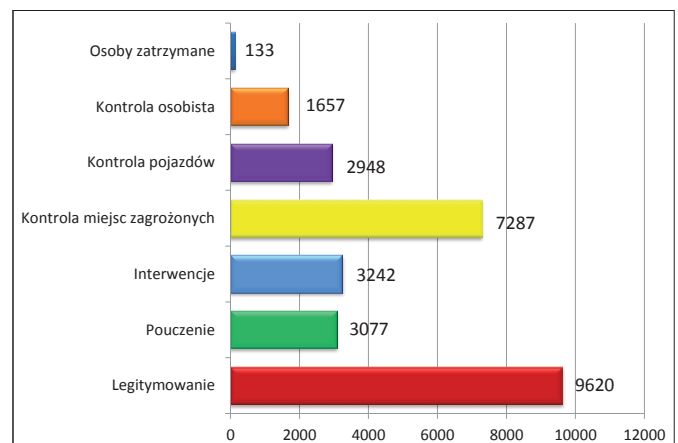
WYKRES 1. Rozkład służb realizowanych przez słuchaczy CSP w 2013 r. w jednostkach terenowych.

Służby patrolowe pozwalają słuchaczom na skonfrontowanie swojej wiedzy i umiejętności zawodowych, nabywanych dotychczas w środowisku szkolnym, z realizacją zadań w warunkach rzeczywistych. Słuchacze doskonalą swój warsztat służbowy pod nadzorem policjantów z jednostek terenowych. Służby realizowane są w systemie 3-zmianowym, a ich pełnienie przekłada się na wymierne efekty związane z osiąganiem konkretnych wyników w służbie.

Czynności, które słuchacze zrealizowali lub w których uczestniczyli podczas służb patrolowych, przedstawia wykres nr 2.

WYKRES 2. Wykaz czynności realizowanych podczas służb patrolowych przez słuchaczy CSP w 2013 r.

Na szczególne podkreślenie zasługuje postawa trojga słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego: post. Anety Dawidziuk, post. Krzysztofa Pasięki i post. Karola Szusty, którzy w dniu 17 grudnia 2013 r., pełniąc służbę w dyspozycji KPP Płońsk, wspólnie z policjantem z tej jednostki organizacyjnej Policji przeprowadzili ewakuację grupy około 40 osób, w tym małych dzieci i osób starszych, z płonącego budynku, w którym znajdowały się mieszkania prywatne oraz sklep.

Warto wspomnieć, że realizacja służb patrolowych przez słuchaczy szkoleń zawodowych podstawowych stanowi znaczne wsparcie dla jednostek organizacyjnych Policji szczebla powiatowego i rejonowego, wzmacnia nasycenie służbą patrolową w podległym im terenie, buduje przekonanie mieszkańców o odpowiedniej dbałości Policji o bezpieczeństwo w wymia-

rze lokalnym i jednocześnie ma bezpośredni i obserwowalny wpływ na spadek dynamiki przestępstw i wykroczeń w terminie przeprowadzania tych przedsięwzięć. Na zasadzie wielokrotności w służbach patrolowych w 2013 r. wzięło udział 6640 słuchaczy oraz 602 wykładowców.

DOSKONALENIE LOKALNE

Zgodnie ze stanowiskiem Komendanta Głównego Policji szkoły policyjne w maju 2013 r. zostały w trybie pilnym zaangażowane do przygotowania i przekazania pakietów edukacyjnych składających się z programu nauczania, przykładowych konspektów oraz pomocy dydaktycznych, przeznaczonych do realizacji zajęć w komendach wojewódzkich Policji w ramach lokalnego doskonalenia zawodowego z zakresu stosowania środków przymusu bezpośredniego i broni palnej, zgodnie z nowymi uregulowaniami prawnymi. Ponadto zobowiązano je do przeprowadzenia takiego doskonalenia dla kadry i słuchaczy szkół. W CSP obowiązek ten został zrealizowany przez kadrę Zakładu Służby Prewencyjnej. Ze względu na fakt, że ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej weszła w życie w dniu 24 maja 2013 r., a termin wykonania zadania wskazano na 31 maja 2013 r., policjanci ZSP mieli tylko kilka dni na opracowanie w przystępnej formie dużego pakietu edukacyjnego opartego na całkiem nowych rozwiązaniach, co z pewnością było bardzo dużym wyzwaniem organizacyjnym i merytorycznym. Pakiet ten został przekazany do KWP w Łodzi, Radomiu, Kielcach i do KSP.

OPRACOWANIE PUBLIKACJI I MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

Oprócz realizacji zadań zleconych przez jednostki nadrzędne, nauczyciele policyjni ZSP przejawiają znaczną inicjatywę polegającą na opracowywaniu różnorodnych publikacji i materiałów dydaktycznych, w tym skryptów, filmów dydaktycznych lub artykułów. W roku 2013 opracowano łącznie 13 publikacji z zakresu szeroko rozumianej prewencji.

SPOTKANIA PROFILAKTYCZNE

Kadra ZSP dużą wagę przywiązuje do budowania pozytywnego wizerunku CSP w środowisku społeczności lokalnej. Jednym z przejawów tej szczególnej dbałości o właściwe postrzeganie społecznej roli Policji jest organizacja i prowadzenie przez dydaktyków ZSP spotkań profilaktycznych z różnymi grupami odbiorców.

Ich tematyka jest bardzo zróżnicowana, jednak głównym założeniem jest przekazanie informacji dotyczących ogólnie pojętego bezpieczeństwa. W szkołach gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych spotkania dotyczą przede wszystkim charakterystyki zagadnień związanych z odpowiedzialnością prawną nieletnich w przypadku złamania prawa i niestosowania się do obowiązujących norm społecznych. Natomiast główne tematy omawiane w przedszkolach i szkołach podstawowych to m.in. niebezpieczeństwa wynikające z kontaktów z obcymi osobami, agresywnymi psami czy z zażywania nieznanych substancji lub leków.

W roku 2013 przeprowadzono 25 takich spotkań, w których uczestniczyło łącznie 1340 uczniów i przedszkolaków. Policjanci ZSP angażują się również w spotkania organizowane w ramach kampanii „Cała Polska czyta dzieciom”. Czytanie bajek to wspaniała okazja do nawiązania kontaktów i edukacji z zakresu bezpieczeństwa w miłej i przyjaznej atmosferze. Centrum Szkolenia Policji od lat wspiera także Wielką Orkiestrę Świątecznej Pomocy. Stoiska, pokazy sprzętu policyjnego, gry i zabawy dla dzieci to tylko nieliczne atrakcje, które zazwyczaj przygotowują wykładowcy ZSP z udziałem słuchaczy Centrum Szkolenia Policji. W 2014 r. „graliśmy” w sztabie przygotowanym w Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Legionów Polskich 1914–1918.

Spotkanie profilaktyczne z przedszkolakami

PRACA W ZESPOŁACH ZADANIOWYCH

Kadra ZSP bierze czynny udział w przedsięwzięciach podnoszących lub systematyzujących poziom posiadanej wiedzy zawodowej lub dających możliwość wymiany doświadczeń oraz w pracach zespołów programowych lub zadaniowych powoływanych przez KGP. Działalność ta przyczynia się do aktualizacji wiedzy i przekłada się na jakość procesu dydaktycznego. W ostatnim okresie przedstawiciele ZSP uczestniczyli m.in. w: – III eksperckiej konferencji poświęconej tematyce zaginięć

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

- dzieci i osób dorosłych organizowanej przez MSW, KGP i Fundację Itaka pn. „Poszukiwanie osób zaginionych w Polsce i w Europie – 2013”;
- międzynarodowym szkoleniu „Train the trainers” w Bukareszcie, odbywającym się w ramach europejskiego projektu „CoPPRa policja środowiskowa oraz prewencja radykalizacji”;
- „VI wspólnych warsztatów szkoleniowych dla funkcjonariuszy Policji i Straży Granicznej dotyczących zwalczania przestępczości handlu ludźmi”;
- warsztatów dla koordynatorów procedury „Niebieskie karty”;
- zespole do opracowania programu doskonalenia w zakresie organizacji uroczystości o charakterze ceremonialnym oraz w realizacji zajęć na kolejnych edycjach kursu opartego na tym programie;
- seminariach poświęconych np. podsumowaniu działalności straży miejskich i ochronie praw zwierząt;
- II forum wymiany doświadczeń pt. „Zgromadzenia publiczne i imprezy masowe – prawo i praktyka”;
- projekcie edukacyjnym dla dzieci i młodzieży, organizowanym przez Goethe Institut pod nazwą „Mistrz dryblingu”;
- zespole ekspertów w ramach XX Ogólnopolskich Zawodów Policjantów Prewencji Turnieju Par Patrolowych „Patrol Roku”;
- zespole do opracowania programu kursu specjalistycznego dla policjantów wykonujących czynności związane z konwojowaniem osób;
- zespole do opracowania programu szkolenia zawodowego podstawowego policjantów na czas zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny;
- pracy zespołu zajmującego się włączeniem szkół policyjnych do systemu SWI.

PROFILOWANIE ZAWODOWE

Warto również wspomnieć o pozadydaktycznej działalności nauczycieli policyjnych ZSP ukierunkowanej na pozytywne oddziaływanie na słuchaczy szkoleń zawodowych podstawowych i kursów specjalistycznych poprzez zaoferowanie im dużego wyboru ciekawych przedsięwzięć realizowanych w czasie wolnym od służby, z uwzględnieniem posiadanych przez nich zdolności i zainteresowań.

Rozwijanie zainteresowań słuchaczy, budzenie w nich pasji poznawczej i aktywności to tylko nieliczne z zadań, jakie postawiło przed sobą działające w CSP Prewencyjne Koło Zainteresowań. Kadra dydaktyczna ZSP, mając na celu wszechstronne przygotowanie słuchaczy do wykonywania zadań na stanowiskach służbowych w pionie prewencji, poza realizacją procesu dydaktycznego, angażuje się w prowadzenie działalności rozszerzającej wiedzę o Policji i rozwijającej zainteresowania zawodowe policjantów. Ma to na celu profilowanie zawodowe, ułatwiające policjantom, będącym dopiero na początku ścieżki rozwoju zawodowego, dokonywanie trafnych wyborów i świadomy wpływ na rozwój własnej kariery policyjnej. W ramach przedmiotowych zajęć policjanci ZSP organizują przede wszystkim zajęcia w dwóch obszarach tematycznych:

- 1) turniej wiedzy i umiejętności zawodowych pn. *Turniej Par Patrolowych* organizowany wspólnie z kadrą Zakładu Interwencji Policyjnych oraz Wydziału Dowodzenia CSP,

- 2) zajęcia wyjazdowe do jednostek i komórek organizacyjnych Policji oraz podmiotów pozapolicyjnych.

Turniej Par Patrolowych jest podzielony na trzy kolejne etapy:

- I etap – składa się z testu wiedzy (60 pytań), do którego przystępują wszyscy chętni słuchacze, a po jego zakończeniu wyłanianych jest 10 najlepszych par;
- II etap – obejmuje dwie konkurencje składające się z policyjnego toru przeszkód oraz strzelania szybkiego; podczas tego etapu wyłanianych jest 5 najlepszych par;
- III etap – symulacja interwencji policyjnych, która pozwala wyłonić zwycięską parę.

Słuchacze biorący udział w turnieju mają możliwość sprawdzenia zdobytej wiedzy teoretycznej i praktycznej podczas wykonywania czynności służbowych. Rywalizacja zawodowa przyciąga słuchaczy do udziału w tym turnieju i rozwija m.in. ich umiejętności współpracy oraz daje możliwość lepszego przygotowania się do wykonywania zadań w trakcie służby w warunkach rzeczywistych.

Zajęcia, których głównym celem jest profilowanie zawodowe, polegają m.in. na pokazaniu ciekawych ścieżek rozwoju kariery zawodowej i skupiają się przede wszystkim na wyjazdach do jednostek specjalistycznych Policji oraz innych instytucji, których ustawowe działania mają na celu ochronę życia i zdrowia obywateli, zapewnienie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przestrzegania zasad współżycia społecznego lub które współpracują z Policją. Są również spotkania z zaproszonymi gośćmi, którzy reprezentują przede wszystkim wspomniane wyżej instytucje. Taka forma dobrowolnej aktywności młodych policjantów, prowadzona w czasie wolnym od zajęć, pozwala im mocniej identyfikować się ze służbą, a poza tym stanowi atrakcyjną i pożądaną rozrywkę dla słuchaczy szkoły policyjnej, sprzyjającą ponadto lepszemu zintegrowaniu ich środowiska.

Od samego początku istnienia Prewencyjnego Koła Zainteresowań przedsięwzięcia organizowane przez kadrę ZSP spotykały się z dużym zainteresowaniem i aprobatą ze strony słuchaczy. Najwięcej zrealizowanych przedsięwzięć to wyjazdy do jednostek specjalistycznych Policji oraz innych podmiotów pozapolicyjnych. Początkowo było to kilka wyjazdów w roku, ale już w 2011 r. zorganizowano łącznie 28 takich wyjazdów, w których uczestniczyło 682 słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego. Największą popularnością cieszą się wizyty w Zarządzie Lotnictwa Policyjnego Głównego Sztabu Policji KGP, którego głównym zadaniem jest wykonywanie działań operacyjno-lotniczych w ramach wsparcia realizacji zadań przez inne służby Policji oraz wdrażanie i monitorowanie systemów i procedur operacyjnych zapewniających bezpieczne wykonanie operacji lotniczych. Słuchacze mają możliwość zobaczyć śmigłowce będące na wyposażeniu Głównego Sztabu Policji KGP oraz zapoznać się ze specjalistycznym sprzętem używanym podczas działań. Ponadto poznają zasady wykorzystania śmigłowców do działań rozpoznawczych, pościgowych, poszukiwawczych i patrolowych oraz zasady bezpieczeństwa i podstawowe komunikaty związane z bezpiecznym podejmowaniem śmigłowca i wyznaczaniem miejsca lądowania. Podczas tych wyjazdów większość słuchaczy ma możliwość uczestniczenia w lotach patrolowych i sprawdzenia praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy w warunkach rzeczywistych.

Dodatkowe wyjazdy zorganizowane w ramach Prewencyjnego Koła Zainteresowań to kolejne okazje do poznania struktur organizacyjnych jednostek specjalistycznych Policji oraz innych instytucji. Przykładem są wyjazdy zorganizowane do Rezerwatu Konnego działającego w ramach Wydziału Wywiadow-

Wyjazd słuchaczy do Zarządu Lotnictwa
Policyjnego GSP KGP

Słuchacze w porcie lotniczym Warszawa-Okęcie

Wizyta w Jednostce Ratowniczo-Gaśniczej nr 15 PSP

czo-Patrolowego Komendy Stołecznej Policji czy Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej nr 15 Państwowej Straży Pożarnej w Warszawie. Niemalże emocje wzbudzały wizyty w Zakładzie Kynologii Policyjnej CSP w Sułkowicach, gdzie słuchacze mieli możliwość obserwowania oraz uczestnictwa w zajęciach związanych ze szkoleniem psów policyjnych w różnych kategoriach, czy w Komendzie Rejonowej Policji – Warszawa VI, gdzie mogli z bliska zobaczyć nowoczesne pomieszczenia dla osób zatrzymanych i zapoznać się z obowiązkami osób pełniących tam służbę. W czasie funkcjonowania Prewencyjnego Koła Zainteresowań słuchacze odwiedzili ponadto kilkakrotnie Komisariat Policji Portu Lotniczego Warszawa-Okęcie, Komisariat Policji Metra Warszawskiego, a także Stołeczne Stanowisko Kierowania Komendy Stołecznej Policji. W 2013 r. zorganizowano 5 edycji Turnieju Par Patrolowych oraz wiele zajęć wyjazdowych. Również i tym razem najwięk-

sze zainteresowanie wzbudzały wizyty w Zarządzie Lotnictwa Policyjnego Głównego Sztapu Policji KGP (20 wyjazdów). Oprócz słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego, do jednostek specjalistycznych Policji wraz z nauczycielami policyjnymi ZSP, którzy zarazem występowali w roli organizatorów wyjazdów oraz merytorycznych opiekunów grup, wyjeżdżali słuchacze kursów ruchu drogowego oraz kursów doskonalenia techników kryminalistyki.

Bardzo istotnym zadaniem, które stawia sobie kadra ZSP w ramach działalności Prewencyjnego Koła Zainteresowań, jest modelowanie postaw słuchaczy. W celu wzmocnienia w młodych policjantach potrzeby niesienia pomocy osobom potrzebującym oraz ich uwrażliwienia na problemy ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej zostały zorganizowane zbiórki koleżeńskie wśród słuchaczy, policjantów i pracowników CSP na rzecz Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „DOM” w Warszawie oraz na rzecz ośrodka wsparcia dla kobiet z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży „ETEZJA” w Warszawie.

Prewencyjne Koło Zainteresowań organizuje nie tylko ciekawe wyjazdy, ale także wizyty interesujących gości, którzy podczas spotkań ze słuchaczami CSP poruszali wiele ciekawych zagadnień dotyczących funkcjonowania reprezentowanych przez nich instytucji. Na przykład w lutym odbyło się spotkanie poświęcone zagadnieniom związanym z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Uczestniczyli w nim przedstawiciele Ośrodka dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „DOM” w Warszawie oraz słuchacze szkolenia zawodowego podstawowego. Natomiast w październiku ze słuchaczami spotkali się pracownicy Zakładu Karnego Warszawa-Białoleka, którzy przybliżyli młodym policjantom problematykę związaną z podkulturą więzienną, pracą wychowawczą z osadzonymi, czy współpracą Służby Więziennej z Policją w ramach wykonywania konwojów.

Dużym zainteresowaniem cieszył się także konkurs plastyczny „Policjant w krzywym zwierciadle”. Jego uczestnikami byli słuchacze szkolenia zawodowego podstawowego realizowanego w CSP.

Pozytywne wyniki działalności Prewencyjnego Koła Zainteresowań, jego popularność wśród słuchaczy czy bardzo pozytywny społeczny oddźwięk prowadzonych przedsięwzięć wskazują na potrzebę kontynuacji tej działalności w przyszłości.

PODSUMOWANIE

Zakład Służby Prewencyjnej ze względu na szeroki zakres realizowanych zadań i wielość obszarów kształcenia spełnia bardzo ważną rolę w procesie przygotowania zawodowego policjantów służby prewencyjnej, zarówno na poziomie podstawowym, jak i specjalistycznym. Dyspozycyjność, profesjonalizm i wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz bogactwo stosowanego przez kadrę dydaktyczną warsztatu metodycznego znajdują uznanie w opiniach uczestników szkoleń i kursów, a wymiernym efektem są widoczne bardzo dobre wyniki uzyskiwane przez słuchaczy podczas egzaminów. Również olbrzymie zaangażowanie nauczycieli policyjnych ZSP w realizację przedsięwzięć o charakterze profilaktycznym dla bardzo różnych grup odbiorców, przekłada się w dłuższej perspektywie na wzrost zaufania do formacji policyjnej i zmianę profilu zachowań na bardziej bezpieczne i prospołeczne. □

podinsp. Tomasz Wewiór,
kom. Marcei Śmiałek

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA ZAKŁADU RUCHU DROGOWEGO

PROCES DYDAKTYCZNY

Zakład Ruchu Drogowego (ZRD) jest drugą pod względem wielkości komórką organizacyjną w pionie dydaktycznym Centrum Szkolenia Policji. Kadra zakładu realizuje zajęcia na szkoleniach zawodowych podstawowych i wybranych kursach specjalistycznych, w tym jako jedyna w kraju szkoli policjantów ruchu drogowego. Zgodnie z posiadanymi kompetencjami nauczyciele ZRD przekazują wiedzę i kształcą umiejętności m.in. z zakresu:

- przepisów ruchu drogowego,
- kontroli transportu drogowego,
- kontroli stanu technicznego pojazdów,
- kierowania ruchem drogowym,
- użycia urządzeń kontrolno-pomiarowych,
- doskonalenia techniki jazdy motocyklem szosowym i samochodem osobowym.

Szeroka problematyka szkoleń spowodowała konieczność wyłonienia w strukturze ZRD następujących, wyspecjalizowanych zespołów:

- zespół przepisów ruchu drogowego,

- zespół taktyki pracy policjanta ruchu drogowego,
- zespół techniki samochodowej,
- zespół zajęć praktycznych,
- zespół motocyklowy.

Kadra dydaktyczna Zakładu Ruchu Drogowego to profesjonalnie przygotowani funkcjonariusze z wieloletnim doświadczeniem zawodowym i ogromną wiedzą specjalistyczną. Głównym zadaniem Zakładu Ruchu Drogowego jest szkolenie policjantów pełniących służbę w komórkach ruchu drogowego. Specjalnie dla tej grupy funkcjonariuszy przeznaczone są następujące kursy:

Kurs specjalistyczny w zakresie ruchu drogowego (RD)

Celem kursu jest przygotowanie policjantów do pełnienia służby na drogach. Słuchacze zapoznają się z obowiązującymi aktami prawnymi, wykorzystywanymi w codziennej służbie. Uczą się prawidłowo przeprowadzać kontrolę pojazdów z uwzględnieniem sprawdzenia stanu technicznego, a także obsługiwać urządzenia kontrolno-pomiarowe używane podczas nadzoru nad ruchem drogowym – mierniki prędkości, wideorejestratory wykroczeń oraz urządzenia do określania zawartości alkoholu w wydychanym powietrzu. Zdobywają umiejętność

ność kierowania ruchem drogowym oraz doskonałą technikę jazdy samochodem osobowym. Nabywają wiedzę z zakresu zarobkowego i niezarobkowego, krajowego i międzynarodowego, transportu osób i rzeczy, w tym m.in. poznają zagadnienia związane z transportem drogowym towarów niebezpiecznych, szybko psujących się artykułów żywnościowych, transportem żywych zwierząt, przejazdem pojazdów nienormalnych, czasem pracy kierowców oraz urządzeniami samoczynnie rejestrującymi czas pracy i odpoczynku kierowcy – tachografami analogowymi i cyfrowymi.

Kurs specjalistyczny w zakresie kierowania motocyklem szosowym (TJMS)

Tradycją policji ruchu drogowego jest posługiwanie się w służbie motocyklami. Efektywność służby, jak również bezpieczeństwo policjanta – motocyklisty zależy od posiadanych umiejętności kierowania tym pojazdem. Kurs przygotowuje uczestników do pełnienia służby z wykorzystaniem motocykla szosowego. Funkcjonariusze uczą się kierowania motocyklem zgodnie z zasadami techniki jazdy oraz prawidłowej eksploatacji pojazdu w różnych warunkach, jak również poznają zasady zatrzymywania pojazdów do kontroli drogowej, asysty motocyklowej, jazdy w kolumnie oraz pilotażu.

Kurs specjalistyczny w zakresie doskonalenia techniki kierowania samochodem osobowym (TJS)

W trakcie kursu policjanci nabywają wiedzę i umiejętności z zakresu techniki jazdy samochodem osobowym. Wykonują również czynności związane z obsługą codzienną oraz prawidłową eksploatacją pojazdów. Instruktorzy prowadzący zajęcia uczą m.in., jak prawidłowo operować kołem kierownicy podczas skrętu manewrowego, zasad prawidłowego pokonywania łuku drogi w trakcie skrętu szosowego. Wskazują różnice występujące podczas hamowania pojazdem z różnymi układami hamulcowymi, a także uczą wyprowadzania pojazdu z poślizgu oraz właściwego zachowania się podczas kierowania samochodem jadącym w kolumnie pojazdów uprzywilejowanych.

Kurs specjalistyczny w zakresie obsługi wideorejestratorów wykroczeń (VR)

Na tym kursie słuchacze poznają przepisy dotyczące służby z wykorzystaniem urządzeń rejestrujących zachowania uczestników ruchu drogowego oraz uczą się ich obsługi.

Kurs specjalistyczny w zakresie kontroli tachografów cyfrowych (T)

Kontrola transportu drogowego wymaga poznania licznych przepisów prawnych regulujących te zagadnienia. W trakcie zajęć słuchacze zapoznają się z zasadami działania i z obsługą tachografów cyfrowych, odczytywania wydruków z urządzeń oraz stosowania przepisów z zakresu kontroli czasu pracy i odpoczynku kierowców.

Szkolenie z zakresu techniki samochodowej

Doskonalenie techniki jazdy samochodem

Doskonalenie techniki jazdy motocyklem

ZAKŁAD RUCHU DROGOWEGO

Szkolenie z zakresu obsługi wideorejestratora wykroczeń

Szkolenie z zakresu kontroli tachografów

Szkolenie z zakresu kierowania ruchem drogowym

Poza kursami dla policjantów ruchu drogowego kadra zakładu prowadzi zajęcia na innych kursach specjalistycznych, w tym m.in. dla:

- policjantów wykonujących czynności na miejscu zdarzenia drogowego (RWD),
 - policjantów – ekspertów, pełniących służbę w kontyngentach policyjnych (KPE),
 - policjantów służby kryminalnej w komórkach organizacyjnych techniki operacyjnej z zakresu prowadzenia obserwacji samochodowej (DTO-OS),
 - służby dyżurnej jednostek organizacyjnych Policji (KSDyż).
- Ponadto policjanci zakładu realizują zajęcia na szkoleniach zawodowych podstawowych (SZP).

W roku 2013 kadra Zakładu Ruchu Drogowego, realizując zajęcia dydaktyczne oraz wykonując inne zadania służbowe, wypracowała pensum dydaktyczne w wysokości 36 260 godzin.

SZKOLENIA DLA FUNKCJONARIUSZY INNYCH SŁUŻB

W ramach współpracy z innymi służbami kadra ZRD prowadzi zajęcia dla funkcjonariuszy Biura Ochrony Rządu, Żandarmerii Wojskowej, Państwowej Straży Pożarnej, realizując m.in. tematykę z zakresu kierowania ruchem drogowym.

KOŁO RUCHU DROGOWEGO

Policjanci Zakładu Ruchu Drogowego, dla osób szczególnie zainteresowanych tematyką ruchu drogowego, prowadzą koło zainteresowań w zakresie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, mające na celu w szczególności poszerzanie wiedzy i wymianę doświadczeń. W spotkaniach uczestniczą słuchacze szkoleń zawodowych podstawowych, jak również kursów specjalistycznych, a uatrakcyjniają je zapraszani goście – specjaliści w danych dziedzinach.

OPRACOWANIE PUBLIKACJI, MATERIAŁÓW I FILMÓW DYDAKTYCZNYCH

Nauczyciele ZRD przygotowują publikacje i materiały dydaktyczne, które stanowią dodatkowe pomoce w procesie nauczania. Powstały również filmy instruktażowe dotyczące: kierowania ruchem drogowym, czynności wykonywanych podczas kontroli drogowej, badania stanu trzeźwości uczestników ruchu drogowego oraz obsługi mierników prędkości. Filmy te prezentują zastosowanie w praktyce wiedzy zdobytej na zajęciach teoretycznych.

DZIAŁALNOŚĆ NA RZECZ POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA W RUCHU DROGOWYM

Kadra Zakładu Ruchu Drogowego aktywnie włącza się do działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Policjanci uczestniczą w zajęciach profilaktycz-

nych dla dzieci i młodzieży z przed-
szkoli i szkół. Podczas tych zajęć
są poruszane tematy związane
z bezpieczeństwem oraz
właściwymi zachowa-
niami uczestników ruchu dro-
gowego. Każde spotkanie
to duży wkład policjantów
w podnoszenie świadomo-
ści i prawidłową edukację
komunikacyjną uczestni-
ków. Wykładowcy prowadzą

Działalność profilaktyczna

m.in. zajęcia dla dzieci, które przygotowują się do egzaminu na kartę rowerową, a następnie przeprowadzają takie egzaminy. W trakcie spotkań policjanci korzystają z wyposażenia samochodu specjalistycznego przeznaczonego do działań profilaktyczno-edukacyjnych. Ponadto policjanci ZRD angażują się w organizację takich imprez, jak: finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, Festiwal Nauki w Jabłonie – przedsięwzięcie Polskiej Akademii Nauk, Światowy Dzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Warszawie, Turniej Zdrowia Przedszkolaków w Legionowie, Dni Otwarte Centrum Szkolenia Policji, Europejski Tydzień Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego w Warszawie itp.

KONFERENCJE, SEMINARIA, SZKOLENIA

Policjanci ZRD biorą udział w konferencjach (np. Międzynarodowa Konferencja Policyjna „Narodowy Program Bezpie-

czeństwa Ruchu Drogowego 2013–2020 – nowe wyzwania dla policji oraz innych służb i instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo na drogach), seminariach (porozumienie trójstronne Niemcy – Francja – Polska), szkoleniach (kurs motocyklowy we Francji) oraz w wyjazdach studyjnych (udział w projekcie „Bezpieczeństwo w Ruchu Drogowym” w Szwajcarii), wymieniając doświadczenia z przedstawicielami innych jednostek Policji oraz instytucji, w kraju i za granicą.

OGÓLNOPOLSKI KONKURS POLICJANT RUCHU DROGOWEGO

Kadra ZRD, kultywując tradycję, co roku wykazuje bardzo duże zaangażowanie podczas organizacji Finału Ogólnopolskiego Konkursu „Policjant Ruchu Drogowego”. W trakcie 26 edycji konkursu Centrum Szkolenia Policji było gospodarzem 18 finałów. Celem konkursu jest przede wszystkim doskonalenie oraz sprawdzenie wiedzy, umiejętności i sprawności policjantów ruchu drogowego; utrwalenie wśród policjantów przekonania, że tylko zdecydowane, skuteczne i zgodne z prawem działanie może przyczynić się do pozytywnej społecznej oceny Policji; przybliżenie społeczeństwu problematyki bezpieczeństwa, pracy policjantów ruchu drogowego, a także kształtowanie pozytywnego wizerunku Policji oraz wyłonienie najwszechstronniejszego policjanta ruchu drogowego.

WSPÓŁPRACA Z KOMENDĄ GŁÓWNĄ POLICJI I INNYMI PODMIOTAMI

Realizacja zajęć dydaktycznych, a także działalność dodatkowa, w tym profilaktyczna, wymaga współpracy ZRD z Komendą Główną Policji oraz z jednostkami terenowymi. Zakład współpracuje również z podmiotami pozapolicyjnymi, m.in. Polskim Biurem Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz Ubezpieceniowym Funduszem Gwarancyjnym.

PODSUMOWANIE

Zakład Ruchu Drogowego ze względu na specyfikę wykonywanych zadań odgrywa istotną rolę w kształceniu policjantów ruchu drogowego oraz funkcjonariuszy innych pionów Policji. Wieloletnie doświadczenie oraz profesjonalizm kadry ZRD w szkoleniu policjantów znajduje odzwierciedlenie w wysokich ocenach działalności dydaktycznej zakładu w opiniach szkolonych policjantów oraz ich przełożonych. Ponadto ogromne zaangażowanie kadry zakładu w realizację spotkań profilaktyczno-edukacyjnych z dziećmi i młodzieżą w dużej mierze wpływa na poprawę bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz kształtowanie pozytywnego wizerunku policjanta w oczach najmłodszych uczestników ruchu drogowego oraz ich rodziców i opiekunów. □

*ml. insp. Elżbieta Kołodziejska-Powalska,
podinsp. Dariusz Boruszewski, nadkom. Andrzej Przekaziński,
asp. Justyna Setniewska*

VADEMECUM POLICJANTA

WSKAZÓWKI I KOMENTARZE OPRACOWANE PRZEZ WYKŁADOWCÓW CSP

ZAKŁAD SŁUŻBY PREWENCYJNEJ

ZMIANY W USTAWIE O WYCHOWANIU W TRZEŻWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI

Z dniem 1 stycznia 2014 r. weszła w życie znowelizowana ustawa z dnia 4 stycznia 2013 r. o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2013 r. poz. 1563). Powodem zmian w ustawie był wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 3 kwietnia 2012 r., ogłoszony dnia 16 kwietnia 2012 r., w którym Trybunał stwierdził niekonstytucyjność przepisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.) w zakresie określania maksymalnej opłaty za pobyt m.in. w izbie wytrzeźwień czy jednostce Policji, oraz przepisów wydanego na podstawie tej ustawy rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. (szerzej o tym – zob. s. 30 niniejszego numeru „Kwartalnika Policyjnego”).

Doregulowano także „Protokół doprowadzenia osoby w celu wytrzeźwienia”, poprzez wprowadzenie dodatkowych informacji, takich jak: wiek osoby doprowadzanej, jej rysopis oraz wykaz przedmiotów, które osoba posiadała przy sobie. Ponadto wprowadzono „pouczenie osoby doprowadzonej do wytrzeźwienia” jako formularz obowiązkowy. Poza tym nadano Policji obowiązek niezwłocznego przekazania sądowi rejonowemu zażalenia na doprowadzenie, w przypadku gdy osoba doprowadzana złoży je za pośrednictwem jednostki Policji (art. 40 ust. 7). W sytuacji gdy osoba doprowadzana wymaga hospitalizacji, to Policja jest zobowiązana do niezwłocznego przewiezienia osoby doprowadzanej do podmiotu lecz-

niczego. Art. 40³ ust. 1 ustawy stanowi, że o przyjęciu lub odmowie przyjęcia do izby wytrzeźwień lub placówki zdecydować odpowiednio: dyrektor izby wytrzeźwień, kierownik placówki, komendant jednostki Policji.

Ponadto wobec osoby przyjętej do jednostki Policji albo wobec osoby zatrzymanej, która stwarza zagrożenie dla życia lub zdrowia własnego lub innej osoby, niszczy przedmioty znajdujące się w otoczeniu, może być zastosowany przymus bezpośredni polegający na przytrzymaniu, unieruchomieniu lub izolacji. Oczywiście przed zastosowaniem przymusu policjant jest zobowiązany do ostrzeżenia osoby o takiej ewentualności.

Ponadto ustawa wprowadziła regulację w art. 1 pkt 7 – art. 42² ust. 1 dotyczącą pobierania opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji. Wysokość tej opłaty w odniesieniu do opłaty za pobyt w jednostce Policji jest określana przez wojewodę w drodze wydania zarządzenia. Maksymalna wysokość opłaty za pobyt w izbie wytrzeźwień, placówce lub jednostce Policji wynosi 300 złotych i podlega corocznej waloryzacji (powyższa kwota obowiązuje do dnia 30 czerwca 2014 r.).

kom. Dorota Cyma-Końska, wykładowca

POUCZENIE osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia

Zgodnie z art. 40 ust. 6, 7 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r. poz. 1356, z późn. zm.):

- osobie doprowadzonej do izby wytrzeźwień lub placówki, jednostki Policji, podmiotu leczniczego (...) przysługuje zażalenie do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce doprowadzenia. W zażaleniu osoba doprowadzona może domagać się zbadania zasadności i legalności doprowadzenia, jak również decyzji o przyjęciu albo zatrzymaniu oraz prawidłowości ich wykonania;
- w przypadku, gdy zażalenie składa się za pośrednictwem izby wytrzeźwień lub placówki albo jednostki Policji, podmiot ten niezwłocznie przekazuje zażalenie sądowi wymienionemu wyżej;
- skarżący ma prawo wziąć udział w posiedzeniu sądu, którego przedmiotem jest rozpoznanie zażalenia.

Doprowadzony(a)* w celu wytrzeźwienia
(imię i nazwisko)

pouczony(a)* o przysługującym mu(jej)* prawach oświadczył, co następuje:

.....
.....
.....
.....
.....

.....
(podpis osoby doprowadzonej w celu wytrzeźwienia)

[illegible]

ZAKŁAD RUCHU DROGOWEGO

ZMIANA PRZEPISÓW DOTYCZĄCYCH KONTROLI PRZEWOZU DROGOWEGO

11 września 2013 r. zostało ogłoszone rozporządzenie Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej z dnia 23 lipca 2013 r. w sprawie kontroli przewozu drogowego (Dz. U. poz. 1064), które obowiązuje od 12 października 2013 r. Rozporządzenie to określa wzory dokumentów stosowanych w trakcie kontroli przewozu drogowego, jak również sposoby przeprowadzania kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących okresów prowadzenia pojazdów, obowiązujących przerw oraz czasu odpoczynku kierowców podczas kontroli drogowych i kontroli w przedsiębiorstwie, a także wymagane standardowe wyposażenie osób dokonujących kontroli i wykaz podstawowych elementów, które jej podlegają. Omawiany akt prawny określa również rodzaj danych statystycznych gromadzonych podczas kontroli i rejestrowanych przez służby kontrolne, a także tryb, sposób i wzory dokumentów podlegających przekazaniu do Głównego Inspektora Transportu Drogowego. W rozporządzeniu umieszczono wzór protokołu kontroli drogowej, w którym została zawarta informacja o nałożonych mandatach karnych na kierowców. W przypadku kontroli drogowej w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących okresów prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw oraz czasu odpoczynku kierowcy, osoba kontrolująca jest wyposażona w urządzenia umożliwiające pobieranie danych z tachografu cyfrowego lub karty kierowcy, odczyt pobranych danych i ich analizę lub przekazywanie wyników odczytu do siedziby kontrolującego celem ich analizy, sprawdzenie wykresówek, dokonywanie kontroli i szczegółowej analizy potwierdzenia podpisu cyfrowego dołączonego do danych, jak również analizę w celu określenia szczegółowego profilu prędkości. Osoba kontrolująca może być wyposażona w urządzenia umożliwiające sporządzenie kserokopii i dokumentacji fotograficznej. Kontrole przestrzegania przepisów dot. okresów prowadzenia pojazdu, obowiązkowych przerw oraz czasu odpoczynku kierowcy przeprowadza się w taki sposób, aby obejmowały one co najmniej 3% dni przepracowanych przez kierowców pojazdów objętych zakresem stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym (Dz. Urz. WE L 370 z 31.12.1985 r., s. 8, z późn. zm.; Dz. Urz. UE polskie wydanie specjalne, rozdz. 7, t. 1, s. 227) i rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 (Dz. Urz. UE L 102 z 11.04.2006 r., s. 1, z późn. zm.). Podczas kontroli drogowej sprawdzeniu podlega nie mniej niż 30% z ogólnej liczby kontrolowanych dni roboczych i nie mniej niż 50% z ogólnej liczby kontrolowanych dni roboczych w przypadku kontroli przeprowadzanej w przedsiębiorstwie. Rozporządzenie określa również wykaz podstawowych elementów:

1) objętych kontrolą drogową:

- dzienne i tygodniowe okresy prowadzenia pojazdu, obowiązkowe przerwy oraz dzienne i tygodniowe okresy odpoczynku kierowcy;
- wykresówki z dni poprzednich, które powinny się znajdować w pojeździe zgodnie z art. 15 ust. 7 rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym lub z art. 11 ust. 4 załącznika do Umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowo (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r. (Dz. U. z 1999 r. Nr 94, poz. 1087), lub dane z tego samego okresu na karcie kierowcy lub w pamięci tachografu cyfrowego albo na wydruku z tego urządzenia – albo dokumenty potwierdzające fakt nieprowadzenia pojazdu;
- dokumentacja potwierdzająca fakt prowadzenia lub nieprowadzenia pojazdu, do którego nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 lub umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowo (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r.;
- przypadki przekroczenia dozwolonej prędkości pojazdu;
- prędkości chwilowe osiągnięte przez pojazd, zapisane przez tachograf cyfrowy przez czas nie dłuższy niż poprzednie 24 godziny użytkowania pojazdu;
- prawidłowość działania i użytkowania tachografu analogowego i wykresówek albo tachografu cyfrowego i karty kierowcy;
- urządzenie rejestrujące zainstalowane w pojeździe w celu wykrycia instalacji lub stosowania dowolnego urządzenia lub urządzeń służących do niszczenia lub ukrywania dowolnych danych, manipulowania nimi lub ich zmiany bądź do zakłócania dowolnego etapu elektronicznej wymiany danych między elementami urządzenia rejestrującego lub służących do zatrzymania przesyłu danych lub do zmiany danych przed ich zakonowaniem;
- w sytuacji, o której mowa w art. 16 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 w sprawie wyciągu z planu pracy i kopii rozkładu jazdy;

2) objętych kontrolą w przedsiębiorstwie:

- tygodniowe okresy odpoczynku kierowcy oraz okresy prowadzenia pojazdu między tymi okresami;
- przestrzeganie maksymalnego czasu prowadzenia pojazdu w ciągu dwóch kolejnych tygodni (norma: 90 godzin);
- wykresówki, dane pobrane z tachografu cyfrowego i z karty kierowcy oraz wykonywane zgodnie z obowiązującymi przepisami wydruki z tachografu cyfrowego oraz dokumentacja potwierdzająca fakt prowadzenia lub nieprowadzenia pojazdu,

- umowy na usługi transportowe pod względem zawartych w nich postanowień uniemożliwiających przestrzeganie przepisów rozporządzenia Rady (EWG) nr 3821/85 z dnia 20 grudnia 1985 r. w sprawie urządzeń rejestrujących stosowanych w transporcie drogowym, rozporządzenia (WE) nr 561/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie harmonizacji niektórych przepisów socjalnych odnoszących się do transportu drogowego oraz zmieniającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3821/85 i (WE) 2135/98, jak również uchylającego rozporządzenie Rady (EWG) nr 3820/85 lub umowy europejskiej dotyczącej pracy załóg pojazdów wykonujących międzynarodowe przewozy drogowe (AETR), sporządzonej w Genewie dnia 1 lipca 1970 r.

asp. Marian Łojek, instruktor; mł. asp. Janusz Kozłowski, instruktor

PROTOKÓŁ KONTROLI DROGOWEJ			
Na podstawie art. 74 ust. 1 i art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 1414, z późn. zm.)			
nr protokołu kontroli:		data i godzina rozpoczęcia kontroli:	
miejsce zatrzymania:		miejsce przeprowadzenia kontroli:	
nazwa (imię i nazwisko) podmiotu wykonującego przewóz:		adres podmiotu wykonującego przewóz:	
REGION:	NIP:	kraj:	nr licencji/zaświadczenia ⁴⁾
imię i nazwisko kierowcy:		adres kierowcy:	
PESEL: ²⁾	nazwa dokumentu tożsamości:	mandat karny: szt.	
	seria i numer:	seria i numer mandatu karnego:	
	nazwa organu wydającego:		
obywatelstwo:		adres kierowcy:	
imię i nazwisko kierowcy:			
PESEL: ²⁾	nazwa dokumentu tożsamości:	mandat karny: szt.	
	seria i numer:	seria i numer mandatu karnego:	
	nazwa organu wydającego:		
obywatelstwo:			
	POJAZD SILNIKOWY	PRZYZCZEPA (NACZEPĄ) 1	PRZYZCZEPĄ 2
nr rejestracyjny:			
marka:			
kategoria: ¹⁾			
dmc [kg]:			
dopuszczalna ładowność [kg]:			
masa bez ładunku [kg]:			
liczba miejsc: ⁴⁾			
ilość osi:			
data pierwszej rejestracji:			
☐ zespół pojazdów o skrótnych ośsiach: imię i nazwisko (nazwa) właściciela pojazdu silnikowego:		adres właściciela pojazdu silnikowego:	
miejsce rozpoczęcia przewozu:		miejsce zakończenia przewozu (docelowe):	
rodzaj przewozu na potrzeby własne: ³⁾			
rodzaj transportu: ⁶⁾			
imię, nazwisko (nazwa) i adres załadunku:			

skontrolowane dokumenty:	liczba "wypisy" ^{a)}	☐	skontrolowane regulacje	transport drogowy	☐
	zezwolenie/wypis ^{b)}	☐		przewóz towarów niebezpiecznych	☐
	zaświadczenie na przewozy na potrzeby własne/wypis ^{c)}	☐		przewóz żywych zwierząt	☐
	formularz jazdy	☐		przewóz szybko psujących się artykułów żywnościowych	☐
	zapisy urządzenia rejestrującego samoczynnie predkość jazdy, czas jazdy i czas postoju oraz obowiązujące przewozy i czas odjeżdżeniu	☐		ruch drogowy	☐
	zaświadczenie na wykonywanie publicznego transportu zbiorowego	☐		przewóz odpadów	☐
	potwierdzenie zgłoszenia przewozu w publicznym transporcie drogowym	☐		czas pracy	☐
	karta kierowcy ☐ wykresówki ☐ wydruk z tachografu	☐		publiczny transport zbiorowy	☐
	liczba skontrolowanych dni pracy kierowcy:	kontrolowany okres pracy kierowcy: od do			
tachograf analogowy: ☐	tachograf cyfrowy: ☐				
naruszenia: tak ☐ nie ☐ W przypadku stwierdzenia naruszenia jego opis znajduje się w załączniku do niniejszego protokołu.	liczba stwierdzonych naruszeń: 1 _ 1 _ 1				
Do protokołu kontroli kierowca wnosi zastrzeżenia/nie wnosi zastrzeżeń. ^{d)}					
Niniejszy protokol sporządzono w dwóch/trzech ^{e)} jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden po przeczytaniu i podpisaniu przekazano kierowcy.					
..... (podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby dokonującej kontroli)			 (podpis kierowcy)		
Uwagi do protokołu, w tym dotyczące odmowy podpisania protokołu, omówienie przyczyn, dla których odmówiono podpisania protokołu:					
☐ odmowa przyjęcia mandatu karnego przez kierowcę zatrzymaną dowód rejestracyjny: ☐ pojazdu silnikowego ☐ przyciepny (naczepy) ☐ usunięto pojazd na parking strzeżony ☐ kaucję w wysokości zł (słownie złotych) pobrano w gotówkę/uszczono kartą płatniczą ^{f)} ☐ kaucję w wysokości zł (słownie złotych) należy wpłacić na rachunek bankowy nr ^{g)} ☐ Niepotrzebne skreślić.					
..... (miejscowość, data i podpis osoby dokonującej kontroli)					
Objaśnienia: ^{a)} Wpisać odpowiednio: krajowa (w tym: autostrada), wojewódzka, powiatowa, gminna. ^{b)} Jesli został nadany. ^{c)} Kategoria pojazdu określona przepisami o homologacji typu pojazdów samochodowych i przyczep. ^{d)} Dotyczy przewozu osób. ^{e)} Wpisać odpowiednio: niezaborkowy przewóz drogowy/osób/przez, niezaborkowy przewóz drogowy krajowy/międzynarodowy. ^{f)} Wpisać odpowiednio: transport drogowy/osób/przez, transport drogowy krajowy/międzynarodowy. ^{g)} Niepotrzebne skreślić.					
<u>Uwaga:</u> W przypadku kontroli w czasie odprawy granicznej protokol sporządza się tylko w sytuacji stwierdzenia naruszeń uzasadniających nakaz...					

Załącznik do protokołu kontroli nr z dnia

Opis stwierdzonych naruszeń

[illegible]